

Hæstaréttardómar 1982 - Registur

Útgáfa 3.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 3.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

LIII. BINDI
1982

REYKJAVÍK
FÉLAGSPRENTSMÍÐJAN H/F
MCMLXXXIV

Reglulegir dómarar Hæstaréttar 1982.

Logi Einarsson. Forseti dómsins.

Pór Vilhjálmsson. Varaforseti dómsins.

Ármann Snævarr.

Björn Sveinbjörnsson.

Halldór Þorbjörnsson. Skipaður frá 1. september 1982.

Magnús Thoroddsen. Skipaður frá 1. janúar 1982.

Magnús Þ. Torfason.

Sigurgeir Jónsson.

Guðmundur Jónsson. Settur frá 15. september 1982.

Guðmundur Skaftason. Settur frá 15. september 1982.

Guðrún Erlendsdóttir. Sett frá 15. september 1982.

Registur.

I. MÁLASKRÁ.

1. BINDI.

	Dómur	Bls.
1. Ákærvaldið gegn Halldóri Fanndal Ellertssyni. Þjófnaður. Skjalafals. Brot gegn 233. gr. alm. hegningarlaga. Bifreiðar. Umferðarlög. Dómstólar. Sér- atkvæði	13 $\frac{1}{1}$	1
2. Ákærvaldið gegn Pétri Þórssyni. Kærumál, Dóms- sátt úr gildi felld	19 $\frac{1}{1}$	25
3. Ákærvaldið gegn Lúðvík Per Jónassyni. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974	19 $\frac{1}{1}$	27
4. Sigurður Jónsson og Sigurlína Sigurðardóttir gegn Húsfélaginu Dunhaga 23, Kjartani Þorgilssyni, Lárusi Þ. Valdimarssyni og Erni Þorlákssyni. Kærumál. Frávísun frá héraðsdómi staðfest. Gagn- sakir	21 $\frac{1}{1}$	37
5. Bjarni Gunnar Björnsson gegn Útgerðarfélagi Ól- afsfjarðar h/f. Vinnuslys. Skaðabótamál	22 $\frac{1}{1}$	44
6. Jón V. Jónsson s/f gegn Sævari Hermanníussyni og gagnsök. Vinnusamningur. Skuldamál	26 $\frac{1}{1}$	58
7. Hreppsnefnd Grímsneshrepps f. h. hreppsins gegn dánarbúi Helgu Jónsdóttur. Kærumál. Dómkvaðn- ing matsmanna	28 $\frac{1}{1}$	68
8. Ákærvaldið gegn Bjarna Jósefssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	28 $\frac{1}{1}$	72
9. Rúnar Gunnarsson gegn Sigurði Reyni Guðmunds- syni og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Skaða- bótamál. Sýkna	28 $\frac{1}{1}$	82
10. Ákærvaldið gegn Guðjóni Erlingssyni. Ávana- og fíkniefni, brot gegn lögum nr. 65/1974 og gegn áfengislögum. Sératkvæði	29 $\frac{1}{1}$	96
11. Lorelei h/f gegn Helga M. Bergs bæjarstjóra f. h. Akureyrarbæjar og bæjarsjóðs og gagnsök. Úti- vistardómur	1 $\frac{1}{2}$	113
12. Hörður Ólafsson gegn J. P. Innréttingum h/f. Úti- vistardómur	1 $\frac{1}{2}$	114
13. Engilbert Hannesson gegn Valborgu Eby Þorvalds- dóttur og Pétri Þorvaldssyni. Útivistardómur.		

	Dómur	Bls.
Ómaksbætur	$\frac{1}{2}$	114
14. Guðlaugur Þ. Nielsen og Rósa Á. Guðmundsdóttir gegn Tryggva Sigurðssyni og Elsu Guðmundsdóttur. Útivistardómur	$\frac{1}{2}$	115
15. Halldór Júlíusson gegn Stefáni Þorvaldssyni. Útivistardómur	$\frac{1}{2}$	115
16. Ákærvaldið gegn Herði Gunnari Ingólfssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$\frac{1}{2}$	116
17. Valdstjórnin gegn Ólafi Þorlákssyni. Kærumál. Þóknun verjanda í opinberu máli. Máli vísað frá Hæstarétti	$\frac{1}{2}$	119
18. Ákærvaldið gegn Jóni Helga Bjarnasyni. Gagnaöflun. Geðheilbrigðisrannsókn	$\frac{2}{2}$	121
19. Ákærvaldið gegn Magnúsi Hafsteinssyni. Bifreiðar. Banaslys. Líkamsmeiðingar. Gáleysi. Brot gegn 1. mgr. 20. gr. alm. hegningarlaga og umferðarlögum	$\frac{2}{2}$	124
20. Björn Thoroddsen gegn Þórunni Christiansen. Kærumál. Frestur. Máli vísað frá Hæstarétti	$\frac{2}{2}$	139
21. Ragnheiður Guðráðsdóttir gegn Margræti Pálsdóttur. Endurheimta á barnalífeyri	$\frac{2}{2}$	140
22. Ákærvaldið gegn Matthíasi Árna Mathiesen Guðmundssyni. Skjalafals. Brot í opinberu starfi	$\frac{8}{2}$	140
23. Félagsmálaráðherra f. h. félagsmálaráðuneytisins og Guðmundur Björnsson, Snorri Guðlaugsson, Ástríður Baldvinsdóttir, Flosi Ingólfsson, Ragnar Elísson, Bragi Björnsson, Erla Einarasdóttir, Guðmunda Pétursdóttir og Rögnvaldur Karlsson gegn Kristni Guðmundssyni, Karli Sigurgeirssyni, Gunnari Guðlaugssyni, Sævari Þorbergssyni, Eysteini Ingólfssyni, Hauki Elíssyni, Katrínu Ósk Jónsdóttur, Sigríði Ósk Beck og Erlu Jónsdóttur og gagnsök. Sveitarstjórnarkosningar	$\frac{9}{2}$	192
24. Hallgrímur Ævar Mason gegn Óla Hertervig Sveinbjörnssyni. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur. Heimvísun	$1\frac{1}{2}$	214
25. Ákærvaldið gegn Guðmundi Helga Sigurðssyni. Kærumál. Dómssátt úr gildi felld	$1\frac{7}{2}$	219
26. Sigurður Jónsson f. h. Litlu bílaleigunnar gegn Heildversluninni Heklu h/f, Samvinnutryggingum g/t, fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, dómsmálaráðherra og lögreglustjóranum í Reykjavík f. h. Bifreiðaeftirlits ríkisins. Lausafjárkaup. Greiðsludráttur. Riftun	$18\frac{1}{2}$	222
27. Ákærvaldið gegn Ingvari Sigurjóni Garðarssyni. Skjalafals	$19\frac{1}{2}$	233

	Dómur	Bls.
28. Hörður Jóhannsson gegn Hafsteini Júlíussyni h/f. Verksamningur. Skaðabótamál. Fjárnámsgerð úr gildi felld	19½	247
29. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Halldóri Þ. Briem og gagnsök. Frelsissskerðing. Skaðabætur. Sératkvæði	23½	260
30. Jón Ásbjörnsson gegn Magnúsi Ásgeirssyni. Útivistardómur. Ómaksbætur	1⅓	272
31. Böðvar S. Bjarnason og Böðvar Böðvarsson persónulega og vegna Böðvars S. Bjarnasonar s/f gegn Blikksmiðjunni Vogu h/f. Útivistardómur. Ómaksbætur	1⅓	272
32. Friðrik Alexandersson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur	1⅓	273
33. Kristján Bogi Einarsson gegn Helgu Friðfinnsdóttur. Útivistardómur	1⅓	273
34. Kristinn Einarsson hrl. f. h. Minhouse Ltd. gegn Eysteini Fjólni Arasyni og Péttri Arasyni persónulega og f. h. Facó s/f. Útivistardómur	1⅓	274
35. Ákærvaldið gegn Páli Konráð Konráðssyni Þormar. Þjófnaður	1⅓	274
36. Ákærvaldið gegn Birgi Bótólfi Guðmundssyni. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974 og 173. gr. a alm. hegningarlaga. Sératkvæði	1⅓	281
37. Ákærvaldið gegn Steini Oddgeiri Sigurjónssyni. Bifreiðaárekstur. Brot gegn umferðarlögum	1⅓	350
38. Ákærvaldið gegn Sigurgeiri Hilmarí Gunnarsyni. Líkamsmeiðingar. Skaðabótakröfu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði	4⅓	362
39. Guðmundur Tómasson gegn Þorvaldi Ara Arasyni. Nauðungaruppböð. Gjaldfelling veðskuldabréfs. Sératkvæði	5⅓	371
40. Ákærvaldið gegn Erni Sigfússyni. Kærumál. Gæsluvarðhaldsúrskurður úr gildi felldur	8⅓	379
41. Ákærvaldið gegn Hirti Hafsteini Halldórssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	8⅓	383
42. Ákærvaldið gegn Snorra Hjaltasyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	8⅓	390
43. Ákærvaldið gegn Birgi Kristjánssyni. Skjalafals. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	8⅓	398
44. Ákvörðun dómarafundar um beiðni um endurupptöku hæstaréttarmálsins nr. 221/1980: Ákærvaldið gegn Guðbergi Guðjónssyni. Beiðni um endurupptöku máls synjað	8⅓	406
45. Ákærvaldið gegn Tómasi Sævari Friðjónssyni. Bifreiðar. Banaslys. Sýkna. Brot gegn umferðarlög-		

	Dómur	Bla.
um. Fyrning sakar. Sératkvæði	9/3	409
46. Ingvar Gýgjar Jónsson og Olga Sigurbjörg Jónsdóttir gegn Friðrik Stefánssyni. Samaðild. Ómerk- ing. Máli vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði	10/3	428
47. Heilbrigðisráðherra f. h. stjórnarnefndar ríkis- spítalanna og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Jafnréttisráði vegna Guðrúnar Emilsdóttur og Guðrún Emilsdóttir persónulega og gagnsök. Jafnréttislög. Sératkvæði	13/3	437
48. Ragnar Þórðarson og Ferðaskrifstofan Sunna h/f gegn Helga Kristjánssyni og gagnsök. Verksam- ingur. Tómlæti	16/3	462
49. Ákæruvaldið gegn Garðari Hafsteini Björgvins- syni og Ragnari Gunnsteini Ragnarssyni. Líkams- árás	18/3	485
50. Ákæruvaldið gegn Ragnari Ingimundi Ágústssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ökuhraði ...	18/3	493
51. Erla Guðmundsdóttir gegn Hallgrími B. Geirssyni. Vixilmál. Sératkvæði	19/3	499
52. Erla Guðmundsdóttir gegn Hallgrími B. Geirssyni. Vixilmál	19/3	506
53. Olfuverslun Íslands h/f gegn Halldóri Júlíussyni. Skuldamál. Vextir. Sératkvæði	22/3	527
54. Ákæruvaldið gegn Salome Báru Arnbjörnsdóttur. Kærumál. Úrskurður um handtöku staðfestur	22/3	527
55. Ákæruvaldið gegn Péttri Blöndal Gíslasyni. Ávana- og fikniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974	23/3	530
56. Ákæruvaldið gegn Kristjáni Aðalsteinssyni. Ávana- og fikniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974	23/3	537
57. Páll S. Pálsson gegn dómsmálaráðherra. Kærumál. Gjafvarnarlaun. Úrskurður stjórnar Lögmannafé- lags Íslands um frávisun staðfestur	25/3	543
58. Dánarbú Gísla Marinóssonar, Eysteinn Þorvalds- son, Kaupfell s/f, Ingibjörg Magnúsdóttir og Ragn- ar Kristinsson gegn Nönnu Ágústsdóttur. Áfrýjun- arleyfi. Frávisun frá Hæstarétti að hluta. Sam- eignarfélag. Húsaleiga	25/3	546
59. Ákæruvaldið gegn Kristjáni Þór Jónssyni og Marteini Webb. Þjófnaður	29/3	558
60. Ákæruvaldið gegn Jóni Árnasyni. Þjófnaður. Skjalafals	29/3	563
61. Ákæruvaldið gegn Einari Sigurbjarti Jónssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	1/4	568
62. Ákæruvaldið gegn Einari Sigurbjarti Jónssyni. Kærumál. Húsleit. Handtaka	1/4	571
63. Ákæruvaldið gegn Einari Sigurbjarti Jónssyni.		

Kærumál. Húsleit. Handtaka. Kærufrestur. Máli vísað frá Hæstarétti	1/4	573
64. Þór Þorvaldsson, Páll Garðarsson, Kristinn Steinson og Kristján Halldórsson gegn Hjörleifi Hallgríms, Steinunni Ingólfsdóttur, Rafni Herbertssyni, Nönnu Jósepsdóttur og Erni Herbertssyni. Hlutfélag. Skrásetning	1/4	576
65. Úretan-einangrun gegn Hersteini Tryggvasyni. Útivistardómur	2/4	583
66. Ákærvaldið gegn Guðbergi Guðjónssyni. Þjófnaður	2/4	583
67. Ákærvaldið gegn Ragnari Svavarssyni. Brot gegn fjarskiptalögum. Eignaupptaka	2/4	590
68. Bæjarsjóður Hafnarfjarðar gegn Benedikt Guðbjartssyni. Lóðarúthlutun. Gatnagerðargjald. Stjórnssýsla. Sératkvæði	2/4	593
69. Dvalarheimilið Lundur sem einkaerfingi í dánarbúi Magnúsar Jóhannessonar gegn sýslunefnd Árnessýslu f. h. sýslufélagsins og Landvernd, landgræðslu- og náttúruverndarsamtökum Íslands. Gjafabréf. Krafa um riftun. Ómerking ummæla. Sératkvæði	2 6/4	613
70. Ólafur Jónsson gegn Sigurbirni Eiríkssyni. Kærumál. Frestur	2 7/4	657
71. Á. Guðmundsson h/f gegn Hákoní Árnasyni hrl. f. h. ítalska fyrirtækisins Gondrand. Útivistardómur. Ómaksbætur	3/5	659
72. Steinþór Ingvarsson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur. Ómaksbætur	3/5	660
73. Viðir Jóhannsson gegn Guðmundi Runólfssyni h/f. Útivistardómur. Ómaksbætur	3/5	660
74. Ákærvaldið gegn Jónsteini Jenssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	3/5	661
75. Unnar Þór Böðvarsson gegn Bjarna Hákonarsyni, landbúnaðarráðherra gegn Landnámsstjórn ríkisins og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Ábúð. Stjórnssýsla. Sératkvæði	3/5	664
76. Ákærvaldið gegn Þorfinni Kristjánssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	3/5	690
77. Ákærvaldið gegn Þórarni Ásgeiri Samúelssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ökuhraði	5/5	703
78. Ákærvaldið gegn Birgi Kristjánssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	5/5	706
79. Íslenskir aðalverktakar s/f og Samvinnutryggingar g/t, Helga Thorberg og Hagtrygging h/f gegn Árna Sigurpálssyni og gagnsök. Bifreiðaárekstur.		

	Dómur	Bls.
Skaðabótamál. Sératkvæði	7/5	711
80. Bragi Björnsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Opinberir starfsmenn. Niðurlagning stöðu. Krafa samkvæmt 14. gr. laga nr. 38/1954 ekki tekin til greina	12/5	730
81. Þorgeir Halldórsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Opinberir starfsmenn. Niðurlagning stöðu. Krafa samkvæmt 14. gr. laga nr. 38/1954 ekki tekin til greina	12/5	740
82. Ákærvaldið gegn Þórði Bjarna Sigfússyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	13/5	749
83. Guðrún Ragnars, Jón Ragnars, Kjartan Ragnars, Ragna G. Ragnars og Valgerður Ragnars gegn Sverri Ragnars og Elíasi I. Elíassyni, skiptaráanda á Akureyri. Kærumál. Skipti	14/5	754
84. Róbert Trausti Árnason gegn borgarstjórn Reykjavíkur. Kosningarréttur. Lögheimili	22/5	766

2. BINDI.

85. Klara Hilmarsdóttir gegn borgarstjórn Reykjavíkur. Kosningarréttur. Lögheimili	22/5	769
86. Ákærvaldið gegn Jóni Viðari Ágústssyni. Ómerking. Skjalafals. Þjófnaður. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	25/5	771
87. Ákærvaldið gegn Halldóri Lárusi Péturssyni. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974 og 173. gr. a alm. hegningarlaga. Sératkvæði	25/5	816
88. Bifreiðaleigan Falur h/f og Sjóvátryggingarfélag Íslands h/f gegn Agnés Josy Barbara Bloch (Agnés Délarive). Bifreiðar. Skaðabótamál. Sýkna. Sératkvæði	28/5	836
89. Sturla Einarsson gegn Vilhjálmí Hjörleifssyni og gagnsök. Synjað um útbuð	1/6	876
90. Félagsheimilið Stóra-Ási gegn Þorsteini Theodórssyni. Ómerking. Heimvísun	1/6	881
91. Ákærvaldið gegn Þorsteini Þórði Sigurðssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	3/6	889
92. Reynir Ásmundsson og Elísabet Brynjólfssdóttir gegn sýslumanni Árnessýslu sem þinglýsingardómara og hreppsnefnd Stokkseyrarhrepps f. h. hreppsins. Kærumál. Þinglýsing. Frávísunardómur staðfestur	3/6	891
93. Þorgils Axelsson gegn Kjartani Blöndal, Verki h/f og Einari Matthíassyni. Kærumál. Heitfesting		

	Dómur	Bls.
vitnis	$\frac{4}{6}$	896
94. Friðrik Ásmundsson gegn Sun House A/S Ltd. Gagnaöflun	$\frac{4}{6}$	900
95. Guðni Pálsson gegn Sun House A/S Ltd. Gagnaöflun	$\frac{4}{6}$	901
96. Bæjarstjórn Seltjarnarneskaupstaðar f. h. bæjar- sjóðs gegn Steindóri Árnasyni, Stjórnsýsla, Sjálf- taka, Skaðabætur	$\frac{4}{6}$	902
97. Ákærvaldið gegn Einari Þórðarsyni, Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum, Ítrekun	$\frac{4}{6}$	918
98. Ákærvaldið gegn Þorsteinj Úlfari Björnssyni. Ávana- og fíkniefni, Brot gegn lögum nr. 65/1974 ..	$\frac{8}{6}$	928
99. Jón Ágústsson gegn Danielle Somers. Fasteigna- kaup, Gallar, Skaðabætur, Sýkna, Sératkvæði	$\frac{8}{6}$	934
100. Kolbeinn Gunnarsson gegn Kolbrúnu Svavarsdótt- ur og gagnsök, Bifreiðakaup, Gallar, Sýkna	$\frac{8}{6}$	961
101. Ákærvaldið gegn Jóni Birgi Ásgeirssyni, Íkveikja. Almannahætta, Sératkvæði	$\frac{10}{6}$	969
102. Ákærvaldið gegn Sigurði Páli Sverrissyni og Run- ólfi Þór Jónssyni, Ávana- og fíkniefni, Brot gegn lögum nr. 65/1974 og 173. gr. a alm. hegningar- laga	$\frac{10}{6}$	995
103. Fiskiðjan h/f gegn Guðmundi Hanssyni Wíium. Hafning gagnsakar, Ómerking, Máli vísað frá hér- aðsdómi, Fjárnámssgerð úr gildi felld	$\frac{10}{6}$	1041
104. Félagsstofnun stúdenta gegn borgarstjóranum í Reykjavík f. h. Reykjavíkurborgar, Fasteignaskatt- ur, Sératkvæði	$\frac{11}{6}$	1045
105. Ákærvaldið gegn Loga Jósep Guðmundssyni. Ávana- og fíkniefni, Brot gegn lögum nr. 65/ 1974	$\frac{14}{6}$	1053
106. Dánarbú Páls Skúla Haldórssonar gegn Safnaðar- félagi Ásprestakalls, Fasteign, Gallar, Sératkvæði	$\frac{15}{6}$	1059
107. Ákærvaldið gegn Jóni Helga Bjarnasyni, Þjófn- aður	$\frac{16}{6}$	1075
108. Magnús Guðbrandsson, Sturlaugur Kristjánsson og Samvinnutryggingar g/t gegn Kolbrúnu Eggerts- dóttur og gagnsök, Bifreiðar, Skaðabótamál, Miss- ir framfæranda, Sératkvæði	$\frac{16}{6}$	1084
109. Sveinn Hallur Másson og Hagtrygging h/f gegn Pálma Haraldssyni, Bifreiðaárekstur, Skaðabóta- mál	$\frac{18}{6}$	1097
110. Pétur Þ. Melsteð gegn Valgerði Engilbertsdóttur. Óvígð sambúð, Fjárskipti, Skuldamál, Sératkvæði..	$\frac{18}{6}$	1107
111. Landmælingar Íslands gegn Braga Guðmundssyni, Jóni Ernst Ingólfssyni, Dagnýju Guðmundsdóttur,		

	Dómur	Bls.
Guðrúnu Ríkharðssyni, og Myndkorti s/f. Höfundaréttur. Landakort. Skaðabætur. Lögbannsgerð úr gildi felld. Sératkvæði	2 $\frac{1}{6}$	1124
112. Erling Laufdal Jónsson gegn Jóhönnu Bárðardóttur. Óvígð sambúð. Fjárskipti. Sératkvæði	2 $\frac{1}{6}$	1141
113. Ákærvaldið gegn Indriða Björnssyni. Bifreiðar. Sýknað af ákæru fyrir brot gegn umferðarlögum og 219. gr. alm. hegningarlaga	2 $\frac{2}{6}$	1149
114. Vinnuveitendasamband Íslands f. h. Félags vinnuvélaeigenda vegna Feró s/f og Hafsteins Alfreðssonar gegn Alþýðusambandi Íslands f. h. Landsambands vörubifreiðastjóra vegna Vörubílstjórafélagsins Þróttar. Kærumál. Dómstólar. Félagsdómur. Frávísunardómur staðfestur. Sératkvæði ..	2 $\frac{3}{6}$	1160
115. Ákærvaldið gegn Hilmarí Haraldssyni. Sýknað af ákæru fyrir brot gegn 217. gr. alm. hegningarlaga. Sératkvæði	$\frac{1}{7}$	1167
116. Ákærvaldið gegn Sævari Rafni Jónassyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$\frac{5}{7}$	1175
117. Eigendur Innri-Lárvíkur og Ytri-Lárvíkur, Jón Kr. Sveinsson, Ingólfur Bjarnason og Sigurður Hallgrímsson og eigendur Skerðingsstaða og Króks, Jón Kr. Sveinsson og Ingólfur Bjarnason, gegn eigendum Neðrilár, Herðísi Guðmundsdóttur, Birni Guðmundssyni, Guðbjörgu Guðmundsdóttur, Jósefinu Guðmundsdóttur, Kristjáni Guðmundssyni, Ólafi Guðmundssyni, Jóni Guðmundssyni og Guðmundi Guðmundssyni með stuðningi eiganda Efri-lár og Lárkots, jarðadeildar landbúnaðarráðuneytisins vegna ríkisins og eigenda Mýrarhúsa, Báru Bergmann Pétursdóttur, Elsu Fanneyjar Pétursdóttur, Ólafar Rögnu Pétursdóttur, Birnu Ragnheiðar Pétursdóttur og Péturs Péturssonar. Kærumál. Máli vísað frá Hæstarétti	$\frac{5}{7}$	1180
118. Ákærvaldið gegn Páli Konráð Konráðssyni Þormar. Kærumál. Gæsluvarðhald	2 $\frac{0}{8}$	1187
119. Ákærvaldið gegn Önnu Björgu Hjartardóttur. Kærumál. Gæsluvarðhald	2 $\frac{4}{8}$	1189
120. Malar- og steypustöðin h/f gegn Sigfúsi Jónassyni. Útivistardómur	2 $\frac{4}{9}$	1191
121. Vesturröst h/f gegn Fiskmiðlun Suðurnesja h/f. Árekstur skipa. Skaðabótamál	2 $\frac{4}{9}$	1192
122. Sigurður Eggertsson gegn Guðmundi Rósmundssyni. Verksamningur. Tilboð	2 $\frac{8}{9}$	1193
123. Ágúst G. Breiðdal gegn Kristni Sigurðssyni. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	1205

	Dómur	Bls.
124. Friðgeir L. Guðmundsson gegn Sunnu Borg. Útivistardómur. Ómaksbætur	1/10	1205
125. Ástriður H. Jónsdóttir og Guðbrandur Ingólfsson gegn Ýtutækni h/f. Útivistardómur	1/10	1206
126. Ákærvaldið gegn Bjarna Sigurði Jóhannessyni. Fjárdráttur. Brot í opinberu starfi. Íkveikja. Almannahættubrot. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Skilorð	1/10	1206
127. Ákærvaldið gegn Lydiu Einarsdóttur. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	1/10	1225
128. Þorvaldur Ottósson gegn Voninni h/f. Skipsleiga. Björgunarlaun	1/10	1229
129. Þorvaldur Ottósson gegn Hraðfrystihúsi Stokks-eyrar h/f. Skipsleiga. Björgunarlaun	1/10	1238
130. Ákærvaldið gegn Gunnari Friðjónssyni. Skjala-fals. Skilorð	8/10	1247
131. Ákærvaldið gegn Einari Ólafi Péturssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	8/10	1254
132. Örn Forberg gegn sveitarsjóði Eyrarsveitar. Kærumál. Frávísun	8/10	1264
133. Jóhannes Jónsson gegn Hjördísi Hjörleifsdóttur. Kærumál. Úrskurður um frest úr gildi felldur	13/10	1266
134. Köfunarstöðin h/f gegn Áburðarverksmiðju ríkis-ins. Kærumál. Úrskurður um frest úr gildi felldur	14/10	1263
135. Lúther Harðarson gegn Jóni Helgasyni og Ævari Axelssyni. Kærumál. Málskostnaður. Dómssátt ...	14/10	1271
136. Ákærvaldið gegn Birgi Guðmundssyni. Tékkasvik	14/10	1274
137. Ákærvaldið gegn Eggert Bjarna Arnórssyni. Kærumál. Vanhæfi dómara. Frávísun	15/10	1278
138. Ákærvaldið gegn Eggert Bjarna Arnórssyni. Kærumál. Vanhæfi dómara. Frávísun	15/10	1283
139. Ákærvaldið gegn Þórarni Helga Fjeldsted. Kærumál. Dómssátt úr gildi felld	19/10	1287
140. Ákærvaldið gegn Herði Sævari Símonarsyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	20/10	1289
141. Samvinnutryggingar g/t gegn Grétari Kristjánsyni og gagnsök. Brunatjón. Vátryggingarbætur ..	20/10	1295
142. Skarphéðinn Einarsson gegn Hafsteini Heiðari Haukssyni og Hauki Ragnari Haukssyni persónulega og f. h. Bílasölunnar Brautar s/f og Hafsteini Häsler og gagnsök. Umboðssala. Bifreið. Skaðabætur. Sératkvæði	20/10	1306
143. Landssamband vörubifreiðastjóra vegna Félags vörubílaeigenda, Hafnarfirði, og Vörubílstjóraráfé-		

	Dómur	Bls.
lagsins Þróttar gegn Saltsölunni h/f. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur	20/10	1321
144. Norðurverk h/f og BJG h/f gegn Vörubílstjórafélagi Suður-Pingeyjarsýslu og gagnsök. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur	20/10	1328
145. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og biskup Íslands vegna kirkjuráðs f. h. Þjóðkirkju Íslands gegn Gunnari Jóhannssyni, Vigdís Ingibjörgu Árnadóttur og Sigríði Gyðu Sigurðardóttur. Landamerksamál. Ómerking. Heimvísun	21/10	1334
146. Björn Pálsson gegn fjármálaráðherra og dómsmálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Kærumál. Frávísunardómur staðfestur. Skaðabótakrafa vegna dómaraverka	21/10	1347
147. Sjóvátryggingarfélag Íslands h/f gegn Sigurbirni Heiðari Sigurbjarnasyni, Bifreiðar. Húftrygging. Sératkvæði	21/10	1354
148. Íscargo h/f gegn Vængjum h/f. Kærumál. Úrskurður um synjun á framlagningu skjala felldur úr gildi	21/10	1368
149. Ákærvaldið gegn Eggert Bjarna Arnórssyni. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974. Sératkvæði	25/10	1373
150. Tollstjórinn í Reykjavík gegn Jóni Skaftasyni skiptaráðanda í Reykjavík, vegna þrotabús Gallíu h/f. Úthlutun uppboðsandvirðis. Skýring gjaldþrotalaga	25/10	1408
151. Auður Stefánsdóttir gegn Haraldi Guðmundssyni og gagnsök. Óvígð sambúð. Fjárskipti. Gjafsóknarlausn	25/10	1412
152. Barðastrandarhreppur sem eigandi Vaðals gegn Páli Jakobssyni, eiganda Hamars. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur	27/10	1424
153. Hannes Halldórsson gegn Húsasmiðjunni h/f. Kærumál. Frávísunardómur að hluta úr gildi felldur	27/10	1434
154. Ástþór Guðnason gegn Drangi h/f. Vinnuslys. Skaðabætur. Sératkvæði	27/10	1440
155. Erla Gissurardóttir gegn Guðmundi Magnússyni. Veðskuldabréf. Synjað um fjárnám	27/10	1456
156. Ákærvaldið gegn Óskari Matthíassyni. Kærumál. Hald á munum	28/10	1463
157. Judodeild Ármanns gegn Lofti Hilmarí Jónssyni. Ómerking. Heimvísun	2/11	1466
158. Ákærvaldið gegn Agnari Wilhelm Agnarssyni. Ávana- og fíkniefni. Ákæra um brot gegn lögum nr. 77/1970 og nr. 65/1974. Fyrning sakar. Sýkna.		

	Dómur	Bls.
Sératkvæði	$\frac{2}{11}$	1472
159. Eðvarð Felixson gegn Sigurði Bernódussyni, Fast- eignakaup. Gallar. Skaðabætur	$\frac{2}{11}$	1492
160. Hreiðar Hermannsson gegn Sigurði Magnússyni og gagnsök, Verksamningur. Gallar. Skaðabætur. Fjárnámsgerð staðfest	$\frac{3}{11}$	1507
161. Alexander Sigurðsson gegn Landsbanka Íslands. Kærumál, Frávísunardómur úr gildi felldur	$\frac{3}{11}$	1527
162. Valhöll h/f gegn Vilhelminu Vilhjálmsdóttur. Kaup- gjaldsmál, Sönnun	$\frac{3}{11}$	1533
163. Sigurður Guðmundsson gegn Baldri Bergsteins- syni. Ómerking. Frávísun	$\frac{4}{11}$	1533
164. Ákærvaldið gegn Kristni Viðari Sverrissyni. Bif- reiðar. Nyttjastuldur. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	$\frac{5}{11}$	1544
165. Ákærvaldið gegn Sigurbirni Kristni Haraldssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	$\frac{8}{11}$	1555
166. Ákærvaldið gegn Marteini Kristjáni Einarssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	$\frac{9}{11}$	1559
167. Sildarvinnslan h/f gegn Jóni Einari Jóhannssyni. Kaupgjaldsmál. Sjómannalög. Sýkna	$\frac{15}{11}$	1563
168. Ákærvaldið gegn Guðmundi Bððvarssyni, Ávana- og fikniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974	$\frac{15}{11}$	1570
169. Anton Erlendsson gegn Sigfúsi J. Johnsen og gagnsök, Fasteignakaup. Gallar. Skaðabætur	$\frac{17}{11}$	1583
170. Ákærvaldið gegn Ágústu Guðlaugu Guðmunds- dóttur. Kærumál. Húisleit	$\frac{17}{11}$	1605
171. Ákærvaldið gegn Ágústu Guðlaugu Guðmunds- dóttur. Kærumál. Gæsluvarðhald	$\frac{17}{11}$	1608
172. Fjármálaráðherra og félagsmálaráðherra vegna ríkisjóðs gegn Hannesi Kr. Davíðssyni og gagn- sök. Þóknun fyrir nefndarstörf	$\frac{18}{11}$	1611
173. Ákærvaldið gegn Birgi Vilhjálmsyni og Héðni Kjartanssyni. Skurðgrafa. Ákæra fyrir brot gegn umferðarlögum. Sýkna. Sératkvæði	$\frac{23}{11}$	1618
174. Gylfi Guðmundsson gegn H/f Eimskipafélagi Ís- lands. Farmflutningar. Brunatjón. Skaðabætur ...	$\frac{23}{11}$	1629
175. Ákærvaldið gegn Jóni Eyvindssyni Bergmann. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	$\frac{26}{11}$	1636
176. Ákærvaldið gegn Braga Sigurði Guðmundssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	$\frac{26}{11}$	1641
177. Jósafat Arngrímsson gegn Vilmundi Gylfasyni, Ríkisútvarpinu og menntamálaráðherra og fjár- málaráðherra f. h. ríkissjóðs. Ærumeiðingar. Ómerking ummæla. Sýknað af refsikröfu og kröfu um miskabætur	$\frac{29}{11}$	1648

	Dómur	Bls.
178. Ákærvaldið gegn Einari Guðmundssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	29/11	1661
179. Valdimar Jóhannesson og Fanný Jónmundsdóttir gegn Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmanni f. h. Kig-Ind A/S. Lausafjárkaup. Vextir. Sératkvæði ..	29/11	1665
180. Hreppsnefnd Hraunhrepps f. h. hreppsins gegn hreppsnefnd Kolbeinsstaðahrepps f. h. hreppsins. Ómerking. Heimvísun. Gjafsókn	30/11	1676
181. Ákærvaldið gegn Eiríki Stefánssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	30/11	1695
182. Pétur Einarsson gegn Póstgíróstofunni. Útivistar-dómur	1/12	1701
183. Pétur Friðrik Sigurðsson gegn Guðmundi Axelsyni. Synjað um innsetningargerð. Málverk	2/12	1701
184. Þórhallur Þorsteinsson og Broddi Bjarnason gegn Þór Kröyer. Verksamningur. Vextir. Tómlæti	3/12	1706
185. Ákærvaldið gegn Franklin Kristni Steiner. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974 og 173. gr. a alm. hegningarlaga, sbr. lög nr. 64/1974. Sér- atkvæði	6/12	1718
186. Ákærvaldið gegn Robert Emanuel Glad. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974. Sér- atkvæði	6/12	1752
187. Ákærvaldið gegn Hallsteini Sigurjóni Gestssyni. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974 ..	6/12	1777
188. Ákærvaldið gegn Óla Jóni Ólasyni. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974	6/12	1782
189. Páll Helgason gegn Vestmannaeyjakaupstað. Fast- eignagjöld. Dráttarvextir. Fyrning	6/12	1788
190. Árfell h/f gegn Ásgeiri Þormóðssyni. Kærumál. Máli vísað frá Hæstarétti	7/12	1799
191. Einar S. Svavarsson gegn Vörubílstjórafélagi Suð- urnesja. Félagsréttindi. Lögbannsúrskurður úr gildi felldur	7/12	1801
192. Ákærvaldið gegn Guðmundi Einarssyni. Ávana- og fíkniefni. Brot gegn lögum nr. 65/1974	13/12	1822
193. Gjaldheimtan í Reykjavík f. h. borgarsjóðs Reykja- víkur gegn Árbæjarkjöri h/f. Aðstöðugjald	14/12	1831
194. Jónína Eyvindsdóttir og Valgerður Jónsdóttir gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, samgönguráð- herra f. h. Vegagerðar ríkisins, Egilsstaðahreppi og Vilhjálm Jónssyni. Bifreiðar. Vegir. Skaðabóta- mál. Sératkvæði	14/12	1845
195. Slippfélagið í Reykjavík h/f gegn Útgerðarfélagi Vesturlands h/f. Árekstur skips á bryggju. Skaða- bótamál. Sjóveðréttur	15/12	1860

196. Þröstur Ingvarsson gegn Flugleiðum vegna Bíla-
leigu Loftleiða og Tryggingu h/f og gagnsök. Bif-
reiðar. Skaðabótamál. Sératkvæði $1\frac{6}{12}$ 1877
197. Ákærvaldið gegn Ágústu Guðlaugu Guðmunds-
dóttur. Kærumál. Gæsluvarðhald $1\frac{6}{12}$ 1884
198. Guðbjörn Guðjónsson heildverslun gegn Herði Ól-
afssyni, Hafning máls. Málskostnaður $2\frac{0}{12}$ 1888
199. Kristinn Einarsson hrl. f. h. Silvano Burgassi gegn
G. Albertsson, útflutningsverslun og vörumiðlun.
Lausafjárkaup. Gallar. Riftun. Sératkvæði í héraði $2\frac{1}{12}$ 1890
200. Emilie Kvaran og Jakob S. Kvaran gegn Haraldi
Sæmundssyni og Finni Kolbeinssyni. Lausafjár-
kaup. Krafa um riftun. Sératkvæði $2\frac{1}{12}$ 1921
201. Ólafur Andrússon og Samvinnutryggingar g/t gegn
Hjördísi Þorsteinsdóttur og Steingrími G. Gunnars-
syni. Bifreiðar. Skaðabótamál. Sýkna $2\frac{1}{12}$ 1941
202. Landbúnaðarráðherra f. h. Jarðasjóðs ríkisins og
fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Kjartani
Stefánssyni, Skúlinu Stefánsdóttur, Höskuldi Stef-
ánssyni, Páli A. R. Stefánssyni og Össuri Stefáns-
syni og gagnsök. Forkaupsréttur að jörð. Skaða-
bætur. Sératkvæði $2\frac{1}{12}$ 1955
203. Nýja Bílasmiðjan h/f gegn Þóri Sæmundssyni og
gagnsök. Skaðabótamál. Brottvikning úr starfi ... $2\frac{1}{12}$ 1968
204. Sigurbjörn Sveinbjörnsson gegn Gylfa Gunnars-
syni, Sigurjóni Jónssyni og fjármálaráðherra f. h.
ríkisins. Kærumál. Synjað um útgáfu vitnastefnu
og aðiljafyrirkalls. Sératkvæði $2\frac{1}{12}$ 1985
205. Almennar tryggingar h/f gegn Sverri Gauki Ár-
mannssyni og Sverrir Gaukur Ármannsson gegn
dánarbúi Karls Smára Magnússonar, Almennum
tryggingum h/f, Rögnu Lindberg Magnúsdóttur og
Hagtryggingu h/f og dánarbú Karls Smára Magn-
ússonar gegn Sverri Gauki Ármannssyni. Bifreið-
ar. Skaðabótamál. Sératkvæði $2\frac{2}{12}$ 1990
206. Gunnar Davíð Jones gegn Sigurði Stefánssyni,
Margréti Lilju Guðmundsdóttur og Hilmari Þór
Leifssyni. Skaðabótamál. Líkamsárás. Sátt í opin-
beru máli. Sératkvæði $2\frac{2}{12}$ 2017

II. NAFNASKRÁ.

A. *Einkamál.*

	Bls.
Agnés Josy Barbara Bloch	836
Agnés Delarive	836
Akureyrarbær	113
Alexander Sigurðsson	1527
Almennar tryggingar h/f	1990
Alpýðusamband Íslands	1160
Anton Erlendsson	1583
Auður Stefánsdóttir	1412
Á. Guðmundsson h/f	659
Áburðarverksmiðja ríkisins	1268
Ágúst G. Breiðdal	1205
Ágúst Fjeldsted, hæstaréttarlögmaður	1665
Árbæjarkjör h/f	1831
Árfell h/f	1799
Ármann, júdódeild	1466
Árnessýsla	613
Árni Sigurpálsson	711
Ásgeir Þormóðsson	1799
Ásprestakall, safnaðarfélag	1059
Ástriður Baldursdóttir	192
Ástriður H. Jónsdóttir	1206
Ástþór Guðnason	1440
BJG h/f	1323
Baldur Bergsteinsson	1538
Barðastrandarhreppur	1424
Bára Bergmann Pétursdóttir	1180
Beck, Sigríður Ósk	192
Benedikt Guðbjartsson	593
Bifreiðaeftirlit ríkisins	222
Bifreiðaleigan Falur h/f	836
Birna Ragnheiður Pétursdóttir	1180
Biskup Íslands	1334
Bílaleiga Loftleiða	1877
Bílasalan Braut s/f	1306
Bjarni Gunnar Björnsson	44
Bjarni Hákonarson	664
Björn Guðmundsson	1180
Björn Pálsson	1347

	Bls.
Björn Thoroddsen	139
Blikksmiðjan Vogur h/f	272
Bloch, Agnés Josy Barbara	836
Blöndal, Kjartan	896
Borg, Sunna	1205
Borgarsjóður Reykjavíkur	1831
Borgarstjórinn í Reykjavík	1045
Borgarstjórn Reykjavíkur	766, 769
Bragi Björnsson	192, 730
Bragi Guðmundsson	1124
Braut s/f, bílasala	1306
Breiðdal, Ágúst G.	1205
Briem, Halldór Þ.	260
Broddi Bjarnason	1706
Burgassi, Silvano	1890
Bæjarsjóður Akureyrar	113
Bæjarsjóður Hafnarfjarðar	593
Bæjarsjóður Seltjarnarneskaupstaðar	902
Bæjarstjórn Seltjarnarneskaupstaðar	902
Böðvar S. Bjarnason	272
Böðvar S. Bjarnason s/f	272
Böðvar Böðvarsson	272
Christiansen, Þórunn	133
Dagný Guðmundsdóttir	1124
Danielle Somers	934
Dánarbú Gísla Marinóssonar	546
Dánarbú Helgu Jónsdóttur	68
Dánarbú Karls Smára Magnússonar	1990
Dánarbú Magnúsar Jóhannessonar	613
Dánarbú Páls Skúla Halldórssonar	1059
Delarive, Agnés	836
Dómsmálaráðherra	222, 543, 1347
Drangur h/f	1440
Dunhagi 23, húsfélag	37
Dvalarheimilið Lundur	613
Eðvarð Felixson	1492
Efri-Lá, eigandi	1180
Egilsstaðahreppur	1845
Eigandi Efri-Lár	1180
Eigandi Hamars	1424
Eigandi Lárkots	1180
Eigandi Vaðals	1424
Eigendur Innri-Lárvíkur	1180
Eigendur Króks	1180
Eigendur Mýrarhúsa	1180
Eigendur Neðri-Lár	1180

	Bls.
Eigendur Skerðingsstaða	1180
Eigendur Ytri-Lárvíkur	1180
Eimskipafélag Íslands h/f	1629
Einar S. Svavarsson	1801
Einar Matthíasson	896
Elias I. Eliasson, skiptaráðandi á Akureyri	754
Elisabet Brynjólfsdóttir	891
Elsa Guðmundsdóttir	115
Elsa Fanney Pétursdóttir	1180
Emilie J. Kvaran	1921
Engilbert Hannesson	114
Erla Einarisdóttir	192
Erla Jónsdóttir	192
Erla Guðmundsdóttir	499, 506
Erla Gissurardóttir	1456
Erling Laufdal Jónsson	1141
Eyrarsveit	1764
Eysteinn Fjölfnir Arason	271
Eysteinn Ingólfsson	197
Eysteinn Þorvaldsson	546
Faco s/f	274
Falur h/f, bifreiðaleiga	836
Fanný Jónmundsdóttir	1665
Ferðaskrifstofan Sunna h/f	462
Feró s/f	1160
Félag vörubílaeigenda, Hafnarfirði	1321
Félagsmálaráðherra	192
Félagsmálaráðuneyti	192, 1611
Félagsstofnun stúdenta	1045
Finnur Kolbeinsson	1921
Fiskiðjan h/f	1041
Fiskmiðlun Suðurnesja h/f	1192
Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs 82, 222, 260, 437, 664, 730, 740, 1334, 1347, 1611, 1648, 1845, 1955, 1985	
Flosi Ingólfsson	192
Flugleiðir h/f	1877
Forberg, Örn	1264
Friðgeir L. Guðmundsson	1265
Friðrik Alexandersson	273
Friðrik Ásmundsson	900
Friðrik Stefánsson	428
G. Albertsson, útflutningsverslun og vörumiðlun	1890
Gallia h/f, þrotabú	1408
Gísli Marínósson, dánarbú	546
Gjaldheimtan í Reykjavík	273, 660, 1831
Gonrand	659

	Bls.
Grétar Kristjónsson	1295
Grímsneshreppur	68
Guðbjörg Guðmundsdóttir	1180
Guðbjörn Guðjónsson, heildverslun	1888
Guðbrandur Ingólfsson	1206
Guðlaugur Þ. Nielsson	115
Guðmunda Pétursdóttir	192
Guðmundur Axelsson	1701
Guðmundur Björnsson	192
Guðmundur Guðmundsson	1180
Guðmundur Magnússon	1456
Guðmundur Rósmundsson	1138
Guðmundur Runólfsson h/f	660
Guðmundur Tómasson	371
Guðmundur Hansson Wium	1041
Guðni Pálsson	901
Guðrún Emilsdóttir	437
Guðrún Ragnars	754
Gunnar Guðlaugsson	192
Guðrún Ríkharðsdóttir	1124
Gunnar Jóhannesson	1334
Gunnar Davíð Jones	2017
Gylfi Guðmundsson	1629
Gylfi Gunnarsson	1985
H/f Eimskipafélag Íslands	1629
Hagtrygging h/f	711, 1097, 1990
Hafsteinn Alfreðsson	1160
Hafsteinn Heiðar Hauksson	1306
Hafsteinn Häsler	1303
Hafsteinn Júlíusson h/f	247
Halldór Þ. Briem	260
Halldór Júlíusson	115, 511
Hallgríms, Hjörleifur	576
Hallgrímur B. Geirsson	499, 506
Hallgrímur Ævar Mason	214
Hamar, eigandi	1424
Hannes Kr. Davíðsson	1611
Hannes Halldórsson	1434
Haraldur Guðmundsson	1412
Haraldur Sæmundsson	1921
Haukur Elísson	152
Haukur Ragnar Hauksson	1306
Hákon Árnason, hæstaréttarlögmaður	659
Heilbrigðisráðherra	437
Heildverslun Guðbjörns Guðjónssonar	1888
Helga Friðfinnsdóttir	273

	Bls.
Helga Jónsdóttir, dánarbú	68
Helga Thorberg	711
Helgi M. Bergs, bæjarstjóri	113
Helgi Kristjánsson	462
Hekla h/f	222
Herdís Guðmundsdóttir	1180
Hersteinn Tryggvason	583
Hilmar Þór Leifsson	2017
Hjördís Hjörleifsdóttir	1266
Hjördís Þorsteinsdóttir	1941
Hjörleifur Hallgríms	576
Hraðfrystihús Stokkseyrar h/f	1238
Hraunhreppur	1676
Hreiðar Hermannsson	1507
Hreppsnefnd Grímsneshrepps	68
Hreppsnefnd Hraunhrepps	1676
Hreppsnefnd Kolbeinsstaðahrepps	1676
Hreppsnefnd Stokkseyrarhrepps	891
Húsasmiðjan h/f	1434
Húsfélagið Dunhaga 23	37
Hörður Jóhannsson	247
Hörður Ólafsson	114
Höskuldur Stefánsson	1955
Häslar, Hafsteinn	1306
Ingibjörg Magnúsdóttir	546
Ingólfur Bjarnason	1180
Ingvar Gýgjar Jónsson	428
Innri-Lárvík, eigendur	1180
Íscargo h/f	1368
Íslenskir aðalverktakar s/f	711
J. P. Innréttingar h/f	114
Jafnréttisráð	437
Jakob S. Kvaran	1921
Jarðasjóður ríkisins	1955
Johnsen, Sigfús J.	1583
Jones, Gunnar Davíð	2017
Jóhanna Bárðardóttir	1141
Jóhannes Jónsson	1266
Jón Ágústsson	934
Jón Ásbjörnsson	272
Jón Guðmundsson	1180
Jón Helgason	1271
Jón Ernst Ingólfsson	1124
Jón Einar Jóhannsson	1566
Jón V. Jónsson	58
Jón Ragnars	754

Jón Skaftason, skiptaráðandi í Reykjavík	1408
Jón Kr. Sveinsson	1180
Jónína Eyvindsdóttir	1845
Jósafat Arngrímsson	1648
Jósefina Guðmundsdóttir	1180
Júdódeild Ármanns	1466
Karl Smári Magnússon, dánarbú	1990
Karl Sigurgeirsson	192
Katrín Ósk Jónsdóttir	192
Kaupfell h/f	546
Kig-Ind A/S	1665
Kirkjuráð	1334
Kjartan Blöndal	896
Kjartan Ragnars	754
Kjartan Stefánsson	1955
Kjartan Þorgilsson	37
Klara Hilmarsdóttir	769
Kolbeinn Gunnarsson	961
Kolbeinsstaðahreppur	1676
Kolbrún Eggertsdóttir	1084
Kolbrún Svavarsdóttir	961
Kristinn Einarsson, hæstaréttarlögmaður	274, 1890
Kristinn Guðmundsson	192
Kristinn Sigurðsson	1205
Kristinn Steinsson	576
Kristján Bogi Einarsson	273
Kristján Guðmundsson	1180
Kristján Halldórsson	576
Krókur, eigendur	1180
Kvaran, Emilie J.	1921
Kvaran, Jakob S.	1921
Kröyer, Þór	1706
Köfunarstöðin h/f	1268
Landbúnaðarráðherra	664, 1955
Landbúnaðarráðuneytið	1180
Landmælingar Íslands	1124
Landnámsstjórn ríkisins	664
Landsbanki Íslands	1527
Landssamband vörubifreiðastjóra	1160, 1321
Landvernd, landgræðslu- og náttúruverndarsamtök Íslands ..	613
Lárkot, eigandi	1180
Lárus Þ. Valdimarsson	37
Litla bílaleigan	222
Loftur Hilmar Jónsson	1466
Lorelei h/f	113
Lundur, dvalarheimili	613

	Bls.
Lúther Harðarson	1271
Lögreglustjórinn í Reykjavík	222
Magnús Ásgeirsson	272
Magnús Guðbrandsson	1034
Magnús Jóhannesson, dánarbú	613
Margrét Lilja Guðmundsdóttir	2017
Margrét Pálsdóttir	141
Mason, Hallgrímur Ævar	214
Malar- og steypustöðin h/f	1191
Melsted, Pétur Þ.	1107
Menntamálaráðherra	1648
Mínhouse Ltd.	274
Mýrarhús, eigendur	1180
Myndkort s/f	1124
Nanna Ágústsdóttir	546
Nanna Jósepsdóttir	576
Neðri-Lá, eigendur	1180
Nýja bílasmiðjan h/f	1968
Norðurverk h/f	1328
Olga Sigurbjörg Jónsdóttir	428
Ólíuverslun Íslands h/f	511
Ólafur Andrésson	1941
Ólafur Guðmundsson	1180
Ólafur Jónsson	657
Óli Hertervig Sveinbjörnsson	214
Ólöf Ragna Pétursdóttir	1180
Páll Garðarsson	576
Páll Skúli Halldórsson, dánarbú	1059
Páll Helgason	1783
Páll Jakobsson	1424
Páll S. Pálsson	543
Páll A. R. Stefánsson	1955
Pálmi Haraldsson	1097
Pétur Arason	274
Pétur Einarsson	1701
Pétur Þ. Melsted	1107
Pétur Pétursson	1180
Pétur Friðrik Sigurðsson	1791
Pétur Þorvaldsson	114
Póstgíróstofan	1701
Rafn Herbertsson	576
Ragna Lindberg Magnúsdóttir	1990
Ragna G. Ragnars	754
Ragnar Eiðsson	192
Ragnar Kristinsson	546
Ragnar Þórðarson	462

	Bls.
Ragnars, Guðrún	754
Ragnars, Kjartan	754
Ragnars, Jón	754
Ragnars, Ragna G.	754
Ragnars, Sverrir	754
Ragnars, Valgerður	754
Ragnheiður Guðráðsdóttir	141
Reykjavíkurborg	766, 769, 1045
Reykjavíkurborg, borgarsjóður	1831
Reynir Ásmundsson	891
Ríkissjóður 82, 222, 260, 437, 664, 730, 740, 1180, 1334, 1347,	1611, 1648, 1845, 1985
Ríkisútvarpið	1648
Róbert Trausti Árnason	766
Rósa Á. Guðmundsdóttir	115
Rúnar Gunnarsson	82
Rögnvaldur Karlsson	192
Safnaðarfélag Ásprestakalls	1059
Samgönguráðherra	1845
Samvinnutryggingar g/t	222, 711, 1084, 1295, 1941
Seltjarnarneskaupstaður	902
Sigfús J. Johnsen	1583
Sigfús Jónasson	1191
Sigríður Ósk Beck	192
Sigríður Gyða Sigurðardóttir	1334
Sigurbjörn Eiríksson	657
Sigurbjörn Hreiðar Sigurbjarnason	1354
Sigurbjörn Sveinbjörnsson	1985
Sigurður Bernóðusson	1492
Sigurður Eggertsson	1198
Sigurður Guðmundsson	1538
Sigurður Reynir Guðmundsson	82
Sigurður Hallgrímsson	1180
Sigurður Jónsson	37, 222
Sigurður Magnússon	1507
Sigurður Stefánsson	2017
Sigurjón Jónsson	1985
Sigurlína Sigurðardóttir	37
Silvano Burgassi	1890
Sióváttryggingarfélag Íslands h/f	836, 1354
Sildarvinnslan h/f	1563
Skarphéðinn Einarsson	1306
Skerðingsstaðir, eigendur	1180
Skúlína Stefánsdóttir	1955
Slippfélagið í Reykjavík h/f	1860
Snorri Guðlaugsson	192

	Bls.
Somers, Danielle	934
Stefán Þorvaldsson	115
Steindór Árnason	902
Steingrímur S. Gunnarsson	1941
Steinþór Ingvarsson	660
Stjórnarnefnd ríkisspítalanna	437
Stokkseyrarhreppur	891
Sturla Einarsson	876
Sturlaugur Kristjánsson	1084
Sunna Borg	1205
Sun House a/s Ltd. 900,	901
Sunna h/f, ferðaskrifstofa	462
Sýslumaðurinn í Árnessýslu	891
Sýslunefnd Árnessýslu	613
Svavar Þorbergsson	192
Sveinn Hallur Másson	1097
Sveitarsjóður Eyrarsveitar	1264
Sverrir Gaukur Ármannsson	1990
Sverrir Ragnars	754
Sævar Hermanníusson	58
Thorberg, Helga	711
Thoroddsen, Björn	139
Tollstjórinn í Reykjavík	1408
Tryggvi Sigurðsson	115
Trygging h/f	1877
Unnar Þór Böðvarsson	664
Uretan-einangrun	583
Útgerðarfélag Ólafsfjarðar h/f	44
Útgerðarfélag Vesturlands h/f	1860
Vaðall, eigandi	1424
Valborg Eby Þorvaldsdóttir	114
Valdimar Jóhannesson	1665
Valgerður Engilbertsdóttir	1107
Valgerður Jónsdóttir	1845
Valgerður Ragnars	754
Valhöll h/f	1523
Vegagerð ríkisins	1845
Verk h/f	896
Vestmannaeyjakaupstaður	1788
Vesturröst h/f	1192
Vigdís Ingibjörg Árnadóttir	1334
Vilhjálmur Hjörleifsson	876
Vilhjálmur Jónsson	1845
Vilmundur Gylfason	1648
Vinnuvélaeigendur	1160
Vinnuveitendasamband Íslands	1160

Vogur, blikksmiðja h/f	272
Vonin h/f	1229
Viðir Jóhannsson	660
Vængir h/f	1368
Vörubílstjórafélag Suðurnesja	1801
Vörubílstjórafélag Suður-Pingeyjarsýslu	1328
Vörubílstjórafélagið Próttur	1160, 1321
Wium, Guðmundur Hansson	1041
Ytri-Lárvík, eigendur	1180
Ýtutækni h/f	1206
Þjóðkirkja Íslands	1334
Þorgeir Halldórsson	740
Þorgils Axelsson	896
Þorvaldur Ari Arason	371
Þorvaldur Ottósson	1229, 1238
Þór Kröyer	1706
Þór Þorvaldsson	576
Þórhallur Þorsteinsson	1706
Þórir Sæmundsson	1968
Þórunn Christiansen	139
Þrotabú Gallíu h/f	1408
Þróttur, vörubílstjórafélag	1160, 1321
Þróstur Ingvarsson	1877
Ævar Axelsson	1271
Örn Forberg	1264
Örn Herbertsson	576
Örn Þorláksson	37
Össur Stefánsson	1955

B. Opinber mál.

Anna Björg Hjartardóttir	1189
Agnar Wilhelm Agnarsson	1472
Ágústa Guðlaug Guðmundsdóttir	1605, 1608, 1884
Bergmann, Jón Eyvindsson	1636
Birgir Guðmundsson	1274
Birgir Bótólfur Guðmundsson	281
Birgir Hjálmarsson	1618
Birgir Kristjánsson	398, 706
Bjarni Sigurður Jóhannesson	1206
Bjarni Jósefsson	72
Bragi Sigurður Guðmundsson	1641
Eggert Bjarni Arnórsson	1278, 1283, 1373
Einar Guðmundsson	1661
Einar Sigurbjartur Jónsson	568, 571, 572

	Bls.
Einar Ólafur Pétursson	1254
Einar Þórðarson	918
Eiríkur Stefánsson	1695
Fjeldsted, Þórarinn Helgi	1287
Franklín Kristinn Steiner	1718
Garðar Hafsteinn Björgvinsson	485
Glad, Róbert Emanúel	1752
Guðbergur Guðjónsson	406, 583
Guðjón Erlingsson	96
Guðmundur Böðvarsson	1570
Guðmundur Einarsson	1822
Guðmundur Helgi Sigurðsson	219
Gunnar Friðjónsson	1247
Halldór Fannar Ellertsson	1
Halldór Lárus Pétursson	816
Hallsteinn Sigurjón Gestsson	1777
Héðinn Kjartansson	1618
Hilmar Haraldsson	1167
Hjörtur Hafsteinn Halldórsson	383
Hörður Gunnar Ingólfsson	116
Hörður Sævar Simonarson	1289
Indriði Björnsson	1149
Ingvar Sigurjón Garðarsson	233
Jón Viðar Ágústsson	771
Jón Árnason	563
Jón Björn Ásgeirsson	969
Jón Eyvindsson Bergmann	1636
Jón Helgi Bjarnason	121, 1075
Jónsteinn Jensson	661
Kristinn Viðar Sverrisson	1544
Kristján Aðalsteinsson	537
Kristján Þór Jónsson	558
Logi Jósep Guðmundsson	1053
Lúðvík Per Jónasson	27
Lydía Einarisdóttir	1225
Magnús Hafsteinsson	125
Marteinn Kristján Einarsson	1559
Marteinn Webb	558
Matthías Árni Mathiesen Guðmundsson	146
Ólafur Þorláksson	120
Óli J. Ólason	1782
Óskar Matthíasson	1463
Páll Konráð Konráðsson Þormar	274, 1187
Pétur Blöndal Gíslason	530
Pétur Þórisson	25
Ragnar Ingimundur Ágústsson	493

Ragnar Gunnsteinn Ragnarsson	485
Ragnar Svavarsson	590
Róbert Emanúel Glad	1752
Runólfur Þór Jónsson	995
Salóme Bára Arnbjörnsdóttir	527
Sigurbjörn Kristinn Haraldsson	1555
Sigurður Páll Sverrisson	995
Sigurgeir Hilmar Gunnarsson	365
Snorri Hjaltason	390
Steiner, Franklín Kristinn	1713
Steinn Oddgeir Sigurjónsson	350
Tómas Sævar Friðjónsson	409
Webb, Marteinn	558
Þorfinnur Kristjánsson	690
Þormar, Páll Konráð Konráðsson	274, 1187
Þorsteinn Úlfar Björnsson	918
Þorsteinn Þórður Sigurðsson	889
Þórarinn Helgi Fjeldsted	1287
Þórarinn Ásgeir Samúelsson	703
Þórður Bjarni Sigfússon	749
Örn Sigfússon	379

III. S K R Á

um lög og reglugerðir, samþykktir o. fl., sem vitnað er til
í LIII. bindi hæstaréttardóma.

1281, *Jónsbók.*

Landsleigubálkur.

56. kap. — 435, 1345.

1687, 15. apríl. *Norsku lög.*

VI. bók, 14. kap., 6. gr. — 1702.

1847, 18. febrúar. *Tilskipun um fjárforræði ómyndugra á Íslandi.*
— 762.

1849, 20. júní. *Tilskipun um veiði á Íslandi.*

4. gr. — 433.

1872, 4. maí. *Tilskipun um sveitastjórnir á Íslandi.*

— 1681.

1887, nr. 3, 12. apríl. *Lög um skipti á dánarbúum, félagsbúum o. fl.*

5. gr. — 761.

14. gr. — 761.

15. gr. — 761.

16. gr. — 761.

34. gr. — 1410.

50. gr. — 762.

59. gr. — 761.

70. gr. — 761.

74. gr. — 761, 762.

77. gr. — 762.

1887, nr. 29, 4. nóvember. *Lög um aðför.*

3. gr. — 1459.

7. gr. — 1410.

11. gr. — 918, 1967.

12. gr. — 1702.

13. gr. — 1702.

50. gr. — 1410.

1905, nr. 14, 20. október. *Lög um fyrningu skulda og annarra kröfuréttinda.*

— 1790.

2. gr. — 1471.

3. gr. — 478, 1422, 1471.

4. gr. — 1471.

8. gr. — 145.

- 1905, nr. 19, 20. október. *Lög um byggingarsamþykktir.*
— 1522, 1614.
- 1905, nr. 46, 10. nóvember. *Lög um hefð.*
— 1471.
- 1905, 10. nóvember. *Sveitarstjórnarlög.*
— 1693.
- 1914, nr. 31, 2. nóvember. *Lög um notkun bifreiða.*
13. gr. — 871.
- 1919, nr. 41, 28. nóvember. *Lög um landamerki o. fl.*
— 1426, 1677.
9. gr. — 1425.
- 1920, nr. 4, 5. janúar. *Auglýsing um starfstíma Hæstaréttar.*
2. gr. — 1270.
- 1922, nr. 39, 19. júní. *Lög um lausafjárkaup.*
4. gr. — 1675, 1916.
5. gr. — 1196.
6. gr. — 1675.
12. gr. — 223.
14. gr. — 229.
27. gr. — 1675.
28. gr. — 223, 229, 231.
32. gr. — 231, 1914.
34. gr. — 1914.
35. gr. — 1914.
42. gr. — 1914.
52. gr. — 1916.
52. gr. — 478, 1665, 1916.
54. gr. — 478, 1675.
- 1923, nr. 15, 20. júní. *Vatnalög.*
— 435.
XII. kafli — 433, 435, 436.
3. gr. — 1336, 1344, 1345.
5. gr. — 1345.
8. gr. — 1336, 1344.
121. gr. — 428, 432, 435.
- 1927, nr. 12, 31. maí. *Sveitarstjórnarlög.*
— 1693.
- 1933, nr. 93, 19. júní. *Vixillög.*
1. gr. — 500, 501, 506.
2. gr. — 500, 501, 506.
53. gr. — 500.
74. gr. — 1471.
- 1936, nr. 7, 1. febrúar. *Lög um samningsgerð, umboð og ógilda lög-
gerninga.*
III. kafli — 1935.
25. gr. — 577.

30. gr. — 1319.
32. gr. — 434, 436, 615, 647, 649, 1927, 1929, 1935.
1936, nr. 85, 23. júní. *Lög um meðferð einkamála í héraði.*
— 219.
2. gr. — 1271, 1272.
5. gr. — 1273, 1652, 1756.
30. gr. — 1436.
34. gr. — 1352, 1353.
36. gr. — 1282, 1286.
37. gr. — 1279, 1286.
37 A. gr. — 1425.
38. gr. — 1270, 1427.
45. gr. — 1165, 1821.
46. gr. — 210, 429, 1165.
47. gr. — 42, 49.
49. gr. — 38, 43, 251, 1435.
50. gr. — 42, 43.
53. gr. — 194, 614.
54. gr. — 194.
67. gr. — 43, 894, 895.
78. gr. — 1508.
88. gr. — 197, 894, 1528, 1531, 1532, 1533.
105. gr. — 1265, 1369, 1528, 1531, 1533.
106. gr. — 1269.
108. gr. — 43.
110. gr. — 212, 505, 510, 1370, 1528, 1535.
111. gr. — 212, 1370, 1528.
113. gr. — 43, 595.
114. gr. — 1350.
115. gr. — 1199, 1989.
117. gr. — 506, 1267, 1328.
118. gr. — 505, 1043.
119. gr. — 1889.
120. gr. — 900, 901, 1569.
122. gr. — 72.
127. gr. — 890, 898, 899.
177. gr. — 1309, 1371, 1705, 2028.
178. gr. — 219, 1074, 1423, 1693.
180. gr. — 219, 895.
182. gr. — 1371.
190. gr. — 1265, 1267, 1350, 1369, 1801, 1986.
191. gr. — 882, 1467.
196. gr. — 3.
197. gr. — 1950.
200. gr. — 1042.
208. gr. — 500.

1937, nr. 127, 8. desember. *Reglugerð um skemmtanaskatt.*

5. gr. — 1319.

1938, nr. 80, 11. júní. *Lög um stéttarfélög og vinnudeilur.*

— 442, 443, 450, 1161.

5. gr. — 450, 455.

44. gr. — 1160, 1164, 1328, 1329, 1332.

45. gr. — 1333.

47. gr. — 1329.

53. gr. — 1162.

67. gr. — 1165.

69. gr. — 1165.

1940, nr. 19, 12. febrúar. *Almenn hegningarlög.*

VII. kafli — 890.

VIII. kafli — 798, 799.

XXVI. kafli — 890, 1188.

2. gr. — 96, 283, 366, 817, 996, 997, 1473, 1474, 1477, 1490, 1753.

4. gr. — 997.

5. gr. — 530, 532, 534, 536, 539, 542, 817, 820, 834, 992, 1004, 1038, 1055, 1058, 1382, 1402, 1404, 1573, 1582, 1771, 1784, 1787, 1824, 1829.

8. gr. — 540.

13. gr. — 1641, 1643, 1646.

15. gr. — 122.

20. gr. — 16, 785, 796, 798, 996, 1004, 1038, 1382, 1402, 1404.

22. gr. — 485, 486, 487.

49. gr. — 35, 112, 283, 284, 349, 531, 538, 817, 835, 996, 1038, 1039, 1040, 1053, 1059, 1405, 1406, 1491, 1582, 1719, 1751, 1775, 1787, 1823, 1830.

50. gr. — 283, 284, 817, 996, 1720.

57. gr. — 97, 242, 245, 364, 365, 366, 370, 486, 492, 493, 592, 593, 1209, 1249, 1406, 1491, 1649.

57. a gr. — 1039, 1209.

60. gr. — 1248, 1253, 1554.

69. gr. — 36, 286, 349, 591, 820, 835, 1004, 1039, 1474.

70. gr. — 284, 349, 531, 538, 559, 817, 997, 1058, 1375, 1719, 1750, 1753, 1754, 1783, 1823, 1830.

71. gr. — 24, 26, 275, 537, 542, 815, 1039, 1084, 1263, 1288, 1294, 1700, 1719, 1751, 1775, 1782.

72. gr. — 399, 406, 567.

74. gr. — 932, 1174, 1224.

75. gr. — 24, 1075, 1224.

76. gr. — 36, 112, 191, 284, 349, 399, 536, 817, 835, 994, 1038, 1040, 1375, 1491, 1554, 1582, 1751, 1775, 1776, 1782, 1787.

77. gr. — 4, 24, 27, 112, 138, 149, 191, 233, 242, 284, 348, 399,

- 406, 538, 572, 588, 589, 707, 753, 776, 808, 815, 817, 835, 996, 1038, 1053, 1058, 1076, 1208, 1228, 1248, 1253, 1254, 1375, 1405, 1490, 1553, 1582, 1700, 1719, 1720, 1750, 1753, 1754, 1755, 1774, 1777, 1781, 1823, 1829.
78. gr. — 4, 24, 233, 242, 284, 399, 406, 530, 531, 536, 538, 559, 584, 588, 589, 707, 753, 776, 808, 815, 817, 835, 970, 996, 1038, 1039, 1040, 1208, 1490, 1579, 1719, 1720, 1751, 1753, 1754, 1775, 1777, 1782, 1787, 1823, 1829.
80. gr. — 390, 411.
81. gr. — 390, 410, 411, 1474, 1475.
82. gr. — 390, 410, 411, 1474, 1475.
138. gr. — 146, 147, 148, 149, 159, 189, 190, 1207, 1210, 1222, 1224.
141. gr. — 24.
142. gr. — 898.
155. gr. — 3, 8, 16, 24, 146, 147, 148, 149, 159, 189, 233, 234, 236, 240, 398, 399, 401, 402, 565, 572, 573, 575, 779, 781, 783, 785, 788, 790, 791, 793, 798, 799, 803, 807, 890, 1248, 1250, 1251, 1253.
164. gr. — 969, 970, 973, 993, 1208, 1210, 1222, 1224, 1664.
167. gr. — 969, 970, 973, 993.
173. a gr. — 281, 282, 283, 285, 339, 348, 816, 817, 820, 834, 995, 996, 1004, 1038, 1718, 1719, 1723, 1750.
215. gr. — 126, 411, 416, 417.
217. gr. — 363, 365, 366, 367, 485, 486, 487, 1167, 1171, 2024.
218. gr. — 365.
218. a gr. — 366.
219. gr. — 127, 1149, 1150, 1151, 1158.
220. gr. — 124, 127, 138.
229. gr. — 1651, 1653, 1656.
233. gr. — 1, 3, 19, 23, 24.
234. gr. — 1655, 1656.
235. gr. — 1655, 1656.
236. gr. — 1655, 1656.
237. gr. — 1655, 1656, 1657.
238. gr. — 1655, 1656, 1657.
241. gr. — 1651, 1655.
244. gr. — 3, 6, 7, 18, 20, 24, 240, 275, 280, 399, 560, 565, 585, 589, 779, 780, 782, 784, 785, 786, 788, 789, 791, 792, 794, 796, 797, 798, 801, 804, 806, 890, 1077, 1080, 1081, 1083, 1084, 1179.
247. gr. — 399, 1207, 1210, 1222, 1224, 1247, 1250.
248. gr. — 7, 14, 24, 399, 559, 571, 572, 573, 574, 781, 783, 785, 789, 791, 793, 794, 798, 799, 1247, 1250, 1276, 1659.
253. gr. — 1935.

254. gr. — 890.
255. gr. — 4, 275, 1084.
257. gr. — 15, 24.
259. gr. — 24, 785, 796, 798, 1179, 1545, 1546, 1553, 1554.
264. gr. — 269, 1085, 1086, 1093, 1094, 1651, 1656, 2024.
- 1941, nr. 23, 16. júní. *Bífreiðalög.*
— 871.
34. gr. — 871.
- 1941, nr. 30, 27. júní. *Lög um fjarskipti.*
— 1464.
2. gr. — 590, 1466.
27. gr. — 590, 591, 1463, 1466.
- 1944, nr. 33, 17. júní. *Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.*
2. gr. — 194.
60. gr. — 194.
65. gr. — 118, 382, 890, 925, 1188, 1191, 1611, 1664, 1887.
67. gr. — 436, 911, 1179.
76. gr. — 208.
- 1944, nr. 61, 31. október. *Lög um byggingarmálefni Reykjavíkur.*
— 1614.
- 1945, nr. 27, 12. febrúar. *Lög um eyðingu á rottum.*
1. gr. — 911.
2. gr. — 911.
- 1945, nr. 108, 31. desember. *Lög um byggingasamþykktir fyrir sveitir og þorp, sem ekki eru löggiltir verslunarstaðir.*
— 1614.
- 1947, nr. 80, 5. júní. *Framfærslulög.*
6. gr. — 1085.
- 1947, nr. 95, 5. júní. *Lög um lögræði.*
18. gr. — 145.
36. gr. — 669.
37. gr. — 669.
39. gr. — 1459.
- 1948, nr. 14, 8. mars. *Lög um ákvörðun féseкта.*
— 1751.
- 1948, nr. 40, 1. apríl. *Lög um kauprétt að jörðum.*
— 667.
2. gr. — 1958.
- 1949, nr. 18, 22. mars. *Lög um kyrrsetningu og lögbann.*
20. gr. — 1321, 1329.
27. gr. — 1321, 1329.
- 1949, nr. 57, 25. maí. *Lög um nauðungaruppboð.*
1. gr. — 1350, 1459.
2. gr. — 1350, 1352.
3. gr. — 1350.
4. gr. — 1350.

6. gr. — 373.
- 1952, nr. 113, 29. desember. *Lög um lausn ítaka af jörðum.*
— 423.
- 1954, nr. 20, 8. mars. *Lög um váttryggingarsamninga.*
6. gr. — 1366.
14. gr. — 1354, 1364, 1365.
15. gr. — 1354, 1357, 1365.
18. gr. — 1304.
20. gr. — 1355, 1357, 1366, 1367.
24. gr. — 1305.
25. gr. — 994.
52. gr. — 1296, 1302, 1304, 1305.
- 1954, nr. 38, 14. apríl. *Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkis-*
ins.
— 452.
3. gr. — 1207.
14. gr. — 730, 732, 733, 735, 736, 738, 740, 741, 742, 744, 745,
746, 748.
- 1955, nr. 22, 3. maí. *Lög um breytingu á almennum hegningarlög-*
um nr. 19, 12. febrúar 1940.
4. gr. — 97, 364, 365, 366, 370, 486, 492, 493, 592, 593, 1209, 1248,
1249, 1649.
- 1955, nr. 41, 17. maí. *Lög um greiðslu kostnaðar við skóla, sem*
reknir eru sameiginlega af ríki og sveitarfélögum.
18. gr. — 94.
- 1956, nr. 20, 1. mars. *Lög um breytingu á almennum hegningar-*
lögum nr. 19, 12. febrúar 1940.
— 1545, 1546, 1554.
- 1958, nr. 12, 16. mars. *Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt*
um jöfn laun karla og kvenna fyrir jafn verðmæt störf.
— 454.
- 1958, nr. 26, 2. maí. *Umferðarlög.*
— 871.
- 1959, nr. 61, 24. mars. *Reglugerð um umferðarmerki og notkun*
þeirra.
7. gr. — 1858.
22. gr. — 1997.
- 1959, nr. 52, 14. ágúst. *Lög um kosningar til Alþingis.*
10. gr. — 205.
12. gr. — 205.
15. gr. — 213.
24. gr. — 767, 770.
50. gr. — 196.
73. gr. — 208.
75. gr. — 195, 202, 207.
92. gr. — 212.

129. gr. — 202, 208, 209, 212.
131. gr. — 208.
136. gr. — 195, 196, 208, 210, 212, 213.
1960, nr. 10, 22. mars. *Lög um söluskatt*.
6. gr. — 1832, 1839.
1960, nr. 35, 30. mars. *Lög um lögheimili*.
7. gr. — 769, 771, 1421.
10. gr. — 766, 767, 769.
1960, nr. 58, 28. júní. *Lög um bann við okri, dráttarvexti o. fl.*
5. gr. — 1666.
7. gr. — 615, 647, 650, 1316, 1927, 1935, 1940.
1960, nr. 127, 25. júlí. *Reglur um leigu á skrásetningarskyldum öku-
tækjum til mannflutninga án ökumanns*.
— 870.
1961, nr. 10, 29. mars. *Lög um Seðlabanka Íslands*.
13. gr. — 1666.
1961, nr. 31, 29. mars. *Ábúðarlög*.
3. gr. — 678.
1961, nr. 58, 29. mars. *Sveitarstjórnarlög*.
— 211.
3. gr. — 1693.
7. gr. — 213.
15. gr. — 195, 196, 211.
18. gr. — 213, 768, 771.
92. gr. — 205.
1961, nr. 60, 29. mars. *Lög um launajöfnuð kvenna og karla*.
3. gr. — 452.
1961, 30. mars. *Alþjóðasamningur um ávana- og fíkniefni*.
2. gr. — 928.
4. gr. — 928.
28. gr. — 928, 929.
1961, nr. 59, 23. maí. *Heilbrigðissamþykkt fyrir Seltjarnarneshrepp*.
— 903, 911.
29. gr. — 907.
1962, nr. 5, 7. mars. *Lög um sveitarstjórnarkosningar*.
1. gr. — 195, 196, 202, 207, 211, 213, 770.
2. gr. — 205.
3. gr. — 213.
14. gr. — 194, 210, 211.
15. gr. — 194, 210.
1962, nr. 8, 14. mars. *Erfðalög*.
11. gr. — 555.
1962, nr. 32, 18. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 41, 17. maí 1955
um greiðslu kostnaðar við skóla, sem eru reknir sameigin-
lega af ríkinu og sveitarfélögum*.
1. gr. — 94.

- 1962, nr. 69, 28. apríl. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.
8. gr. — 1832.
- 1962, nr. 81, 21. júní. Reglugerð um aðstöðugjald.
5. gr. — 1835.
- 1963, nr. 32, 11. júlí. Lög um heimild handa ríkisstjórninni að afhenda Þjóðkirkju Íslands Skálholtsstað.
— 1335.
- 1963, nr. 29, 26. ágúst. Lög um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.
11. gr. — 144.
16. gr. — 144.
- 1963, nr. 66, 31. desember. Siglingalög.
VIII. kafli — 1230, 1235, 1239.
8. gr. — 1451, 1861, 1873.
195. gr. — 1193.
196. gr. — 1193.
199. gr. — 1237, 1246.
200. gr. — 1237.
203. gr. — 1244.
205. gr. — 1875.
206. gr. — 1875.
216. gr. — 1863, 1873, 1876.
- 1963, nr. 67, 31. desember. Sjómannalög.
18. gr. — 1567, 1568.
- 1964, nr. 19, 21. maí. Skipulagslög.
5. gr. — 912.
28. gr. — 912.
- 1964, nr. 51, 10. júní. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.
8. gr. — 1832.
- 1965, nr. 10, 20. mars. Girðingarlög.
6. gr. — 1693.
- 1965, nr. 71, 22. maí. Lög um breyting á lögum nr. 58, 28. júní 1960 um bann við okri, dráttarvesti o. fl.
1. gr. — 1617, 1666.
- 1966, nr. 5, 6. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 5, 7. mars 1962 um sveitarstjórnarkosningar.
1. gr. — 195, 196, 202, 207, 212.
- 1966, nr. 42, 6. maí. Lög um breyting á lögum nr. 65/1960 um lögheimili.
1. gr. — 766, 769.
- 1966, nr. 71, 6. maí. Lög um verðtryggingu fjárskuldbindinga.
— 608, 612, 870, 873.
1. gr. — 604.
- 1966, nr. 108, 16. júní. Auglýsing um hámarkshraða á Reykjanesbraut.
— 125, 127.
- 1966, nr. 101, 8. desember. Lög um framleiðsluráð landbúnaðarins,

verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarafurðum o. fl.

— 1841, 1843.

V. kafli — 1831.

1967, nr. 23, 14. febrúar. *Auglýsing um fyrirmynd að byggingar-samþykkt fyrir skipulagsskylda staði utan Reykjavíkur.*

— 1522.

1967, nr. 54, 4. apríl. *Auglýsing um staðfestingu félagsmálaráðu-neytis á byggingasamþykktum.*

— 1522.

1967, nr. 54, 27. apríl. *Lög um jarðeignasjóð ríkisins.*

— 1959.

1967, nr. 81, 29. desember. *Lög um breyting á sveitarstjórnarlögum nr. 58, 29. mars 1961.*

1. gr. — 209, 213.

1968, nr. 33, 20. apríl. *Lög um Félagsstofnun stúdenta við Háskóla Íslands.*

1. gr. — 1048.

2. gr. — 1048.

1968, nr. 40, 23. apríl. *Umferðarlög.*

— 385, 390, 398.

2. gr. — 1620.

3. gr. — 1620.

5. gr. — 1883.

11. gr. — 231, 776, 811.

14. gr. — 776, 811.

18. gr. — 776, 811.

24. gr. — 802, 805, 811, 1355, 1364.

25. gr. — 8, 26, 73, 75, 81, 220, 221, 386, 392, 401, 404, 661, 662, 692, 694, 702, 707, 709, 750, 751, 775, 778, 785, 796, 798, 801, 803, 811, 813, 921, 1208, 1211, 1234, 1254, 1255, 1287, 1288, 1292, 1355, 1364, 1545, 1546, 1559, 1562, 1563, 1622, 1623, 1628, 1637, 1641, 1642, 1643, 1696.

26. gr. — 417.

27. gr. — 8, 16, 401, 404, 661, 662, 707, 709, 775, 776, 801, 802, 803, 805, 811, 1545, 1546, 1556, 1558, 1696.

28. gr. — 1620, 1622, 1623.

37. gr. — 73, 75, 79, 80, 81, 127, 352, 361, 417, 721, 1150, 1151, 1158, 1883.

38. gr. — 1545.

41. gr. — 74, 75, 79, 80, 81, 1151, 1158, 1254, 1255.

45. gr. — 351, 352, 361, 1106, 1883.

46. gr. — 127, 721, 1106, 1883.

47. gr. — 126.

48. gr. — 1883.

49. gr. — 123, 127, 351, 352, 362, 415, 417, 495, 721, 1150, 1151, 1159, 1883.
50. gr. — 125, 127, 494, 495, 704, 776, 811.
51. gr. — 1998.
52. gr. — 1106.
53. gr. — 392.
66. gr. — 1859.
67. gr. — 837, 869, 870, 871, 872, 2006.
68. gr. — 2005.
69. gr. — 837, 1950, 2004, 2005, 2006.
70. gr. — 837, 1994, 2006.
74. gr. — 837, 869, 872, 1951, 1996, 2005.
80. gr. — 8, 73, 74, 75, 79, 81, 127, 220, 221, 351, 352, 362, 386, 389, 392, 401, 411, 417, 495, 661, 662, 692, 693, 694, 701, 707, 708, 710, 750, 751, 775, 778, 785, 796, 798, 801, 802, 811, 815, 920, 921, 927, 1151, 1159, 1208, 1211, 1224, 1226, 1254, 1255, 1291, 1292, 1294, 1545, 1546, 1554, 1556, 1558, 1562, 1563, 1622, 1623, 1628, 1637, 1641, 1642, 1646, 1696.
81. gr. — 8, 26, 75, 220, 352, 362, 385, 386, 389, 391, 398, 401, 417, 427, 495, 661, 662, 663, 707, 750, 751, 778, 811, 921, 927, 1211, 1226, 1228, 1254, 1255, 1287, 1288, 1291, 1292, 1545, 1562, 1563, 1622, 1623, 1637, 1640, 1642, 1696.
- 1968, nr. 171, 31. maí. *Reglugerð um Félagsstofnun stúdenta við Háskóla Íslands.*
2. gr. — 1048.
- 1969, apríl. *Íslenskur staðall nr. 30 um almenna útboðsskilmála við verktakaframkvæmdir.*
- 468, 480, 481.
- 1969, nr. 12, 17. mars. *Lög um hollustuhætti og heilbrigðiseftirlit.*
- 903.
9. gr. — 910.
10. gr. — 907, 910.
17. gr. — 907, 911.
19. gr. — 907, 911.
- 1969, nr. 82, 2. júlí. *Áfengislög.*
- 398, 1234, 1254, 1289, 1544, 1636, 1641, 1695.
8. gr. — 99, 113.
18. gr. — 96, 99, 110.
24. gr. — 8, 26, 73, 75, 81, 220, 221, 383, 386, 389, 390, 392, 401, 404, 661, 662, 663, 691, 694, 707, 709, 749, 750, 751, 785, 796, 798, 803, 811, 919, 921, 927, 1207, 1211, 1255, 1287, 1288, 1292, 1515, 1546, 1563, 1637, 1640, 1642, 1696.
33. gr. — 8, 73, 75, 81, 99, 110, 220, 221, 383, 386, 390, 392, 401, 661, 662, 691, 694, 707, 710, 749, 750, 751, 811, 815,

919, 921, 927, 1211, 1254, 1255, 1287, 1288, 1292, 1294,
1545, 1546, 1554, 1559, 1563, 1637, 1642, 1646, 1696.

39. gr. — 96.

45. gr. — 691, 785, 796, 798, 1207.

1969, nr. 257, 28. nóvember. *Reglugerð um ávana- og fíkniefni.*

1. gr. — 1472, 1477, 1490.

1970, nr. 36, 9. maí. *Lög um leigubifreiðar.*

— 1165, 1321, 1324, 1326, 1329, 1332, 1333, 1803, 1821.

5. gr. — 1324, 1325, 1326, 1329, 1803, 1821.

6. gr. — 1164.

8. gr. — 1804, 1821.

1970, nr. 77, 16. júní. *Lög um tilbúning og verslun með ópíum.*

— 1472.

4. gr. — 1472.

5. gr. — 1472, 1474, 1477, 1490.

6. gr. — 1472, 1477, 1490.

1971, nr. 19, 5. apríl. *Útvarpslög.*

22. gr. — 1650, 1656, 1657.

23. gr. — 1657.

1971, nr. 45, 16. apríl. *Lög um Stofnlánadeild landbúnaðarins, landnám, ræktun og byggingar í sveitum.*

— 664, 670, 672.

1971, nr. 67, 20. apríl. *Lög um almannatryggingar.*

14. gr. — 144.

1971, nr. 177, 3. maí. *Reglugerð fyrir Austur-Húnavatnssýslu um fjallskil o. fl.*

39. gr. — 1332.

1971, nr. 242, 3. desember. *Reglugerð um hámarksfjölda leigubifreiða til vöruflutninga á félagssvæði Félags vörubílaeigenda í Hafnarfirði.*

— 1321.

3. gr. — 1324, 1325, 1327.

1971, nr. 87, 24. desember. *Lög um orlof.*

7. gr. — 1983.

1972, nr. 45, 8. febrúar. *Lög um heilbrigðiseftirlit.*

— 903.

2. gr. — 910.

9. gr. — 907.

20. gr. — 907, 910.

27. gr. — 907.

28. gr. — 907.

40. gr. — 907, 910.

42. gr. — 910.

45. gr. — 907, 911.

76. gr. — 910.

78. gr. — 907.

79. gr. — 907, 910.
 80. gr. — 907, 910.
 82. gr. — 907.
 161. gr. — 907.
 164. gr. — 911.
 210. gr. — 911.
 213. gr. — 907, 911.
- 1972, nr. 8, 22. mars. *Lög um tekjustofna sveitarfélaga.*
 — 1051, 1052.
 5. gr. — 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050.
 35. gr. — 1837.
 36. gr. — 1831, 1832, 1833, 1837, 1840, 1841, 1842, 1843.
 38. gr. — 1841.
- 1972, 25. mars. *Bókun um breytingar á alþjóðasamningi um ávana-
 og fíkniefni frá 1961.*
 — 928.
- 1972, nr. 73, 29. maí. *Höfundalög.*
 — 1139.
 1. gr. — 1138.
 3. gr. — 1130.
 4. gr. — 1702, 1704, 1705.
 54. gr. — 1704, 1705.
 56. gr. — 1130.
- 1972, nr. 320, 19. desember. *Reglugerð um fasteignaskatt.*
 6. gr. — 1048.
- 1973, nr. 4, 7. febrúar. *Lög um neyðarráðstafanir vegna jarðelda á
 Heimaey.*
 — 736, 738.
 6. gr. — 739, 747.
- 1973, nr. 62, 27. mars. *Reglugerð um Viðlagasjóð.*
 — 739, 747.
- 1973, nr. 11, 6. apríl. *Lög um framkvæmd eignarnáms.*
 17. gr. — 70, 71, 72.
- 1973, nr. 31, 24. apríl. *Búfjárræktarlög.*
 31. gr. — 1350, 1352.
- 1973, nr. 37, 24. apríl. *Lög um Jafnlaunaráð.*
 — 452.
 1. gr. — 443, 454.
- 1973, nr. 56, 27. apríl. *Lög um heilbrigðisþjónustu.*
 32. gr. — 456.
- 1973, nr. 73, 32. júní. *Lög um Hæstarétt Íslands.*
 11. gr. — 1270.
 12. gr. — 1273.
 20. gr. — 83, 547, 614, 836, 934, 1041, 1042, 1192, 1492, 1507,
 1665, 1676, 1991, 1992.
 21. gr. — 37, 139, 214, 657, 754, 896, 1181, 1264, 1266, 1268, 1273,

- 1321, 1329, 1347, 1368, 1378, 1424, 1527, 1801, 1985, 1986.
22. gr. — 1180.
26. gr. — 1371, 1372.
27. gr. — 899, 1264, 1266, 1267, 1369, 1800, 1986.
28. gr. — 1264.
31. gr. — 754.
36. gr. — 193, 260, 1991.
45. gr. — 1790, 1863, 1994.
53. gr. — 1377.
58. gr. — 614, 900, 1309, 1535, 1889.
- 1973, nr. 338, 20. nóvember. *Reglugerð um gerð lyfseðla og afgreiðslu lyfja.*
6. gr. — 295.
- 1974, nr. 25, 24. apríl. *Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40, 23. apríl 1968, sbr. lög nr. 55, 12. maí 1970 og lög nr. 23, 3. maí 1972.*
- 2006.
- 1974, nr. 51, 16. maí. *Lög um gatnagerðargjöld.*
- 604.
2. gr. — 612.
5. gr. — 594.
- 1974, nr. 64, 21. maí. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.*
- 281, 282, 285, 348, 820, 834, 1004, 1718, 1719, 1750.
1. gr. — 817.
- 1974, nr. 65, 21. maí. *Lög um ávana- og fíkniefni.*
- 27, 96, 118, 281, 286, 382, 529, 535, 537, 816, 928, 932, 933, 995, 996, 1004, 1053, 1191, 1472, 1570, 1607, 1718, 1720, 1752, 1755, 1777, 1822, 1887.
2. gr. — 30, 35, 99, 110, 111, 112, 285, 532, 536, 539, 542, 817, 834, 929, 930, 933, 996, 1004, 1038, 1054, 1058, 1382, 1402, 1404, 1405, 1472, 1477, 1490, 1573, 1582, 1723, 1750, 1756, 1757, 1758, 1770, 1772, 1775, 1778, 1781, 1784, 1787, 1824, 1829.
3. gr. — 1756, 1770.
5. gr. — 30, 35, 36, 110, 111, 112, 283, 285, 286, 295, 348, 532, 536, 539, 542, 817, 820, 930, 933, 996, 1004, 1054, 1058, 1382, 1402, 1404, 1405, 1406, 1407, 1472, 1473, 1474, 1477, 1490, 1571, 1573, 1582, 1719, 1723, 1756, 1757, 1758, 1770, 1772, 1775, 1778, 1781, 1784, 1787, 1823, 1824, 1829.
6. gr. — 30, 99, 110, 111, 285, 348, 532, 536, 542, 817, 834, 929, 930, 933, 996, 1038, 1054, 1058, 1382, 1402, 1405, 1472, 1490, 1573, 1582, 1723, 1750, 1751, 1756, 1757, 1758, 1770, 1772, 1775, 1781, 1784, 1787, 1824, 1829.

1974, nr. 74, 31. ágúst. *Lög um meðferð opinberra mála.*

XI. kafli — 283.

XXIII. kafli — 407, 408, 409.

- 5. gr. — 1004.
- 15. gr. — 1279, 1286.
- 29. gr. — 6.
- 40. gr. — 925, 1274.
- 43. gr. — 572, 575, 1466.
- 45. gr. — 1466.
- 48. gr. — 572, 575, 1466, 1607.
- 49. gr. — 572, 575.
- 51. gr. — 572, 575, 1466.
- 59. gr. — 529, 575.
- 61. gr. — 753, 925.
- 67. gr. — 118, 382, 570, 890, 1179, 1188, 1191, 1611, 1664, 1888.
- 71. gr. — 221.
- 73. gr. — 1168.
- 75. gr. — 123, 1075.
- 76. gr. — 925.
- 77. gr. — 221, 364, 1169, 1288.
- 80. gr. — 1376.
- 81. gr. — 1374, 1376, 1377.
- 87. gr. — 120.
- 89. gr. — 698, 1209.
- 99. gr. — 1170.
- 102. gr. — 364.
- 108. gr. — 702, 970.
- 112. gr. — 25, 26, 219, 220, 231, 1287, 2027.
- 115. gr. — 6, 383, 388, 775, 1828.
- 118. gr. — 2, 125, 147, 351, 363, 366, 384, 412, 486, 703, 772, 1622.
- 121. gr. — 1374, 1376, 1377.
- 140. gr. — 1474.
- 141. gr. — 36, 113, 280, 349, 362, 370, 411, 498, 536, 542, 589,
710, 815, 835, 933, 1040, 1059, 1159, 1224, 1228, 1294,
1377, 1491, 1554, 1582, 1647, 1757, 1776, 1782, 1787,
1830.
- 142. gr. — 36, 562.
- 143. gr. — 120.
- 146. gr. — 4, 233, 1168, 2018, 2027.
- 150. gr. — 262.
- 151. gr. — 261, 262, 269, 271.
- 154. gr. — 260, 261, 269, 271.
- 157. gr. — 269.
- 168. gr. — 3.
- 171. gr. — 1278, 1283.
- 172. gr. — 116, 119, 120, 279, 527, 568, 571, 573, 1175, 1187, 1189,

1463, 1606, 1608, 1661, 1884.

174. gr. — 527, 573, 889.

186. gr. — 1472, 1474.

192. gr. — 408.

1974, nr. 390, 19. desember. Reglugerð um sölu og meðferð ávana- og fíkniefna.

— 118, 282, 283, 382, 529, 535, 817, 929, 932, 996, 1191, 1607, 1723, 1777, 1887.

2. gr. — 30, 35, 99, 110, 111, 112, 284, 285, 348, 532, 536, 539, 542, 834, 996, 1004, 1038, 1054, 1058, 1382, 1402, 1404, 1405, 1472, 1477, 1490, 1573, 1582, 1750, 1756, 1757, 1770, 1771, 1772, 1774, 1775, 1778, 1781, 1784, 1787, 1824, 1829.

3. gr. — 1756, 1758, 1770.

10. gr. — 30, 35, 99, 110, 111, 112, 284, 285, 348, 532, 536, 539, 542, 834, 930, 933, 996, 1004, 1038, 1054, 1058, 1382, 1402, 1404, 1405, 1472, 1477, 1490, 1573, 1582, 1750, 1756, 1757, 1758, 1770, 1771, 1772, 1774, 1775, 1778, 1781, 1784, 1787, 1824, 1829.

1974, nr. 425, 27. desember. Auglýsing um bann við vörslu og meðferð ávana- og fíkniefna.

— 27, 30.

1974, nr. 22, 31. desember. Auglýsing um aðild Íslands að alþjóðasamningi frá 30. mars 1961 um ávana- og fíkniefni ásamt bókun.

— 928.

1975, nr. 15, 8. janúar. Reglugerð um hámarksfjölda leigubifreiða til vöruflutninga á félagssvæði Vörubílstjórafélags Suðurnesja.

— 1803.

1. gr. — 1821.

2. gr. — 1821.

3. gr. — 1821.

1975, nr. 5, 28. febrúar. Lög um ráðstafanir vegna snjóflóða á Norðfirði og fjáröflun til Viðlagasjóðs.

— 739, 748.

1975, nr. 52, 27. maí. Lög um Viðlagatryggingu Íslands.

6. gr. — 739.

1975, nr. 446, 9. október. Reglugerð um gatnagerðargjöld í Hafnarfirði.

— 597.

1. gr. — 608.

2. gr. — 594, 604, 608.

4. gr. — 608.

1976, nr. 54, 25. maí. Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40 frá 23. apríl 1968.

— 8, 73, 74, 75, 81, 127, 230, 231, 351, 352, 362, 385, 386, 389,

390, 392, 401, 404, 411, 661, 692, 694, 704, 709, 785, 796, 798, 801, 811, 815, 920, 921, 1151, 1211, 1226, 1254, 1255, 1291, 1292, 1545, 1546, 1554, 1556, 1558, 1562, 1563, 1622, 1623, 1628, 1637, 1641, 1642, 1696.

1. gr. — 692, 693, 707, 775, 776, 1169.

1976, nr. 29, 31. maí. *Lög um kjarasamninga Bandalags ríkis og bæja.*

4. gr. — 450, 455.

1976, nr. 59, 31. maí. *Lög um íbúðarhús.*

— 42.

1976, nr. 62, 31. maí. *Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40, 23. apríl 1968.*

1. gr. — 776.

1976, nr. 68, 31. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 101/1966, um framleiðsluráð landbúnaðarins, verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarafurðum o. fl.*

— 1832, 1841, 1842, 1843.

5. gr. — 1833, 1841.

1976, nr. 69, 31. maí. *Jarðalög.*

V. kafli — 1959.

21. gr. — 1958.

26. gr. — 72.

1976, nr. 78, 31. maí. *Lög um jafnrétti kvenna og karla.*

— 440, 442, 443, 449.

1. gr. — 442, 452.

2. gr. — 440, 442, 443, 449, 450, 452, 453, 454, 455, 456, 458, 460.

3. gr. — 440, 460.

11. gr. — 440, 453, 456, 458.

12. gr. — 440, 460.

1976, nr. 230, 4. júní. *Auglýsing um takmarkanir á ávísunum lækna á amfetamín og nokkur fleiri lyf.*

— 27, 30, 37, 282, 295, 1375, 1382, 1402, 1753, 1756, 1771.

1976, nr. 231, 4. júní. *Reglugerð um breyting á reglugerð um gerð lyfseðla og afgreiðslu lyfja nr. 338, 26. nóvember 1973.*

— 295.

1976, nr. 280, 25. júní. *Reglugerð um samþykktir fyrir húsfélög.*

— 42.

1976, nr. 444, 30. desember. *Samþykkt um breytingu á lögreglusamþykkt fyrir Hafnarfjarðarkaupstað nr. 80/1928.*

1. gr. — 1878.

1976, nr. 101, 28. desember. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.*

— 282, 997.

4. gr. — 284, 531, 538, 877, 1053, 1830.

5. gr. — 284, 817.

9. gr. — 97, 1209.
- 1976, nr. 107, 28. desember. *Lög um breyting á lögum um meðferð opinberra mála nr. 74/1974.*
19. gr. — 6, 383, 775, 1828.
- 1977, nr. 6, 25. mars. *Vegalög.*
- 1846, 1856.
2. gr. — 1858.
3. gr. — 1856.
37. gr. — 1859.
40. gr. — 1859.
43. gr. — 1859.
65. gr. — 1846, 1855.
66. gr. — 1857.
- 1977, nr. 16, 5. maí. *Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40, 23. apríl 1968.*
1. gr. — 494, 704, 1883.
- 1977, nr. 318, 25. ágúst. *Samþykkt um breytingu á lögreglusamþykkt fyrir Reykjavík nr. 2/1930.*
- 495, 704.
- 1978, nr. 6, 5. maí. *Gjaldþrotalög.*
24. gr. — 1410, 1411.
58. gr. — 1410, 1411.
72. gr. — 1410.
- 1978, nr. 39, 10. maí. *Þinglýsingalög.*
18. gr. — 894.
- 1978, nr. 42, 18. maí. *Iðnaðarlög.*
- 1522.
- 1978, nr. 52, 11. maí. *Lög um breyting á áfengislögum nr. 82/1969.*
- 8, 73, 75, 81, 220, 221, 283, 286, 390, 392, 398, 401, 404, 661, 662, 691, 707, 709, 749, 750, 751, 811, 815, 918, 921, 1207, 1211, 1224, 1255, 1289, 1292, 1544, 1546, 1554, 1559, 1563, 1636, 1637, 1641, 1642, 1695, 1696.
5. gr. — 96, 99, 101, 694, 815, 1544.
- 1978, nr. 54, 18. maí. *Byggingarlög.*
- 1522.
- 1978, nr. 65, 18. maí. *Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40 frá 30. apríl 1968.*
1. gr. — 1994.
- 1978, nr. 293, 1. ágúst. *Auglýsing um takmarkanir á ávísunum lækna á amfetamín og nokkur fleiri lyf.*
- 27, 285, 1375, 1753, 1758, 1774.
- 1979, nr. 292, 16. maí. *Byggingarreglugerð.*
4. gr. — 1720.
- 1979, nr. 35, 29. maí. *Lög um breytt verðgildi íslensks gjaldmiðils.*
- 411, 970.
2. gr. — 1984.

9. gr. — 1984.
- 1979, nr. 53, 30. maí. Lög um breyting á lögum nr. 74/1974 um meðferð opinberra mála.
— 396, 753, 925.
- 1979, nr. 56, 30. maí. Lög um dómvexti, viðauki við lög nr. 85, 23. júní 1936 um meðferð einkamála í héraði.
— 567, 1110, 1705, 1862, 1954, 1967.
- 1979, nr. 298, 23. júlí. Reglugerð um breytingu á byggingarreglugerð nr. 242, 16. maí 1979.
— 1720.
- 1979, nr. 510, 14. desember. Reglugerð um skipan gjaldeyris- og viðskiptamála.
— 1666.
- 1980, nr. 253, 13. maí. Reglugerð um gjaldmiðilsbreytingu.
2. gr. — 1984.
6. gr. — 1984.
19. gr. — 1984.
- 1980, 29. maí. Auglýsing Seðlabanka Íslands um vexti við innlánsstofnanir o. fl.
— 1666.
- 1980, nr. 49, 30. maí. Lög um breyting á sjómannalögum nr. 67, 31. des. 1963, sbr. lög nr. 53, 20. maí 1969.
1. gr. — 1567.
- 1980, nr. 60, 3. júní. Lög um breyting á lögum nr. 65/1974 um ávana- og fíkniefni.
— 283, 817, 996, 1571, 1582, 1753, 1756, 1781, 1787, 1824, 1829.
- 1981, 9. febrúar. Auglýsing Seðlabanka Íslands um vexti við innlánsstofnanir o. fl.
— 1666.
- 1981, nr. 20, 18. maí. Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1970, sbr. lög nr. 22/1955.
4. gr. — 390, 411.
5. gr. — 390.
6. gr. — 390, 1474.
11. gr. — 366.
- 1981, nr. 28, 26. maí. Lög um breyting á lögum nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði.
— 1531, 1533.
1. gr. — 1508.
2. gr. — 1271.
6. gr. — 1273.
9. gr. — 1425.
14. gr. — 614.
22. gr. — 894, 1269.
31. gr. — 1265, 1269, 1369, 1801, 1986.
32. gr. — 1269.

33. gr. — 1528.
34. gr. — 1370, 1528.
40. gr. — 1265, 1267, 1369, 1801, 1986.
44. gr. — 1424, 1426.
1981, nr. 281, 9. júní. *Auglýsing um vátryggingarffjárhæðir ábyrgðartrygginga bifreiða.*
— 1994.
1981, nr. 95, 11. desember. *Lög um Framleiðsluráð landbúnaðarins, verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarvörum o. fl.*
— 1833.
1982, nr. 79, 5. mars. *Reglugerð um hámarksfjölda leigubifreiða til vörubifreiðaaksturs á félagssvæði Vörubílstjórafélags Suður-Þingeyjarsýslu.*
— 1329.
2. gr. — 1332.
3. gr. — 1332.
1982, 5. apríl. *Auglýsing Seðlabanka Íslands um vexti við innlánsstofnanir o. fl.*
— 1666.
1982, 29. október. *Auglýsing Seðlabanka Íslands um vexti við innlánsstofnanir o. fl.*
— 1666.

IV. EFNISKRÁ TIL YFIRLITS.

Bls.

Aðfarargerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak, útburður og vörslusvipting.	
Aðflutningsgjöld. Sjá tollar.	
Aðför.	
Aðgerðarleysi. Sjá tómlæti.	
Aðild	192, 613, 1334
Aðildareiður.	
Aðstoð við nauðstadda.	
Aðstoð við skip.	
Aðstöðugjald. Sjá skattar.	
Aflýsing.	
Afréttir.	
Afsagnargerðir.	
Afturvirkni laga.	
Almannahætta	969, 1206
Atvinnulöggjöf.	
Atvinnuréttindi. Sjá og refsingar	72, 124, 350, 383, 390, 398, 706, 771, 1206, 1225, 1641
Ábúð	664
Ábyrgð.	
Ábyrgð á seldum hlut.	
Ábyrgð framleiðanda.	
Áfengislög 1, 72, 96, 383, 390, 398, 661, 690, 706, 749, 771, 918, 1206, 1225, 1254, 1289, 1544, 1559, 1618, 1636, 1641, 1695	
Áfrýjun.	
1. Áfrýjunarleyfi:	
a. Áfrýjunarfrestur liðinn 44, 58, 82, 462, 711, 902, 934, 1041, 1084, 1097, 1192, 1306, 1412, 1440, 1456, 1492, 1507, 1566, 1583, 1629, 1648, 1665, 1676, 1890, 1968, 1990	
b. Málsefni nær ekki áfrýjunarfjárhæð.	
c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis ekki aflað 58, 546	
d. Áfrýjunarleyfi ógilt.	
2. Máli gagnáfrýjað 58, 113, 192, 260, 437, 462, 711, 876, 961, 1040, 1084, 1295, 1306, 1412, 1507, 1611, 1955, 1968	
Mál gagnkært.	
3. Máli áfrýjað samkv. heimild í 36. gr. laga nr. 75/1973 192, 260, 1990	
4. Ýmis atriði	58, 546, 771, 1041, 1507
Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.	
Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.	

Ákæra	1, 124, 350,	703
Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.		
Árekstur skipa.		
Áskorunarmál.		
Ávana- og fíkniefni 27, 96, 281, 530, 537, 816, 928, 995, 1053,		
1373, 1472, 1570, 1718, 1752, 1777, 1782, 1822		
Banaslys	124,	409
Barnaverndarmál.		
Barnsfaðernismál.		
Bifreiðir:		
A. Einkamál 711, 836, 1084, 1097, 1306, 1354, 1845, 1877, 1941, 1990		
B. Opinber mál 1, 72, 124, 350, 383, 390, 398, 409, 493, 661,		
690, 703, 706, 749, 771, 918, 1149, 1206, 1225, 1254, 1289,		
1555, 1559, 1618, 1636, 1641, 1695		
Birting laga og stjórnvaldaerinda.		
Björgunarlaun	1229,	1238
Brenna. Sjá íkveikja.		
Brot í opinberu starfi	146,	1206
Börn		140
Dagsektir.		
Dánarbú. Sjá skipti.		
Dánarbætur. Sjá skaðabætur.		
Dánargjafir.		
Dómarar. Sjá og dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.		
1. Dómarar í Hæstarétti:		
Mál dæmt af þremur hæstaréttardómurum 25, 27, 37, 58,		
68, 72, 113, 114, 114, 115, 115, 116, 119, 139, 214, 219, 272,		
272, 273, 274, 350, 363, 371, 383, 390, 485, 493, 530, 537, 543,		
568, 571, 573, 583, 590, 657, 659, 660, 660, 661, 690, 703, 706,		
749, 889, 891, 896, 918, 928, 961, 1041, 1053, 1097, 1167, 1175,		
1180, 1187, 1189, 1191, 1205, 1205, 1206, 1225, 1254, 1264,		
1266, 1268, 1271, 1274, 1278, 1283, 1287, 1289, 1321, 1328,		
1347, 1368, 1373, 1424, 1434, 1463, 1466, 1527, 1533, 1538,		
1544, 1555, 1559, 1566, 1570, 1605, 1608, 1611, 1636, 1641,		
1695, 1701, 1752, 1777, 1782, 1799, 1822, 1877, 1884, 1888, 1985		
Varadómari dæmir mál fyrir Hæstarétti	247,	664, 1045
2. Samdómendur í héraði:		
Aukadómþing	68, 511, 881,	1424
Bæjarþing 247, 437, 462, 836, 934, 961, 1059, 1124, 1198,		
1434, 1492, 1507, 1799, 1968		
Félagsdómur	1160,	1321, 1328
Landamerkjadómur	1334,	1676
Sakadómur.		
Sjó- og verslunardómur 44, 222, 1192, 1229, 1238, 1440,		
1566, 1665, 1860, 1890, 1921		
Stjórn L.M.F.Í.		543

Verðlagsdómur.	
Vettvangsdómur	428
Almenn ákvæði	1424
3. Sératkvæði:	
a. Í Hæstarétti 1, 96, 260, 281, 363, 371, 409, 428, 437, 499, 511, 593, 613, 664, 711, 816, 836, 934, 969, 1045, 1059, 1084, 1107, 1124, 1141, 1160, 1167, 1306, 1354, 1373, 1440, 1472, 1618, 1665, 1718, 1752, 1845, 1877, 1931, 1985, 1990, 2017	
b. Í Félagsdómi	1160
c. Í héraðsdómi	82, 1890
4. Dómara ekki getið í héraðsdómi 27, 96, 116, 139, 219, 363, 383, 409, 511, 527, 543, 583, 749, 876, 881, 1206, 1254, 1271, 1368, 1456, 1555, 1559, 1618, 1695, 1777, 1782, 1799, 1884	
5. Vanhæfi dómara	1278, 1283
6. Ýmis atriði 72, 82, 116, 146, 363, 383, 390, 409, 558, 583, 749, 754, 771, 881, 918, 969, 995, 1198, 1206, 1264, 1278, 1283, 1466, 1472, 1676, 1990	
Dómkvaðning	68
Dómstólar	1, 192, 1041, 1160, 1424
Dráttarvélur. Sjá bifreiðir.	
Eiður. Sjá aðildareiður.	
Eignardómsmál.	
Eignarnám.	
Eignarréttur.	
Eignarréttarfyrrvari.	
Endurheimta	140
Endurupptaka	406
Erfðaábúð.	
Erfðafesta.	
Erfðamál.	
Erfðaskrár.	
Erlendir dómar.	
Erlend lög.	
Fangelsi.	
Farbann.	
Farmsamningar	1629
Farmskírteini.	
Fasteignasala.	
Fasteignaskattar	1045, 1788
Fasteignir	37, 593, 613, 664, 876, 934, 1059, 1583, 1955
Ferðabann. Sjá farbann.	
Félagsdómur	1160, 1321, 1328
Félagsréttindi	1801
Félög:	
A. Hlutfélög	576
B. Sameignarfélög	546

Firma.

Fiskveiðibrot.

Fíkniefni. Sjá ávana- og fíkniefni.

Fjarskipti 590

Fjárdráttur 1206, 1247

Fjárnám 58, 247, 1041, 1456, 1507

Fjársvik 1

Fjölbýlishús 37

Foreldravald. Sjá börn.

Forkaupsréttur.

Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetningu, lögbann, lögtak og útburð.

Framlagning skjala 1368

Frávísun:

A. Einkamál.

1. Frá Félagsdómi 1160

2. Frá héraðsdómi 37, 192, 260, 428, 543, 1041, 1321, 1328,
1347, 1424, 1434, 1537, 1538, 1676, 1860, 1968

3. Frá Hæstarétti 58, 546, 1041, 1180, 1264, 1799

B. Opinber mál 233, 363, 527, 1167, 1278, 1283

Frestir 139, 657, 1266, 1268

Fyrning:

A. Einkamál 1788

B. Opinber mál 409, 1472

Gagnaöflun 121, 900, 901

Gagnsakir 37, 58, 113, 192, 260, 437, 462, 711, 876, 961, 1041, 1084,
1295, 1306, 1412, 1507, 1611, 1955, 1968

Gallar 1890

Gatnagerðargjald 593

Gengi.

Gerðardómur.

Geðheilbrigði 121

Gjafabréf 613

Gjafsókn. Gjafvörn 192, 260, 437, 573, 583, 613, 664, 881, 1084,
1676, 1968, 1990

Gjaldþrot 1408

Gæsluvarðhald 1, 2, 7, 96, 146, 281, 339, 398, 530, 568, 816, 889,

969, 995, 1175, 1187, 1189, 1373, 1544, 1608, 1661, 1718, 1752,

1777, 1782, 1887

Hafning máls 1888

Hald á munum 1463

Hegningarauki 530, 537, 558, 563, 583

Heimvísun 214, 771, 881, 1334, 1466, 1527

Heitfesting 896

Hjónaband.

Hjónaskilnaður.

Hjúskapur. Sjá hjónaband.	
Hlutfélög. Sjá félög.	
Hlutdeild	485
Hótanir	1
Húftrygging. Sjá váttryggingar.	
Húsaleiga	546
Húsleit	571, 573, 1605
Hilming.	
Höfundaréttur	1124, 1701
Iðnaður.	
Iðnnám.	
Innheimtulaun.	
Innsetningargerð	1701
Íkveikja	969, 1206
Ítak. Sjá fasteignir.	
Ítrekun 72, 383, 390, 398, 661, 690, 706, 771, 918, 1254, 1289, 1544, 1559, 1636, 1695, 1718	
Jafnrétti	437
Kaup og sala:	
A. Fasteignir	876, 934, 1059, 1492, 1583
B. Lausafé	222, 961, 1306, 1665, 1890, 1921
Kaupgjald. Sjá vinnulaun.	
Kaupmáli. Sjá fjármál hjóna.	
Kjarasamningar.	
Kjörbörn.	
Kjörskrá. Sjá kosningar.	
Kosningar	192, 766, 769
Kýrsetning.	
Kærufrestur	573
Kærumál:	
A. Einkamál.	
1. Dómkvaðning matsmanna	68
2. Framlagning skjala	1368, 1799
3. Frávísun frá Félagsdómi	1160
4. Frávísun frá héraðsdómi 37, 214, 534, 891, 1231, 1328, 1374, 1424, 1434, 1527	
5. Frávísun frá Hæstarétti	139, 1180, 1264, 1799
6. Frestir	657, 1266, 1268
7. Heitfesting vitna	896
8. Sættir	1271
9. Vitni	1986
10. Skipti	754
B. Opinber mál.	
1. Frávísun frá Hæstarétti	119, 527, 1278, 1283
2. Gæsluvarðhald 110, 339, 568, 889, 1175, 1187, 1189, 1608, 1661, 1884	

3. Hald á munum	1463
4. Handtaka	527, 571, 573
5. Húsleit	571, 1605
6. Sáttir	25, 219, 1287
Landabréf	1124
Landamerkjamál	1334, 1676
Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.	
Landskipti.	
Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala.	
Lífeyrir	140
Líkamsmeiðingar	124, 363, 485, 1167
Læknar. Sjá og mat og skoðun 44, 72, 82, 121, 124, 219, 383, 485, 661, 690, 706, 711, 749, 771, 918, 969, 1075, 1225, 1287, 1289, 1354, 1440, 1544, 1559, 1636, 1641, 1695, 1845, 1941, 1990	
Lögbann	1124, 1801
Löggjöf	96
Löghald.	
Lögheimili	766, 769
Lögmannafélag Íslands	543
Lögmenn	119, 371, 343, 664, 1368
Lögtak.	
Lögveð.	
Manndráp.	
Mat og skoðun:	
1. Atvinnutjón.	
Tryggingastærðfræðingur reiknar atvinnutjón 44, 82, 711, 1440, 1845, 1990	
2. Áverkar og heilsutjón 44, 82, 124, 485, 711, 1440, 1845, 1940, 1990	
3. Örorka metin	32, 44, 711, 1440, 1845, 1990
4. Blóðrannsókn o. fl. 72, 219, 390, 393, 661, 706, 749, 771, 918, 1225, 1287, 1289, 1354, 1544, 1559, 1636, 1641, 1695, 1941	
5. Blóðflokkar.	
6. Geðheilsa	969, 1075
7. Ýmsar skoðunar- og matsgerðir 68, 96, 247, 462, 576, 711, 771, 928, 934, 961, 1059, 1206, 1247, 1335, 1354, 1492, 1507, 1665, 1752, 1860, 1921, 1955	
Málflutningur	754
Málsástæður	499, 506
Málskostnaður	119, 1271, 1888
Merkjadómur.	
Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.	
Nafnréttur.	
Náðun.	
Nágrenni.	
Opinberir starfsmenn	730, 740

Ómaksbætur	114, 272, 559, 559,	1205
Ómerking	428, 771, 881, 1041, 1334, 1373, 1466, 1538,	1676
Ómerking ummæla	613, 664,	1648
Óvígð sambúð	1107, 1141,	1412
Refsingar:		
1. Einstakar refsitegundir og önnur viðurlög:		
a. Sekt dæmd án vararefsingar.		
b. Sekt dæmd og fangelsi eða varðhald sem vararefsing 27, 96, 281, 350, 493, 530, 537, 706, 816, 928, 995, 1053,	1225, 1373, 1555, 1570, 1641, 1718, 1782,	1822
c. Varðhaldsrefsing dæmd 72, 124, 383, 390, 661, 690, 749,	918, 1254, 1559, 1636,	1695
d. Fangelsisrefsing dæmd 1, 96, 146, 233, 274, 281, 398,	530, 537, 558, 563, 706, 771, 969, 1075, 1205, 1249, 1274,	1289, 1544, 1752, 1777
e. Fangelsisrefsing dæmd og sekt 27, 96, 281, 530, 537,	816, 995, 1053, 1373, 1570, 1718, 1782,	1822
f. Fangelsisrefsing dæmd, bæði óskilorðsbundin og skilorðsbundin	1205,	1249
g. Skilorðsbundin refsing	96, 485,	1247
h. Svipting ökuleyfis 72, 124, 350, 383, 390, 398, 661, 690,	771, 918, 1225, 1254, 1289, 1559, 1636, 1641,	1695
i. Upptaka eigna 27, 96, 590, 816, 928, 995, 1373, 1718,	1752	
2. Ýmis atriði	363, 590, 613, 706,	1648
Réttarfarsvítur 72, 82, 116, 146, 350, 363, 383, 390, 409, 558, 576,	749, 754, 771, 881, 918, 969, 995, 1198, 1206, 1264, 1266, 1368,	1466, 1472, 1676, 1990
Riftun	222, 613, 1890,	1921
Samaðild		428
Sameign.		
Sambúð. Sjá óvígð sambúð.		
Sannanir		1533
Sáttir:		
A. Einkamál	1271,	1507
B. Opinber mál	25, 219,	1287
Sératkvæði 1, 96, 260, 281, 363, 371, 428, 437, 499, 511, 593, 613,	664, 816, 836, 934, 969, 1045, 1084, 1107, 1124, 1141, 1160, 1167,	1306, 1354, 1373, 1440, 1472, 1618, 1665, 1718, 1752, 1845, 1887,
	1890, 1921, 1955, 1985, 1990,	2017
Siglingadómur.		
Sjálfataka		902
Siómannalög		1566
Sióveð		1860
Skaðabætur:		
A. Innan samninga 247, 462, 576, 934, 961, 1059, 1306, 1492,	1507, 1583, 1629,	1968

B. Utan samninga:

1. Árekstur skipa	1192
2. Bifreiðir	711, 836, 1084, 1097, 1845, 1877, 1941, 1990
3. Opinber mál	233, 363, 485, 563, 771, 969, 1167, 1274
4. Vinnuslys	44, 1440
5. Ýmis tjónstilvik ..	82, 260, 902, 1124, 1648, 1860, 1955, 2017
Skattar	1045, 1831
Skilorðsbundnir dómar	96, 485, 1247
Skip	1192, 1229, 1238
Skiptamál	754, 1107, 1141, 1412
Skírlífisbrot.	
Skjalafals	1, 146, 233, 398, 563, 771, 1247
Skuldabréf.	
Skuldamál	58, 247, 511
Stefna.	
Stjórnarskrá.	
Stjórnsýsla	192, 593, 664, 902, 1611
Sveitarstjórnir	192
Tékkasvik	1, 146, 233, 563, 1274
Tilboð.	
Tilraun.	
Tómlæti	222, 462, 1665, 1706
Traustnám.	
Umboð.	
Umferðarlög. Sjá bifreiðir.	
Uppboð	371, 1408
Upptaka eigna	27, 590, 928, 995, 1371, 1718, 1752
Úrskurðir	121, 900, 901
Útburður	876
Útivist:	
1. Fyrir Hæstarétti 113, 114, 114, 115, 115, 272, 272, 273, 273,	
274, 583, 659, 660, 660, 1191, 1205, 1205, 1206, 1701	
2. Í héraði	1533
Vanheimild.	
Vanreifun	1968
Varnarþing.	
Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.	
Vátryggingar	1295, 1354
Veðskuldabréf	371, 1456
Vegir	1845
Verksamningar	247, 462, 1198, 1507, 1706
Vettvangsganga	1434
Vettvangsmál	248
Vextir	1, 511, 563, 1676, 1706, 1788, 1860
Vinnusamningar. Vinnulaun 58, 437, 730, 740, 1533, 1566, 1611, 1968	
Vitni	1985

	Bls.
Víxlar	499, 506
Vörumerki.	
Þinglýsingar	891
Þjófnaður	1, 274, 558, 563, 583, 771, 1075
Þrotabú. Sjá skiptamál.	
Ökuhraði	493, 703, 771
Ölvun. Sjá áfengislög.	
Örorka. Sjá mat og skoðun.	
Öryggisgæsla.	
Ærumeiðingar	1648

V. EFNISSKRÁ.

Aðfarargerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak, útburður og vörslusvipting.

Aðflutningsgjöld. Sjá tollar.

Aðför.

Aðgerðarleysi. Sjá tóm læti.

Aðild.

Bls.

Eftir uppsögu héraðsdóms önduðust tveir aðilar máls, en dánarbú þeirra tók eigi við aðild málsins, þar sem um var að ræða gildi kosninga	192
Eftir uppsögu héraðsdóms andaðist sækjandi máls í héraði. Einkærvingi hans samkvæmt erfðaskrá tók við máls-sókninni fyrir Hæstarétti	613
Eftir áfrýjun máls lést aðili og tók dánarbú hans við máls-aðild	1334

Aðildareldur.

Aðstoð við nauðstadda.

Aðstoð við skip.

Aðstöðugjald. Sjá skattar.

Aflýsing.

Afréttir.

Afsagnargerðir.

Afturvirkni laga.

Almannahætta.

J fór í heimildarleysi að næturlagi inn í hraðfrystihús eitt, þar sem hann hafði unnið. Gekk hann þar til kaffistofu og kveikti eld. Kvíknaði í húsinu og varð af mikill elds-voði. Þarna var mikið af eldfimum efnum. Hljópst hann

siðan á brott og heim til sín. Eigi talið unnt að leggja til grundvallar, að hann hefði farið inn í frystihúsið í því skyni að brenna það. Hins vegar fór hann mjög óvarlega með eld og honum gat ekki dulist að hætta kynni að vera á því að eldurinn myndi magnast og læsast í eldfim efni í húsinu. Var atferli hans talið varða við 167. gr. alm. hgl., sbr. 2. mgr. 164. gr. þeirra laga. Var hér talið um stórfellt gáleysi að ræða, sem stórtjón hlaust af, en mönn- var eigi lífsháski búinn af háttsemi hans. Var honum dæmd refsing vegna þessa 969

- B, 19 ára að aldri, hafði umsjón með fjárreiðum fyrirtækis eins. Hafði hann dregið sér fé og til þess að reyna að fela þetta kveikti hann í starfsstöð fyrirtækisins. Varð af þessu mikið tjón, en í nálægð voru ýmis önnur hús, þar á meðal sjúkrahús. Við íkveikju voru notuð mjög eldfim efni, sem sprengihætta var af. Var honum dæmd refsing vegna þessa og ýmissa annarra brota. Þá var talið að almannahætta hefði stafað af verknaði B 1206

Atvinnulöggjöf.

Atvinnuréttindi. Sjá og refsingar.

- Bifreiðarstjóri sviptur ökuleyfi ævilangt vegna ölvunar við akstur, en um ítrekað brot var að ræða 72, 383, 390, 661, 690, 918, 1254, 1289, 1559, 1636, 1695
- Bifreiðarstjóri sviptur ökuréttindum í 3 mánuði fyrir að hafa með gálausegum akstri orðið valdur að banaslysi og líkamsmeiðingum 124
- Bifreiðarstjóri sviptur ökuréttindum í 12 mánuði fyrir of hraðan og gálusan akstur 350
- Bifreiðarstjóri sviptur ævilangt rétti til að fá ökuleyfi vegna ölvunar við akstur og akstur án ökuréttinda 398
- Bifreiðarstjóri sviptur ævilangt rétti til að fá ökuréttindi, en hann hafði ekið bifreið ölvaður og sviptur ökuréttindum .. 706
- Bifreiðarstjóri sviptur ökuréttindum ævilangt vegna brota á umferðarlögum 771
- Bifreiðarstjóri sviptur ævilangt rétti til að fá ökuleyfi vegna ölvunaraksturs og að hafa ekið án ökuréttinda 1206
- Ökumaður sviptur ökuleyfi í 18 mánuði vegna ölvunaraksturs 1225
- Bifreiðarstjóri sviptur ökuleyfi í 12 mánuði vegna ölvunaraksturs 1641

Ábúð.

Hjón ein bjuggu á jörð sem leiguliðar. Deilur risu við bónda á næstu jörð, m. a. um ábúð á jörðinni. Hinn 29. septem-

ber 1962 var í máli um deilur þessar gerð sátt, þar sem eiginkonan fékk lífstíðarábúð á jörðinni fyrir sig og son sinn U ef hann óskaði, en segja skyldi hann til þess áður en hann yrði 22ja ára, hvort hann hygðist nota ábúðarrétt sinn. Talið að þessa sátt væri ekki unnt að skýra svo, að sonurinn hefði á grundvelli hennar öðlast sjálfstæðan ábúðarrétt, er hefði heft heimild aðila að sáttinni til að semja um ábúð jarðarinnar og ráðstafa henni með öðrum hætti í samræmi við almennar reglur. Hinn 5. desember 1963 afsöluðu hjónin jörðinni í hendur eiganda nágrannajarðarinnar þ. e. a. s. allri eign í húsum, ræktun og girðingum og lýstu því yfir, að þau hefðu engar frekari kröfur á hendur honum varðandi ábúðina. Fluttu síðan af jörðinni. Jörðin var nú sameinuð nágrannajörðinni og tekin úr tölu lögbýla. Alllöngu síðar vildi U ekki una þessu og stefndi jarðareiganda svo og landbúnaðarráðherra bæði til þess að viðurkenna ábúðarrétt á jörðinni og til greiðslu bóta. Talið, að með fyrrgreindu afsali og brottför foreldranna af jörðinni hafi lokið þeim rétti, sem þau fengu með sáttargerð 29. september 1962. Hafi því kröfur U ekki við lög að styðjast, hvorki að því er varðar ábúðarréttinn né bótakröfur. Sér-
atkvæði

664

Ábyrgð.

Ábyrgð á seldum hlut.

Ábyrgð framleiðanda.

Áfengislög.

- Eigi talið sannað, að H, sem ók bifreið án ökuréttinda, hefði í það sinn verið með áhrifum áfengis. Var hann sýknaður af þeim lið ákæru 1
- B ók bifreið sinni á hús eitt að næturlagi. Í upphafi viðurkenndi hann að hafa verið með áhrifum áfengis, en dró síðan þann framburð til baka. Talið var, að atburður þessi hefði gerst um kl. 2.00 aðfaranótt 9. desember 1979. Rannsókn á vínandamagni í blóði var gerð kl. 12.00 þann dag og reyndist magn vínanda þá vera 0,67‰. Talið sannað, að B hefði verið undir áhrifum áfengis í umrætt sinn. Þá hefði hann sýnt stórkostlegt gáleysi í akstri. Var honum dæmd refsing og varðhald í 15 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hér var um ítrekun að ræða 72
- G hafði um nokkurt skeið stundað innflutning og dreifingu á fíkniefnum. Þá flutti hann einnig inn áfengi og seldi.

	Þá bruggaði hann nokkuð. Var honum dæmd refsing vegna alls þessa	96
H	var handtekinn í þjóðgarðinum á Þingvöllum við akstur. Rannsókn á blóði hans sýndi 1,47% vínandamagn. Var H talinn sannur að sök um akstur með áhrifum áfengis og dæmt að sæta 5 daga varðhaldi og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekunarbrót var að ræða	383
S	var talinn sannur að því að hafa ekið bifreið um Reykjavíkurborg með áhrifum áfengis, en vínandamagn í blóði hans var talið 2,14%. Var honum vegna þessa dæmt 15 daga varðhald og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekað brót var að ræða	390
B	var handtekinn við akstur hér í bænum. Var hann talinn með áhrifum áfengis og reyndist vínandamagn í blóði hans 2,28%. Þá var hann einnig handtekinn í annað sinn og reyndist þá vínandamagn í blóði hans 2,26%. Í bæði skiptin ók hann sviptur ökuleyfi. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ævilangt rétti til að fá ökuskrarteini	393
J	ók bifreið sinni um götur á S. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1,09%. Var honum dæmd refsing og sviptur ökuréttindum ævilangt, en um ítrekun var að ræða	661
Þ	ók bifreið sinni á götu í Reykjavík. Var hann grunaður um að vera með áhrifum áfengis við aksturinn. Vínandamagn í blóði reyndist 1,95%. Ósannað var talið, að Þ hefði neytt áfengis eftir að akstri lauk. Var honum því refsað. Varðhald 15 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hér var um ítrekun að ræða	690
B	ók um götur í Reykjavík með áhrifum áfengis og án ökuréttinda, en hann hafði áður verið sviptur rétti til ökuleyfis ævilangt. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1,37%. Var honum vegna þessa dæmt fangelsi í 2 mánuði og sviptur rétti til að öðlast ökuréttindi ævilangt	706
Þ	ók bifreið sinni hinn 20. apríl 1979 fyrir framan Akureyri og var talið, að hann væri með áhrifum áfengis. Stöðvuðu lögreglumenn hann. Vínandamagn í blóði hans reyndist þá vera 1,58%. Hinn 29. september 1979 var Þ stöðvaður í bifreið sinni á Vesturlandsvegi og hafði þá ekið áleiðis til Mosfellssveitar. Töldu löggæslumenn að hann væri undir áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði hans mældist þá 2,78%. Hinn 9. ágúst 1980 var Þ stöðvaður í bifreið sinni á leiðinni frá Skálavík til Bolungavíkur. Var hann talinn með áhrifum. Áfengismagn í blóði hans reyndist þá 2,93%. Fram kom, að Þ hafði hinn 6. október 1980 verið sviptur ökuleyfi ævilangt og var því um ítrekunarbrót að ræða. Var honum dæmd refsing, 45 daga varðhald ...	749

- J ók bifreið sinni hinn 28. júlí 1980 frá Reykjavík til Keflavíkur og síðan um götur þar í bæ. Hann var með áhrifum áfengis og var handtekinn. Reyndist áfengismagn í blóði hans nema 1,24‰. Þá var hann án ökuréttinda, þar sem hann hafði verið sviptur ökuréttindum í eitt ár frá 25. janúar 1980 að telja. Var honum dæmd refsing vegna þessa og margra annarra brota 771
- Hinn 29. júlí 1980 ók J bifreið sinni um Suðurlandsveg. Ók hann mjög hratt og talið var að hraði bifreiðar hans hefði verið 120 km/klst. Þá var J með áhrifum áfengis og reyndist vínandamagn í blóði hans 2,12‰. Þá hafði J verið sviptur ökuréttindum á sama ári. Var J dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hann var jafnframt dæmdur fyrir mörg önnur brot 771
- Hinn 29. september 1980 ók J bifreið sinni um götur Reykjavíkur. Var hann handtekinn og reyndist vínandamagn í blóði hans vera 1,89‰. Þá hafði hann áður verið sviptur ökuréttindum og var því ökuréttindalaus. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuréttindum ævilangt. Þá var honum dæmd refsing fyrir fleiri brot 771
- E var handtekinn undir stýri bifreiðar. Reyndist vínandamagn í blóði hans 1,59‰. Talið sannað, að hann hafi ekið bifreiðinni. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi ævilangt, en hér var um ítrekunarbrott að ræða 918
- B var að drykkju þó nokkuð ölvaður. Hóf hann að aka bifreið sinni um bæinn og neytti áfengis meðan hann var að akstri og var mjög ölvaður. Var honum dæmd refsing fyrir þetta og fyrir að aka bifreið án ökuréttinda og mörg önnur brot. Þá var hann sviptur ævilangt rétti til að fá ökuleyfi 1206
- L ók bifreið sinni um götur í Reykjavík, og var stöðvaður af lögreglu. Reyndist vínandamagn í blóði hans 1,26‰. Rúmum mánuði síðar var hann enn að akstri með áhrifum áfengis og var honum tekið blóð og þvagsýni. Reyndist vínandamagn í blóði vera 1,62‰, en í þvagi 2,13‰. Var L talinn sannur að sök um að hafa ekið bifreið sinni með áhrifum áfengis og dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi 1225
- E ók bifreið sinni úr Þorlákshöfn til Hveragerðis. Lenti hann þar í árekstri við bifreið, en ók af vettvangi án þess að gera vart um áreksturinn. Talið sannað, að E hafi verið með áfengisáhrifum í umrætt sinn, en þó sýknaður af ákæru fyrir brott gegn 2. mgr. 25. gr. umfl. Var honum dæmd refsing og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekun var að ræða 1254

H	ók bifreið sinni um bæinn með áhrifum áfengis. Hafði lög- reglan afskipti af honum og reyndist þá vínandamagn í blóði hans 1,22%. H neitaði sakargiftum, en framburðir hans voru mjög óstöðugir og var hann því talinn sann- ur að sök og dæmd refsing og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekunarbrott var að ræða	1289
K	var ákærður fyrir að hafa þrisvar tekið ófrjálsri hendi bif- reiðir og ekið þeim með áhrifum áfengis og auk þess svipt- ur ökuleyfi ævilangt. Í fyrsta skiptið reyndist vínanda- magn í blóði hans 1,38%, næsta 1,76% og í þriðja skiptið 1,90%. Var honum dæmd refsing vegna þessa	1544
M	ók bifreið um Hafnarkauptún með áhrifum áfengis. Vín- andamagn í blóði taldist 1,80%. Var honum dæmd refsing og sviptur ökuréttindum ævilangt, en um ítrekunarbrott var að ræða	1559
Þeir B og H	voru að störfum með skurðgröfu eina og voru ákærðir fyrir að hafa ekið henni með áhrifum áfengis. Var það eigi talið sannað og voru þeir sýknaðir af kröfu ákærvalds	1618
J	ók bifreið með áhrifum áfengis. Taldist vínandamagn í blóði hans 2,55%. Var honum dæmd refsing og sviptur ökuréttindum ævilangt, en um ítrekað brott var að ræða ..	1636
B	ók bifreið sinni með áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði reyndist 1,44%. Dæmd sekt og sviptur ökuréttindum í 12 mánuði	1641
E	ók bifreið sinni ökuréttindalaus og með áhrifum áfengis 17. júni 1981. Þá ók hann aftur ölvaður 12. des. s. á. Vínanda- magn í blóði talið 2,65% í fyrra sinn, en 3% í hið síðara. Var honum dæmd refsing og sviptur ökuréttindum ævi- langt	1695

Áfrýjun.

- Áfrýjunarleyfi:
 - Áfrýjunarfrestur liðinn 44, 58, 82, 462, 711, 902, 934, 1041,
1084, 1097, 1192, 1306, 1412, 1440, 1456, 1492, 1507, 1566,
1583, 1629, 1648, 1665, 1676, 1890, 1968, 1990
 - Málsefni nær ekki áfrýjunarfjárhæð.
 - Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis ekki aflað .. 58, 546
 - Áfrýjunarleyfi ógilt.
- Máli gagnáfrýjað 58, 113, 192, 260, 437, 462, 711, 876, 961,
1041, 1084, 1295, 1306, 1412, 1507, 1611, 1955, 1968
Mál gagnkært.
- Máli áfrýjað samkv. heimild í 26. gr. laga nr. 75/1973 192,
260, 1990
- Ýmis atriði:
Fjárnámi var áfrýjað ásamt dómi, en áfrýjunarfrestur var

liðinn og áfrýjunarleyfi tók eigi til þeirrar dómsathafnar. Var því fjárnámsgerðinni vísað frá Hæstarétti	58
I máli einu voru 5 áfrýjendur. Tveir áfrýjuðu áður en áfrýjunarfrestur var liðinn. Einn áfrýjaði að fengnu áfrýjunarleyfi, en tveir áfrýjuðu án áfrýjunarleyfis, eftir að áfrýjunarfrestur var liðinn. Var málinu vísað frá Hæstarétti að því er þessa tvo aðilja varðaði	546
J var dæmdur í þremur dómum af sakadómi. Var þeim öllum áfrýjað og málin sameinuð sem eitt mál fyrir Hæstarétti	771
G gagnáfrýjaði máli, en aflaði sér ekki áfrýjunarleyfis og hafði ekki heimild til gagnáfrýjunar samkvæmt 3. mgr. 20. gr. laga nr. 75/1973. Var gagnsókninni því vísað frá Hæstarétti	1041
S var stefnandi máls í héraði og eftir að héraðsdómur var genginn gerði hann fjárnám í eign stefnda til tryggingar kröfu sinni. Ekki gerði hann fyrirvara um áfrýjun af sinni hendi. Stefndi í héraði áfrýjaði síðan málinu til Hæstaréttar og S gagnáfrýjaði, en talið var, að hann hefði fyrirgert áfrýjunarrétti til heimtu hærri fjárhæðar en héraðsdómur dæmdi	1507

Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.

Ákæra.

I ákæruskjali hafði fallið niður ártal og einnig var þar ritað rangt ártal. Eigi talið, að þessi mistök girtu fyrir það, að dómur yrði lagður á ákæruefnið, enda hafði málið verið flutt fyrir Hæstarétti að gerðri þessari leiðréttingu. Í ákæruskjali var H ákærður fyrir þjófnað, er hann hafði áður verið dæmdur fyrir. Féll ríkissaksóknari frá þessu ákæruefni. Sératkvæði	1
Lagatilvitnun hafði misritast í ákæru, en þar sem málið var flutt með hliðsjón af réttu ákvæði var það eigi talið skipta máli	124
Atvikalýsing í ákæruskjali ekki svo ítarleg sem efni stóðu til, en ekki talin ástæða til ómerkingar héraðsdóms	350
Misritun á skrásetningarnúmeri bifreiðar í ákæruskjali eigi talin varða því, að ekki væri unnt að leggja dóm á málið	703

Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.

Árekstur skipa.

Áskorunarmál.

Ávana- og fíkniefni.

- L var dæmdur sekur um að hafa flutt til landsins allmikið magn af ávana- og fíkniefnum og dreift þeim. Meðal fíkniefnanna var kokain. Starfsemi þessi var rekin í ágóðaskyni. Var L dæmd refsing 7 mánaða fangelsi og auk þess 7.000 króna sekt 27
- G hafði um allmargra ára skeið stundað innflutning og dreifingu fíkniefna í hagnaðarskyni til margra aðila. Var hér um verulegt magn að ræða. G hafði einnig flutt inn og selt nokkuð af áfengi og eitthvað fengist við heimabrug. Var refsing hans ákveðin fangelsi í 3 mánuði óskilorðsbundið svo og fangelsi í 3 mánuði skilorðsbundið til 3ja ára. Þá var honum einnig gert að greiða 6.000,00 króna sekt í ríkissjóð og kæmi 50 daga fangelsi í stað sektar yrði hún eigi greidd innan ákveðins tíma. Þá voru fíkniefni og áfengi gerð upptæk 96
- B hafði um langt skeið stundað innflutning á fíkniefnum og dreifingu þeirra í hagnaðarskyni. Var hér mikið magn um að ræða. Var honum dæmd refsing 2ja ára fangelsi og auk þess 30.000,00 króna sekt í ríkissjóð 281
- P tók þátt í undirbúningi að senda frá Danmörku til Íslands verulegt magn af hassi. Þá tók P þátt í fíkniefnaviðskiptum í Danmörku, en ákvæði 2. tl. 1. mgr. 5. gr. alm. hgl. á við um það brot, en það ákvæði veitir heimild til að saksækja og refsa fyrir slík brot hér á landi, sbr. 8. gr. 2. mgr. alm. hgl. P hafði verið dæmd refsing fyrir brot á lögum um ávana- og fíkniefni fyrir atferli, er framið var eftir að hann gerðist sekur um það hátterni, sem um var fjallað í þessu máli og þá hafði hann einnig gengist undir dómssátt fyrir sams konar atferli framið á þessu tímabili. Var því hér um hegningarauka að ræða. Var B dæmt 5 mánaða fangelsi og auk þess 4.000,00 kr. sekt í ríkissjóð 530
- H fékkst mikið við fíkniefnamisferli og hafði flutt og látið flytja efni bæði hingað til lands og Danmerkur. Var honum dæmd refsing vegna þessa. Fangelsi 5 mánuði og auk þess 4.000,00 króna sekt í ríkissjóð 537
- H var talinn sannur að því að hafa á tímabilinu frá maí—september 1978 margsinnis flutt hassefni í ávinningsskyni frá Hollandi, Danmörku og Svíþjóð og milli þessara landa. Var hér um mikið magn að ræða og umfangsmikla dreifingu gegn háu fégjaldi. Var það gert í samráði við ýmsa aðra menn og stundum með þeim. H var aðeins tvítugur að aldri er hann framdi brotin og var tillit til þess tekið við ákvörðun refsingar. Sératkvæði 816
- P ræktaði cannabispöntur á heimili sínu. Var slíkt talið óheim-

ilt og varða Þ refsingu. Þá voru cannabisplöntur hans gerðar upptækar til eyðingar	928
S og R höfðu um langt skeið stundað flutning á ávana- og fíkniefnum til Íslands, dreift þeim þar. Gerðu þeir þetta stundum saman og stundum með öðrum manni. Þetta atferli þeirra stóð langan tíma og var um mikið magn að ræða. Þá var ljóst, að atferli þetta var gert í hagnaðarskyni. Var þeim dæmd refsing vegna þessa	995
L hafði a. m. k. þrívegis keypt hassefni í Amsterdam, verulegt magn, og flutt það til Svíþjóðar og selt þar í ágóðaskyni með aðstoð annars manns. Var þetta talið varða L refsingu	1053
E hafði um langt skeið stundað verulegan innflutning á ávana- og fíkniefnum og selt í hagnaðarskyni. Var honum dæmd refsing vegna þessa. Sératkvæði	1373
A var ákærður fyrir brot á lögum um ávana- og fíkniefni. Dómsrannsókn hófst í því máli 14. júní 1973, en brot þau, sem ákærða voru gefin að sök, voru öll framin á því ári. Rannsókn var að mestu leyti lokið 10. desember 1973, en þó voru háð dómþing 29. ágúst og 12. september 1974. Rannsókn fyrir dómj hófst endanlega 19. október 1973 og stóð til 10. desember s. á. Var málið síðan sent ríkissaksóknara til ákvörðunar með bréfi 16. október 1974 og var ákæra gefin út 5. ágúst 1975. Ákæra var eigi birt fyrr en 15. júní 1977. Næst var málið tekið fyrir 19. nóvember 1980 og var dæmt hinn 8. desember s. á. Talið, að refsing A hefði eigi orðið þyngri en 8 mánaða fangelsi og hin löngu hlé, sem urðu á dómprófum í málinu, stöfuðu ekki af því að hann hefði komist undan rannsókni. Þá var litið svo á, að sök væri fyrnd og var A sýknaður af kröfu ákæruvalds í málinu	1472
B var sannur að sök um það að hafa flutt til lands og dreift innanlands verulegu magni ávana- og fíkniefna. Var honum dæmd refsing vegna þessa	1570
F stundaði um langt skeið innflutning á hassi og marihuana og annaðist dreifingu á því gegn háu gjaldi. Gerði hann þetta ýmist einn eða í félagi við aðra. Var honum dæmd refsing vegna þessa, en um ítrekuð brot var að ræða. Sératkvæði	1718
R hafði stundað nokkurn innflutning á ávana- og fíkniefnum og annast dreifingu þeirra. Var honum dæmd refsing vegna þessa. Sératkvæði	1752
H keypti ávana- og fíkniefni af varnarliðsmanni einum og seldi það síðan. Var honum dæmd refsing vegna þessa ..	1777
Ó keypti erlendis nokkurt magn af fíkniefnum og flutti til landsins og sá sjálfur um dreifingu á því og sölu innan-	

lands. Var honum dæmd refsing vegna þessa	1782
G stundaði um nokkurt skeið innflutning á ávana- og fikni- efnum og annaðist dreifingu þeirra. Var honum dæmd refsing vegna þessa	1822

Banaslys.

Tveir menn voru í kappakstri á bifreiðum sínum. Farþegi í annarri bifreiðinni slasaðist svo að hann lést. Var það tal- ið varða öikumennina refsingu	124
T var á akstri á bifreið sinni á Akranesi. Er hann ók um eina götu sveigði drengur einn skyndilega fyrir horn á húsi út á götuna. Lenti reiðhjólið hans á bifreið T um eða fyrir aftan miðju. Var eigi talið sannað, að T hefði valdið bana drengsins með aksturslagi sínu, en hins vegar, að hann hefði ekið bifreið sinni of hratt og ógætilega í umrætt sinn. Brot hans varðaði því ekki nema sektum. Slyss þetta varð 13. maí 1977 og hófst lögreglurannsókn sama dag. Þingað var í málinu 14. maí 1977 og síðan nokkrum sinn- um fram eftir sumri. Ákæra var gefin út 9. nóvember 1977 og málið þingfest 17. maí 1978. Var þá T birt ákæra og honum skipaður verjandi og málinu síðan frestað og ekkert í því gert fyrr en 10. nóvember 1980. Var talið, að niðurfall á meðferð málsins fyrir dómi leiddi til fyrning- ar og var T því sýknaður af kröfu ákærvalds í málinu. Sératkvæði	409

Barnaverndarmál.

Barnsfaðernismál.

Bifreiðir.

A. Einkamál.

Á ók fólksflutningsbifreið sinni eftir Suðurlandsbraut á vinstri
akrein. Er bifreiðin var stödd vestan við gatnamót Hallar-
múla og Suðurlandsbrautar sveigði vöruflutningabifreið,
eign Í, sem ók á hægri akrein samsíða Á, til vinstri yfir
á akrein Á og rakst á hans bifreið og sveigði síðan til
hægri. Bifreið þessi er mjög stór og 10 cm breiðari en gert
er ráð fyrir í umferðarlögum, en hafði fengið sérstaka
undanþágu. Ökumaður vöruflutningabifreiðarinnar virðist
ekkert hafa tekið eftir árekstrinum og ók hiklaust áfram
og brott. Á hemlaði og reyndi að sveigja frá, er hann
rakst á vöruflutningabifreiðina, en það skipti þá engum
togum, að bifreið H, sem ók austur Suðurlandsbraut næst
á eftir, lenti aftan á henni og skemmdi hana. Af þessum
árekstrum, sérstaklega þeim síðari, hlaut Á veruleg meiðsl.

Svo virðist sem öllum bifreiðunum hafi verið ekið með um 30—40 km hraða miðað við klst. Ökumaður vöruflutningabifreiðarinnar var talinn eiga sök á árekstri þessum með því að sveigja inn á vinstri akrein og á bifreið Á, svo og aka brott án þess að hirða neitt um hvað gerðist, heyrði hann þó skruðninga að því er hann sagði. H var einnig talinn hafa átt nokkra sök á hvernig fór, með því að aka mjög nálægt bifreið Á. Var því talið, að H og Í svo og váttryggingafélög þessara bifreiða, bæru fébótaábyrgð á tjóni Á í umrætt sinn, en ekkert benti til þess, að Á ætti sjálfur sök á hvernig fór. Á meiddist nokkuð á hálsi og baki. Var hann talinn óvinnufær í 5 mánuði eftir slysið, með nokkra örorku næstu tvo mánuði. Síðan lítið eitt skerta orku í einn mánuð, en varanleg örorka hans var metin 8%. Dómkvaddir menn könnuðu meiðsl Á og mátu örorku hans. Þeir voru sammála fyrrgreindu álit. Tryggingastærðfræðingur reiknaði út tjón Á vegna varanlegrar örorku og mat það nkr. 10.428 og tjón hans vegna varanlegrar örorku 63.380,00 nkr. Á fékk greidd laun frá vinnuveitanda sínum meðan hann var veikur gkr. 127.594, og bætur frá Tryggingastofnun ríkisins gkr. 63.394. Bætur til Á vegna örorku voru ákveðnar nkr. 39.962,32 og bætur fyrir ólíkamlegt tjón nkr. 4.000,00. Sératkvæði

711

Sumarið 1970 komu hingað til lands fjórir frakkar til kvikmyndatöku. Einn þeirra var fyrirsætan A. Einn þeirra félaga tók bifreið án ökumanns á leigu hjá bílaleigunni F. Sú bifreið var ábyrgðartryggð hjá Sjóvá. Ók hópur þessi síðan út á land og mun H hafa ekið. Í Þjórsárdal varð það óhapp að bifreiðin valt og meiddist A nokkuð. Var A flutt til Selfoss, en við lækni skoðun þar var ákveðið að hún færi á sjúkrahús í Reykjavík. Var flutningnum nú haldið áfram í sjúkrabifreið, eign sýslusjóðs Árnes-sýslu, en sú bifreið var ábyrgðartryggð hjá S. Á leiðinni til Reykjavíkur lenti sjúkrabifreið þessi í árekstri við aðra bifreið, eign Á, og var hún ábyrgðartryggð hjá S. Varð áreksturinn við vegamót Suðurlandsveggar og Árbæjarveggar. Má ætla, að þá hafi einnig eitthvað bæst við meiðsli A. A krafði nú bifreiðaleiguna F, Sjóvá, eiganda sjúkraflutningabifreiðarinnar, eiganda bifreiðar þeirrar, er lenti í árekstri við sjúkraflutningabifreiðina og S, váttryggjanda þeirra bifreiða, in solidum til greiðslu skaðabóta. Í héraði voru eigandi sjúkraflutningabifreiðarinnar og bifreiðar þeirrar, er lenti í árekstrinum við þá bifreið svo og váttryggingarfélag, er ábyrgðartryggt hafði þær bifreiðar, sýknuð af kröfum A, þar sem yfirgnæfandi lík-

- ur væru fyrir því, að meiðsli A, þau, er valdið hefðu tíma-
bundinni og varanlegri örorku hennar, hefðu orðið er
bifreið hennar valt í Þjórsárdal, en ekki við áreksturinn.
Var því fébótaábyrgð eingöngu lögð á eiganda bílaleig-
unnar F og váttryggingafélag þeirrar bifreiðar. Í Hæsta-
rétti voru bæði F og Sjóvá sýknuð, þar sem A hefði verið
farþegi í bifreið, sem annar maður hafði á leigu án
ökumanns. Flutningur A hefði eigi verið gegn gjaldi og
ætti því hin hlutlæga fébótaregla 1. mgr. 67. gr. um-
ferðarlaga ekki við um tjón hennar, sbr. 2. mgr. nefndrar
greinar. Tveir hæstaréttardómarar töldu hins vegar, að
hin leigða bifreið hefði verið til afnota fyrir almenning
gegn borgun og bæri því að staðfesta hinn áfrýjaða dóm 836
- Hópfarabifreið bilaði, er hún var á leið til Siglufjarðar, í
jarðgöngum þar. Var hún látin renna út úr jarðgöngunum,
en eigi tókst að stöðva hana og fór hún út af veginum
og valt og rann niður fjallshlíð. Öllum farþegum tókst að
komast út nema einum, M, og andaðist hann. Móðir M,
K, sem var einstæð, krafðist bóta vegna missis fyrir-
vinnu úr hendi eigenda bifreiðarinnar og váttryggingar-
félags hennar. M var fæddur 2. desember 1952, en féll frá
7. mars 1976. M var sjómaður og hafði allgóðar vinnu-
tekjur næstu árin áður en hann dó. Talið sannað, að hann
hefði lagt nokkurt fé til heimilis og var ekkert sem benti
til þess, að úr þeim fjárstyrk hefði dregið til frambúðar,
ef honum hefði enst aldur. K var einstæð, en á framfæri
hennar voru tvær dætur, 10 og 11 ára. Þá átti hún dóttur
17 ára og þá fjórðu 21 árs. M var framfærsluskyldur
gagnvart K samkvæmt 6. gr. framfærslulaga nr. 80/1947.
Talið, að K ætti rétt til bóta skv. ákvæðum 224. gr. alm.
hgl. Voru hæfilegar bætur metnar 10 þús. krónur. Þá var
bifreiðaeiganda og váttryggingafélaginu skylt að greiða
kostnað vegna legsteins 628 krónur, svo og flutning á leg-
steininum 150 krónur og 600 krónur vegna kostnaðar við
útför. Sératkvæði 1084
- Hinn 5. júlí 1980 ók P bifreið sinni austur Elliðavog. Rökkv-
að var, skýjað og úrkoma. P kvaðst hafa verið að koma
frá Sæviðarsundi og ekið eftir Elliðavoginum og ætlað
áfram Sætún og niður á Skúlagötu. Hann hafi ekið á
hægri akrein Elliðavogsins og verið á miðri akrein og ekið
með um 60 km hraða á klst. með ökuljósinn tendruð.
Um 20–30 metra frá þeim stað er áreksturinn varð,
kvaðst P hafa tekið eftir tveimur bifreiðum. Fremri bifreiðin
hafi ætlað að beygja til vinstri, annað hvort inn
í húsagötu við Kleppsveg eða inn á Laugarásveg. Síðari
bifreiðin, en það hafi verið bifreið S, hafi verið búin að

gefa stefnumerki til vinstri, en um það bil 10 metrar hafi verið á milli hennar og bifreiðar P. Hafi bifreið S beygt skyndilega til hægri fyrir bifreið P og árekstri ekki orðið forðað. Ökumaður bifreiðar S kvaðst í umrætt sinn hafa ekið eftir Elliðavoginum og ætlað þar inn á Laugarásveg til vinstri. Rétt á undan hafi verið bifreið. Önnur bifreið, sem ekið hafi verið í sömu átt. Ökumaðurinn kvaðst hafa hætt við að beygja inn á Laugarásveg og ákveðið að halda vestur Sætún því hann hafi þá ætlað að beygja yfir á hægri akrein Elliðavogs, en ekki gefið stefnuljós um beygjuna. Hann sagðist hafa litið í baksýnisspegil til að gá hvort hann sæi einhverja bifreið á eftir sér, en hann hafi ekkert séð. Talið, að áreksturinn hefði orðið með þeim hætti, að ökumaður bifreiðar S hefði beygt yfir á hægri akrein í veg fyrir bifreið P og eigi hann því sök á hvernig fór, enda ekki gefið merki um breytta akstursstefnu. Ekki var það talið gefa ástæðu til sakarskiptingar, þótt P hefði ekið með 60 km hraða, en hámarkshraði þarna er 50 km/klst. Var því S og váttryggingafélagi hennar dæmt að greiða P bæt看 vegna skemmda á bifreiðinni 1097

S snéri sér til bifreiðasölnunnar B og bað hana að selja bifreið sína. Nokkrum dögum seinna var honum frá því skýrt, að kaupandi hefði fengist að bifreiðinni fyrir 900.000 krónur. Afsalaði S bifreiðinni. Fram kom hins vegar, að kaupandi greiddi hana með þremur veðskulda-bréfum samtals að fjárhæð 2.800.000 krónur. H starfsmaður B tók bréf þessi og kvaðst hafa selt þau fyrir 1.480.000 krónur, sem hann fór með sem eigið fé. S komst að þessum viðskiptum og vildi eigi una og krafði eigendur B svo og umræddan H um frekari greiðslur. Talið, að það hefði verið forsenda samnings S og B, að S fengi það fé, er greitt hefði verið fyrir bifreiðina að frádregnum sölulaunum. Var því talið, að eigendur B ættu að greiða S það fé, sem þeir hefðu fengið af söluverði bifreiðarinnar. Fram kom, að H hefði látið gera nokkuð við bifreiðina áður en hann afhenti hana, en eigi varð samkomulag um kostnað við þær endurbætur og þar sem þær voru liðir í aðgerðum hans til að öðlast með ólögnum hætti gróða af viðskiptum við fyrirtæki, sem falið hafði verið bifreiðin til umboðssölu, þótti ekki rétt, að kostnaður þessi kæmi til frádráttar því fé, er S skyldi fá. Var áætlað, að umrædd veðskuldabréf væru 1.500.000 króna virði gegn staðgreiðslu og var því þeim B og H gert að greiða 800 þúsund krónur. Sératkvæði 1306

S taldi sig hafa húftryggt bifreið sína hjá Sjóvá. Dag einn fór hann í ökuferð og mun áfengi hafa verið með í förinni.

Er komið var upp hjá Hálsi í Kjós um 9—11 klst. eftir að lagt var af stað frá Reykjavík ók ökumaðurinn bifreiðinni út af veginum og stórskemmdist hún og ökumaður lést. S krafði Sjóvá um húftryggingarverð bifreiðarinnar. Því var haldið fram af váttryggingarfélaginu að iðgjaldavanskil hefðu verið og hefði húftryggingin því eigi gildi, en eigi tókst því að sanna það atriði og varð ekki á því byggt. Í blóði ökumanns fundust 1,0% af vínanda og í þvagi hans 1,30%. Þá segir í vottorði rannsóknarstofnunarinnar að magn vínanda í blóði og þvagi sé í jafnvægi og sé það í beinni mótsögn við þá fullyrðingu, að hann hafi ekki neytt áfengis í 8 eða 9 klukkustundir fyrir andlátíð. Ekki voru gefnar neinar skýringar á því, hvað olli slysinu, en bifreiðinni hafi verið ekið með um 60 km hraða miðað við klst. Í 10. gr. váttryggingarskilmála vegna húftryggingar bifreiðarinnar segir, að undanþegin ábyrgð á váttryggingarfélaginu skulu vera tjón, sem verði þegar ökumaður er undir áhrifum áfengis, örvunar- eða deyfilyfja og að öðru leyti ófær um að stjórna tækinu á tryggilegan hátt. Talið sannað, að ökumaðurinn hafi neytt áfengis meðan á ferðalaginu stóð, en þar sem þeir voru tveir einir í félagsskap á ferðinni er það með öllum ólíkindum, að þeir hafi ekki fylgst all náið hvor með öðrum. Gat S því eigi dulist, að ökumaðurinn hafi neytt áfengis annað hvort skömmu áður en hann fól honum stjórn bifreiðarinnar eða meðan á akstri stóð. Var talið, að því væri gilt undantekningarákvæði G liðar 10. liðar váttryggingarskilmálanna sem fyrr greinir og því váttryggingarfélagið sýknað af kröfum S. Sératkvæði 1354

Þeir J og V óku bifreið, er þeir áttu saman, um Austurland. Þeir voru ókunnugir á þessum slóðum. Er þeir komu að vegamótum Borgarfjarðarveggar og Seyðisfjarðarveggar hagar svo til þar, að vegi hafði verið breytt nokkuð. Vegurinn verið færður og gamall hluti hans stóð eftir. Þessum gamla vegarkafli var ekkert haldið við, en þó mun Egilsstaðahreppur og maður einn hafa notað vegar-spotta þennan til flutninga. Þarna var akstursstefnumerki, sem vísaði vegfarendum rétta akstursleið. Þrátt fyrir þetta ók J bifreiðinni hinn gamla veg og þar í hvarf, þannig að bifreiðin valt og skemmdist mjög verulega og V meiddist m. a. hryggbrotnaði. Þeir J og V kröfðu síðan ríkissjóð vegna Vegagerðar ríkisins, Egilsstaðahrepp og fyrrgreindan bónda, þann er notaði veginn, um bætur. Eigi voru þeir J og V taldir eiga rétt á bótum því Vega-gerð ríkisins var ekki skylt að halda við hinum gamla vegarkafli eftir að hann var lagður niður sem opinber

vegur vegna breytinga á vegarstæði. Talið, að J hefði sýnt verulegan skort á athygli, er hann veitti ekki aksturs-stefnumerkinu eftirtekt, en veður var gott og ekkert er birgði sýn. Varð því eigi talið, að þeir ættu skaðabótarétt vegna slyssins og skipti ekki máli þótt Egilsstaðahreppur og umræddur bóndi hefðu notað veginn eitthvað. Voru því allir aðilar sýknaðir af kröfum J og V. Sér-
atkvæði 1845

Hinn 22. janúar 1980 um kl. 24.00 ók Þ bifreið sinni norður Reykjavíkurveg og beygði til vinstri áleiðis vestur Hjalla-
braut. Í sama mund var bifreið F ekið um þessi gatnamót á leið suður Reykjavíkurveg. Skall framendi bifreiðar Þ á hægri hlið F með þeim afleiðingum að bifreiðin valt á hliðina. Báðar bifreiðarnar stórskemmdust og farþegar í bifreiðunum meiddust. Umferðarljós er á gatnamótum þessum og logaði grænt ljós fyrir báðar bifreiðarnar. Umferð suður Reykjavíkurveg á forgang fyrir umferð, sem kemur að sunnan með fyrirhugaðri beygju vestur Hjalla-
braut, en götur eru malbikaðar á þessum slóðum og færi var þurrt. Lélegir sumarhjólbardar voru undir bifreið Þ, en góðir hjólbardar með sumarmynstri undir bifreið F. Hemlar reyndust í lagi. Hemlaför eftir bifreið F mældust 20 metrar eftir vinstra hjól og 35 metrar eftir hægri hjól. Hámarkshraði á þessu svæði er 45 kílómetrar á klukkustund. Talið var, að meginorsök slyssins væri stórkostlegt gáleysi Þ að veita ekki bifreið F athygli, er hún nálgast gatnamótin. Þá var bifreiðinni talið hafa verið ekið nokkuð hratt. Einnig var talið, að bifreið F hefði ekið á helst til miklum hraða. Var ábyrgð á tjóninu skipt þannig að Þ bæri sjálfur 3/4 hluta, en fengi bætt að 1/4 hluta. Sératkvæði 1877

Ó hafði verið að drykkju um kvöld eitt og nótt, en ók samt bifreið sinni. Með honum var félagi hans B og var eigi sannað, að hann hefði neytt áfengis. Um kl. 9.50 hinn 29. júlí 1979 var Ó að aka bifreiðinni upp í Mosfellssveit og þurfti að aka fram úr annari bifreið, en bifreiðin fór út af veginum og valt. Hlaut B þau meiðsl, að hann andaðist. Ráðamenn B kröfðu Ó og váttryggingarfélag hans um greiðslu útfararkostnaðar. Rannsókn leiddi í ljós, að vín-
andamagn í blóði Ó var 1,59‰. Talið sannað, að B hefði mátt vera ljóst, að Ó væri óhæfur til að stjórna bifreið vegna ölvunar. Þar sem hann tók sér far með bifreiðinni við þessar ástæður gerði hann það á eigin ábyrgð og fyrirgerði þar með rétti til bóta. Geta því skyldmenn hans eigi krafist skaðabóta úr hendi Ó eða váttryggingarfélags hans. Voru þessir aðilar því sýknaðir af bótakröfunni 1941

Hinn 29. september 1974 um nóttina ók K bifreið sinni frá veitingahúsinu Sigtúni við Suðurlandsbraut áleiðis til Kópavogs. S var farþegi í bifreiðinni. Er K ók austur Sogaveg lenti bifreiðin á pallhorni vörubifreiðarinnar, sem stóð kyrrstæð á hægri brún þeirrar götu. Hlaut K slík meiðsli, að hann andaðist, en S hlaut einnig mjög mikil meiðsli og var varanleg örorka af þeim sökum metin 75%. S krafði dánarbú K, váttryggingarfélag bifreiðar hans og ennfremur eiganda vörubifreiðarinnar og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar um skaðabætur. Fyrir Hæstarétti miðaði hann fjárhæðir sínar við fjárhæð ábyrgðartryggingar bifreiða á þeim degi, sem málið var flutt. Á þeim tíma er slysið varð nam fjárhæð ábyrgðartryggingar bifreiðar þeirrar, sem hér skiptir máli, 6.000.000,00 gkr. vegna hvorrar bifreiðar. Talið, að bótaábyrgð váttryggingarfélaganna, ef dæmd yrði, gæti aldrei farið fram úr hámarki þeirra ábyrgðartrygginga vegna bifreiðanna, sem voru í gildi þegar slysið varð. Lagt var til grundvallar, að K heitinn hefði átt alla sök á slysinu með því að hafa ekki nægilegt vald á bifreiðinni, en fram kom, að hann var verulega ölvaður, er hann hóf akstur. Ölvun hans var slík, að slíkt mátti naumast dyljast S er hann þáði far með K og sérstaklega þegar til þess er litið, að þeir menn reyndu að fá hann ofan af því að aka bifreiðinni. Eigi verður tillit til þess tekið, að S taldi, að hann hefði verið rænulaus vegna ofurölvunar, enda slíkt ósennilegt. Þar sem S tók sér far með K við þessar ástæður verður að telja, að hann hafi tekið á sig þá áhættu, er valdi því, að hann geti ekki krafði dánarbú K um bætur vegna tjónsins og ekki heldur váttryggingarfélag hans. Þar sem Sogavegur er um 9 metra breið gata með umferð í báðar áttir og vörubifreiðin hafði lagt við hægri brún götunnar, sem er skipt í tvo vegarhelminga með brotinni línu, var eigi talið, að um sök væri að ræða af hendi eiganda hennar og var hann því sýknaður svo og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar. Sératkvæði 1990

B. Opinber mál.

- H ók bifreið án ökuréttinda. Var hann dæmdur sekur vegna þessa og fleiri brota, en hins vegar sýknaður af ákæru fyrir að hafa ekið með áhrifum áfengis í umrætt sinn, þar sem það var eigi talið sannað 1
- B ók bifreið sinni á hús eitt að næturlagi. Í upphafi viðurkenndi hann að hafa verið með áhrifum áfengis, en dró síðan þann framburð til baka. Talið, að atburður þessi hefði gerst um kl. 2.00 aðfaranótt 9. desember 1979. Blóð-

- rannsókn á vínandamagni í blóði var gerð kl. 12.00 þann dag og reyndist magn vínanda þá vera 0,67%. Talið sannað, að B hefði verið undir áhrifum áfengis í umrætt sinn. Þá hafði hann sýnt stórkostlegt gáleysi í akstri. Var honum dæmd refsing, varðhald í 15 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hér var um ítrekun að ræða 72
- M og V tóku bifreiðar sínar einn sunnudagsmorgun og fóru í kappakstur á Reykjanesbraut og óku með allt að 160 km hraða miðað við klst. M var á undan. Hann sveigði til vinstri og V ók áfram og skullu bifreiðarnar saman af miklu afli. Einn farþegi hjá V meiddist svo mjög að hann lést og annar stórmeiddist. Aðrir farþegar meiddust ekki þannig að máil skipti. Lögleyfður hámarkshraði á Reykjanesbraut á þessum tíma var 80 km miðað við klst. Ökumenn voru báðir taldir hafa sýnt stórkostlegt gáleysi í umrætt sinn og var það talið varða þá refsingu samkv. 215. og 219. svo og 220. gr. alm. hgl. Auk þess brot á umferðarlögum. M áfrýjaði málinu. Var honum dæmt varðhald í 3 mánuði og sviptur ökuleyfi í 3 ár 124
- S ók bifreið sinni eftir Norðurlandsvegi á norðurleið. Virðist hann hafa ekið með um 60—70 km hraða miðað við klst. Á blindhæð einni mætti hann tveimur bifreiðum. Komst hann fram hjá fyrri bifreiðinni með því að aka alveg á hægri vegarbrún og við það fór hægri framhjól út fyrir veginn. S reyndi nú að ná bifreið sinni inn á veginn, en hún kom skökk inn á veginn. Í sama mund bar síðari bifreiðina að. Varð harður árekstur og fór sú bifreið út af veginum og skemmdist. S gat ekki stöðvað bifreið sína fyrr en nokkurn spöl frá slyssað. Talið, að S hefði ekið of hratt í umrætt sinn og gálauslega. Var honum dæmd refsing fyrir brot á umferðarlögum og sviptur ökuleyfi í 12 mánuði 350
- H var handtekinn í þjóðgarðinum á Þingvöllum við akstur. Rannsókn á blóði hans sýndi 1,47% vínandamagn. Var H talinn sannur að sök um akstur með áhrifum áfengis og dæmt að sæta 5 daga varðhaldi og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekunarbrot var að ræða 383
- S var talinn sannur að því að hafa ekið bifreið um Reykjavíkurborg með áhrifum áfengis, en vínandamagn í blóði hans var talið 2,14%. Var honum vegna þessa dæmt 15 daga varðhald og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekað brot var að ræða 390
- B var handtekinn við akstur hér í bænum. Var hann talinn með áhrifum áfengis og reyndist vínandamagn í blóði hans 2,28%. Þá var hann einnig handtekinn í annað sinn og reyndist þá vínandamagn í blóði hans 2,26%. Í bæði

- skiptin ók hann sviptur ökuréttindum. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ævilangt rétti til að öðlast ökuskríteini 398
- T ók bifreið sinni á Akranesi. Er hann ók um eina götu sveigði drengur einn skyndilega fyrir horn á húsi út á götuna. Lenti reiðhjólið hans á bifreið T um eða fyrir aftan miðju. Var eigi talið sannað, að T hefði valdið bana drengsins með aksturslagi sínu, en hins vegar varð brot hans ekki nema sektum. Slys þetta varð 13. maí 1977 og lögreglurannsókn hófst sama dag. Þingað var í málinu 14. maí 1977 og síðan nokkrum sinnum fram eftir sumri. Ákæra var gefin út 9. nóvember 1977 og málið þingfest 17. maí 1978. Var þá T birt ákæra og honum skipaður verjandi og málinu síðan frestað og ekkert í því gert fyrr en 10. nóvember 1980. Var talið, að niðurfall á meðferð málsins fyrir dómi leiddi til fyrningar og var T því sýknaður af kröfu ákæruvalds í málinu. Sératkvæði 409
- R ók bifreið sinni að næturlagi um Kringlumýrarbraut í Reykjavík frá Nesti í Fossvogi að Sléttuvegi. Löggæslumenn, er eltu hann, töldu að hann hafi ekið á um 125 km hraða miðað við klst. R andmælti því að hafa ekið svo hratt, en viðurkenndi að hafa ekið yfir lögmæltan hraða. Var talið, að R væri sekur um óhæfilegan hraða og því dæmd refsing vegna þessa 493
- J ók bifreið sinni um götur á Siglufirði með áhrifum áfengis. Við rannsókn reyndist vínandamagn í blóði hans vera 1,09‰. Var honum dæmd refsing 15 daga varðhald og sviptur ökuleyfi ævilangt, en hér var um ítrekunarbrott að ræða 661
- Þ ók bifreið sinni á götu í Reykjavík. Var hann grunaður um að vera með áhrifum áfengis við aksturinn. Vínandamagn í blóði reyndist 1,95‰. Ósannað var talið, að Þ hefði neytt áfengis eftir að akstri lauk. Var honum því refsað. Varðhald 15 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hér var um ítrekun að ræða 690
- Þ ók bifreið sinni eftir Hringbraut með 80 km hraða miðað við klst. samkv. ratsjarmælingu lögreglu. Leyfilegur hámarkshraði á þessum vegi er 50 km miðað við klst. Þ talinn hafa gerst sekur um brot á reglum um hámarkshraða og dæmd 600 króna sekt í ríkissjóð vegna þessa 703
- B ók um götur í Reykjavík með áhrifum áfengis og án ökuréttinda, en hann hafði áður verið sviptur rétti til ökuleyfis ævilangt. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1,37‰. Var honum vegna þessa dæmt fangelsi í 2 mánuði og sviptur rétti til að öðlast ökuréttindi 706
- J ók bifreið sinni hinn 20. apríl 1979 fyrir framan Akureyri og

- var talið að hann væri með áhrifum áfengis. Stöðvuðu lög-
reglumenn hann. Vínandamagn í blóði hans reyndist þá
vera 1,58%. Hinn 29. september 1979 var Þ stöðvaður í bif-
reið sinni á Vesturlandsvegi og hafði þá ekið áleiðis til
Mosfellssveitar. Töldu löggæslumenn að hann væri undir
áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði hans mældist þá
2,78%. Hinn 9. ágúst 1980 var Þ stöðvaður í bifreið sinni á
leiðinni frá Skálavík til Bolungavíkur. Var hann talinn
með áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði hans reyndist
þá 2.9%. Fram kom, að Þ hafði hinn 6. október 1980 verið
sviptur ökuleyfi ævilangt og var því um ítrekunarbrot að
ræða. Var honum dæmd refsing 45 daga varðhald 749
- J ók bifreið sinni hinn 28. júlí frá Reykjavík til Keflavíkur og
síðar um götur þar í bæ. Hann var með áhrifum áfengis
og var handtekinn. Reyndist vínandamagn í blóði hans
nema 1,24%. Þá var hann án ökuréttinda, þar sem hann
hafði verið sviptur ökuréttindum í eitt ár frá 25. janúar
1980 að telja. Var honum dæmd refsing vegna þessa og
margra annarra brota 771
- Hinn 29. júlí 1980 ók J bifreið sinni um Suðurlandsveg. Ók
hann mjög hratt og talið var að hraði bifreiðar hans hafi
verið 120 km/klst. Þá var J með áhrifum áfengis og reynd-
ist vínandamagn í blóði hans 2,12%. Þá hafði J verið
sviptur ökuréttindum á sama ári. Var J dæmd refsing
vegna þessa og sviptur ökuréttindum ævilangt, en hann
var jafnframt dæmdur fyrir mörg önnur brot 771
- Hinn 29. september 1980 ók J bifreið sinni um götur Reykja-
víkur. Var hann handtekinn og reyndist vínandamagn í
blóði hans vera 1,89%. Þá hafði hann áður verið sviptur
ökuréttindum og var því ökuréttindalaus. Var honum
dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuréttindum ævi-
langt. Þá var honum dæmd refsing fyrir fleiri brot 771
- J ók bifreið sinni með áhrifum áfengis um götur Reykjavíkur,
en bifreiðin var óskráð og númerslaus. Var honum dæmd
refsing vegna þessa ásamt mörgum öðrum umferðarlaga-
brotum og fleiru 771
- J var talinn sannur að sök um að hafa ekið bifreið réttinda-
laus og undir áhrifum deyfilyfja. Var honum dæmd refs-
ing vegna þessa og margra annarra brota 771
- E var handtekinn undir stýri bifreiðar. Reyndist vínandamagn
í blóði hans 1,59%. Talið sannað, að hann hafi ekið bifreið-
inni. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur
ökuleyfi ævilangt, en hér var um ítrekunarbrot að ræða .. 918
- Hinn 16. febrúar 1980 ók I bifreið sinni vestur Hringbraut í
Reykjavík. Rigning var og dimmt. Á móts við gamla
Stúdentagarðinn rakst hann á mann, er gekk yfir götuna

- og hlaut sá öklabrot. Rígning var í umrætt sinn, myrkur. Í kveðst hafa ekið hægt vegna fólks, sem verið hafi að fara út á akbrautina fyrir framan bifreiðina og komist klakklaust yfir. Maðurinn virðist hafa lent á hlið bifreiðarinnar. Skýrði hann sjálfur svo frá að honum hafi þótt óþægilegt að standa í drullunni á umferðareyjunni og því stigið út á akbrautina, en staðið fast upp við kantsteininn. Eigi sannað, að Í hefði ekið hraðar en heimilt var. Talið, að eins og atvikum var háttað, yrði Í því ekki sakaður um skort á aðgæslu, en við það var miðað, að hinn slasaði hafi gengið út á götuna á bifreiðina. Til þess var vísað að þarna er sérstaklega mörkuð og búin gangbraut rétt vestar. Var Í því sýknaður af refsikröfum í mál þessu . . 1149
- B var við drykkju og þó nokkuð ölvaður. Hóf hann að aka bifreið sinni um bæinn og neytti áfengis meðan hann var að akstri og var mjög ölvaður. Var honum dæmd refsing fyrir þetta og fyrir að aka bifreið án ökuréttinda og mörg önnur brot. Þá var hann sviptur ævilangt rétti til að fá ökuleyfi 1206
- L ók bifreið sinni um götur í Reykjavík, og var stöðvaður af lögreglu. Reyndist vínandamagn í blóði hans 1,26%. Rúmum mánuði síðar var hann enn að akstri með áhrifum áfengis og var honum tekið blóð- og þvagsýni. Reyndist vínandamagn í blóði vera 1,62%, en í þvagi 2,13%. Var L talinn sannur að sök um að hafa ekið bifreið sinni með áhrifum áfengis og dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi 1225
- E ók bifreið sinni úr Þorlákshöfn til Hveragerðis. Lenti hann þar í árekstri við bifreið, en ók af vettvangi án þess að gera vart við áreksturinn. Talið sannað, að E hefði verið með áfengisáhrifum í umrætt sinn, en þó sýknaður af ákæru fyrir brot gegn 2. mgr. 25. gr. umfl. Var honum dæmd refsing og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekun var að ræða 1254
- H ók bifreið sinni um bæinn með áhrifum áfengis. Hafði lögreglan afskipti af honum og reyndist þá vínandamagn í blóði hans 1,22%. H neitaði sakargiftum, en framburðir hans voru mjög óstöðugir og var hann því talinn sannur að sök og dæmd refsing og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekunarbrott var að ræða 1289
- K var ákærður fyrir að hafa þrisvar sinnum tekið ófrjálsri hendi bifreiðir og ekið þeim með áhrifum áfengis og auk þess sviptur ökuleyfi ævilangt. Í fyrsta skiptið reyndist vínandamagn í blóði hans 1,38%, næsta 1,76% og í þriðja skiptið 1,90%. Var honum dæmd refsing vegna þessa . . . 1555
- M var talinn sannur að því að hafa ekið bifreið með áhrifum

- áfengis um götur Hafnarkauptúns. Vínandamagn í blóði hans var talið 1,80%. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekun var að ræða 1559
- Þeir B og H voru að störfum með skurðgröfu eina og voru ákærðir fyrir að hafa ekið henni með áhrifum áfengis. Var það eigi talið sannað og voru þeir sýknaðir af kröfu ákærvalds 1618
- J var talinn sannur að sök um að hafa ekið bifreið sinni undir áhrifum áfengis að Kirkjubæjarklaustri. Vínandamagn í blóði hans reyndist 2,55%. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekunarbrot var að ræða 1636
- B kom akandi á bifreið sinni á lögreglustöð á Egilsstöðum til að kæra líkamsárás. Var hann undir áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1,44%. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi í 12 mánuði 1641
- E var talinn hafa ekið ölvaður hinn 17. júní 1981, en vínandamagn í blóði hans reyndist þá 2,65%. Þá var hann talinn hafa ekið bifreið ölvaður hinn 12. desember 1981 og reyndist þá vínandamagn í blóði hans yfir 3%. E var ökuréttindalaus þar sem hann hafði áður verið sviptur ökuréttindum. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuréttindum ævilangt 1695

Birting laga og stjórnvaldaerinda.

Björgunarlaun.

- Á árinu 1977 leigði K skip sitt H manni að nafni Þ. Í leigusamningnum sagði að bjargi skipið einhverju á ferð á leigutímanum skuli björgunarlaun skiptast að jöfnu milli leigutaka og leigusala. Hinn 11. október 1977 var skipið suð-austur af Ingólfshöfða undir stjórn K, sem var skipstjóri og leigutaki. Bað þá V um aðstoð, þar sem reknet hafði komist í skrúfuna 14 sjómílar suð-austur af Ingólfshöfða og gat ekki hreyft skipið. Veður var nokkuð vont og endaði með því að H tók V í drátt og dró það til Hafnar í Hornafirði. Vátryggingarfélag það, er vátryggði V, samdi við K um þóknun fyrir aðstoðina og greiddi hana. Þ vildi ekki una því og krafði V um björgunarlaun. Talið, að vátryggingarfélagið hefði mátt semja við K sem leigutaka og útgerðarmann og gera upp við hann fyrir þá hjálp, er veitt var. Var V því sýknaður af öllum kröfum Þ 1229, 1238

Brenna. Sjá íkveikja.

Brot í opinberu starfi.

- Rannsóknarlögreglumaðurinn M náði ökuskírteinum í starfi sínu og falsaði þau með því að setja þar mynd af sjálfum sér. Hóf hann síðan bankaviðskipti undir ýmsum nöfnum í nokkrum bönkum og gaf út mikinn fjölda af innstæðulausum ávísunum, en kom í veg fyrir að slíkt kæmist fljótlega upp með því að færa á milli reikninga ávísanir, sem hann gaf út. Hann greiddi tjón það, er varð af misferli þessu. Hann var dæmdur fyrir skjalafals og brot í opinberu starfi, fangelsi í 20 mánuði 146
- B, sem var 19 ára að aldri, hafði með að gera fjárreiður iðnfyrirtækis eins í eigu ríkissjóðs. Hirti hann fé úr sjóði og notaði í eigin þarfir. Fjárdráttinn reyndi hann að fela með því að brenna skjöl. Var honum dæmd refsing vegna þessa svo og ýmissa annarra brota 1206

Börn.

- M var fædd 31. júlí 1947. Faðir hennar andaðist 29. maí 1973, og átti hún þá rétt til barnalífeyris úr lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins og Tryggingastofnun ríkisins til 18 ára aldurs eða 31. júlí 1975. Talið sannað, að M hefði farið af heimili móður sinnar R eigi síðar en 14. maí 1974 og séð um sig sjálf fjárhagslega eftir það. R móðir hennar tók hins vegar við lífeyrisgreiðslum. M krafði nú R um endurgreiðslu þess fjár. Talið, að barnalífeyrir slíkur sem hér um ræðir, sé í raun eign barnsins. Var R því gert að endurgreiða M lífeyri, er greiddur var eftir 14. maí 1974 140

Dagsektir.

Dánarbú. Sjá skipti.

Dánarbætur. Sjá skaðabætur.

Dánargjafir.

Dómarar. Sjá og dómstólar, réttarfarssvitur og sératkvæði.

1. Dómarar í Hæstarétti:

Mál dæmt af þremur hæstaréttardómurum 25, 27, 37, 58, 68, 72, 113, 114, 114, 115, 115, 116, 119, 139, 214, 219, 272, 272, 273, 274, 350, 363, 371, 383, 390, 485, 493, 530, 537, 543, 568, 571, 573, 583, 590, 657, 659, 660, 660, 661, 690, 703, 706, 749, 889, 891, 896, 918, 928, 961, 1041, 1053, 1097, 1167, 1175, 1180, 1187, 1189, 1191, 1205, 1205, 1206, 1225, 1254, 1264, 1266, 1268, 1271, 1274, 1278, 1283, 1287, 1289, 1321, 1328, 1347, 1368, 1373, 1424, 1434, 1463, 1466, 1527, 1533, 1538, 1544,

- 1555, 1559, 1566, 1570, 1605, 1608, 1611, 1636, 1641, 1661,
1695, 1701, 1752, 1777, 1782, 1799, 1822, 1877, 1884, 1888, 1985
Varadómari dæmir í máli fyrir Hæstarétti 247, 664, 1045
2. Samdómendur í héraði:
- Aukadómþing 68, 511, 881, 1424
Bæjarþing 247, 437, 462, 836, 934, 961, 1059, 1124, 1198, 1434,
1492, 1507, 1799, 1968
Félagsdómur 1160, 1321, 1328
Landamerkjadómur 1334, 1676
Sakadómur.
Sjó- og verslunardómur 44, 222, 1192, 1229, 1238, 1440, 1566,
1665, 1860, 1890, 1921
Stjórn L.M.F.í. 543
Verðlagsdómur.
Vettvangsdómur 428
- Á það bent, að með 44. gr. laga nr. 28/1981 hafi verið felld úr
gildi ákvæði 9.—19. gr. laga nr. 41/1919, sbr. lög nr. 69/
1954 og lög nr. 29/1965. Í máli einu voru meðdómendur
valdir til dómstarfa eftir ákvæðum 9. gr. laga nr. 41/1919,
sbr. 2. gr. laga nr. 29/1969. Þar sem málið hafði verið
þingfest, meðdómsmenn nefndir í dóm og dómkvaðning
farið fram áður en lög nr. 28/1981 tóku gildi, var rétt að
eftir gildistöku laganna væri málið rekið fyrir dómi, sem
skipaður hafði verið skv. ákvæðum hinna eldri laga 1424
3. Séráttkvæði:
- a. Í Hæstarétti 1, 96, 260, 281, 363, 371, 409, 428, 437, 499, 511,
593, 613, 664, 711, 816, 836, 934, 969, 1045, 1059, 1084, 1107,
1124, 1141, 1160, 1167, 1306, 1354, 1373, 1440, 1472, 1618,
1665, 1718, 1752, 1845, 1877, 1931, 1955, 1985, 1990, 2017
b. Í Félagsdómi 1160
c. Í héraðsdómi 82, 1890
4. Dómara ekki getið í héraðsdómi 27, 96, 116, 139, 219, 363,
383, 409, 511, 527, 543, 583, 749, 876, 881, 1206, 1254, 1271
1368, 1456, 1555, 1559, 1618, 1695, 1777, 1782, 1799, 1884
5. Vanhæfi dómara:
- Í opinberu máli var þess krafist, að héraðsdómari viki sæti
þar sem hann væri vanhæfur. Dómari synjaði og var úr-
skurðurinn kærður. Ekki aflað leyfis ríkissaksóknara og
málinu því vísað frá Hæstarétti 1278, 1283
6. Ýmis atriði:
- Að því fundið í opinberu máli, að héraðsdómari eiðfesti eigin-
konu ákærða, sem þá hafði viðurkennt að hafa borið rangt
við frumrannsókn máls, að dóttir ákærða var yfirheyrð
sem sakborningur, án þess að nokkuð, sem þá hafði fram
komið í málinu, gæti bent til þátttöku hennar í broti. Þá
var henni ekki bent á rétt sinn til að skorast undan að

bera vætti vegna skyldleika við hin grunuðu	72
Að því fundið, að einkamál hafi dregist mjög. Frá 25. mars 1969 til 17. apríl 1972, er málið var flutt munnlega á bæjarþingi, var einungis háð eitt dómþing í málinu. Kveðinn var upp úrskurður um öflun gagna 27. apríl 1973, en síðan ekkert í því aðhafst fyrr en 10. desember 1976. Var þetta vítt	82
Að því fundið, að í héraðsdómi var magn fíkniefna eigi rétt greint	116
Að því fundið, að opinbert mál hafði dregist mjög	146
Að því fundið í sakamáli, að vitni voru eigi heitfest. Þá varð eigi séð, að þau hefðu verið yfirheyrð sjálfstætt eins og lögboðið er. Þá varð óhæfilegur dráttur á birtingu dóms. Enn var fundið að meðferð dómara á skaðabótakröfu	363
Að því fundið, að héraðsdómari vanrækti að tilkynna verjanda ákærða í opinberu máli þinghald og kynna honum gögn, er þar voru lögð fram	383
Að því fundið, að stórkostlegur dráttur hefði orðið á rekstri opinbers máls hjá bæjarfógetaembættinu í Kópavogi	390
Að því fundið, að mál hefði dregist óhæfilega, þannig að sök hafði fyrnst	409
Að því fundið í opinberu máli um þjófnað, að eigi voru gögn um verðmæti þess, sem stolið var	558
Að því fundið, að óhæfilegur dráttur hefði orðið á rekstri máls frá því að vörn var skilað og fram til þess, að dómur var kveðinn upp	583
Fundið að ónákvæmni í héraðsdómi, en eigi var ónákvæmnin talin það mikil, að ástæða væri til að ómerkja dóm þess vegna, en að þessu fundið	749
Málskostnaðarkröfu ekki getið í skiptamáli	754
Að því fundið í dómi, að meðferð dómstólanna á opinberu máli væri mjög gölluð. Þannig hefðu rannsóknargögn ákæru-efnis samkv. ákæruskjali eigi verið kynnt ákærða og eigi undir hann borin sem skyldi. Ákvörðun dómara um tíma og stað til þingfestingar máls samkv. ákæruskjali einu var eigi rituð á ákæruskjalið, sem var birt ákærða. Þá drógust mál mjög og óvandvirkni talin á vinnu allri. Var dómurinn af þessum sökum ómerktur og vísað heim í hérað frá ákveðnum degi	771
Að því fundið, að óhæfilega langur tími hefði liðið frá munnlegum málflutningi til dómsuppsögu. Dómur því ómerktur	881
Að því fundið, að eigandi bifreiðar, sem ekið hafði verið af ölvuðum manni og sagði eiganda hafa ekið, var yfirheyrður sem vitni. Þá var að því fundið, að eigi hefði verið	

nægilega samprófað í málinu	918
Að því fundið, að endurrit þinghalds hafði fallið niður úr dómssgerðum	969
Að því fundið, að mál hefði dregist mjög í höndum héraðsdómara	995
Að því fundið, að í þinghaldi einu var aðili máls látinn víkja af dómþingi, meðan hinn aðillinn gaf skýrslu, en dómsformaður vakti ekki athygli aðilans á því, að honum væri ekki skylt að sinna þeirri beiðni, þar sem lagagrundvöll skorti	1198
Faðir sakaðs manns var yfirheyrður af rannsóknarlögreglu án þess að honum væri gefinn kostur á að skorast undan skýrslugjöf. Þá var hann heitfestur fyrir dómi. Ennfremur var bróðir ákærða, sem mætti í málinu, einnig eiðfestur. Var að þessu fundið	1206
Að því fundið, að héraðsdómari tók ágreining aðila til úrskurðar 18. júní, en kvað upp úrskurð án forsendna 28. s. m. Bar honum að kveða upp úrskurð þegar í stað	1264
Umboðsmenn aðila í máli einu lýstu gagnasöfnun lokið í þinghaldi 30. júní 1982. Héraðsdómari gaf málsaðilum kost á að tjá sig, hvort efni stæðu til að fresta málinu og kvað síðan upp úrskurð um það 8. júlí. Rétt hefði verið, að hann hefði kveðið upp úrskurðinn þegar í stað	1266
Í opinberu máli var þess krafist, að héraðsdómari viki sæti, þar sem hann væri vanhæfur. Dómari synjaði. Úrskurður þessi var kærður, en ekki hafði verið aflað leyfis ríkissaksóknara til kærunnar og var málinu því vísað frá Hæstarétti	1278, 1283
Munnlegur málflutningur í máli fór fram 31. mars 1980, en dómur var uppkveðinn 16. júlí. Var dráttur þessi talinn óhæfilegur og var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu heimvísað	1466
Á rekstri opinbers máls varð stórfelldur dráttur, sem var talinn mjög vítaverður, en eigi voru þó talin efni til að sekta dómarann, þar sem ríkissaksóknari gætti þess ekki að tilkynna héraðsdómaranum um þá kröfu með sérstöku fyrirfalli. Var látið við það sitja að víta dómarann	1472
Að því fundið, að gagnaöflun í landamerksamáli væri ekki svo ítarleg sem skyldi	1676
Að því fundið, að mál hefði verið fyrst flutt munnlega og dómtekið í héraði 26. júní 1979, en síðan endurupptekið til frekari gagnaöflunar og flutt og dómtekið að nýju 12. mars 1980, án þess að nokkur öflun gagna hefði fram farið, er gerði svo langan drátt nauðsynlegan. Var að þessu fundið	1990

Dómkvaðning.

Í máli einu, þar sem deilt var um fjárhæð eignarnámsbóta, óskaði eignarnámsþoli þess, að dómkvaddir yrðu menn til að meta til söluverðs jörð þá, er taka skyldi eignarnámi. Eignarnemi mótmælti, að dómkvaðning færi fram. Mótmæli þessi voru ekki tekin til greina

68

Dómstólar.

Í ákæruskjali einu var sagt, að mál skyldi höfða gegn ákærða fyrir sakadómi Reykjavíkur, en málið sent til bæjarfógetans í Kópavogi og dæmt þar. Var þetta eigi talið varða frávisun málsins, þar sem miðað var við að um misritun væri að ræða. Sératkvæði

1

Í hreppi einum reis deila um gildi hreppsnefndarkosninga. Var málið lagt til úrskurðar félagsmálaráðuneytisins, sem kvað upp úrskurð í málinu. Var málið síðan borið undir dómstóla og krafðist félagsmálaráðuneytið að því máli yrði vísað frá dómi, þar sem úrskurður félagsmálaráðuneytisins væri endanlegur. Á þetta var ekki fallist, þar sem það væri meginregla íslenskra laga, að þau mál sæti úrlausn dómstóla, sem eigi væru skirlega undan dóm-dómsögu þeirra tekin. Slík ákvæði eru ekki í lögum um sveitarstjórnarkosningar og var því frávisunarkröfunni hrundið

192

Mál til heimtu kauptryggingar sjómanns skal reka fyrir sjó- og verslunardómi. Slíkt mál var rekið fyrir bæjarþingi og var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi

1041

S samdi við tvo aðila um að flytja vörur úr skipi með dráttar-bifreiðum og flutningavögnum. Er afferming hófst komu nokkrir bifreiðastjórar úr vörubifreiðafélagi staðarins og lögðu bifreiðum sínum þvert fyrir aðkeyrslu flutnings-tækjanna og hindruðu þannig að hægt væri að halda þessu starfi áfram. Vinnuveitendasamband Íslands höfðaði þá mál vegna vinnuvélaeigendanna og krafðist þess aðallega, að vinnustöðvun sú, er fyrr getur, yrði dæmd ógild og að félagið yrði dæmt bótaskyldt. Þá var þess krafist að dæmt yrði um, hvernig skilja bæri ákvæði kjarasamnings milli Landssambands vörubifreiðastjóra og Vinnuveitendasambands Íslands. Félagsdómur vísaði máli þessu frá dómi. Talið, að aðgerðir þær, sem um var að tefla af hendi vörubifreiðastjóranna, hefðu ekki verið vinnustöðvun í skilningi laga um stéttarfélög og vinnudeilur og bæri því eigi undir Félagsdóm heldur hina almennu dómstóla að dæma um ólögætti þeirra aðgerða og fébótaskyldu af því efni. Að því er varðaði það atriði, hvernig skilja bæri

- ákvæði kjarasamninga, var talið, að það mál hefði Vinnuveitendasambandið átt að höfða í eigin nafni eða fyrir hönd einhvers félagsmanns síns, er þiggur þjónustu slíka, sem látin er í té af félagsmönnum í aðildarfélögum Landsambands vörubífreiðastjóra. Þar sem það var eigi gert bar einnig að frávísa þessum þætti. Var frávísunardómurinn því staðfestur í heild. Sératkvæði 1160
- Á það bent, að með 44. gr. laga nr. 28/1981 hafi verið felld úr gildi ákvæði 9.—19. gr. laga nr. 41/1919, sbr. lög nr. 69/1954 og lög nr. 29/1965. Í máli einu voru meðdómendur valdir til dómstarfa eftir ákvæðum 9. gr. laga nr. 41/1919, sbr. 2. gr. laga nr. 29/1969. Þar sem málið hafði verið þingfest, meðdómsmenn nefndir í dóm og dómkvaðning farið fram áður en lög nr. 28/1981 tóku gildi, var rétt, að málið væri eftir gildistöku laganna rekið fyrir dóm, sem skipaður hafði verið skv. ákvæðum hinna eldri laga 1424

Dráttarvélur. Sjá bifreiðir.

Eiður. Sjá aðildareiður.

Eignardómsmál.

Eignarnám.

Eignarréttur.

Eignarréttarfyrirvari.

Endurheimta.

- M var fædd 31. júlí 1947. Faðir hennar andaðist 29. maí 1973, og átti hún þá rétt til barnalífeyris úr lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins og Tryggingastofnun ríkisins til 18 ára aldurs eða 31. júlí 1975. Talið sannað, að M hefði farið af heimili móður sinnar R eigi síðar en 14. maí 1974 og séð um sig sjálf fjárhagslega eftir það. R móðir hennar tók hins vegar við lífeyrisgreiðslum. M krafði nú R um endurgreiðslu þess fjár. Talið, að barnalífeyrir slíkur, sem hér um ræðir, sé í raun eign barnsins. Var R því gert að endurgreiða M lífeyri, er greiddur var eftir 14. maí 1974 140

Endurupptaka.

- Í héraðsdómi einum í opinberu máli var frá því greint, að ákærði hefði hlotið 3ja mánaða óskilorðsbundið fangelsi og 9 mánaða skilorðsbundið fangelsi í Noregi. Ekki er þessa dóms getið í sakavottorði, en fyrir Hæstarétti stað-

festi verjandi ákærða, að þetta væri rétt. Fram kom, að tilgreindur dómur hljóðaði einungis um 2ja mánaða fangelsi óskilorðsbundið og 7 mánaða fangelsi skilorðsbundið fyrir skjalafals, þjófnað og ólöglega meðferð á fundnum fjármunum. Ákærði óskaði endurupptöku málsins til þess að fá þetta leiðrétt. Synjað var um endurupptöku málsins, þar sem eigi yrði séð, að missögn sú, sem fyrr getur um hinn norska dóm, gæti nokkru breytt um refsiskvörðun

406

Erfðaábúð.

Erfðafesta.

Erfðamál.

Erfðaskrár.

Erlendir dómar.

Erlend lög.

Fangelsi.

Farbann.

Farmsamningur.

G hafði flutt búslóð sína með skipum E. Rétt eftir að búslóðin kom til landsins brann hún í vörugeymslu E. G krafði E um skaðabætur og var dæmt, að hann ætti rétt á bótum. Urðu þá deilur um bótafjárhæð. G var að koma frá Svíþjóð og krafðist þess m. a. að miðað yrði við verðmæti sænskrar krónu, enda hefðu vörurnar verið keyptar þar. Talið, að G ætti einungis rétt á bótum miðað við verðmæti varanna í íslenskum krónum á tjóndegi

1629

Farmskírteini.

Fasteignasala.

Fasteignaskattar.

Félagsstofnun stúdenta er sjálfseignarstofnun stofnuð með lögum. Hún rekur m. a. svonefnda hjónagarða í Reykjavík. Félagsstofnuninni var gert að greiða fasteignaskatt í borgarsjóð vegna byggingar þessarar. Krafðist félagsstofnunin þess, að fasteignaskattur þessi yrði úr gildi

- felldur. Í íbúðum hjónagarða þeirra, er hér greinir, eiga háskólastúdentar þess kost að búa með fjölskyldum sínum. Leigutímabilið er þó ekki bundið við skólatíma. Er húsnæðið því að nokkru leyti notað fyrir fólk, sem ekki er við háskólanám. Talið, að skýra beri undantekningarákvæði 5. gr. 1. nr. 8/1972 þröngt, þannig að húsrými þetta falli eigi þar undir, og var því krafa Félagsstofnunar eigi tekin til greina. Sératkvæði 1045
- Manni talið skylt að greiða dráttarvexti af fasteignagjöldum, er hann hafði eigi greitt á réttum tíma. Hins vegar voru dráttarvextir dæmdir fyrndir 1788

Fasteignir.

- Deilt um kostnað af viðgerð á hitakerfi í fjölbýlishúsi og breytingum á því 37
- B fékk úthlutað lóð í H kaupstað 20. desember 1976. Var lóðaleigusamningur gerður 18. mars 1977. Greiddi B þá helming gatnagerðargjaldsins eins og það var þá ákveðið. Bygging hófst hins vegar ekki og í mars 1978 var B sviptur lóðinni, en úthlutað henni aftur og þá krafinn um gatnagerðargjald eins og það var ákveðið á þeim tíma. B krafðist þess, að hann fengi það gjald, sem hann hafði þegar greitt, reiknað upp í hið nýja gjald með vöxtum og vísitölu. Talið, að við úthlutun lóðarinnar 17. mars 1978 hefði H kaupstað verið heimilt að krefja B sem nýjan lóðarhafa um fullt gatnagerðargjald reiknað eftir byggingavísitölu á þeim tíma, sem úthlutunin fór fram. Hins vegar hefði H borið að endurgreiða það fé, sem B hafði greitt við samningsgerðina 1977. Talið, að B hefði hvorki sýnt fram á heimild sér til handa til þess að krefjast vísitöluálags á það fé, né heldur sé unnt að líta svo á, að sú greiðsla hans, þótt miðuð væri við hálf áætlað gatnagerðargjald í desember 1976, ætti að teljast lúkning helmings gatnagerðargjalds eins og það er ákveðið við nýja lóðarúthlutun í mars 1978. Ekki voru heldur talin standa efni til þess að taka endurgreiðslukröfu B til greina á þeim grundvelli, að jafnræðisregla í stjórnsýslurétti hefði verið á honum brotin, þegar af þeirri ástæðu að þetta hafi hvergi komið fram sem nægilega skýr málsástæða, enda verður ekki heldur ráðið með neinni vissu af gögnum máls, að staðreyndum hafi verið þannig varið. Sératkvæði 593
- Með gjafabréfi 1. febrúar 1972 gaf M sýslunefnd Árnessýslu og Landvernd tvær fasteignir. Ýmsir skilmálar voru í gjafabréfi þessu og taldi gefandinn, að gjafþegar hefðu vanefnt svo skilmála alla, að forsendur fyrir gjöfinni

væru brostnar og gæti hann því riftað gjafabréfinu. Fyrsta riftunarástæðan var sú, að jörðin Alviðra hefði ekki verið leigð til búrekstrar svo sem ætlast hefði verið til, enda nú síðast leigð Rannsóknarstofu landbúnaðarins, sem alls ekki ræki búrekstur. Á þetta var ekki fallist á þeirri forsendu, að þessi raðstöfun samrýmdist megintilgangi gefanda með því að viðhalda jörðinni í byggð og auka ræktun þar, sérstaklega skógrækt. Gefandinn taldi, að gjafþegar hefðu skuldbundið sig til að útvega leyfi fyrir 4 veiðistöngum í ám jarðanna og hefði það verið forsenda. Fram kom, að gjafþegar höfðu að þessu unnið, en eigi tekist. Samkvæmt því og þar sem hér var ekki um skuldbindingu að ræða til að afla slíks leyfis varð eigi byggt á þessari ástæðu. Í gjafabréfinu var gert ráð fyrir að sett yrði skipulagsskrá um gjöf þessa, en gjafþegi taldi, að það hefði verið dregið óhæfilega auk þess sem eigi hefði verið farið eftir óskum hans um val í stjórnarnefnd. Fram kom, að gjafþegar höfðu þegar samið skipulagsskrá um gjöfina í þeim tilgangi að varðveita hana með landgræðslu- og náttúruverndarsjónarmið í huga. Þótti þetta vera í samræmi við gjafabréfið og ekki var talið, að sá dráttur, sem orðið hafði á því að setja skipulagsskrá heimilaði riftun. Þá var eigi talið, að brotin hafi verið nein ákvæði um það, hver taka skyldi sæti í stjórnarnefnd eftir hans dag. Voru gjafþegar því sýknaðir af öllum kröfum gefanda

613

Hjón ein bjuggu á jörð sem leiguliðar. Deilur risu við bónda á næstu jörð, m. a. um ábúð á jörðinni. Hinn 29. september 1963 var í máli um deilur þessar gerð sátt, þar sem eiginkonan fékk lífstíðarábúð á jörðinni fyrir sig og son sinn U, ef hann óskaði, en segja skyldi hann til þess áður en hann yrði 22ja ára, hvort hann hygðist nota ábúðarrétt sinn. Talið, að þessa sátt væri ekki unnt að skýra svo, að sonurinn hefði á grundvelli hennar öðlast sjálfstæðan ábúðarrétt, er hefði heft heimild aðila að sáttinni til að semja um ábúð jarðarinnar og ráðstafa henni með öðrum hætti í samræmi við almennar reglur. Hinn 5. desember 1963 afsöluðu hjónin jörðinni í hendur eiganda nágranna-jarðarinnar þ. e. a. s. allri eign í húsum, ræktun og girðingum og lýstu því yfir, að þau hefðu engar frekari kröfur á hendur honum varðandi ábúðina. Fluttu síðan af jörðinni. Jörðin var nú sameinuð nágrannajörðinni og tekin úr tölu lögbýla. Allöngu síðar vildi U ekki una þessu og stefndi jarðareiganda svo og landbúnaðarráðherra bæði til þess að viðurkenna ábúðarrétt á jörðinni og til greiðslu bóta. Talið, að með fyrrgreindu afsali og brottför foreldr-

- anna af jörðinni hafi lokið þeim rétti, sem þau fengu með sáttargerð 29. september 1962. Hafi því kröfur U ekki við lög að styðjast, hvorki að því er varðar ábúðarréttinn né bótakröfur. Sératkvæði 664
- Með kaupsamningi 19. september 1977 seldi S húseign eina til V. Eignina skyldi afhenda í umsömdu ástandi hinn 15. apríl 1978, en þá vildi S eigi afhenda hana af ástæðum, er hann taldi V eiga sök á. Þrátt fyrir það tók V húsið til afnota að nokkru og hóf að ljúka smíði þess. Krafðist síðan S útburðar á V. Talið, að V hefði greitt skilvíslega þær greiðslur, sem honum bar að inna af hendi hinn 15. apríl 1978. Hóf hann þá jafnframt að flytja hluta búslóðar sinnar í húsið og fór að vinna við það án þess að S gerði athugasemdir. Hefði S því í raun og veru afhent V afnot þess, enda var þá komið fram yfir umsaminn afhendingartíma. Var því útburðarkrafan eigi til greina tekin, en ekki var dæmt um skuldaskipti aðilanna í fógetaréttarmáli þessu 876
- D keypti íbúð af J. Fljótlega eftir að D hafði tekið við íbúðinni kvartaði hann yfir því, að í íbúðinni fyndist allmiklið af meindýrum. Þá væri þar greinilegur raki og íbúðin svaraði alls ekki þeim kröfum, sem gera yrði til slíkrar íbúðar. Héraðsdómur taldi, að íbúðin væri haldin ýmsum leyndum göllum og gerði J að greiða D nokkrar bætur vegna þessa. Í Hæstarétti var J sýknaður af kröfum D, þar sem hún stýddi eigi kröfur sínar við það að ráða bót á rakamyndun í íbúðinni. Sératkvæði 934
- Á árinu 1974 keypti B fasteign af S. Fram kom, að hann hafði skoðað húsið áður allrækilega. Eftir að hann flutti í húsið taldi hann, að fram kæmu á því ýmsir gallar, sérstaklega raki. Dómkvaddir matsmenn töldu, að niðurföll, skolplagnir o. fl. væri eigi í svo góðu lagi, sem vænta mætti. Krafði hann seljanda þess um bætur. Hús þetta var byggt á árunum 1946—1947. Talið, að B hefði mátt vænta þess, að það væri nokkuð úr sér gengið og gat hann ekki krafist bóta vegna þessa. B var ekki sérfróður um byggingar, en hafði þó unnið á fasteignasölu og veitt forstöðu byggingaþjónustufyrirtækjum. Hann skoðaði húsið oft en einu sinni og mátti honum vera ljóst almennt ástand þess. Talið að ráða megi af matsgerð, að húsið hafi verið haldið ýmsum leyndum göllum, sem varhuga-vert þótti að mega fullyrða, að B hefði mátt gera sér grein fyrir við kaupin. Var S því dæmt að greiða B nokkrar bætur vegna fyrrgreindra galla 1059
- A byggði hús eitt og seldi það S. Byggingu hússins var eigi að fullu lokið og urðu miklar deilur um lok byggingarinn-

- ar. Talið sannað, að frágangur hússins hafi eigi að öllu leyti verið sá, er gert hafði verið ráð fyrir í kaupsamningi, og var A því gert að greiða nokkrar skaðabætur 1583
- Hinn 17. apríl 1964 seldi S jörð sína H nokkrum. Í samningi áskildi hann börnum sínum forkaupsrétt að jörðinni, ef H seldi. Hinn 21. nóvember 1969 seldi H síðan Jarðeignasjóði ríkisins jörðina. Með dómi Hæstaréttar 8. desember 1975 var forkaupsréttur barna S að jörðinni viðurkenndur og heimiluð riftun á sölunni til Jarðeignasjóðs. Hinn 11. mars 1976 var börnunum veitt afsal fyrir jörðinni eftir að þau höfðu staðið skil á kaupverði. Í óafnýjuðum héraðsdómi uppkveðnum 1. mars 1977 var talið, að hreppur sá, er jörðin var í, ætti forkaupsrétt að jörðinni og var heimilað að kaupa hana á sömu kjörum og hún var seld Jarðeignasjóði. Hinn 30. mars 1977 féll hreppurinn frá forkaupsrétti sínum að jörðinni. Börn S töldu, að byggingar jarðarinnar hefðu mjög skemmst og eyðilagst á þeim tíma, er jörðin var í eigu Jarðeignasjóðs ríkisins, enda var hún í eyði. Kröfðu þau Jarðeignasjóð um bætur. Er börnum S var veitt afsal fyrir jörðinni 11. mars 1916 verður að telja, að þau hafi vitað eða mátt vita um ástand mannvirkja eins og það var. Fengu börnin mannvirkin keypt á sama verði og þau höfðu verið metin árið 1969. Það verð greiddu þau án fyrirvara og var því talið, að þau hefðu fyrirgert öllum rétti sínum til að hafa uppi síðar skaðabótakröfur vegna ástands mannvirkjanna. Var því Jarðeignasjóður og ríkissjóður sýknaður af kröfum barnanna. Sératkvæði 1955

Félagsdómur.

- S samdi við tvo aðilja um að flytja vörur úr skipi með dráttar-bifreiðum og flutningavögnum. Er afferming hófst komu nokkrir bifreiðastjórar úr vörubifreiðafélagi staðarins og lögðu bifreiðum sínum þvert fyrir aðkeyrslu flutningatækjanna og hindruðu þannig að hægt væri að halda þessu starfi áfram. Vinnuveitendasamband Íslands höfðaði þá mál vegna vinnuvélaeigendanna og krafðist þess aðallega, að vinnustöðvun sú, er fyrr getur, yrði dæmd ógild og að félagið yrði dæmt bótaskyld. Þá var þess krafist, að dæmt yrði um, hvernig skilja bæri ákvæði kjarasamnings milli Landssambands vörubifreiðastjóra og Vinnuveitendasambands Íslands. Félagisdómur vísaði máli þessu frá dómi. Talið, að aðgerðir þær, sem um var að tefla af hendi vörubifreiðastjóranna, hefðu ekki verið vinnustöðvun í skilningi laga um stéttarfélög og vinnudeilur og bæri það því eigi undir Félagisdóm heldur hina almennu dómstóla

að dæma um ólögmæti þeirra aðgerða og fébótaskyldu af því efni. Að því er varðaði það atriði, hvernig skilja bæri ákvæði kjarasamninga var talið, að það mál hefði Vinnuveitendasambandið átt að höfða í eigin nafni eða fyrir hönd einhvers félagsmanns síns, er þiggur þjónustu slíka, sem látn er í té af félagsmönnum í aðildarfélögum Landsambands vörubifreiðastjóra. Þar sem það var eigi gert bar einnig að frávísa þessum þætti. Var frávísunardómurinn því staðfestur í heild. Sératkvæði 1160

Vörubílstjórafélag eitt lét leggja lögbann við því, að flutningafyrirtækið S lét í aka salti úr skipi á stórum vinnutækjum, en notaði ekki bifreiðar. Var síðan höfðað mál til staðfestingar lögbanninu, en því máli var vísað frá héraðsdómi, þar sem það ætti undir Félagsdóm. Þar sem málssóknin byggðist eingöngu á lögum nr. 36/1970 um leigubifreiðar og reglugerð nr. 242/1971 um hámarksfjölda leigubifreiðastjóra til vöruflutninga á félagssvæði Félags vörubifreiðastjóra í Hafnarfirði, átti félagið rétt á að fá leyst með dómi fyrir bæjarþingi úr kröfu sinni um staðfestingu lögbannsins. Var því hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar af nýju 1321

Vörubílstjórafélag lét leggja lögbann við því, að fyrirtæki eitt flytti á flutningasleðum, er dregnir voru á dráttarbifreiðum, vörur frá Húsavík til Kröfluvirkjunar. Stefndi félagið síðan málinu fyrir bæjarþing lögum samkvæmt. Héraðsdómari vísaði málinu frá bæjarþingi, þar sem það heyrði undir Félagsdóm. Samkvæmt 44. gr. laga nr. 80/1938 er það verkefni Félagsdóms að dæma í málum út af kærnum á broti á vinnusamningi, en eftir 47. gr. er það almenn regla að mál, sem höfða má fyrir Félagsdómi, skuli ekki flutt fyrir hinum almennu dómstólum. Hins vegar segir í 27. gr., sbr. 20. gr. laga nr. 18/1949 um kyrrsetningu og lögbann, að innan viku frá því, að lögbann er lagt á, skuli birta stefnu fyrir héraðsdóm til staðfestingar lögbanninu. Þegar þessi ákvæði eru borin saman og þess gætt, að Félagsdómur er sérdómstóll, þykir verða að skýra fyrrgreind ákvæði laga nr. 80/1938 þröngt, svo þau standi því ekki í vegi, að málið sé höfðað með þeim hætti, sem gert var. Var því frávísunardómurinn felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar af nýju 1328

Félagsréttindi.

Bifreiðastjórinn E var félagi í vörubílstjórafélaginu S. Trún-aðarmannaráð S samþykkti að vísa E úr félaginu vegna

meintra brota og var sú samþykkt staðfest á félagsfundi skömmu síðar. Þá lét S leggja lögbann við því, að E stundaði vörubifreiðaakstur. Fram kom, að E var ekki gefinn kostur á að mæta á fundi trúnaðarmannaráðsins, er það samþykkti brottvísunina, og ekki voru einstakir menn greindir í samþykkt þessari eða fjöldi þeirra. Þá var E heldur eigi boðaður sérstaklega á félagsfund þann, er staðfesti trúnaðarmannaráðssamþykktina, og ekki var þess getið þar í fundarboði, að brottvísun manna úr félaginu væri þar á dagskrá, svo sem nauðsynlegt hefði verið. Voru því taldir slíkir gallar á málsmeðferð, að ákvarðanir um brottvísun E úr félaginu voru taldar ógildar og felldar úr gildi. Samkvæmt þessu var hin álagða lögbannsgerð felld úr gildi og talið, að E hefði fulla heimild til að stunda vörubifreiðaakstur á félagssvæðinu 1801

Félög.

A. Hlutfélög.

Þeir E, F og H keyptu fjögur raðhús með samningum gerðum í maí — ágúst 1976. Samningarnir voru undirritaðir af A h/f sem seljanda. Stofnfundur A h/f var talinn hafa verið haldinn í janúar 1976 og þá samþykktur stofnsamningur svo og samþykktir og samin tilkynning dags. 15. janúar 1976. Fyrirtækið var hins vegar ekki skrásett fyrr en 20. mars 1977. Bygging fyrrgreindra húsa var eigi lokið, er samningar voru gerðir og drógst mjög. Töldu þeir E, G og H sig hafa orðið fyrir stórfelldu tjóni af þessum sökum, er dómkvaddir menn ákváðu. Kröfðu þeir A h/f svo og alla stofnendur þess félags um bætur. Talið, að þeir gætu eigi krafist stofnendur hlutfélagsins um greiðslu bóttanna, þar sem þeim hafi verið ljóst í upphafi, er þeir gerðu kaupsamninga sína, að þeir voru að semja við félag með takmarkaðri ábyrgð og öðluðust því eigi annan rétt en þeir máttu búast við, er þeir gerðu samningana. Voru því stofnendur sýknaðir. Hins vegar var A h/f gert að greiða bæturnar 576

B. Sameignarfélög.

Sameignarfélagið K, sem var sameign þeirra E og G, gerði hinn 28. febrúar 1975 leigusamning um húsnæði, eign N. Skyldi leigutíma ljúka 28. febrúar 1979 án uppsagnar. G skildi lögskilnaði við konu sína í mars 1976. Konan I fékk í sinn hlut eignarhlutann í K og rak fyrirtækið áfram það ár. Deilur risu milli þeirra G og I svo og við sameigandann E. Deilum þessum lauk í janúar 1977, er þau I og G seldu þeim I og R allt fyrirtækið, sem ráku

það áfram. K flutti úr húsnæðinu um áramótin 1976/1977. Húseigandinn N krafði nú K, G, E svo og I og R um greiðslu húsaleigu, sem hún taldi þessa aðila bera solidaríska ábyrgð á. Var sú krafa tekin til greina því allir þessir aðilar bæru ábyrgð á efndum K á leigusamningum 546

Firma.

Fiskveiðabrot.

Fíkniefni. Sjá ávana- og fíkniefni.

Fjarskipti.

R hafði undir höndum og notaði tvær talstöðvar, er hann hafði eigi fengið leyfi yfirvalda til innflutnings fyrir eða starfrækslu. Gat hann eigi gert grein fyrir hvar hann hefði keypt þær. Voru talstöðvarnar úrskurðaðar upptækar, en ákvörðun um refsingu skyldi frestað og falla niður að liðnum tveim árum, ef hann héldi almennt skilorð 590

Fjárdráttur.

B, sem var 19 ára að aldri, hafði með að gera fjárreiður iðnfyrirtækis eins. Hirti hann fé úr sjóði og notaði í eigin þarfir. Fjárdráttinn reyndi hann að fela með því að brenna skjöl. Var honum dæmd refsing vegna þessa svo og ýmissa annarra brota 1206

G falsaði nafnritun skyldfólks síns undir umboð og veðleyfi. Tók hann fé úr sparisjóðsbók og við veðskuldabréfi samkvæmt þessum umboðum. Var honum dæmd refsing vegna þessa svo og skjalafals 1247

Fjárnám.

Fjárnámi var áfrýjað ásamt dómi, en áfrýjunarfrestur var liðinn og áfrýjunarleyfi tók eigi til þeirrar dómsathafnar. Var fjárnámssgerðinni því vísað frá Hæstarétti 58

Fjárnámssgerð felld úr gildi, þar sem sá aðili, er fjárnám var gert hjá, var sýknaður í Hæstarétti 247

Í máli einu var áfrýjað dómi svo og fjárnámssgerð samkvæmt þeim dómi. Héraðsdómurinn var ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi og var fjárnámssgerðin því úr gildi felld 1041

G krafðist fjárnáms skv. veðskuldabréfi upphaflega að fjárhæð kr. 6.000.000,00, en eftirstöðvum 4.500.000,00 gkr. Taldi hann bréfið allt eindagað. Er til fjárnáms kom krafðist G fjárnáms til tryggingar kröfu að upphæð 4.500.000,00 gkr., sem voru eftirstöðvar bréfsins, svo og

dráttarvöxtum, allt að fráðregnum 5.400.000,00 gkr., er greiddar hefðu verið upp í bréfið. Talið, að kröfugerð þessi væri þannig, að ekki væri tekið tillit til greiðslna þeirra, sem skuldari innti af hendi í samræmi við veðskuldabréfið til lækkuunar á þeim höfuðstól, sem dráttarvextir reiknast af. Var fjárnámið því ekki heimilað með þeim hætti, er krafist var. Þessi meinbugur á kröfugerð talinn valda því, að krafan yrði ekki tekin til greina að hluta, enda eigi fullnægjandi gögn komin fram um þau atriði. Var því synjað fjárnáms 1456

Fjárnámsgerð áfrýjað með dómi. Var héraðsdómur staðfestur svo og fjárnámsgerð 1507

Fjársvik.

H hafði tekið bifreið á leigu án þess að geta greitt ökugjald. Var honum dæmd refsing vegna þessa og fleiri brota 1

Fjölþýlishús.

Deilt um kostnað af viðgerð á hitakerfi í fjölþýlishúsi og breytingum á því 37

Foreldravald. Sjá börn.

Forkaupsréttur.

Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetningu, lögbann, lögtak og útburð.

Framlagning skjala.

Mál eitt milli hlutafélaga um verð og sölu hlutabréfa var þingfest 25. mars 1981. Fékk stefndi frest til 9. apríl til að skila greinargerð og síðan fékk stefndi framhaldsfrest til 30. apríl til að skila greinargerð. Síðan fengu aðilar frest sameiginlega til gagnaöflunar. Var málinu frestað 6 sinnum og í sjötta skiptið 26. mars 1982 og þá frestað til aðalflutnings hinn 1. júní s. á. Þann dag krafðist lögmaður stefnda þess, að munnleg sönnunarfærsla færi fram þann dag, en munnlegur málflutningur síðar. Að undangengnum úrskurði var málinu frestað til munnlegrar sönnunarfærslu og munnlegs flutnings til 1. september. Í þinghaldi þann dag krafðist stefndi þess, að honum væri heimilt að leggja fram samtals 25 skjöl, en stefnandi mótmælti framlagningu þeirra. Héraðsdómari synjaði um heimild til framlagningar skjalanna. Eigi voru frumrit eða staðfest endurrit skjala þeirra, er um var deilt, lögð fyrir Hæstarétt með kærugögnum. Kæruheimild máls þessa er

í f. lið 1. tl. 21. gr. laga nr. 74/1973. Talið, að eins og á stóð væri rétt að heimila stefnda að leggja fram umrædd skjöl. Ekki kæmi til álita að heimila stefnanda að krefjast tryggingar af hendi stefnda vegna þessa, enda hefði héraðsdómari synjað slíkrar tryggingar og slíkur úrskurður sé eigi kæránlegur. Var því úrskurðurinn felldur úr gildi og framlagning skjalanna heimiluð 1368

Frávísun.

A. Einkamál.

1. Frá Félagsdómi.

S samdi við tvo aðila um að flytja vörur úr skipi með dráttar-bifreiðum og flutningavögnum. Er afferming hófst komu nokkrir bifreiðastjórar úr vörubifreiðastjórafélagi staðarins og lögðu bifreiðum sínum þvert fyrir aðkeyrslu flutningatækjanna og hindruðu þannig að hægt væri að halda þessu starfi áfram. Vinnuveitendasamband Íslands höfðaði þá mál vegna vinnuvélaeigendanna og krafðist þess aðallega, að vinnustöðvun sú, er fyrr getur, yrði dæmd ógild og að félagið yrði dæmt bótaskyldt. Þá var þess krafist að dæmt yrði um hvernig skilja bæri ákvæði kjarasamnings milli Landssambands vörubifreiðastjóra og Vinnuveitendasambands Íslands. Félagsdómur vísaði máli þessu frá dómi. Talið, að aðgerðir þær, sem um var að tefla af hendi vörubifreiðastjóranna hefðu ekki verið vinnustöðvun í skilningi laga um stéttarfélög og vinnudeilur og bæri því eigi undir Félagsdóm heldur hina almennu dómstóla af þá efni. Að því er varðaði það atriði hvernig skilja bæri ákvæði kjarasamninga var talið, að það mál hefði Vinnuveitendasambandið átt að höfða í eigin nafni eða fyrir hönd einhvers félagsmanns síns, er þiggur þjónustu slíka, sem látin er í té af félagsmönnum í aðildarfélögum Landssambands vörubifreiðastjóra. Þar sem það var eigi gert bar einnig að frávísa þessum þætti. Var frávísunardómurinn því staðfestur í heild. Sér-
atkvæði 1160

2. Frá héraðsdómi.

Húsfélag eitt höfðaði mál gegn tveimur húseigendum. Þessir aðilar gagnstefndu síðan stjórnarmönnum persónulega. Var gagnsökinni að þessu leyti vísað frá héraðsdómi. Var það staðfest í Hæstarétti 37

Í hreppi einum reis deila um gildi hreppsnefndarkosninga. Var málið lagt til úrskurðar félagsmálaráðuneytisins, sem kvað upp úrskurð í því. Var málið síðan borið undir dóm-

- stóla og krafðist félagsmálaráðuneytið þess, að málinu yrði vísað frá dómi, þar sem úrskurður félagsmálaráðuneytisins væri endanlegur. Á þetta var ekki fallist, þar sem það væri meginregla íslenskra laga, að þau mál sæti úrlausn dómstóla, sem eigi væru skirlega undan dómsögu þeirra tekin. Slík ákvæði eru ekki í lögum um sveitarstjórnarkosningar og var því frávísunarkröfunni hrundið 192
- Eigi talin ástæða til að frávísa máli til heimtu skaðabóta vegna frelsisskerðingar, enda þótt ríkissaksóknara væri einungis stefnt til réttargæslu 260
- Er J seldi jörðina G 20. apríl 1926 áskildi hann ábúðar- og eignarjörð sinni H hálfa veiði í Miklavatni og Sæmundará. H-staðir skiptu I síðar í Gýgjarhól og H-staði I. Í máli einu var þess krafist, að Gýgjarhóll ætti enga hlutdeild í umræddri veiði. Deilt var um veiðilítak, sem haldið var fram, að væri í óskiptri sameign H-staða I og Gýgjarhóls, ef gilt yrði metið. Var því óhjákvæmilegt að stefna eiganda H-staða I og beina kröfum að honum. Þar sem þess var ekki gætt var dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 428
- Lögmaðurinn PSP var gjafvarnarhafi í máli einu í héraði. Voru honum dæmd gjafvarnarlaun. Málinu var áfrýjað og greiddi ríkissjóður hluta gjafvarnarlaunanna. Ákvæði um gjafvarnarlaun var staðfest í Hæstarétti. Krafði PSP þá ríkissjóð um eftirstöðvarnar auk vaxta. Dómsmálaráðuneytið neitaði að greiða vexti. PSP krafðist þá úrskurðar stjórnar L.M.F.Í. um atriðið. Stjórnin vísaði málinu frá sér og var það staðfest í Hæstarétti 543
- G krafði útgerðarfélag F um kauptryggingu, er hann taldi vangreidda. Var málið rekið fyrir bæjarþingi, en það bar að reka fyrir sjó- og verslunardómi. Bar héraðsdómara að vísa því frá bæjarþinginu. Fyrir Hæstarétti var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 1041
- Vörubílstjórafélag eitt lét leggja lögbann við því, að flutningafyrirtækið S léti aka salti úr skipi á stórum vinnutækjum, en notaði ekki bifreiðar. Var síðan höfðað mál til staðfestingar lögbanninu, en því máli var vísað frá héraðsdómi, þar sem það ætti undir Félagsdóm. Þar sem málsóknin byggðist eingöngu á lögum nr. 26/1970 um leigubifreiðar og reglugerð nr. 242/1971 um hámarksfjölda leigubifreiðastjóra til vöruflutninga á félagssvæði Félags vörubifreiðastjóra í Hafnarfirði, átti félagið rétt á að fá leyst með dómi fyrir bæjarþingi úr kröfu sinni um staðfestingu lögbannsins. Var því hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnis-

- meðferðar og dómsálagningar af nýju 1321
- Vörubílstjórafélag lét leggja lögbann við því, að fyrirtæki eitt flytti á flutningasleðum, er dregnir voru á dráttarbífreiðum, vörur frá Húsavík til Kröfluvirkjunar. Stefndi félagið síðan málinu fyrir bæjarþing lögum samkvæmt. Héraðsdómari vísaði málinu frá bæjarþingi, þar sem það heyrði undir Félagsdóm. Samkvæmt 44. gr. laga nr. 80/1938 er það verkefni Félagsdóms að dæma í málum út af kærum á broti á vinnusamningi, en eftir 47. gr. er það almenn regla, að mál, sem höfða má fyrir Félagsdómi, skuli ekki flutt fyrir hinum almennu dómstólum. Hins vegar segir í 27. gr., sbr. 20. gr. laga nr. 18/1949 um kyrrsetningu og lögbann, að innan viku frá því, að lögbann er lagt á, skuli birta stefnu fyrir héraðsdóm til staðfestingar lögbanninu. Þegar þessi ákvæði eru borin saman og þess gætt, að Félagsdómur er sérdómstóll, þykir verða að skýra fyrrgreind ákvæði laga nr. 80/1938 þröngt svo þau standi því ekki í vegi, að málið sé höfðað með þeim hætti, sem gert var. Var því frávisunardómurinn felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar af nýju 1328
- Sýslumaður einn lét selja stóðhross B á uppboði. Uppboðsmáli var áfrýjað og felldi Hæstiréttur það úr gildi. B krafði nú ríkissjóð um skaðabætur vegna umrædds uppboðs. Talið, að athafnir sýslumanns hefðu verið dómaraverk og yrði því úrlausn í slíku máli ekki fengin með málsókn gegn ríkissjóði í héraði. Var bæjarþingsmálinu því vísað frá héraðsdómi 1347
- Eigandi jarðarinnar V höfðaði mál vegna þeirrar jarðar. Héraðsdómari vísaði málinu frá dómi, þar sem búast mætti við að eignarheimild væri áfátt. Það var eigi talið sannað og frávisunardómurinn því úr gildi felldur. Á það var bent, að 44. gr. laga nr. 28/1981 hefði felld úr gildi ákvæði 9.—19. gr. laga nr. 41/1919, sbr. lög nr. 69/1954 og lög nr. 19/1965. Meðdómsmenn í máli því, sem hér var á ferð, voru valdir til dómstarfa eftir ákvæðum 9. gr. laga nr. 41/1919, sbr. 2. gr. laga nr. 29/1969. Landamerksamálið hafði verið þingfest, meðdómsmenn nefndir í dóm og dómkvaðning farið fram áður en lög nr. 28/1981 tóku gildi. Var því rétt, að málið væri eftir gildistöku þeirra laga rekið fyrir dómi, sem skipaður hafði verið samkvæmt ákvæðum eldri laga 1424
- Verksmiðjan H höfðaði mál gegn HH til greiðslu fyrir einingarhús, sem verksmiðjan hafði selt honum. HH hafði uppi gagnkröfur, er byggðar voru á því, að bæði hefðu einingar verið gallaðar og vinnubrögð starfsmanna verk-

- smiðjunnar óforsvaranlegar. Höfðaði hann gagnsök af þessum sökum bæði til sjálfstæðs dóms og skuldajafnaðar. Gagnsökinni var vísað frá héraðsdómi. Talið, að yfirlýsingar HH yrði að skilja svo, að hann krefðist þess, að héraðsdómariinn dæmdi um gagnkröfuna með þeim sönnunargögnum, sem hann hafði lagt fram, og að hann kysi ekki að afla frekari gagna. Var héraðsdómara því rétt að dæma hana í því horfi sem hún var, enda yrðu dóm-
arar að meta eftir almennum reglum um sönnunarbyrði, hvort HH hafi fært nægilegar sönnur að gagnkröfu sinni, áður en hún er tekin til greina til skuldajafnaðar. Á þessum forsendum var hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi að þessu leyti 1434
- Máli einu var vísað frá héraðsdómi, þar sem héraðsdómsstefna væri eigi svo skýr sem áskilin væri í 88. gr. laga nr. 85/1935, skv. 22. gr. laga nr. 28/1981. Á það var fallist, að héraðsdómsstefnan væri eigi svo skýr sem nauðsyn bæri til, en þar sem sótt hefði verið þing af hálfu varnaraðila við þingfestingu og síðar og engum athugasemdum hreyft og ákveðinn munnlegur málflutningur málsins þótti ekki alveg næg ástæða til þess að vísa málinu frá héraðsdómi vegna ófullnægjandi málsreifunar í stefnu. Væri því rétt að leggja efnisdóm á málið. Var hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar af nýju 1527
- Byggingameistarinn B byggði fjölbýlishús og seldi S þar íbúð. Deilur urðu um verð íbúðarinnar. Krafði B nú S um það fé, er hann taldi vangreitt. Fjárhæð kröfu sinnar byggði hann á yfirlýsingu annars byggingameistara, en gerði ekki grein fyrir hvert hefði verið eðlilegt kostnaðarverð þeirra mannvirkja, sem um var deilt. Var málið því talið vanreifað og vísað frá héraðsdómi 1538
- Í máli einu, sem dæmt var í landamerkjadómi í héraði, var deilt um stjórnsýsluleg umdæmismörk milli hreppa þeirra, sem voru aðilar máls. Þann ágreining bar ekki undir landamerkjadóm skv. lögum nr. 41/1919. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 1676
- Í skaðabótamáli einu var einn kröfuliður ekki studdur gögnum og því talinn svo vanreifaður, að honum var vísað frá héraðsdómi 1860
- Í máli einu til heimtu bóta vegna líkamsárásar var kröfuliður vegna vinnumissis talinn svo vanreifaður, að honum var vísað frá héraðsdómi 1968

3. Frá Hæstarétti.

Fjárnámi var áfrýjað ásamt dómi, en áfrýjunarfrestur var

liðinn og áfrýjunarleyfi tók eigi til þeirrar dómsathafnar.	
Var fjárnámsgerðinni þá vísað frá Hæstarétti	58
Tveir áfrýjenda í máli höfðu eigi fengið áfrýjunarleyfi, en áfrýjunarfrestur var liðinn er þeir áfrýjuðu. Var málinu því vísað frá Hæstarétti að því er þá varðaði	546
G gagnáfrýjaði máli án áfrýjunarleyfis og var málinu því vísað frá Hæstarétti	1041
Í máli einu um merkjaágreining milli jarða kom fram krafa um frávísun máls vegna óljósra gagna. Héraðsdómari synjaði frávísunar. Var það kært, en því máli vísað frá Hæstarétti, þar sem úrskurði, er hrindir kröfu um frávísun máls frá héraðsdómi, verði ekki skotið einum sér til Hæstaréttar með kæru	1180
Ö höfðaði mál gegn S. Var það þingfest og fékk S frest til greinargerðar alls fjórum sinnum. Í þinghaldi einu synjaði Ö um frekari frest og var það tekið til úrskurðar, en fresturinn veittur. Lagði þá S fram greinargerð ásamt einhverjum gögnum og síðan er skráð í þingbók, að umboðsmenn hafi fengið sameiginlegan frest til gagnaöflunar. Kæra málsins og dómkröfur sóknaraðila í kærumálinu eru ekki samrýmanlegar beiðni hans um frest til gagnaöflunar og var því málinu vísað frá Hæstarétti	1264
Í máli einu var öðrum málsaðila heimilað að leggja fram matsgjörð. Var það kært til Hæstaréttar, en málinu vísað þar frá, þar sem eigi væri kæruheimild	1799
B. Opinber mál.	
Skaðabótakrafa á hendur manni, er falsað hafði skjal, talin örökstudd og vísað frá dómi	233
Í opinberu máli var í héraði dæmt um skaðabótakröfu eina, en Hæstiréttur vísaði henni frá héraðsdómi, þar sem hún væri örökstudd, og óljóst, hvort tjónþoli hefði raunverulega gert kröfu og hún ekki borin undir ákærða	363
Í sambandi við rannsókn máls um fíkniefnamisferli var kveðinn upp úrskurður hinn 18. júní 1979 þess efnis, að S skyldi handtekinn og færður til yfirheyrslu, en hann var talinn farinn af landi brott. Krafðist dómsmálaráðuneyti framsals á S. Samkvæmt þeim gögnum, er bárust frá Bandaríkjum Norður-Ameríku var S handtekinn þar 3. nóvember 1981. Var við það miðað, að S hefði fengið vitneskju um hinn kærða handtökuúrskurð 3. nóvember 1981. Handtökuúrskurðinn kærði S hins vegar til Hæstaréttar 1. mars 1982. Talið, að kærufrestur væri þá löngu liðinn og var kærinni vísað frá Hæstarétti	527
Skaðabótakröfu vegna líkamsárásar vísað frá héraðsdómi, en ákærði var sýknaður	1167

Í opinberu máli einu var þess krafist, að héraðsdómari viki sæti, þar sem hann væri vanhæfur. Úrskurður þessi var kærður, en ekki hafði verið aflað leyfis ríkissaksóknara til kærunnar og var málinu því vísað frá Hæstarétti 1278, 1283

Frestir.

Í einkamáli einu synjaði dómari um frest með úrskurði. Fresturinn var kærður til Hæstaréttar, en vísað þar frá dómi, þar sem frestsynjunin var eigi kæránleg 139

Mál eitt var þingfest 10. apríl 1981. Stefndi lagði fram greinargerð 15. maí s. á. Fengu málsaðilar þá sameiginlega fresti til 24. mars 1982. Stefndi bað enn um frest til að leiða vitni og lagði fram vitnastefnu. Stefnandi synjaði um frest. Talið, að stefndi hefði að vísu haft ríflegan frest til gagnaöflunar, en þar sem fram hefði komið, að gagnaöflun af hans hendi hefði að nokkru leyti dregist á langinn vegna veikindaforfalla umboðsmanns stefnanda, þótti mega sitja við þá ákvörðun héraðsdómara, að aðilar fengju frest til 3. maí 1982 657

Í bærjarþingsmáli einu var deilt um eignarrétt af ýmsum lausafjármunum. Um muni þessa hafði áður verið deilt fyrir fúgetarétti í innsetningargerð og hafði því máli verið áfrýjað til Hæstaréttar, en dómur var eigi genginn. Er kom að dómsálagningu í fyrrgreindu bærjarþingsmáli frestað bærjarþingsdómurinn því ex officio þar til dómur Hæstaréttar væri genginn í innsetningarmálinu. Talið, að þar sem málsaðilar hefðu lokið gagnaöflun í bærjarþingsmálinu ættu þeir rétt á því að fá málið dæmt. Var hinn kærði úrskurður því úr gildi felldur 1266

Mál eitt var höfðað fyrir bærjarþingi Reykjavíkur 12. janúar 1982 til heimtu bóta fyrir spjöll á trébryggju. Eftir þingfestingu var málinu frestað nokkrum sinnum, en síðan kom fram greinargerð af hendi stefnda og fengu aðilar sameiginlegan frest til gagnaöflunar í óákveðinn tíma. Næst var málið tekið fyrir á bærjarþingi 26. maí 1982 og kom þá fram beiðni um frest af hendi aðila, sem stefnt hafði verið til réttargæslu. Var málinu frestað til 9. júní sama ár. Á því dómþingi beiddist annar aðillinn enn frests til að láta fara fram matsgerð dómkvaddra manna um kröfufjárhæðir, en sóknaraðili mótmælti því. Krafðist sóknaraðili þá frávísunar, en frávísunarkröfu var hrundið. Enn kom málið fyrir hinn 18. júní s. á. og kom þá enn fram frestbeiðni, en því var andmælt af hendi annars aðilans. Er málið var komið fyrir Hæstarétt barst bréf frá lögmanni varnaraðila þar sem hann lýsti því yfir, að hann félli frá kröfu sinni um frest til framlagningar við-

bótargagna. Samkvæmt því var hinn kærði úrskurður felldur úr gildi 1268

Fyrning.

A. Einkamál.

Maður var í vanskilum með fasteignagjöld. Hann greiddi höfuðstól að fullu 20. nóvember 1976 og var svo litið á, að þá hefði hann viðurkennt greiðsluskyldu sína á dráttarvöxtum. Við það tímamark á að miða upphaf fyrningarfrests. Hann höfðaði síðan mál um lausn undan greiðsluskyldu dráttarvaxtanna, en sú stefna sleit ekki fyrningu eftir lögum nr. 14/1905. Þar sem eigi var talið sannað, að fyrningu hefði verið slitið með öðrum hætti var talið, að dráttarvextir eldri en fjögurra ára væru fallnir niður vegna fyrningar 1788

B. Opinber mál.

T ók bifreið sinni á Akranesi. Er hann ók um eina götu sveigði drengur á reiðhjóli skyndilega fyrir horn á húsi út á götuna. Lenti reiðhjólið á bifreið T um eða fyrir aftan miðju. Drengurinn hlaut þau meiðsl að hann lést. Var eigi talið sannað, að T hefði valdið bana drengsins með aksturslagi sínu, en hins vegar var talið, að hann hefði ekið bifreið sinni of hratt og ógætilega í umrætt sinn. Brot T varðaði því ekki nema sektum. Slys þetta varð 13. maí 1977 og hófst lögreglurannsókn sama dag. Þingað var í málinu 14. maí 1977 og síðan nokkrum sinnum fram eftir sumri. Ákæra var gefin út 9. nóvember 1977 og málið þingfest 17. maí 1978. Var þá T birt ákæra og honum skipaður verjandi og málinu síðan frestað og ekkert í því gert fyrr en 10. nóvember 1980. Var talið, að niðurfall á meðferð málsins fyrir dómi leiddi til fyrningar og var T því sýknaður af kröfu ákæruvalds í málinu. Sératkvæði .. 409

A var ákærður fyrir brot á lögum um ávana- og fíkniefni. Dómsrannsókn hófst í því máli 14. júní 1973, en brot þau, sem ákærða voru gefin að sök, voru öll framin á því ári. Rannsókn var að mestu leyti lokið 10. desember 1972, en þó voru háð dómþing 29. ágúst og 12. september 1974. Rannsókn fyrir dómi hófst endanlega 19. október 1973 og stóð til 10. desember s. á. Var málið síðan sent ríkissaksóknara til ákvörðunar með bréfi 16. október 1974 og var ákæra gefin út 5. ágúst 1975. Ákæra var eigi birt fyrr en 15. júní 1977. Næst var málið tekið fyrir 19. nóvember 1980 og var dæmt hinn 8. desember s. á. Talið, að þessi refsing A hefði eigi orðið þyngri en 8 mánaða fangelsi og hin löngu hlé, sem urðu á dómprófum í málinu, stöfuðu

ekki af því, að hann hefði komist undan rannsókni. Því var litið svo á, að sök væri fyrnd og var A sýknaður af kröfu ákærvalds í málinu 1472

Gagnaöflun.

Maður einn, J, var talinn hafa framið brot og var dæmdur sekur. Geðrannsókn fór ekki fram, en fyrir lá geðrannsókn frá árinu 1967 og var sú geðrannsókn staðfest með bréfi geðlæknisins frá 24. ágúst 1981. Þrátt fyrir þetta þótti óhjákvæmilegt að nýrrar geðheilbrigðisrannsóknar yrði aflað, þar sem fram kæmi skýrt læknisfræðilegt álit á sakhæfi J 121

Hæstiréttur gefur aðilum máls kost á að afla gagna í máli einu 900, 901

Gagnsakir.

Máli gagnáfrýjað 58, 113, 192, 260, 437, 462, 711, 876, 961, 1041, 1084, 1295, 1306, 1412, 1507, 1611, 1955, 1968

Húsfélag eitt höfðaði mál gegn tveimur húseigendum. Þessir aðilar gagnstefndu síðan stjórnarmönnum persónulega. Var gagnsökinni að þessu leyti vísað frá héraðsdómi. Var það staðfest í Hæstarétti 37

Í máli einu sótti hvorki aðaláfrýjandi né gagnáfrýjandi dóm og varð því útivist 113

Gallar.

Ítalski kaupmaðurinn B keypti skreið af íslenska útflytjandnum G. Pantaði hann fyrst 300 pakka af skreið. Kom útflytjandinn þessu til B 3. október 1974. Í upphafi virtist ekkert athugavert við vöruna, en þessir aðilar höfðu áður átt viðskipti. Síðar kom fram, að nokkur hluti vörunnar var gallaður og endursendu sumir viðskiptavinir B vöruna. Kvörtun sendi B til G hinn 5. nóvember 1974. Urðu síðan mikil bréfaskipti og skeytaskipti um viðskipti þessi og menn komu frá Íslandi að skoða vöruna, en hún var úrskurðuð óhæf til manneldis af ítölskum heilbrigðisfyrirvöldum. Krafðist B riftunar á kaupunum og skaðabóta. Talið sannað, að nokkrir gallar hefðu verið á skreiðinni, en eigi sannað, að þeir hefðu verið það miklir, að ástæða væri til að dæma G til að greiða B bætur vegna þessa. Í októbermánuði 1974 pantaði B viðbótar-skreið hjá G og opnaði bankaábyrgð. G sendi skreiðina til Ítalíu, enda þótt fram kæmu mótmæli af hendi B við móttöku hennar. Talið, að bindandi samningur um síðari skreiðarsendinguna hafi verið kominn á með aðilum er B opnaði óafturkallanlega bankaábyrgð til greiðslu hennar.

ar. Með afskipun hennar var B aðeins að efna sinn hluta samningsins. Þar sem eigi er sannað, að skreiðin hafi á nokkurn hátt verið gölluð, var eigi tekin til greina krafa B um að G endurgreiddi skreiðarverðið og greiddi bætur. Var G því sýknaður af kröfum B. Sératkvæði í héraði 1890

Gatnagerðargjald.

B fékk úthlutað lóð í H kaupstað 20. desember 1976. Var lóðar-leigusamningur gerður 18. mars 1977. Greiddi B þá helm-ing gatnagerðargjaldsins eins og það var þá ákveðið. Bygging hófst hins vegar ekki og í mars 1978 var B svipt-ur lóðinni, en úthlutað henni aftur og þá krafinn um gatnagerðargjald eins og það var ákveðið á þeim tíma. B krafðist þess, að hann fengi það gjald, sem hann hafði þegar greitt, reiknað upp í hið nýja gjald með vöxtum og vísitölu. Talið, að við úthlutun lóðarinnar 17. mars 1978 hefði H kaupstað verið heimilt að krefja B sem nýjan lóðarhafa um fullt gatnagerðargjald reiknað eftir bygg-ingavísitölu á þeim tíma, sem úthlutunin fór fram. Hins vegar hefði H borið að endurgreiða það fé, sem hann hafði fengið greitt við samningsgerðina 1977. Talið, að B hefði hvorki sýnt fram á heimild sér til handa til þess að krefjast vísitöluálags á það fé, né heldur væri unnt að líta svo á, að sú greiðsla hans, þótt miðað væri við hálft áætl-að gatnagerðargjald í desember 1976, ætti að teljast lúkn-ing helmings gatnagerðargjalds eins og það var ákveð-ið við nýja lóðarúthlutun í mars 1978. Ekki voru heldur talin standa efni til þess að taka endurgreiðslukröfu B til greina á þeim grundvelli, að jafnræðisregla í stjórnsýslu-rétti hefði verið á honum brotin, þegar af þeirri ástæðu, að þetta hafi hvergi komið fram sem nægilega skýr máls-ástæða, enda verður ekki heldur ráðið með neinni vissu af gögnum máls, að staðreyndum hafi verið þannig varið. Sératkvæði 593

Geðheilbrigði.

Maður einn, J, var talinn hafa framið brot og var dæmdur sekur. Geðrannsókn fór ekki fram, en fyrir lá geðrann-sókn frá árinu 1967 og var sú geðrannsókn staðfest með bréfi geðlæknisins frá 24. ágúst 1981. Þrátt fyrir þetta þótti óhjákvæmilegt að nýrrar geðheilbrigðisrannsóknar yrði aflað, þar sem fram kæmi skýrt læknisfræðilegt álit um sakhæfi J 121

Gengi.

*Gerðardómur.**Gjafabréf.*

Með gjafabréfi 1. febrúar 1972 gaf M sýslunefnd Árnessýslu og Landvernd tvær fasteignir. Ýmsir skilmálar voru í gjafabréfi þessu og taldi gefandinn, að gjafþegar hefðu vanefnt svo skilmála alla, að forsendur fyrir gjöfinni væru brostnar og gæti hann því riftað gjafabréfinu. Fyrsta riftunarástæðan var sú, að jörðin Alviðra hefði ekki verið leigð til búrekstrar svo sem ætlast hefði verið til, enda nú síðast leigð Rannsóknarstofu landbúnaðarins, sem alls ekki ræki búrekstur. Á þetta var ekki fallist á þeirri forsendu, að þessi ráðstöfun samrýmdist megin-tilgangi gefanda með því að viðhalda jörðinni í byggð og auka ræktun þar, sérstaklega skógrækt. Gefandinn taldi, að gjafþegar hefðu skuldbundið sig til að útvega leyfi fyrir 4 veiðistöngum í ám jarðanna og hefði það verið forsenda. Fram kom, að gjafþegar höfðu að þessu unnið, en eigi tekist. Samkvæmt því og þar sem hér var ekki um skuldbindingu að ræða til að afla slíks leyfis varð eigi byggt á þessari ástæðu. Í gjafabréfinu var gert ráð fyrir að sett yrði skipulagsskrá um gjöf þessa, en gefandi taldi, að það hefði verið dregið óhæfilega auk þess sem eigi hefði verið farið eftir óskum hans um val í stjórnarnefnd. Fram kom, að gjafþegar höfðu þegar samið skipulagsskrá um gjöfina í þeim tilgangi að varðveita hana með landgræðslu- og náttúruverndarsjónarmið í huga. Þótti þetta vera í samræmi við gjafabréfið og ekki var talið, að sá dráttur, sem orðið hafði á því að setja skipulagsskrá, varðaði riftun. Þá var eigi talið, að brotin hefðu verið nein ákvæði um það hver taka skyldi sæti í stjórnarnefnd eftir hans dag. Voru gjafþegar því sýknaðir af öllum kröfum gefanda

613

Gjafsókn. Gjafvörn.

Gjafsókn fyrir Hæstarétti í máli um gildi hreppsnefndarkosninga
 Maður krafðist skaðabóta vegna frelsisskerðingar. Fær gjafsókn lögum samkvæmt
 Aðilar máls, þar sem m. a. var deilt um jafnrétti kynjanna, fengu gjafsóknarleyfi bæði í héraði og fyrir Hæstarétti ..
 Lögmaðurinn PSP var gjafvarnarhafi í máli einu í héraði. Voru honum dæmd gjafvarnarlaun. Málinu var áfrýjað og greiddi ríkissjóður hluta gjafvarnarlaunanna. Ákvæði um gjafvarnarlaun var staðfest í Hæstarétti. Krafði PSP þá ríkissjóð um eftirstöðvarnar auk vaxta. Dómsmálaráðu-

192

260

437

neytið neitaði að greiða vexti. PSP krafðist þá úrskurðar stjórnar Lögmannafélags Íslands um atriðið. Stjórnin vísaði málinu frá sér og var það staðfest í Hæstarétti	573
Í málinu um ábyrgð á smíði húsa var kaupendum veitt gjafsókn fyrir Hæstarétti	583
Sýslunefnd og landgræðslusamtök fá gjafsókn og gjafvörn í máli bæði í héraði og fyrir Hæstarétti	613
Aðilar máls um ábúðarrétt og stjórnsýslu fá gjafsókn í héraði, en ekki fyrir Hæstarétti	664
Gjafsókn í máli um húsbyggingu	881
Kona, er krefur um skaðabætur vegna missis fyrirvinnu, fær gjafsókn og gjafvörn	1034
Aðilar landamerksamáls fá gjafsókn og gjafvörn í héraði og fyrir Hæstarétti	1676
Maður fær gjafsókn í héraði til heimtu skaðabóta vegna uppsagnar starfa	1968
Bótakrefjandi í skaðabótamáli vegna bifreiðaslyss fær gjafsókn bæði í héraði og fyrir Hæstarétti	1990

Gjaldþrot.

Hinn 8. júlí 1980 lét tollstjórinn í Reykjavík gera lögtak í eignum G til tryggingar söluskatti. Var lögtak gert í bifreið einni. Lögtakinu var þinglýst. Tollstjórinn krafðist nú nauðungaruppboðs á bifreiðinni. Hinn 15. ágúst 1980 var bú G tekið til gjaldþrotaskipta. Tók búið í sínar vörslur bifreiðina, sem um getur, og fór uppboð fram á henni að kröfu skiptaráðandans hinn 11. september 1980. Tollstjóri krafðist nú þess, að söluskattsskuldin yrði greidd af andvirði bifreiðarinnar. Í 2. mgr. 24. gr. laga nr. 6/1978 segir, að gjaldþrot breyti ekki rétti þeirra, er við upphaf þess hafa látið fara fram fullnustugerð fógeta í eignum skuldara. Síðan segir í 58. gr., að fullnustugerð fógeta í eignum þrotamanns á síðustu 6 mánuði fyrir frestdag bindi búið á engan hátt. Þessi regla segir, að aðfararhafar verði að sæta því, að réttur sá, er þeir fengu við aðförr til að taka sér greiðslu af uppboðsandvirði verði að þoka fyrir rétti þrotabúsins, ef fógетagerðinni var lokið innan 6 mánaða fyrir frestdag. Lögtak frá tollstjóra fór eins og áður greindi fram 8. júlí, en úrskurður um gjaldþrot er 15. ágúst. Var því synjað um, að umrædd söluskattsskuld yrði greidd af uppboðsandvirðinu	1408
---	------

Gæsluvarðhald.

Gæsluvarðhaldsvist komi til frádráttar dæmdri fangelsisrefsingu 1, 2, 7, 96, 146, 281, 398, 530, 816, 969, 995, 1373, 1544, 1718, 1752, 1777, 1782
--

H var grunaður um fíkniefnamisferli og úrskurðaður í 16 daga gæsluvarðhald. Úrskurðinum var áfrýjað, en þar var þess eigi krafist af ákærvaldsins hálfu að hann yrði staðfestur og var hann felldur úr gildi	339
E var grunaður um fjárvik í sambandi við bifreiðaskipti og var hann úrskurðaður í 10 daga gæsluvarðhald. Var það staðfest í Hæstarétti	568
Þ var grunaður um að hafa stolið tékkhefti. Var hann úrskurðaður í 12 daga gæsluvarðhald. Úrskurður þessi var staðfestur í Hæstarétti	889
S var grunaður um innbrot og nytjastuld. Var honum í héraði úrskurðað að sæta gæsluvarðhaldi í þrjár vikur. Úrskurður sá var kærður, en staðfestur í Hæstarétti	1175
P var grunaður um þjófnað og var úrskurðaður í viku gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var kærður, en staðfestur í Hæstarétti	1187
A var grunaður um innflutning á fíkniefnum. Var hann úrskurðaður í viku gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var kærður, en staðfestur af Hæstarétti	1189
Á var grunuð um all umfangsmikla verslun með ávana- og fíkniefni. Var hún úrskurðuð í allt að 30 daga gæsluvarðhald vegna rannsóknar þess máls. Var úrskurðurinn kærður, en staðfestur í Hæstarétti	1608
E var grunaður um íkveikju eina. Var hann úrskurðaður í gæsluvarðhald 30 daga, og það staðfest í Hæstarétti	1661
Á hafði verið úrskurðuð í 30 daga gæsluvarðhald, en það var síðan með úrskurði framlengt um 20 daga. Úrskurðurinn var kærður, en staðfestur	1887

Hafning máls.

H skaut máli sínu gegn G til Hæstaréttar. G gagnáfrýjaði málinu. Á dómþingi einu þar sem sótt var þing af hálfu beggja lýsti H því yfir, að hann félli frá áfrýjun. G krafðist ómaksbóta í aðalsök, en staðfestingar héraðsdóms á málskostnaði í gagnsök. Aðalsök var felld niður með bókun, en gagnsökinni frestað. Nokkru síðar var málið enn tekið fyrir og óskaði þá lögmaður G þess að málið yrði hafið, en krafðist ómaksbóta. H samþykkti það að málið yrði fellt niður, en krafðist ómaksbóta. Málið var því hafið samkvæmt ákvæðum 119. gr. laga nr. 85/1936. Þar sem H hafði gefið G tilefni til áfrýjunar var H dæmt að greiða nokkurn málskostnað. Ekki var tekin til greina ómaksbótakrafa H	1888
---	------

Hald á munum.

Póstur og sími kærðu Ó fyrir að hafa sett upp radióstöð fyr-

ir skipaþjónustu með ýmsum rásum, sem eingöngu voru ætlaðar skipum, án þess að leyfi væri fyrir hendi. Jafnframt krafðist Póstur og sími þess að lagt yrði hald á loftnet og stöð þá, sem hér um ræðir. Deila varð um loftnetið. Talið, að loftnet það, sem hér um ræðir, gæti haft sönnunargildi í rannsókn opinbers máls gegn Ó og hugsanlegt er, að það yrði gert upptækt með dómi, sbr. 1. mgr. 27. gr. laga nr. 30/1941. Með hliðsjón af því var dæmt, að rétt væri að leggja hald á loftnetið 1463

Handtaka.

- H var handtekinn af löggæslumönnum, þar sem hann var grunaður um að ónáða konu eina. Var hann kvaddur á lögreglustöðina og gaf þar skýrslu. Alls var honum haldið á lögreglustöðinni í 7 klst., áður en hann fékk að fara. Talið, að frelsisskerðing H hefði staðið lengur en efni stóðu til. Voru honum því dæmdar 600 krónur í skaðabætur úr rikissjóði 260
- Maður var grunaður um fjársvik í sambandi við bifreiðaviðskipti. Var úrskurðað að handtaka mætti hann, ef hann fundist. Kærði hann úrskurðinn, sem var staðfestur .. 571, 573

Hegningarauki.

- HP var dæmdur fyrir brot framið snemma á árinu 1978, en eftir að það brot var framið hafði hann bæði hlotið refsisdóm í sakadómi fyrir sams konar atferli svo og undirgengist dómssátt, einnig fyrir sama háttarni. Var honum því dæmdur hegningarauki 530
- K, er dæmdur var fyrir fíkniefnamisferli, er hann hafði framið snemma árs 1978, hafði sætt sekt fyrir hliðstætt brot 9. janúar 1981, fangelsi í Kaupmannahöfn á sama ári auk fleiri brota. Var honum því dæmdur hegningarauki 537
- Maður var dæmdur fyrir þjófnaðarbrot, en hafði áður framið annað brot, er hann hafði hlotið dóm fyrir. Var honum því dæmdur hegningarauki 558
- J stal úri og tékkhefti. Eftir að hann framdi verk það, var hann tvisvar dæmdur fyrir skjalafals og þjófnað. Eftir það brot, er um var nú fjallað í Hæstarétti, voru hinir fyrri héraðsdómar báðir um hegningarauka 563
- G var dæmdur fyrir þjófnað, en hann hafði nokkrum sinnum verið dæmdur fyrir þjófnað eftir að það brot var framið, sem um var fjallað í Hæstarétti. Var honum dæmdur hegningarauki 583

Heimvísun.

- H taldi sig hafa lánað Ó fé. Ekki lagði hann fram örugg gögn

- um það og taldi héraðsdómari málið svo vanreifað og illa undirbúið að vísa bæri því frá dómi. Frávísunardómur þessi var kærður, en felldur úr gildi, þar sem Ó hafði viðurkennt að hafa fengið fé þetta lánað, en taldi sig hafa endurgreitt það, væri málatilbúnaðurinn ekki því til fyrirstöðu að lagður yrði efnisdómur á málið. Var frávísunardómurinn því felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsuppsögu af nýju 214
- Að því fundið í dómi, að meðferð dómstóla á opinberu máli væri mjög gölluð. Þannig hefðu rannsóknargögn ákæru-efnis samkv. ákæruskjali eigi verið kynnt ákærða og eigi undir hann borin sem skyldi. Ákvörðun dómara um tíma og stað til þingfestingar máls samkv. ákæruskjali einu var eigi rituð á ákæruskjalið, sem var birt ákærða. Þá drógust mál mjög og óvandvirkni var á vinnu allri. Var dómurinn af þessum sökum ómerktur og vísað heim í hérað frá ákveðnum degi 771
- Munnlegur málflutningur fór fram í máli hinn 16. janúar 1979, en dómur var uppkveðinn 21. apríl s. á. Talið, að hér væri um svo óhæfilegan drátt að ræða, að óhjákvæmilegt væri að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju .. 881
- Í landamerksamáli voru kröfur málsaðila hvorki ljósar né nákvæmar. Þá hafði eigendum tveggja jarða, sem lönd áttu þarna að, eigi verið gefinn kostur á að gæta réttar síns í málinu. Voru taldir slíkir annmarkar á málsmeðferð allri, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1334
- Munnlegur málflutningur í máli fór fram 31. mars 1980, en dómur var uppkveðinn 16. júlí. Var dráttur þessi talinn óhæfilegur og var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu heimvísað 1466
- Máli einu var vísað frá héraðsdómi, þar sem héraðsdómsstefna væri eigi svo skýr sem áskilin væri í 88. gr. laga nr. 85/1936, skv. 22. gr. laga nr. 28/1981. Á það var fallist, að héraðsdómsstefnan væri eigi svo skýr sem nauðsyn bæri til, en þar sem sótt hefði verið þing af hálfu varnaraðila við þingfestingu og síðar og engum athugasemdum hreyft og ákveðinn munnlegur flutningur málsins þótti ekki alveg næg ástæða til þess að vísa málinu frá héraðsdómi vegna ófullnægjandi málsreifunar í stefnu. Væri því rétt að leggja efnisdóm á málið. Var hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar af nýju 1527

Heitfesting.

Á árinu 1973 tókst samvinna með fyrirtækinu V, sem framleiddi staðlaðar einingar til húsbygginga, og fyrirtækinu K, sem gerði húsateikningar. Tveir starfsmenn K höfðu aðallega með þessi mál að gera. Á árinu 1974 slitnaði upp úr þessari samvinnu og réðist þá annar manna þessara frá K til V. Taldi K, að maður þessi svo og V hefði eftir þetta afhent viðskiptamönnum sínum teikningar, sem K hefði látið gera, án þess að vísa þeim til stefnda og án greiðslu til hans, en hann kvaðst eiga höfundarrétt að teikningunum. Krafði hann V um gjaldið fyrir endurnotin. Í máli um gjald frá V til K var lagt fram vottorð hins starfsmannsins, er að þessu hafði unnið hjá K, en hann hét E. Er E kom fyrir dóm vegna vottorðsgjafar þessarar dró hann nokkuð úr vottorði sínu og ummælum, er þar voru höfð, en hann kvaðst hafa gefið það að beiðni S starfsmanns V. Héraðsdómari synjaði nú E um heitfestingu framburðar hans, en honum var mótmælt sem óstaðfestum. Talið, að þótt E hefði dregið nokkuð úr fullyrðingum sínum, þeim, er í vottorðunum greindi, yrði eigi séð, að hann hefði í raun reynst óstöðugur í framburði sínum og hann væri heldur ekki á þann hátt við málið riðinn eða aðila þess, að það væri því til fyrirstöðu að hann mætti staðfesta framburð sinn. Var því hinn kærði úrskurður úr gildi felldur og heitfesting leyfð 896

*Hjónaband.**Hjónaskilnaður.*

Hjúskapur. Sjá hjónaband.

Hlutfélög. Sjá félög.

Hlutdeild.

Maður, sem hélt konu manns, er barinn var, svo og maður, sem fylgdist með í leit að árásarþola og réðst inn á heimili hans, dæmd hlutdeild í líkamsárás og refsað skilorðsbundið 485

Hótanir.

H hafði frammi hótanir við foreldra stúlku einnar og jafnvel stúlkuna sjálfa. Var honum dæmd refsing samkv. 233. gr. hgl., en honum var einnig dæmd refsing fyrir innbrot 1

*Húftrygging. Sjá váttryggingar.**Húsaleiga.*

Sameignarfélagið K, sem var eign þeirra E og G, gerði hinn 28. febrúar 1975 leigusamning um hluta húss eins, eign N. Skyldi leigutímanum ljúka 28. febrúar 1979 án uppsagnar. G skyldi lögskilnaði við konu sína í mars 1976 og tók konan I við eignarhlutanum í K. Rak I fyrirtækið áfram út það ár. Deillur risu á milli þeirra G og I, svo og við sameigandann E. Deilum þessum lauk í janúar 1977, er þeir E og G seldu I svo og R fyrirtækið, sem ráku það áfram með ótakmarkaðri ábyrgð. K flutti úr húsinu um áramótin 1976/1977. Húseigandinn N krafði nú K, G, E svo og I og R um greiðslu húsaleigunnar, er hún taldi þessa aðila bera ábyrgð á, alla fyrir einn og einn fyrir alla. Var sú krafa tekin til greina, þar sem talið var, að allir þessir aðilar bæru ábyrgð á efndum K á upphaflega leigusamningnum 546

Húsleit.

Maður var grunaður um fjársvik í sambandi við bifreiðaviðskipti. Var úrskurðað heimilt að gera húsleit í starfsstofu hans. Var það kært, en Hæstiréttur staðfesti úrskurðinn 571, 573

Á var grunuð um verslun með ávana- og fíkniefni. Var krafist heimildar til að leita að sakargögnum í vistarverum hennar. Var það dæmt heimilt 1605

*Hylming.**Höfundarréttur.*

J og B höfðu um alllangt skeið gefið út vegakort af Íslandi. Stofnuðu þeir fyrirtækið K til að annast útgáfu þessa korts. 1975 kröfðust Landmælingar Íslands (L) þess að lagt yrði lögbann á útgáfu korts þessa. Því máli lyktaði með sátt, sem gerð var í fógetarétti Reykjavíkur 24. júní 1975, þar sem K skuldbatt sig til að greiða L nokkrar bætur og gefa ekki út kort í framtíðinni án sérstaks leyfis hans. Jafnframt lýstu eigendur K því yfir, að þeir viðurkenndu rétt L til útgáfu landakorta af Íslandi og allrar slíkrar starfsemi. Árið 1976 féllst L á að K gæfi út vegakort af Íslandi gegn greiðslu til hans. Á árinu 1977 stofnuðu eiginkonur þeirra B og J, þær D og G, fyrirtækið M til landabréfaútgáfu. Síðla árs 1977 gaf M síðan út kort af Íslandi. L taldi, að hér væri um að ræða brot á einkarétti sínum og höfundarrétti og fékk lagt lögbann við því

að umræddu korti væri dreift. Höfðaði L síðan mál til staðfestingar lögbanninu og stefndi þeim öllum, B, J, D, G og M, og krafðist staðfestingar lögbannsins og skaðabóta úr hendi fyrrgreindra aðila. L taldi, að við gerð landabréfsins 1977 hefðu verið notaðir tveir uppdættir, er hann ætti höfundarrétt og einkarétt að. Annar væri í erlendra landabréfabók, en hinn væri landabréfið frá 1976, sem K hefði gefið út með samþykki. Þessu var algjörlega mótmælt af þeim B, J, D, G og M. Talið, að L ætti höfundarréttinn að hinu erlenda landabréfi, en landabréfið frá 1976 væri greinilega teiknað af öðrum og bæri einkenni sjálfstæðrar kortagerðar bæði að efnisvali og útliti. Var því ekki talið öruggt, að L ætti höfundarrétt að þeim uppdætti. L gat ekki sannað höfundarrétt sinn að þeim atriðum á landabréfinu frá 1976, sem kunna að hafa verið höfð til hliðsjónar við gerð þess landabréfs, sem út var gefin 1977, en þar er fyrst og fremst um nafnasetningar að ræða. Með hliðsjón af því voru þær D og G svo og M sýknaðar af kröfum L. Fram kom, að þau I og J höfðu lánað konum sínum svo og M afnot af húsnæði sínu, pósthólfi, spjaldskráum sínum og öðru í sambandi við kortagerðina. Með þessu áttu þeir hluta að útgáfunni og rufu skuldbindingar sínar samkvæmt sáttinni frá 1975. Var þeim því dæmt að greiða L nokkrar bætur. Hins vegar var talið, að eins og málsúrslit urðu yrði lögbannið eigi staðfest og það var úr gildi fellt. Sératkvæði . . 1124

G listaverkasali var beðinn að selja málverk eftir listmálarann P. Málverkið var skemmt, þar sem það hafði lent í hita. Tók G að sér að láta gera við málverkið og ræddi það við P, sem lofaði að gera það, en stóð ekki við það. Eftir nokkurt þjark neitaði P að gera við málverkið. G setti síðan málverkið á listaverkaupboð, en áður fékk hann annan listmálara til að gera við málverkið. Sá maður notaði sömu lit og það hafði upprunalega verið málað með, og gerði engar breytingar á myndbyggingunni frá því sem upphaflega var. P mótmælti því, að málverkið yrði selt á uppboði og endaði með því að það var eigi selt og G keypti það sjálfur af eigandanum. P krafðist nú þess, að annaðhvort afhenti hann sér málverkið eða léti eyðileggja það. G synjaði þessu og krafðist P þá innsetningar í málverkið. Talið, að í málinu deili eigandi listaverks og höfundur þess um það, hvort listaverkinu hafi verið breytt þannig, að með því hafi verið gengið á rétt höfundar samkvæmt 2. mgr. 4. gr. höfundarlaga n. 73/1972. Réttur P sem gerðarbeiðanda er því ekki það styrkur að beitt verði innsetningargjörð, enda eru önnur réttarfarsúrræði

tiltæk. Var því innsetningar synjað 1701

Iðnaður.

Iðnnám.

Innheimtulaun.

Innsetningargerð.

G listaverkasali var beðinn að selja málverk eftir listmálarann P. Málverkið var skemmt, þar sem það hafði lent í hita. Tók G að sér að láta gera við málverkið og ræddi það við P, sem lofaði að gera það, en stóð ekki við það. Eftir nokkurt þjark neitaði P að gera við málverkið. G setti síðan málverkið á listaverkauppböð, en áður fékk hann annan listmálara til að gera við málverkið. Sá maður notaði sömu liti og það hafði upprunalega verið málað með og gerði engar breytingar á myndbyggingunni frá því, sem upphaflega var. P mótmælti því, að málverkið yrði selt á uppböði og endaði með því að það var eigi selt og G keypti það sjálfur af eigandanum. P krafðist nú þess, að annaðhvort afhenti hann sér málverkið eða léti eyðileggja það. G synjaði þessu og krafðist P þá innsetningar í málverkið. Talið, að í málinu deili eigandi listaverks og höfundur þess um það, hvort listaverkinu hafi verið breytt þannig, að með því hafi verið gengið á rétt höfundar samkvæmt 2. mgr. 4. gr. höfundarlaga nr. 73/1972. Réttur P sem gerðarbeiðanda er því ekki það styrkur að beitt verði innsetningargjörð, enda eru önnur réttarfarsúrræði tiltæk. Var því innsetningar synjað .. 1701

Íkveikja.

J fór í heimildarleysi að næturlagi inn í hraðfrystihús eitt, þar sem hann hafði unnið. Gekk hann þar til kaffistofu og kveikti þar eld. Kviknaði í húsinu og varð mikill eldsvoði. Þarna var mikið af eldfimum efnunum. Hljópst hann síðan á brott og heim til sín. Eigi talið unnt að leggja til grundvallar, að hann hefði farið inn í frystihúsið í því skyni að brenna það. Hins vegar fór hann mjög óvarlega með eld og honum gat ekki dulist, að hætta gæti verið á því að eldurinn myndi magnast og læsast um eldfim efni í húsinu. Var atferli hans talið varða við 167. gr. alm. hgl., sbr. 2. mgr. 164. gr. þeirra laga. Var hér talið um stórfellt gáleysi að ræða, sem stórtjón hlaust af, en mönnum var eigi lífsháski búinn af háttsemi hans. Var honum dæmd refsing vegna þessa 969

B, 19 ára að aldri, hafði umsjón með fjárreiðum fyrirtækis eins. Hafði hann dregið sér fé og til þess að reyna að fela þetta kveikti hann í starfsstöð fyrirtækisins. Varð af þessu mikið tjón, en í nálægð voru ýmis önnur hús, þar á meðal sjúkrahús. Við íkveikju voru notuð mjög eldfim efni, sem sprengihætta var af. Var honum dæmd refsing vegna þessa og ýmissa annarra brota og þá var talið, að almannahætta hefði verið af verknaði B 1206

Ítak. Sjá fasteignir.

Ítrekun.

Bifreiðarstjóri talinn sannur að sök um að hafa ekið bifreið sinni með áhrifum áfengis. Hér var um ítrekað brot að ræða og var hann sviptur ökuleyfi ævilangt 72

H var handtekinn í þjóðgarðinum á Þingvöllum við akstur. Rannsókn á blóði hans sýndi 1,47% vínandamagn. Var H talinn sannur að sök um akstur með áhrifum áfengis og dæmt að sæta 15 daga varðhaldi og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekunarbrott var að ræða 383

S var talinn sannur að því að hafa ekið bifreið um Reykjavíkurborg með áhrifum áfengis, en vínandamagn í blóði hans var talið 2,14%. Var honum vegna þessa dæmt 15 daga varðhald og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekað brot var að ræða 390

Bifreiðarstjóri var ákærður fyrir að aka bifreið með áhrifum áfengis í tvö skipti og án ökuréttinda. Var hann sviptur ævilangt rétti til að fá ökuskírteini 398

Bifreiðarstjóri ók bifreið sinni með áhrifum áfengis. Um ítrekunarbrott var að ræða, og var hann dæmdur til að sæta 15 daga varðhaldi og sviptur ökuleyfi ævilangt 661

Bifreiðarstjóri ók bifreið sinni með áhrifum áfengis. Um ítrekunarbrott var að ræða og var honum dæmt 15 daga varðhald og sviptur ökuréttindum ævilangt 690

B ók bifreið sinni um götur með áhrifum áfengis og sviptur ökuleyfi ævilangt. Var honum vegna þessa dæmt 2ja mánaða fangelsi og sviptur réttindum til að fá ökuleyfi ævilangt, þar sem hér væri um ítrekunarbrott að ræða 706

J hafði margsinnis ekið bifreið sinni með áhrifum áfengis. Hann hafði einnig brottist inn oft og falsað tékka. Var hér um ítrekunarbrott að ræða og tillit til þess tekið við refsingu 771

Bifreiðarstjóri var talinn sekur um að hafa ekið bifreið sinni með áhrifum áfengis. Var hér um ítrekunarbrott að ræða .. 918

Bifreiðarstjóri hafði undirgengist sátt vegna ölvunaraksturs. Hann var síðan dæmdur vegna annars brots og hafði fyrra

brotið ítrekunaráhrif	1254
H var sannur að akstri með áhrifum áfengis, en hann hafði skömmu áður undirgengist sátt fyrir sams konar brot. Var því hér um ítrekun að ræða	1289
K var ákærður fyrir að hafa þrisvar tekið bifreiðir ófrjálsri hendi og ekið þeim með áhrifum áfengis og án ökuréttinda. Var honum dæmd fangelsisrefsing vegna þessa	1544
M var talinn sannur að sök að hafa ekið bifreið með áhrifum áfengis. Var honum dæmd refsing vegna þessa og sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekunarbrott var að ræða ..	1559
Bifreiðarstjóri sviptur ökuleyfi ævilangt vegna ítrekaðs ölvunaraksturs	1636
E ók í tvö skipti bifreið sinni ölvaður og án ökuréttinda, en hann hafði verið sviptur þeim vegna fyrri ölvunaraksturs. Var hann sviptur ökuréttindum ævilangt	1695
F var dæmdur til refsingar fyrir brot á lögum um ávana- og fíkniefni svo og á hegningarlögum. Var hér um ítrekuð brot að ræða og tillit tekið til þess við ákvörðun refsingar	1718

Jafnrétti.

Á geðsjúkrahúsum í Reykjavík hafa um langt skeið starfað nokkrir starfsmenn með starfsheitinu gæslumenn við geðhjúkrun. Ekki voru menn þessir sérmenntaðir til starfa. Þeir tóku laun og nutu starfskjara eftir því sem ákveðið var í kjarasamningum gerðum samkvæmt lögum um kjarasamninga starfsmanna ríkis og bæja. Gæslumenn þessir voru áður félagsmenn í starfsmannafélaginu Þór, en það var félag karla einvörðungu og samdi um kaup og kjör þeirra allt til ársins 1955. Svo virðist sem gæslumenn þessir hafi undantekningarlaust verið karlar a. m. k. á þeim tíma, er málssókn þessi tekur til. Auk þessara gæslumanna vinnur á stofnunum þessum annað starfsfólk, sem annast vistmenn, og er kallað starfsmenn eða starfsstúlkur. Þetta fólk tekur laun og nýtur starfskjara skv. kjarasamningi stjórnarnefndar ríkisspítalanna og starfsmannafélagsins Sóknar annars vegar. Þetta eru nær eingöngu konur, enda var fagfélag þeirra aðeins opið konum, að því er ætla má allt til ársins 1977. Þessir starfsmenn voru miklu fleiri en fyrrgreindir gæslumenn. Ein þeirra starfsstúlkna, er hér um ræðir, var G. Krafði hún úr hendi ríkissjóðs mismunar á kaupum gæslumanna og þeirra launa, sem hún hafði tekið skv. kjarasamningi, en óumdeilt var, að störf G voru sambærileg og jafnverðmæt og störf gæslumanna. Af þessu leiddi, að minnsta kosti eftir gildistöku laga nr. 78/1976, að G átti rétt til sama starfsheitis, sömu launa og annarra starfskjara sem

gæslumenn. Af því leiðir þó ekki, að G geti með stoð í 2. og 3. sbr. og 11. gr. laga nr. 78/1976 krafist þess að hún njóti að nokkru leyti kjara og einkanlega launa sem gæslumaður, en að öðru leyti fari ráðningarkjör hennar sem fyrr eftir kjarasamningi starfsmannafélagsins. Var ekki bent á nein dæmi þess að nokkur þeirra karla, sem vinna sambærileg störf og G, njóti slíkra starfskjara. Var ríkissjóður því sýknaður af kröfum G um greiðslu fyrrgreinds launamismunar. Sératkvæði 437

Kaup og sala.

A. Fasteignir.

Með kaupsamningi 19. september 1977 seldi S húseign eina til V. Eignina skyldi afhenda í umsömdu ástandi hinn 15. apríl 1978, en þá vildi S eigi afhenda hana af ástæðum, er hann taldi V eiga sök á, en þrátt fyrir það tók V húsið til afnota að nokkru og hóf að ljúka smíði þess. Krafðist síðan S útburðar á V. Talið, að þar sem V hefði greitt skilvíslega þær greiðslur, sem honum bar að inna af hendi hinn 15. apríl 1978 og hóf þá jafnframt að flytja hluta búslóðar sinnar í húsið og fór að vinna við það án þess að S gerði athugasemdir við hefði S í raun og veru afhent V afnot þess, enda var þá komið fram yfir umsaminn afhendingartíma. Yrði því útburðarkrafan eigi til greina tekin, en ekki yrði dæmt um skuldaskipti aðila í fógetaréttarmáli 876

D keypti íbúð af J. Fljótlega eftir að D hafði tekið við íbúðinni kvartaði hann yfir því, að í íbúðinni myndist allmikið af meindýrum. Þá væri þar greinilegur raki og íbúðin svaraði alls ekki þeim kröfum, sem gera yrði til slíkrar íbúðar. Héraðsdómur taldi, að íbúðin væri haldin leyndum göllum og gerði J að greiða D nokkrar bætur vegna þessa. Í Hæstarétti var J sýknaður af kröfum D, þar sem hún styddi eigi kröfur sínar við það að ráða bót á rakamyndun í íbúðinni. Sératkvæði 934

Á árinu 1974 keypti B fasteign af S. Fram kom, að hann hafði skoðað húsið áður allrækilega. Eftir að hann flutti í húsið taldi hann, að fram kæmu í því ýmsir gallar, sérstaklega raki. Dómkvaddir matsmenn töldu að niðurföll, skolplagnir o. fl. væri eigi í svo góðu lagi sem ætla mætti. Krafði hann seljanda þess um bætur. Hús þetta var byggt á árunum 1946—1947. Talið, að P hefði mátt vænta þess, að það væri nokkuð úr sér gengið og gat hann ekki krafist bóta vegna þessa. P var ekki sérfróður um byggingar, en hafði þó unnið á fasteignasölu og veitt forstöðu byggingaþjónustufyrirtækjum. Hann skoðaði húsið oftan en

- einu sinni og mátti honum vera ljóst almennt ástand þess. Talið að ráða megi af matsgerð, að húsið hafi verið haldið ýmsum leyndum göllum, sem varhugavert þótti að mega fullyrða, að P hefði mátt gera sér grein fyrir við kaupin. Var S því dæmt að greiða B nokkrar bætur vegna fyrrgreindra galla 1059
- S keypti íbúð í húsi, sem reist var á árunum 1946—1947. Taldi hann húsið óforsvaranlega einangrað og hitafyrirkomulag þess í algjöru ólagi og raki nokkur. Krafðist hann bóta. Hann var að kaupa hús, sem gamalt var og mátti reikna með, að einangrun í útveggjum hússins væri eigi jafn góð og er í nýrri húsum. Var ekki talið sannað, að einangrunin hefði verið lakari en búast mátti við í jafn gömlu húsi. Var því ekki talið, að S gæti krafist seljanda um bætur vegna þess, að útveggir væru ekki nægilega einangraðir. Skipt hafði verið um hitakerfi í íbúðinni af seljanda. Höfðu verið settir upp rafmagnspilofnar í stað oliukyntrar miðstöðvar. Talið, að þótt S skoðaði húsið, hafi hann ekki haft ástæðu til að ætla annað en að fjöldi ofna og stærð þeirra væri fullnægjandi til að hita íbúðina nægilega, en fram kom, að því var allmjög áfátt. Þá kom fram, að kaldvatnsslögn var ekki nægilega einangruð og myndaðist raki við inn-takskrana þegar vatn rann um leiðsluna. Var ekki talið, að S hefði mátt gera ráð fyrir slíku við skoðun og ekki vakti seljandi athygli hans á því. Með hliðsjón af þessum annmörkum var seljanda gert að greiða S nokkrar bætur 1492
- A byggði hús eitt og seldi það S. Húsinu var eigi að fullu lokið og urðu miklar deilur um lok byggingarinnar. Talið sannað, að frágangur hússins hafi eigi að öllu leyti verið sá, er gert hafði verið ráð fyrir í kaupsamningi, og var A því gert að greiða nokkrar skaðabætur 1533

B. Lausafé.

- S rak bifreiðaleigu. Í lok aprílmánaðar 1971 pantaði S 4 bifreiðar hjá fyrirtækinu H, en breytti þó pöntuninni síðar, þannig að hann óskaði eftir 3 bifreiðum. Starfsmenn H létu skrá umræddar 3 bifreiðar á nafn S og S keypti ábyrgðartryggingu fyrir þær hjá váttryggingarfélagi einu. Bifreiðarnar voru tilbúnar til afhendingar 10. júní 1971. Þegar hinn 15. júní óskaði H eftir því við Bifreiðaeftirlit ríkisins að bifreiðarnar yrðu færðar af nafni S á önnur nöfn. S taldi sig hafa orðið fyrir stórkostlegu tjóni vegna þessa og krafðist skaðabóta úr hendi H svo og ríkissjóðs og váttryggingarfélagsins. Talið, að hinn 15. júní 1971 hefði

ekki verið orðinn slíkur dráttur á greiðslu kaupverðs af hendi S, að gæfi H heimild til riftunar samkvæmt ákvæðum 28. gr. laga um lausafjárkaup, jafnvel þótt um verslunarkaup væri að ræða. Hins vegar mótmælti S því eigi við H fyrr en 4. júlí 1972, að H hefði afhent öðrum bifreiðarnar og ekkj gerði hann neinar ráðstafanir til að afla sér annarra bifreiða til atvinnurekstrar síns í stað þeirra, sem hann hafði átt pantaðar. Af þessum ástæðum voru eigi talin efni til að taka til greina skaðabótakröfur S 222

Á árinu 1979 keypti S bifreið eina af G. Var hér um að ræða 10 ára gamla bifreið með dieselvél. Var vél bifreiðarinnar endurbyggð. Í febrúar 1979 lét S gera við vél bifreiðarinnar og var hún þá talin mjög slitin. S krafðist skaðabóta úr hendi G á þeim forsendum, að hann hefði verið beittur blekkingum þar sem vél bifreiðarinnar var sögð nýuppgerð og aðeins ekið 40—60 þús. km. eftir það. Var talið ósannað, að blekkingum hefði verið beitt. Var G því sýknaður af kröfum S 961

S snéri sér til bifreiðasölnunnar B og bað hana að selja bifreið sína. Nokkrum dögum seinna var honum frá því skýrt, að kaupandi hefði fengist að bifreiðinni fyrir kr. 900 þúsund. Afsalaði S bifreiðinni og fékk greiddar í reiðufé 800.000 krónur. Fram kom hins vegar, að kaupandi greiddi hana með þremur veðskuldabréfum samtals að fjárhæð 2.800.000 krónur. H starfsmaður B tók bréf þessi og kvaðst hafa selt þau fyrir kr. 1.480.000,00, sem hann fór með sem eigið fé. S komst að þessum viðskiptum og vildi eigi una og krafði eigendur B svo og umræddan H um frekari greiðslur. Talið, að það hefði verið forsenda samnings S og B að S fengi það fé, er greitt hefði verið fyrir bifreiðina, að frádregnum sölulaunum. Var því talið, að eigendur B ættu að greiða S það fé, sem þeir hefðu fengið af söluverði bifreiðarinnar. Fram kom, að H hefði látið gera nokkuð við bifreiðina áður en hann afhenti hana, en eigi varð samkomulag um kostnað við þær endurbætur og þar sem þær voru líðir í aðgerðum hans til að öðlast með ólögmætum hætti gróða af viðskiptum við fyrirtæki, sem fengið hafði bifreiðina til umboðssölu, þótti ekki rétt, að kostnaður þessi kæmi til frádráttar því fé, er S skyldi fá. Var áætlað, að umrædd veðskuldabréf væru fimmtán hundruð þúsund króna virði gegn staðgreiðslu og var því þeim B og H gert að greiða 800 þúsund krónur. Sératkvæði 1306

Í mars, apríl og maí 1976 sendi danska fyrirtækið K íslenska fyrirtækinu F tiskuvörur. Var verð í reikningum ákveðið í dönskum krónum. F leysti ekki inn vörurnar og voru

þær seldar til greiðslu á innflutningsgjöldum. K krafði nú F um verð varanna. F bar fyrir sig galla á vörunum. Þar sem ekki varð séð, að F hefði kvartað, gat hann ekki borið fyrir sig, að vörunum hafi verið ábótavant, sbr. 52. gr. laga nr. 30/1922. Var því F gert að greiða vörurnar ásamt vöxtum. Sératkvæði 1665

Ítalski kaupmaðurinn B keypti skreið af íslenska útflytjandanum G. Pantaði hann fyrst einn vagn, 300 pakka, af skreið. Kom G þessu til B 3. október 1974. Í upphafi virtist ekkert athugavert við vörurnar, en þessir aðilar höfðu áður átt viðskipti. Síðar kom fram, að nokkur hluti vörunnar var gallaður og endursendu sumir viðskiptavinir B vöruna. Kvörtun sendi B til G hinn 5. nóvember 1974. Urðu síðan mikil bréfaskipti og skeytaskipti um viðskipti þessi og menn komu frá Íslandi að skoða vöruna, en hún var úrskurðuð óhæf til manneldis af ítölskum heilbrigðisfyrirvöldum. Krafðist B riftunar á kaupunum og skaðabóta. Talið sannað, að nokkrir gallar hefðu verið á skreiðinni, en eigi sannað, að þeir hefðu verið slíkir að varðaði riftun samningsins. Var því eigi talin ástæða til að dæma G til að greiða B bætur vegna þessa. Í októbermánuði 1974 pantaði B viðbótarskreið hjá G og opnaði bankaábyrgð. G sendi skreiðina til Ítalíu enda þótt fram kæmu mótmæli af hendi B við móttöku hennar. Talið, að bindandi samningur um síðari skreiðarsendinguna hafi verið kominn á með aðilum er B opnaði óafturkallanlega bankaábyrgð til greiðslu hennar. Með afskipun hennar var B aðeins að efna sinn hluta samningsins. Þar sem eigi er sannað, að skreiðin hafi á nokkurn hátt verið gölluð, var eigi tekin til greina krafa B um að G endurgreiddi skreiðarverðið og greiddi bætur. Var G því sýknaður af kröfu B. Sératkvæði í héraði 1890

Frímerkjakaupmaðurinn J, sem er gamall maður, gerði samning við F um sölu frímerkja. J var búsettur erlendis og hafði verið það um langt skeið, en hafði fengist við frímerkjaverslun. Samningar voru eigi svo ljósir sem þörf hefði verið á. M. a. var verðið tekið fram í íslenskum krónum og skyldi að nokkru leyti borgast með skuldaþréfi. J taldi, að F hefði hlunnfarið sig í viðskiptunum og notað sér, að hann þekkti eigi nægilega íslenskar aðstæður. Hefði meiningin verið, að verð frímerkjanna væri ákveðið í erlendum gjaldeyri. Krafðist hann þess, að viðskiptunum yrði rift. F mótmælti þessu og taldi, að samið hefði verið um, að verðið skyldi greiðast í íslenskum krónum. Dómkvaddir menn töldu verð frímerkjanna eigi óeðli-

legt. Þá var eigi talið, að heilsa J væri slík, að talið yrði, að hann vissi eigi hvað hann hefði gert og að F hefði notfært sér veikindi hans. Var synjað um riftun á þessum viðskiptum. Sératkvæði 1921

Kaupgjald. Sjá vinnulaun.

Kaupmáli. Sjá fjármál hjóna.

Kjarasamningar.

Kjörbörn.

Kjörskrá. Sjá kosningar.

Kosningar.

Gerðar voru kröfur um ógildingu hreppsnefndarkosningar í hreppi einum. Var í fyrsta lagi á því byggt, að oddviti hreppsnefndar hefði rofið pakka með kjörseðlum, sem kom frá prentsmiðju, áður en kosning fór fram. Í öðru lagi, að kjörseðillinn hefði verið úr þannig efni, að hægt hefði verið að sjá í gegnum hann, og í þriðja lagi, að sami kjörseðill hafi verið notaður til kosninga til hreppsnefndar og sýslunefndar og svo úr garði gerður, að andstætt væri réttum kosningareglum. Talið, að ákvæði laga nr. 52/1959 um alþingiskosningar geti átt alfarið við um hreppsnefndarkosningar. Enda þótt sú framkvæmd að opna pakkann með kjörseðlunum hafi eigi verið rétt, þá var eigi sýnt fram á, að hún hafi falið í sér misferli og komið að sök. Var því eigi talið, að kosningarnar yrðu dæmdar ógildar af þessari ástæðu. Á það var fallist, að kjörseðillinn hefði verið úr óhæfilega þunnu efni, því sjá hefði mátt í gegnum hann. Þar sem kosningar þessar skyldu vera leynilegar var hér brot á grundvallarreglu íslenskra laga um opinberar kosningar. Þá var talið, að kjörseðillinn hafi eigi greint jafn skýrlega og þörf var á milli kosninga í hreppsnefnd annars vegar og sýslunefndar hins vegar. Var talið, að kjörseðillinn hefði verið til þess fallinn að villa um fyrir kjósendum í þessu efni. Með hliðsjón af þessum annmörkum var hreppsnefndarkosningin dæmd ógild 192

R var við nám í Kanada, en taldist eiga lögheimili í Reykjavík. Haustið 1981 flutti hann til Belgíu og hóf störf hjá Nato. Tilkynnti hann um flutning frá heimili sínu og var því eigi tekinn á kjörskrá hér við borgarstjórnarkosning-

- ar þær, er fram fóru í maí 1982. Samkvæmt 10. gr. laga nr. 35/1960, sbr. lög nr. 42/1966, skulu íslenskir ríkisborgarar, er voru starfandi við alþjóðastofnanir, sem Ísland er aðili að, eiga lögheimili á Íslandi, þar sem lögheimili þeirra var er þeir fóru af landi brott. Var talið, að R væri starfsmaður alþjóðastofnunar, sem félli undir þetta lagaákvæði. Yrði því tilkynning um aðsetursskipti til Hagstofu Íslands ekki skilin svo, að hann hefði flutt lögheimili sitt til Belgíu um haustið 1981. Var því dæmt að taka bæri nafn hans á kjörskrá við borgarstjórnarkosningar 22. maí 1982 766
- K var eiginkona R og var við nám í Kanada, en þau hjón töldu sig eiga lögheimili í Reykjavík. Haustið 1981 fluttu þau til Belgíu og hóf R þá störf hjá Nato. Tilkynntu hjónin flutning frá heimili sínu og voru því eigi tekin á kjörskrá við borgarstjórnarkosningar þær, er fram fóru í maí 1982. Samkvæmt 10. gr. laga nr. 25/1960, sbr. lög nr. 42/1966, skulu íslenskir ríkisborgarar, er voru starfandi við alþjóðastofnanir, sem Ísland er aðili að, eiga lögheimili á Íslandi, þar sem lögheimili þeirra var er þau fóru af landi brott. R var talinn starfsmaður alþjóðastofnunar, er félli undir þetta lagaákvæði. Gilti hið sama um eiginkonu hans, K. Tilkynning um aðsetursskipti til Hagstofu Íslands yrði ekki skilin svo, að þau hefðu flutt lögheimili sitt til Belgíu haustið 1981. Var því dæmt að taka bæri nafn K á kjörskrá við borgarstjórnarkosningar 22. maí 1982 769

Kýrretning.

Kæruþrestur.

- Úrskurður um húsleit og handtöku manns var kveðinn upp 27. mars 1932 kl. 11.55, og birtur hinum sakaða manni kl. 12.00 sama dag. Kæra hins sakaða er dagsett 28. mars, en barst eigi dómaranum fyrr en 29. mars kl. 14.15. Var kæruþrestur liðinn og málinu vísað frá Hæstarétti 573

Kærumál.

A. Einkamál.

1. Dómkvaðning matsmanna.

- Í máli einu, þar sem deilt var um fjárhæð eignarnámsbóta, óskaði eignarnámspoli þess, að dómkvaddir yrðu menn til að meta til söluverðs jörð þá, er taka skyldi eignarnámi. Eignarnemi mótmælti, að dómkvaðning færi fram. Mótmæli þessi voru ekki tekin til greina og ákveðið að dómkvaðning skyldi fram fara 63

2. Framlagning skjala.

- Mál eitt milli hlutafélaga um verð og sölu hlutabréfa var þingfest 26. mars 1981. Fékk stefndi frest til 9. apríl til að skila greinargerð og síðan fékk stefndi framhaldsfrest til 30. apríl til að skila greinargerð og síðan fengu aðilar frest sameiginlega til gagnaöflunar. Var málinu frestað 6 sinnum og í sjötta skiptið til 26. mars 1982 og þá frestað til aðalflutnings hinn 1. júní s. á. Þann dag krafðist lögmaður stefnda þess, að munnleg sönnunarfærsla færi fram þann dag, en munnlegur málflutningur síðar. Að undangengnum úrskurði var málinu frestað til munnlegrar sönnunarfærslu og munnlegs flutnings til 1. september. Í þinghaldi þann dag krafðist stefndi þess, að honum væri heimilt að leggja fram samtals 25 skjöl, en stefnandi mótmælti framlagningu þeirra. Héraðsdómari synjaði um heimild til framlagningar skjalanna. Eigi voru frumrit eða staðfest endurrit skjala þeirra, er um var deilt, lögð fyrir Hæstarétt með kærugögnum. Kæruheimild máls þessa er í 1. lið 1. tl. 21. gr. laga nr. 74/1973. Talið, að eins og á stóð væri rétt að heimila stefnda að leggja fram umrædd skjöl. Ekki kæmi til álita að heimila stefnanda að krefjast tryggingar úr hendi stefnda vegna þessa, enda hefði héraðsdómari synjað slíkrar tryggingar og slíkur úrskurður sé eigi kæranlegur. Var því úrskurðurinn felldur úr gildi og framlagning skjalanna heimiluð 1368
- Í máli einu krafðist annar aðili þess að fá að leggja fram matsgerð eina. Var það tekið til greina þrátt fyrir mótmæli hins aðilans. Var úrskurður þessi kærður til Hæstaréttar, sem vísaði málinu frá Hæstarétti, þar sem eigi væri kæruheimild um þessar tegundir mála 1799

3. Frávísun frá Félagsdómi.

- S samdi við tvo aðila um að flytja vörur úr skipi með dráttar-bifreiðum og flutningavögnum. Er afferming hófst komu nokkrir bifreiðastjórar úr vörubifreiðafélagi staðarins og lögðu bifreiðum sínum þvert fyrir aðkeyrslu flutningstækjanna og hindruðu þannig að hægt væri að halda þessu starfi áfram. Vinnuveitendasamband Íslands höfðaði þá mál vegna vinnuvélaeigendanna og krafðist þess aðallega, að vinnustöðvun sú, er fyrr getur, yrði dæmd ógild og að félagið yrði dæmt bótaskyldt. Þá var þess krafist að dæmt yrði um hvernig skilja bæri ákvæði kjarasamnings milli Landssambands vörubifreiðastjóra og Vinnuveitendasambands Íslands. Félagsdómur vísaði máli þessu frá dómi. Talið, að aðgerðir þær, sem um var að

tefla af hendi vörubifreiðastjóranna hefðu ekki verið vinnustöðvun í skilningi laga um stéttarfélög og vinnudeilur og bæri því eigi undir Félagsdóm heldur hina almennu dómstóla að dæma um ólögmæti þeirra aðgerða og fébótaskyldu af því efni. Að því er varðaði það atriði hvernig skilja bæri ákvæði kjarasamninga var talið, að það mál hefði Vinnuveitendasambandið átt að höfða í eigin nafni eða fyrir hönd einhvers félagsmanns síns, er þiggur þjónustu slíka, sem látin er í té af félagsmönnum í aðildarfélögum Landssambands vörubifreiðastjóra. Þar sem það var eigi gert bar einnig að frávísa þessum þætti. Var frávísunardómurinn því staðfestur í heild. Sér-
atkvæði 1160

4. Frávísun frá héraðsdómi.

Húsfélag eitt höfðaði mál gegn tveimur húseigendum. Þessir aðilar gagnstefndu síðan stjórnarmönnum persónulega. Var gagnsökinni að þessu leyti vísað frá héraðsdómi. Var það staðfest í Hæstarétti 37

H taldi sig hafa lánað Ó fé. Ekki lagði hann fram örugg gögn um það og taldi héraðsdómarinn málið svo vanreifað og illa undirbúið að vísa bæri því frá dómi. Frávísunardómur þessi var kærður og felldur úr gildi, þar sem Ó hafði viðurkennt að hafa fengið fé þetta lánað, en taldi sig þegar hafa endurgreitt það. Málatilbúnaðurinn væri því ekki til fyrirstöðu, að lagður yrði efnisdómur á málið. Var frávísunardómurinn því felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsuppsögu af nýju 214

Lögmaðurinn PSP var gjafvarnaraðili í máli einu í héraði. Voru honum dæmd gjafvarnarlaun. Málinu var áfrýjað og greiddi ríkissjóður hluta gjafvarnarlaunanna. Ákvæði um gjafvarnarlaun var staðfest í Hæstarétti. Krafði PSP þá ríkissjóð um eftirstöðvarnar auk vaxta. Dómsmálaráðuneytið neitaði að greiða vexti. PSP krafðist þá úrskurðar stjórnar Lögmannafélags Íslands um atriðið. Stjórnin vísaði málinu frá sér og var það staðfest í Hæstarétti 543

R og E höfðuðu mál fyrir bæjarþingi gegn þinglýsingardóm-
aranum í Á-sýslu svo og S-hreppi til viðurkenningar á því, að afsöl þeirra fyrir fasteign einni gengu framarrétti S-hrepps skv. tveimur löghöldum, er hreppurinn hafði látið leggja á fasteign þessa. Þau R og E byggðu máls-
sókn sína á 18. gr. laga nr. 30/1978. Slíkrí málssókn geta þau beint gegn réttshöfum þeirra skjala, sem um er deilt, og úrlausn þess ágreinings á bæjarþingið. Málssókn verður hins vegar ekki beint gegn þinglýsingardómara, en

- úrlausn hans í þinglýsingarmáli sætir kærui til Hæstaréttar skv. 3. gr. laga nr. 30/1978. Samkvæmt þessu var málinu vísað frá bæjarþinginu að því er varðaði þinglýsingardómarann, en hins vegar var því eigi vísað frá réttinum að því er varðaði S-hrepp 891
- Vörubílstjórafélag eitt lét leggja lögbann við því, að flutningafyrirtækið S léti aka salti úr skipi á stórum vinnutækjum, en notaði ekki bifreiðar. Var síðan höfðað mál til staðfestingar lögbanninu, en því máli var vísað frá héraðsdómi, þar sem það ætti undir Félagsdóm. Þar sem málssóknin byggðist eingöngu á lögum nr. 36/1970 um leigubifreiðar og reglugerð nr. 242/1971 um hámarksfjölda leigubifreiðastjóra til vöruflutninga á félagssvæði Félags vörubifreiðastjóra í Hafnarfirði, átti félagið rétt á að fá leyst með dómi fyrir bæjarþingi úr kröfu sinni um staðfestingu lögbannsins. Var því hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar að nýju 1231
- Vörubílstjórafélag lét leggja lögbann við því, að fyrirtæki eitt flytti á flutningasleðum, er dregnir voru af dráttarbifreiðum, vöru frá Húsavík til Kröfluvirkjunar. Stefndi félagið síðan málinu fyrir bæjarþing lögum samkvæmt. Héraðsdómari vísaði málinu frá bæjarþingi, þar sem það heyrði undir Félagsdóm. Samkvæmt 44. gr. laga nr. 80/1938 er það verkefni Félagsdóms að dæma í málum út af kærui á broti á vinnusamningi, en eftir 47. gr. er það almenn regla að mál, sem höfða má fyrir Félagsdómi, skuli ekki flutt fyrir hinum almennu dómstólum. Hins vegar segir í 27. gr., sbr. 20. gr. laga nr. 18/1949 um kyrrsetningu og lögbann, að innan viku frá því, að lögbann er lagt á, skuli birta stefnu fyrir héraðsdóm til staðfestingar lögbanninu. Þegar þessi ákvæði eru borin saman og þess gætt, að Félagsdómur er sérdómstóll, þykir verða að skýra fyrrgreind ákvæði laga nr. 80/1938 þröngt, svo þau standi því ekki í vegi, að málið sé höfðað með þeim hætti, sem gert var. Var því frávísunardómurinn felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar að nýju 1328
- Sýslumaður einn lét selja stóðhross B á uppboði. Uppboðsmáli var áfrýjað og felldi Hæstiréttur það úr gildi. B krafði nú ríkissjóð um skaðabætur vegna umrædds uppboðs. Talið, að athafnir sýslumanns hefðu verið dómara-verk og yrði því úrlausn í slíku máli ekki fengin með málssókn gegn ríkissjóði í héraði. Var bæjarþingsmálinu því vísað frá héraðsdómi 1347
- Eigandi jarðarinnar V höfðaði mál vegna þeirrar jarðar. Hér-

aðsdómari vísaði málinu frá dómi, þar sem búast mætti við, að eignarheimild væri áfátt. Það var eigi talið sannað og frávísunardómurinn því úr gildi felldur. Á það var bent, að 44. gr. laga nr. 28/1981 hefði felld úr gildi ákvæði 9.—19. gr. laga nr. 41/1919, sbr. lög nr. 69/1954 og lög nr. 29/1965. Meðdómsmenn í máli því, sem hér var á ferð, voru valdir til dómsstarfa eftir ákvæðum 9. gr. laga nr. 41/1919, sbr. 2. gr. laga nr. 29/1969. Landamerkjamálið hafði verið þingfest, meðdómsmenn nefndir í dóm og dómkvaðning farið fram, áður en lög nr. 28/1981 tóku gildi. Var því rétt, að málið væri eftir gildistöku þeirra laga rekið fyrir dómi, sem skipaður hafði verið samkvæmt ákvæðum eldri laga 1424

Verksmiðjan H höfðaði mál gegn HH til greiðslu fyrir einingarhús, sem verksmiðjan hafði selt honum. HH hafði uppi gagnkröfur, er byggðar voru á því, að bæði hefðu einingar verið gallaðar og vinnubrögð starfsmanna verksmiðjunnar óforsvaranleg. Höfðaði hann gagnsök af þessum sökum bæði til sjálfstæðs dóms og skuldajafnaðar. Gagnsökinni var vísað frá héraðsdómi. Talið, að yfirlýsingar HH yrði að skilja svo, að hann krefðist þess, að héraðsdómariinn dæmi um gagnkröfuna með þeim sönnunargögnum, sem hann hafði lagt fram, og að hann kysi ekki að afla frekari gagna. Var héraðsdómara því rétt að dæma gagnkröfuna í því horfi, sem hún er, enda verða dómara þá að virða eftir almennum reglum um sönnunarbyrði, hvort HH hafi fært nægilegar sönnur að gagnkröfu sinni, áður en hún er tekin til greina til skuldajafnaðar. Á þessum forsendum var hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi að þessu leyti 1434

Máli einu var vísað frá héraðsdómi, þar sem héraðsdómsstefna væri eigi svo skýr sem áskilið væri í 88. gr. laga nr. 85/1936, skv. 22. gr. laga nr. 28/1981. Á það var fallist, að héraðsdómsstefnan væri eigi svo skýr sem nauðsyn bæri til, en þar sem sótt hefði verið þing af hálfu varnaraðila við þingfestingu og síðar og engum athugasemdum hreyft og ákveðinn munnlegur flutningur málsins, þótti ekki alveg næg ástæða til þess að vísa málinu frá héraðsdómi vegna ófullnægjandi málsreifunar í stefnu. Væri því rétt að leggja efnisdóm á málið. Var hinn kærði frávísunardómur felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar af nýju 1527

5. Frávísun frá Hæstarétti.

Í einkamáli einu synjaði dómari um frest með úrskurði. Fresturinn var kærður til Hæstaréttar, en vísað þar frá dómi,

- þar sem frestsýnjunin var eigi kæránleg 139
- Í máli einu um merkjaágreining milli jarða kom fram krafa um frávísun máls vegna óljósra gagna. Héraðsdómari synjaði frávísunar. Var það kært, en því máli vísað frá Hæstarétti, þar sem úrskurður, er hrindir kröfu um frávísun máls frá héraðsdómi, verði ekki skotið einum sér til Hæstaréttar með kæru 1180
- Ö höfðaði mál gegn S. Var það þingfest og fékk S frest til greinargerðar alls fjórum sinnum. Í þinghaldi einu synjaði Ö um frekari frest og var það tekið til úrskurðar, en fresturinn veittur. Lagði S þá fram greinargerð ásamt einhverjum gögnum og síðan er skráð í þingbók, að umboðsmenn hafi fengið sameiginlegan frest til gagnaöflunar. Kæra málsins og dómkröfur sóknaraðila í kærumálinu eru ekki samrýmanlegar beiðni hans um frest til gagnaöflunar og var því málinu vísað frá Hæstarétti 1264
- Í máli einu krafðist annar aðili þess í héraði að fá að leggja fram matsgerð. Var það leyft þrátt fyrir mótmæli gagnaðila. Þetta var kært, en kærunni vísað frá Hæstarétti, þar sem kæruheimild skorti 1799

6. Frestir.

- Mál eitt var þingfest 10. apríl 1981. Stefndi lagði fram greinargerð 15. maí s. á. Fengu málsaðilar þá sameiginlega fresti til 24. mars 1982, að stefndi bað enn um frest til að leiða vitni og lagði fram vitnastefnu. Stefnandi synjaði um frest. Var talið, að stefndi hefði að vísu haft ríflegan frest til gagnaöflunar, en þar sem fram hefði komið, að gagnaöflun af hans hendi hefði að nokkru leyt� dregist á langinn vegna veikindaforfalla umboðsmanns stefnanda þótti mega sitja við þá ákvörðun héraðsdómara, að aðilar fengju frest til 3. maí 1982 657
- Í bæjarþingsmáli einu var deilt um eignarrétt að ýmsum lausafjármunum. Um mun þessa hafði áður verið deilt fyrir fógætarétti í innsetningargerð og hafði því máli verið áfrýjað til Hæstaréttar, en dómur var ekki genginn. Er kom að dómsálagningu í fyrrgreindu bæjarþingsmáli frestaði dómurinn því ex officio þar til dómur Hæstaréttar væri genginn í innsetningarmálinu. Talið, að þar sem málsaðilar hefðu lokið gagnaöflun í bæjarþingsmálinu ættu þeir rétt á því að fá málið dæmt. Var hinn kærði úrskurður því úr gildi felldur 1266
- Mál eitt var höfðað fyrir bæjarþingi Reykjavíkur 12. janúar 1982 til heimtu bóta fyrir spjöll á trébryggju. Eftir þingfestingu var málinu frestað nokkrum sinnum, en síðar kom fram greinargerð af hendi stefnda og fengu aðilar

sameiginlegan frest til gagnaöflunar í óákveðinn tíma. Næst var málið tekið fyrir á bæjarþingi 26. maí 1982 og kom þá fram beiðni um frest af hendi aðila, sem stefnt hafði verið til réttargæslu. Var málinu frestað til 9. júní sama ár. Á því dómþingi beiddist annar aðillinn enn frests til að láta fara fram matsgerð dómkvaddra manna um kröfufjárhæðir, en sóknaraðili mótmælti því. Krafðist sóknaraðili þá frávisunar, en frávisunarkröfu var hrundið. Enn kom málið fyrir hinn 18. júní s. á. og kom þá enn fram frestsbeiðni, en því var andmælt af hendi annars aðilans. Er málið var komið fyrir Hæstarétt barst bréf frá lögmanni varnaraðila, þar sem hann lýsti því yfir, að hann félli frá kröfu sinni um frest til framlagningar viðbótargagna. Samkvæmt því var hinn kærði úrskurður felldur úr gildi 1268

7. Heitfesting vitna.

Á árinu 1973 tókst samvinna með fyrirtækinu V, sem framleiddi staðlaðar einingar til húsbýgginga, og fyrirtækinu K, sem gerði húsateikningar. Tveir starfsmenn K höfðu aðallega með þessi mál að gera. Á árinu 1974 slitnaði upp úr þessari samvinnu og réðist þá annar manna þessara frá K til V. Taldi K, að maður þessi svo og V hefði eftir þetta afhent viðskiptamönnum sínum teikningar, sem K hefði látið gera, án þess að vísa þeim til stefnda og án greiðslu til hans, en hann kvaðst eiga höfundarrétt að teikningunum. Krafði hann V um gjaldið fyrir endurnotin. Í máli um gjald frá V til K var lagt fram vottorð hins starfsmannsins, er að þessu hafði unnið hjá K, en hann hét E. Er E kom fyrir dóm vegna vottorðsgjafar þessarar dró hann nokkuð úr vottorði sínu og ummælum, er þar voru höfð, en hann kvaðst hafa gefið það að beiðni S, starfsmanns V. Héraðsdómari synjaði nú E um heitfestingu framburðar hans, en honum var mótmælt sem óstaðfestum. Talið, að þótt E hefði dregið nokkuð úr fullyrðingum sínum, þeim, er í vottorðunum greindi, yrði eigi séð, að hann hefði í raun reynst óstöðugur í framburði sínum og hann væri heldur ekki á þann hátt við málið riðinn eða aðilar þess, að það væri því til fyrirstöðu, að hann mætti staðfesta framburð sinn. Var því hinn kærði úrskurður úr gildi felldur og heitfesting leyfð 896

8. Sátt.

Í bæjarþingsmáli einu var gerð sátt um efni máls, en ákveðið að dómari skyldi úrskurða um málskostnað. Dómari úr-

skurðaði síðan um málskostnaðinn, en sá úrskurður var kærður. Álitð, að 3. málsgr. 21. gr. hæstaréttarlaga stæði því ekki í vegi, að úrskurður héraðsdómara um málskostnað yrði kærður. Var á það bent, að með ákv. 4. málsgr. 5. gr. 1. nr. 85/1936, sbr. 6. gr. laga nr. 28/1981, væri einmitt ákveðin sú grundvallarbreyting í sambandi við sáttir, að kæra væri heimil. Var því dæmt um málskostnaðinn 1271

9. Vitni.

S taldi sig hafa orðið fyrir harðræði og meiðslum af hendi löggæslumanna. Stefndi hann gæslumönnum og fjármálaráðherra til greiðslu skaðabóta með stefnu, er birt var um sumarið 1981. Rekstur málsins gekk hægt. Lögmanni S var tilkynnt 27. ágúst 1982, að aðalflutningur málsins mundi fara fram 15. september s. á. Með bréfi 4. september tilkynnti lögmaðurinn dómaranum, að hann óskaði eftir að stefna tilteknum mönnum til að bera vitni í málinu, án þess þó að fara fram á það, að dómari gæfi út vitnastefnu á hendur þeim. Héraðsdómari S tilkynnti þá lögmanninum 9. september, að aðalflutningi málsins væri frestað til 13. október. Hinn 5. október sendi lögmaður S héraðsdómara réttarstefnu á hendur þremur vitnum. Stefnur þessar endursendi dómari S lögmanninum óúttefnað. Þá krafðist lögmaðurinn þess með bréfi 20. október, að dómari S kveddi löggæslumennina fyrir dóm. Ekki varð af aðalflutningi málsins hinn 13. október, enda krafðist lögmaðurinn þá, að dómari S viki sæti. Þeirri kröfu var hafnað. Þá var ákveðið, að málflutningur málsins skyldi fara fram 10. nóvember. Enn óskaði lögmaður S eftir, að dómari S kveddi löggæslumennina fyrir dóm og gæfi út vitnastefnur á hendur mönnum. Dómari S synjaði þessari ósk með úrskurði. Lögmanni S var löngu áður kunnugt um það, að löggæslumennirnir færðust undan að koma fyrir dóm. Elgi leitaði hann samt þegar í stað atbeina dómara til að fá þá kvadda fyrir dóm og beið með það þar til 20. október 1982. Var héraðsdómaranum því rétt að hafna þessari beiðni. Þrátt fyrir ákvörðun um aðalflutning hirti lögmaður S ekki um að fá gefnar út vitnastefnur vegna vitna þeirra, er um ræðir, enda var svo stuttur tími þá til þinghaldsins 13. október, að vitnastefnur urðu ekki birtar með lögmaðli S stefnuferli. Ekki reyndi lögmaðurinn sjálfur að fá vitnin til að koma fyrir dóm eða fá atbeina dómarsins til þess fyrr en 5. október eins og áður getur. Var því synjunarúrskurðurinn staðfestur. Sérákvæði 1935

10. Skipti.

Á árinu 1928 andaðist T. Eftirlifandi eiginkona hans G og 10 börn þeirra hjóna voru erfingjar. Fékk G leyfi til setu í óskiptu búi, en þau hjón áttu mjög verulegar eignir. Sat G í óskiptu búi til 16. apríl 1934, er hún skipti búinu einkaskiptum með samerfingjum sínum. Þeim börnum, sem ófjarráða voru, var skipaður fjárráðamaður. G lifði lengi eftir þetta og var talið, að hún hefði selt elsta syni sínum, er reyndar fór með rekstur bús hennar, mjög mikið af fasteignum. Risu deilur með börnunum og kröfðust síðar 5 þeirra, að bú R yrði tekið til opinberra skipta, þar sem raunveruleg skipti hefðu aldrei farið fram. Tvö barnanna voru enn á lifi og höfðu eigi afskipti af þessu, en þrjú voru látin og erfingjar þeirra tóku eigi þátt í þessu. Talið sannað, að einkaskipti og erfingjaskipti hefðu farið fram á dánarbúi R árið 1934 og kemur því ekki til greina nú skiptameðferð á þeim grundvelli. Þeir, er skipta kröfðust, byggðu kröfu sína öðrum þræði á því, að ýms- um eignum hefði verið haldið utan skiptanna 1934. Var talið, að sumar þessar eignir væru ekki lengur fyrir hendi og eigi heldur verðmæti, er í þeirra stað mættu koma. Að því er varðaði deilu um einkafyrirtæki R, þá hafði G afhent það elsta syni sínum meðan hún sat í óskiptu búi og kom það ekki til álita við einkaskiptin. Öðru máli gildi um bújörð eina, er seld hafði verið fyrir löngu síðan, án þess að athugasemdir hefðu fram komið. Þá var deilt um fasteignir nokkrar aðallega lóðir, sem talið var að eigi hefðu komið til skipta og hefðu á einhvern hátt komist í hendur eins erfingjans. Fram kom, að við sölu á hluta af þessum eignum árið 1977 undirrituðu allir þeir, er nú kröfðust skiptanna yfirlýsingu um vissa greiðslu, er þeir fengju vegna sölu á þessum eignum, en við þá yfirlýsingu voru aðilar bundnir. Með þessari yfirlýsingu féllu þeir, er nú krefjast skipta, frá öllum kröfum í því sambandi að því er þessar eignir varðar. Var því talið, að eigi kæmi til álita að taka fyrrgreint dánarbú að nýju til skipta 754

B. Opinber mál.

1. Frávísun frá Hæstarétti.

Í opinberu máli einu ákvað dómari utan réttar þóknun lögmanns vegna réttargæslustarfa. Lögmaðurinn vildi eigi sætta sig við ákvörðunina og kærði þessa ákvörðun dómara Eigi talið, að þessi ákvörðun héraðsdóms sætti kæru og var málinu því vísað frá Hæstarétti 119

Í sambandi við rannsókn máls um fíkniefnamisferli var kveðinn upp úrskurður hinn 18. júní 1979, þess efnis, að S skyldi

- handtekinn og færður til yfirheyrslu. Krafðist dómsmálaráðuneyti framsals á S. Samkvæmt þeim gögnum er bærust frá Bandaríkjum Norður Ameríku var S handtekinn þar 3. nóv. 1981. Varð við það að miða, að S hefði fengið vitneskju um hinn kærða handtökuúrskurð 3. nóvember 1981. Handtökuúrskurðinn kærði S hins vegar til Hæstaréttar 1. mars 1982. Talið að kærufrestur væri þá löngu liðinn og var kærunnj vísað frá Hæstarétti 527
- Úrskurður um húsleit og handtöku manns var kveðinn upp 27. mars 1982 kl. 11.55 og birtur hinum sakaða manni kl. 12.00 sama dag. Kæra hins sakaða er dagsett 28. mars, en barst eigi dómaranum fyrr en 29. mars, kl. 14.15. Var kærufrestur liðinn og málinu vísað frá Hæstarétti 573
- Í opinberu máli var þess krafist að héraðsdómari viki sæti, þar sem hann væri vanhæfur. Úrskurður þessi var kærður, en ekki hafði verið aflað leyfis ríkissaksóknara til kærunnar og var málinu því vísað frá Hæstarétti 1278, 1283
2. Gæsluvarðhald.
- H var grunaður um fíkniefnamisferli. Var hann í sambandi við rannsókn máls úrskurðaður í gæsluvarðhald allt að 10 daga. Úrskurðurinn var kærður en staðfestur í Hæstarétti 110
- Ö var grunaður um fíkniefnaviðskipti og úrskurðaður í 16 daga gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var kærður, en þar var þess eigi krafist af ákærvaldsins hálfu, að hann yrði staðfestur og var hann því felldur úr gildi 339
- D var grunaður um fjárvik í sambandi við bifreiðaviðskipti og var hann úrskurðaður í 19 daga gæsluvarðhald. Var það staðfest í Hæstarétti 568
- Þ var grunaður um að hafa stolið tékkhefti. Var hann úrskurðaður í 12 daga gæsluvarðhald. Úrskurður þessi var staðfestur í Hæstarétti 889
- S var grunaður um innbrot og nytjastuld. Var honum í héraði úrskurðað að sæta gæsluvarðhaldi í þrjár vikur. Úrskurður sá var kærður, en staðfestur í Hæstarétti 1175
- P var grunaður um þjófnað og var úrskurðaður í viku gæsluvarðhald. Hann kærði úrskurðinn, sem var staðfestur í Hæstarétti 1187
- A var grunaður um innflutning á fíkniefnum. Var hann úrskurðaður í viku gæsluvarðhald. Úrskurðurinn var kærður, en staðfestur í Hæstarétti 1189
- Á var grunuð um all umfangsmikla verslun með ávana- og fíkniefni. Var hún úrskurðuð í allt að 30 daga gæsluvarðhald vegna rannsóknar þess máls. Var úrskurðurinn kærður, en staðfestur í Hæstarétti 1608
- E var grunaður um íkveikju í húsi einu. Var hann úrskurðaður

í gæsluvarðhald 30 daga og það staðfest í Hæstarétti 1661
 Á hafði verið úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald en síðar var
 það framlengt með úrskurði um 20 daga. Á kærði úrskurð
 þennan, en hann var staðfestur 1884

3. Hald á munum.

Póstur og sími kærði Ó fyrir að hafa sett upp radiostöð fyrir
 skipaþjónustu með ýmsum rásum, sem eingöngu voru ætl-
 aðar skipum, án þess að leyfi væri fyrir hendi. Jafnframt
 krafðist Póstur og sími þess að lagt yrði hald á loftnet og
 stöð þá sem hér um ræðir. Deila varð um loftnetið. Talið
 að loftnet það sem hér um ræðir gæti haft sönnunargildi
 í rannsókn opinbers máls gegn Ó og hugsanlegt er að það
 yrði gert upptækt með dómi, sbr. 1. mgr. 27. gr. laga nr.
 30/1941. Með hliðsjón af því var dæmt, að rétt væri að
 leggja hald á loftnetið 1463

4. Handtaka.

Í sambandi við rannsókn máls um fíkniefnamisferli var kveð-
 inn upp úrskurður hinn 18. júní 1979 þess efnis, að S skyldi
 handtekinn og færður til yfirheyrslu, en hann var talinn
 farinn af landi brott. Krafðist dómsmálaráðuneyti framsals
 á S. Samkvæmt þeim gögnum er bærust frá Bandaríkjum
 Norður-Ameríku var S handtekinn þar 3. nóv. 1981. Var
 við það miðað að S hefði fengið vitneskju um hinn kærða
 handtökuúrskurð 3. nóvember 1981. Handtökuúrskurðinn
 kærði S hins vegar til Hæstaréttar 1. mars 1982. Talið að
 kærufrestur væri þá löngu liðinn og var kærinni vísað frá
 Hæstarétti 527

Maður var grunaður um fjársvik í sambandi við bifreiðavið-
 skipti. Var úrskurðað að handtaka mætti hann, ef hann
 fyndist. Kærði hann úrskurðinn sem var staðfestur .. 571, 573

5. Húsleit.

M var grunaður um fjársvik í sambandi við bifreiðaviðskipti.
 Var úrskurðað heimilt að gera húsleit í skrifstofu hans. Var
 það kært, en Hæstiréttur staðfesti úrskurðinn 571
 Á var grunuð um verslun með ávana- og fíkniefni. Var krafist
 heimildar til að leita að sakargögnum í vistarverum henn-
 ar. Var það dæmt heimilt 1605

6. Sáttir.

P féllst á að hann hefði ekið bifreið með áhrifum áfengis og
 sættist á að greiða sekt til ríkissjóðs og vera sviptur öku-
 leyfi í 6 mánuði. Fram kom, að hann hafði áður gengist
 undir sekt vegna samskonar brots. Var því hin kærða
 dómsátt felld úr gildi samkvæmt 112. gr. laga nr. 74/1974 25
 G var handtekinn vegna ölvunar við akstur og reyndist vín-

andamagn í blóði hans 1,34%. Fyrir sakadómi var sæst á að hann greiddi 2.400 króna sekt til ríkissjóðs og yrði sviptur ökuleyfi í 6 mánuði. Dómsátt þessi var felld úr gildi, þar sem samkv. 3. málsg. 81. gr. umfl. skal réttinda á sviptingu brota á 2. mgr. 25. gr. þeirra laga eigi vera skemmri en 1 ár 219

Þ undirgekkst sátt í sakadómi vegna þess að hafa ekið léttu bifhjólí ölvaður. Var honum gerð sekt og sviptur ökuleyfi í 8 mánuði. Vinandamagn í blóði hans reyndist 1,33%. Sáttin var því algjörlega óheimil að lögum og var felld úr gildi 1287

Landabréf.

J og B höfðu um all langt skeið gefið út vegakort af Íslandi. Stofnuðu þeir fyrirtækið K til að annast útgáfu þessa korts. 1975 kröfðust Landmælingar Ísland (L) þess að lagt yrði lögbann á útgáfu korts þessa. Því máli lyktaði með sátt, þar sem K skuldbatt sig til að greiða L nokkrar bætur og gefa ekki út kort í framtíðinni án sérstaks leyfis hans. Jafnframt lýstu eigendur K því yfir, að þeir viðurkenndu rétt L til útgáfu landakorta af Íslandi og allrar slíkrar starfsemi. Árið 1976 féllst L á að K gæfi út vegakort af Íslandi gegn greiðslu til hans. Á árinu 1977 stofnuðu eiginkonur þeirri B og J þær D og G fyrirtækið M til landabréfaútgáfu. Síðla árs 1977 gaf M síðan út kort af Íslandi. L taldi, að hér væri um að ræða brot á einkarétti sínum og höfundarrétti og fékk lagt lögbann við því að umræddu korti yrði dreift. Höfðaði L síðan mál til staðfestingar lögbanninu og stefndi þeim öllum B, J, D, G og M, og krafðist staðfestingar lögbannsins og skaðabóta úr hendi fyrrgreindra aðila. L taldi að við gerð landabréfsins 1977 hefðu verið notaðir tveir uppdættir er hann ætti höfundarrétt og einkarétt að. Annar væri í erlendri landabréfabók en hinn væri landabréfið frá 1976 sem K hefði gefið út með samþykki. Þessu var algjörlega mótmælt af þeim B, J, D, G og M. Talið að L ætti höfundarréttinn að hinu erlenda landabréfi, en landabréfið frá 1976 væri greinilega teiknað af öðrum og bæri einkenni sjálfstæðrar kortagerðar bæði að efnisvali og útliti. Var því ekki talið öruggt að L ætti höfundarrétt að þeim uppdætti. L gat ekki sannað höfundarrétt sinn að þeim atriðum á landabréfinu frá 1976, sem kunna að hafa verið höfð til hliðsjónar við gerð þess landabréfs sem út var gefið 1977, en þar er fyrst og fremst um nafnasetningu að ræða. Með hliðsjón af því voru þær D og G svo og M sýknaðar af kröfum L. Fram kom að þau I og J höfðu lánað konum sínum svo og M afnot af húsnæði sínu, pósthólfi, spjald-

skráum sínum og öðru í sambandi við kortagerðina. Með þessu áttu þeir hluta að útgáfunni og rufu skuldbindingar sínar samkvæmt sáttinni frá 1975. Var þeim því dæmt að greiða L nokkrar bætur. Hins vegar var talið að eins og málsúrslit urðu yrðu lögbannið eigi staðfest og það var úr gildi fellt. Sératkvæði 1124

Landamerkjamáli.

Í landamerkjamáli voru kröfur málsaðilja hvorki ljósar né nákvæmar. Þá hafði eigendum tveggja jarða, sem lönd áttu þarna að eigi verið gefinn kostur á að gæta réttar síns í málinu. Voru taldir slíkir annmarkar á málsmeðferð allri að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1334

Í máli einu, sem dæmt var í landamerkjadómi í héraði var deilt um stjórnarsýsluleg umdæmismörk milli hreppa þeirra, sem voru aðilar máls. Þann ágreining bar ekki undir landamerkjadóm skv. lögum nr. 41/1919. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 1676

Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.

Landskipti.

Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala.

Lífeyrir.

M var fædd 31. júlí 1947. Faðir hennar andaðist 29. maí 1973, og átti hún þá rétt til barnalífeyris úr lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins og Tryggingastofnun ríkisins til 18 ára aldurs eða 31. júlí 1975. Talið sannað að M hefði farið af heimili móður sinnar R eigi síðar en 14. maí 1974 og séð um sig sjálf fjárhagslega eftir það. R móðir hennar tók hins vegar við lífeyrisgreiðslum. M krafði nú R um endurgreiðslu þess fjár. Talið að barnalífeyrir slíkur sem hér um ræðir sé í raun eign barnsins. Var R því gert að endurgreiða M lífeyri, er greiddur var eftir 14. maí 1974 140

Líkamsmeiðingar.

Tveir menn voru í kappakstri á bifreiðum sínum og rákust á. Við áreksturinn slösuðust farþegar. Var það talið varða ökumenn refsingu 121

Manni einum varð það á að missa vindlingastúf inn um glugga á bifreið. Ökumaðurinn réðist á hann, hrakti hann upp að steinvegg og er hann var að því kominn að falla aftur yfir sig yfir vegginn þá sleppti S taki á honum svo hann féll aftur fyrir sig og skall með höfuðið utan í húsvegginn og

- hlaut veruleg meiðsl. Var atferli þetta talið varða við 217. gr. alm. hgl. og refsivert. Hins vegar varð ákvörðun um refsingu frestað og dæmt að hún skyldi falla niður að einu ári frá birtingu dómsins, haldi ákærða almennt skilorð 57. gr. alm. hgl. Sératkvæði 363
- Illindi urðu með nokkrum mönnum í þorpi einu. Eftir það fóru þeir menn, þ. á m. G og R, að leita að manni einum, er tek-
ið hafði þátt í illindum þessum. Fóru þeir heim til hans og
réðust þar inn. R hélt konu árárþola meðan þriðji mað-
urinn réðist á manninn og veitti honum áverka. Ekki talið
sannað, að G hefði veitt B áverka, en sannað, að hann tók
þátt í leit að B, ruddist inn á heimili hans og var það ljóst
að til átaka átti að koma. Voru menn þessir taldir hlut-
deildarmenn í líkamsárás og dæmd refsing samkv. 217. gr.
alm. hgl., sbr. 22. gr. sömu laga 485
- H var staddur á skrifstofu sinni er þangað kom G. Urðu með
þeim úfar nokkrir og eftir það var G eitthvað meiddur á
vörum og bólgnæði hann í andliti. G taldi að H hefði
slegið sig og var krafist þess að H yrði refsað samkvæmt
217. gr. alm. hgl. Fram kom, að G var nokkuð drukinn í
umrætt sinn. H neitaði algjörlega þessum áburði og maður
er þarna var staddur kvaðst eigi hafa séð að H veitti G
nokkurn áverka. Var því eigi talið sannað að um líkams-
árás væri að ræða og var H sýknaður af kröfum ákæru-
valds í málinu. Sératkvæði 1167

Læknar. Sjá mat og skoðun.

- Blóðrannsókn 72, 219, 383, 390, 661, 690, 706, 749, 771, 918,
1225, 1287, 1289, 1354, 1544, 1559, 1636, 1641, 1695, 1941
Geðheilbrigði og sakhæfi 121, 969, 1075
Líkamsáverkar 44, 82, 124, 485, 711, 1449, 1845, 1990
Líkaskoðun 124, 1354, 1941
Þvagrannsókn 1225, 1354
Örorkumat 44, 82, 711, 1440, 1845, 1990

Lögbann.

- J og B höfðu um all langt skeið gefið út vegakort af Íslandi.
Stofnuðu þeir fyrirtækið K til að annast útgáfu þessa korts.
1975 kröfðust landmælingar Íslands (L) þess, að lagt yrði
lögbann við útgáfu korts þessa. Því máli lyktaði með sátt,
sem gerð var í fógetarétti Reykjavíkur 24. júní 1975, þar
sem K skuldbatt sig til að greiða L nokkrar bætur og gefa
ekki út kort í framtíðinni án sérstaks leyfis hans. Jafn-
framt lýstu eigendur K því yfir, að þeir viðurkenndu rétt
L til útgáfu landakorta af Íslandi og allrar slíkrar
starfsemi. Árið 1976 féllst L á, að K gæfi út vegakort

af Íslandi gegn greiðslu til hans. Á árinu 1977 stofnuðu eiginkonur þeirra B og J, þær D og G, fyrirtækið M til landabréfaútgáfu. Síðla árs 1977 gaf M síðan út kort af Íslandi. L taldi, að hér væri um að ræða brot á einkarétti sínum og höfundarrétti og fékk lagt lögbann við því, að umræddu korti yrði dreift. Höfðaði L síðan mál til staðfestingar lögbanninu og stefndi öllum þeim B, J, D, G og M, og krafðist staðfestingar lögbannsins og skaðabóta úr hendi fyrrgreindra aðila. L taldi, að við gerð landabréfsins 1977 hefðu verið notaðir tveir uppdráttir, er hann ætti höfundarrétt og einkarétt að. Annar væri í erlendri landabréfabók, en hinn væri landabréfið frá 1976, sem K hefði gefið út með samþykki. Þessu var algjörlega mótmælt af þeim B, J, D, G og M. Talið, að L ætti höfundarréttinn að hinu erlenda landabréfi, en landabréfið frá 1976 væri greinilega teiknað af öðrum og bæri einkenni sjálfstæðrar kortagerðar bæði að efnisvali og útliti. Var því ekki talið öruggt, að L ætti höfundarrétt að þeim uppdrátti. L gat ekki sannað höfundarrétt sinn að þeim atriðum á landabréfinu frá 1976, sem kunna að hafa verið höfð til hliðsjónar við gerð þess landabréfs, sem út var gefin 1977, en þar er fyrst og fremst um nafnasetningu að ræða. Með hliðsjón af því voru þær D og G svo og M sýknaðar af kröfum L. Fram kom, að þau I og J höfðu lánað konum sínum svo og M afnot af húsnæði sínu, pósthólfi, spjaldskrár sínum og öðru í sambandi við kortagerðina. Með þessu áttu þeir hluta að útgáfunni og rufu skuldbindingar sínar samkvæmt sáttinni frá 1975. Var þeim því dæmt að greiða L nokkrar bætur. Hins vegar var talið, að eins og málsúrslit urðu yrði lögbannið eigi staðfest og það var úr gildi fellt. Sératkvæði 1124

Bifreiðastjórinn E var félagi í vörubílstjórafélaginu S. Trúnaðarmannaráð S samþykkti að vísa E úr félaginu vegna meintra brota og var sú samþykkt staðfest á félagsfundum skömmu síðar. Þá lét S leggja lögbann við því, að E stundaði vörubifreiðaakstur. Fram kom, að E var ekki gefinn kostur á að mæta á fundi trúnaðarmannaráðsins er það samþykkti brottvísunina og ekki voru einstakir menn greindir í samþykktinni eða fjöldi þeirra. Þá var E heldur eigi boðaður sérstaklega á félagsfund þann, er staðfesti trúnaðarmannaráðssamþykktina og ekki var þess getið í fundarboði, að brottvísun manna úr félaginu væri þar á dagskrá, svo sem nauðsynlegt hefði verið. Voru því taldir slíkir gallar á málsmeðferð, að ákvarðanir um brottvísun E úr félaginu voru taldar ógildar og felldar úr gildi. Samkvæmt þessu var hin álagða lögbannsgerð felld úr

gildi og talið, að E hefði fulla heimild til að stunda vöru-
bifreiðaakstur á félagssvæðinu 1801

Löggjöf.

Við ákvörðun refsingar vegna brots á löggjöf um ávana- og
fíkniefni var brot framið fyrir gildistöku laga nr. 52/1978
og var þeirri lagareglu því eigi beitt, heldur ákvæðum laga
nr. 82/1969 96

*Lögöld.**Lögheimili.*

R var við nám í Kanada, en taldist eiga lögheimili í Reykja-
vík. Haustið 1981 flutti hann til Belgíu og hóf störf hjá
Nato. Tilkynnti hann um flutning frá heimili sínu og var
því eigi tekinn á kjörskrá hér við borgarstjórnarkosning-
ar þær, er fram fóru í maí árið 1982. Samkvæmt 10. gr.
laga nr. 25/1960, sbr. lög nr. 42/1966, skulu íslenskir ríkis-
borgarar, sem voru starfandi við alþjóðastofnanir, sem
Ísland er aðili að, eiga lögheimili á Íslandi, þar sem lög-
heimili þeirra var, er þeir fóru af landi brott. Var talið,
að R væri starfsmaður alþjóðastofnunar, sem félli undir
þetta lagaákvæði. Yrði því tilkynning um aðsetursskipti
til Hagstofu Íslands ekki skilin svo, að hann hefði flutt
lögheimili sitt til Belgíu um haustið 1981. Var því dæmt
að taka bæri nafn hans á kjörskrá við borgarstjórnar-
kosningarnar 22. maí 1982 766

K var eiginkona R og var við nám í Kanada, en þau hjón töldu
sig eiga lögheimili í Reykjavík. Haustið 1981 fluttu þau
til Belgíu og hóf R þá störf hjá Nató. Tilkynntu hjónin
um flutning frá heimili sínu og voru því eigi tekin á kjör-
skrá við borgarstjórnarkosningar þær, er fram fóru í maí
1982. Samkvæmt 10. gr. laga nr. 35/1960, sbr. lög nr. 42/
1966, skulu íslenskir ríkisborgarar, er voru starfandi við
alþjóðastofnanir, sem Ísland er aðili að, eiga lögheimili á
Íslandi, þar sem lögheimili þeirra var, er þau fóru af landi
brott. R var talinn starfsmaður alþjóðastofnunar, er félli
undir þetta lagaákvæði. Gilti hið sama um eiginkonu hans
K. Tilkynning um aðsetursskipti til Hagstofu Íslands yrði
ekki skilin svo, að þau hefðu flutt lögheimili sitt til Belgíu
haustið 1981. Var því dæmt að taka bæri nafn K á kjör-
skrá við borgarstjórnarkosningar 22. maí 1982 769

Lögmannafélag Íslands.

Lögmaðurinn PSP var gjafvarnarhafi í máli einu í héraði.
Voru honum dæmd gjafvarnarlaun. Málinu var áfrýjað

og greiddi ríkissjóður hluta gjafvarnarlaunanna. Ákvæði um gjafvarnarlaun var staðfest í Hæstarétti. Krafði PSP þá ríkissjóð um eftirstöðvarnar auk vaxta. Dómsmálaráðuneytið neitaði að greiða vexti. PSP krafðist þá úrskurðar stjórnar Lögmannafélags Íslands um atriðið. Stjórnin vísaði málinu frá sér og var það staðfest í Hæstarétti 543

Lögmenn.

Í opinberu máli einu ákvað dómari utan réttar þóknun lögmanns vegna réttargæslustarfa. Lögmaðurinn vildj eigi sætta sig við ákvörðunina og kærði þessa ákvörðun dómara. Eigi talið, að þessi ákvörðun héraðsdóms sætti kæru og var málinu því vísað frá Hæstarétti 119

Lögmaður einn bað um nauðungaruppboð skv. gjaldföllnu handhafaskuldabréfi. Fram kom, að lögmaðurinn var ekki eigandi veðskuldabréfsins, en hafði fengið það framselt til innheimtu. Hann gaf yfirlýsingu um í Hæstarétti, hver væri eigandi bréfsins, og var því talinn hafa heimild til að reka málið í eigin nafni. Sératkvæði 371

Lögmaðurinn PSP var gjafvarnarhafi í máli einu í héraði. Voru honum dæmd gjafvarnarlaun. Málinu var áfrýjað og greiddi ríkissjóður hluta gjafvarnarlaunanna. Ákvæði um gjafvarnarlaun var staðfest í Hæstarétti. Krafði PSP þá ríkissjóð um eftirstöðvarnar auk vaxta. Dómsmálaráðuneytið neitaði að greiða vexti. PSP krafðist þá úrskurðar stjórnar Lögmannafélags Íslands um atriðið. Stjórnin vísaði málinu frá sér og var það staðfest í Hæstarétti 543

Í máli einu krafðist annar aðili þess, að ómerkt yrðu ummæli í álitserð lögmanns hins aðilans. Í álitserðinni var tekið fram, að hér væri um upplýsingar frá öðrum að ræða og hann geti ekki metið þær á þann hátt, að hann geti tjáð sig um, hvort þær valdi ógildi skjalsins. Var því eigi talin ástæða til að ómerkja ummælin 664

Að því fundið, að lögmaður einn hefði verið óvenju svifaseinn að afla og leggja fram gögn 1363

Lögtak.

Lögveð.

Manndráp.

Mat og skoðun.

1. Atvinnutjón:

Tryggingastærðfræðingur reiknar tjón manns vegna örorku 44, 82, 711, 1440, 1845, 1990

2. Áverkar og heilsutjón:
Læknar lýsa áverkum og heilsutjóni 44, 82, 124, 485, 711, 1440, 1845, 1940, 1990
3. Læknar meta örorku manns af slysi 32, 44, 711, 1440, 1845, 1990
4. Blóðrannsókn o. fl.:
Vinandamagn í blóði 72, 219, 390, 393, 661, 706, 749, 771, 918, 1225, 1287, 1289, 1354, 1544, 1559, 1636, 1641, 1695, 1941
Vinandamagn í þvagi 1225, 1354
5. Blóðflokkar:
6. Læknar lýsa geðheilsu sakaðra manna og meta sakhæfi þeirra 969, 1075
7. Ýmsar skoðunar- og matsgerðir:
Í máli einu, þar sem deilt var um fjárhæð eignarnámsbóta, óskaði eignarnámspoli þess, að dómkvaddir yrðu menn til að meta til söluverð jörð þá, er taka skyldi eignarnámi. Eignarnemi mótmælti, að dómkvaðning færi fram. Mótmæli þessi voru ekki tekin til greina og ákveðið, að dómkvaðning skyldi fram fara 68
Fikniefni könnuð og greind 96, 771
Dómkvaddir menn meta galla á múrverki. Eftir að þeir höfðu lokið matsgerð voru þeir enn dómkvaddir til að endurmeta umrætt verk og breyttu þeir í engu skoðun sinni á göllum. Talið heimilt, að hinir fyrri matsmenn tækju matsstörf sín upp að nýju og enda kvöddu þeir málsaðila til að gæta hagsmuna sinna 247
Dómkvaddir menn lýsa göllum á byggingu einni og samræmi byggingar og verksamnings 462
Dómkvaddir menn lýsa, hve mikið sé eftir að vinna við hús miðað við samning og hvað kosta muni að ljúka smíði húsanna 576
Dómkvaddir læknar meta örorku manns vegna bifreiðaslyss 711
Rannsóknarstofa Háskólans skoðar cannabislöntur og lýsir efnum í þeim 928
Dómkvaddir menn skoða hús og lýsa göllum á því og gera áætlun um hvað kosta muni úr að bæta 934
Dómkvaddir menn skoða bifreið og lýsa ástandi vélar hennar 961
Dómkvaddir menn skoða hús, lýsa göllum á því og hvað kosta muni úr að bæta 1059
Dómkvaddir menn skoða brunastað og lýsa staðháttum þar svo og hvort um almannahættu hafi verið að ræða .. 1206
Rithandarsérfræðingur gefur álit um rithandir 1247
Dómkvaddir menn gera uppdrætti af árfarvegum 1335
Rannsóknarstofa Háskólans í lyfjafræði telur að magn vínanda í blóði og þvagi hafi verið í jafnvægi þar sem

1,05% af vínanda var í blóðinu, en í þvagini 1,3%. Væri það í beinni mótsögn við þá fullyrðingu, að hlutaðeigandi maður hefði eigi neytt áfengis í 8 eða 9 klst. fyrir andlát sitt	1354
Dómkvaddir menn lýsa göllum á húsi og hvað kosta muni úr að bæta	1492
Dómkvaddir menn skoða húsbyggingu, lýsa göllum á henni og hvað kosta myndi úr að bæta	1507
Dómkvaddir menn skoða tiskuvörur og lýsa verðgildi þeirra og útliti	1665
Rannsóknastofa kannar efni til að athuga hvort um væri að ræða ávana- og fíkniefni	1752
Dómkvaddir menn lýsa skemmdum á bryggju og hvað kosta mundi úr að bæta	1860
Dómkvaddir menn skoða frimerki, verðmeta þau og bera saman við verðákvörðun í samningi	1921
Mannvirki á jörð skoðuð og metin af dómkvöddum mönnum	1955

Málflutningur.

Kærumál flutt munnlega	751
------------------------------	-----

Málsástæður.

Víxilmál eitt var þingfest á bæjarþingi Reykjavíkur. Í greinargerð stefnda sagði um víxlana, að þeir hefðu ekki verið útgefnir svo sem afsögn bæri með sér og ætti því að sýkna. Hliðstæð krafa var höfð uppi í munnlegum málflutningi. Talið, að ummæli í greinargerð fyrir héraðsdómi væru að vísu óskýr, en bókunin á bæjarþinginu við munnlegan málflutning um atriði, sem koma mátti að til varnar í víxilmáli, var talin nægilega skýrt fram sett, þannig að það yrði haft uppi sem vörn í málinu. Sér- atkvæði	499
H krafði E um greiðslu víxla, er hann hafði gefið út. Samþykkjandi áfrýjaði ekki héraðsdómi af sinni hendi. E byggði vörn sína alfarið á því, að eigi hefði verið ritaður útgáfudagur á víxlana, er þeir voru afsagðir. Þessari málsvörn var eigi hreyft fyrr en við munnlegan flutning málsins í héraði og hafði þó verið á sérstakt tilefni til þess miklu fyrr, þar sem samþykkjandi, sem einnig var stefnt í héraði til greiðslu víxlanna, hafði haft uppi frávísunar- kröfu á því reista, að skjölin væru ekki víxlar, en þeirri kröfu var hrundið. Var því talið, að þessi málsvörn væri of seint fram borin og væru því eigi efni til annars en að dæma hann til að greiða víxlana	506

Málskostnaður.

- Í opinberu máli einu ákvað dómari utan réttar þóknun lögmanns vegna réttargæslustarfa. Lögmaðurinn vildi eigi setta sig við ákvörðunina og kærði þessa ákvörðun dómara. Elgi talið, að þessi ákvörðun héraðsdóms sætti kæru og var málinu því vísað frá Hæstarétti 119
- Í bæjarþingsmáli einu var gerð sátt um efnj máls, en ákveðið, að dómari skyldi úrskurða um málskostnað. Dómari úrskurðaði síðan um málskostnaðinn, en sá úrskurður var kærður. Álitid, að 3. málsg. 21. gr. hæstaréttarlaga stæði því ekki í vegi, að úrskurður héraðsdómara um málskostnað yrði kærður. Var á það bent, að með 4. málsg. 5. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 6. gr. laga nr. 28/1981, væri einmitt ákveðin sú grundvallarbreyting í sambandi við sáttir, að kæra væri heimil. Var því dæmt um málskostnaðinn 1271
- H skaut máli sínu gegn G til Hæstaréttar. G gagnáfrýjaði málinu. Á dómpingi einu, þar sem sótt var þing af hálfu beggja, lýsti H því yfir, að hann félli frá áfrýjun. G krafðist ómaksbóta í aðalsök, en staðfestingar héraðsdóms á málskostnaði í gagnsök. Aðalsök var felld niður með bókun, en gagnsökinni frestað. Nokkru síðar var málið enn tekið fyrir og óskaði þá lögmaður G þess, að málið yrði hafið, en krafðist ómaksbóta. H samþykkti það, að málið yrði fellt niður, en krafðist ómaksbóta. Málið var því hafið samkvæmt ákvæðum 119. gr. laga nr. 85/1936. Þar sem H hafði gefið G tilefni til áfrýjunar, var H dæmt að greiða nokkurn málskostnað. Ekki var tekin til greina ómaksbótakrafa H 1888

Merkjadómur.

Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.

*Nafnréttur.**Náðun.**Nágrenni.**Opinberir starfsmenn.*

- B starfaði í Landsbanka Íslands og var í eftirlaunasjóði starfsmanna þess banka. Hann réðst til starfa hjá Viðlagasjóði 12. maí 1974 og fékk upphaflega leyfi hjá Landsbanka Íslands til áramóta 1974/1975. Hins vegar varð það svo, að hann vann áfram hjá Viðlagasjóði til 20. júní

1978, er hann hætti samkvæmt uppsagnarbréfi 13. mars s. á. Þann tíma, sem hann vann hjá Viðlagasjóði, var hann áfram í Eftirlaunasjóði starfsmanna Landsbankans og hóf störf í Landsbankanum aftur þegar í september 1978. B hafði nokkru hærri laun hjá Viðlagasjóði en hann hafði hjá bankanum. B höfðaði síðan mál gegn ríkissjóði, sem bar ábyrgð á Viðlagasjóði, til greiðslu 6 mánaða launa, þar sem starf hans hefði verið lagt niður, sbr. 14. gr. laga nr. 38/1954. Um kröfur miðaði B við laun sín hjá Viðlagasjóði. Fram kom, að ekkert hafði upphaflega verið talað um, hve langur starfstími hans yrði hjá sjóðnum. Þegar gætt var hlutverks Viðlagasjóðs og þess, að hann var ráðinn til starfa þar með leyfi frá störfum í bankanum, enda sagði hann aldrei þar upp störfum og fór að vinna þar að nýju aftur að loknum starfstíma sínum hjá Viðlagasjóði, var eigi talið, að ákvæði 14. gr. laga nr. 30/1954 ætti við um starf B hjá sjóðnum, sem var því sýknaður af kröfum B

730

Þ hafði stundað vinnu hjá Flugleiðum h/f og um nokkurt skeið verið í Lífeyrissjóði verslunarmanna. Var ráðinn til starfa hjá Viðlagasjóði 10. júlí 1973. Starfaði hann síðan hjá Viðlagasjóði til 30. júní 1978, er honum var sagt upp með bréfi 15. mars þ. á. Meðan hann starfaði hjá sjóðnum greiddi hann iðgjöld til Lífeyrissjóðs verslunarmanna. Í septembermánuði 1978 hóf Þ störf hjá Brunabótafélagi Íslands og hefur starfað þar síðan. Þ taldi, að hann ætti rétt til 6 mánaða launa skv. 14. gr. laga nr. 38/1954, þar sem starf hans hefði verið lagt niður. Talið, að eðli Viðlagasjóðs svo og lög þau og reglugerðir, sem um hann gildi, hafi alls ekki gefið Þ tilefni til að reikna með framtíðarstarfi þar. Mátti honum vera ljóst, að sjóðurinn yrði lagður niður þegar aðalstarfshlutverki hans væri lokið. Með hliðsjón af þessu og einnig því, að Þ greiddi allan starfstíma sinn iðgjöld til Lífeyrissjóðs verslunarmanna var eigi talið, að 14. gr. laga nr. 38/1954 ætti þarna við og var því ríkissjóður sýknaður af kröfu Þ

740

Ómaksbætur.

Áfrýjanda máls, sem ekki sækir þing, gert að greiða stefnda ómaksbætur 114, 272, 272, 559, 559, 560, 1205

Ómerking.

Er J seldi jörðina G 20. apríl 1926 áskildi hann ábúðar- og eignarjörð sinni H hálfa veiði G í Miklavatni og Sæmundará. H-staðir skiptust síðar í Gýgjarhól og H-staði I. Í máli einu var þess krafist, að Gýgjarhóll ætti enga hlut-

- deild í umræddri veiði, Það sem um var deilt var veiði-
itak, sem haldið var fram, að sé í óskiptri sameign H-
staða I og Gýgjarhóls, ef gilt yrði metið. Var óhjákvæmi-
legt að stefna eiganda H-staða I og beina kröfum að hon-
um. Þar sem þess var ekki gætt var dómur ómerktur og
málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 428
- Að því fundið í dómi, að meðferð dómstólanna á opinberu
máli væri mjög gölluð. Þannig hefðu rannsóknargögn
ákæruefnis samkv. ákæruskjali eigi verið kynnt ákærða
og eigi undir hann borin sem skyldi. Ákvörðun dómara
um tíma og stað til þingfestingar máls samkv. ákæru-
skjali einu var eigi rituð á ákæruskjalið, sem var birt
ákærða. Þá drógust mál mjög og óvandvirkni var talin
á vinnu allri. Var dómurinn af þessum sökum ómerktur
og vísað heim í hérað frá ákveðnum degi 771
- Munnlegur málflutningur fór fram í máli hinn 16. janúar 1979,
en dómur var uppkveðinn 21. apríl s. á. Talið, að hér væri
um svo óhæfilegan drátt að ræða, að óhjákvæmilegt væri
að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu heim í
hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu að nýju .. 881
- G krafði útgerðarfélag eitt, F, um kauptryggingu, er hann
taldi vangreidda. Var málið rekið fyrir bæjarþingi, en
það bar að reka fyrir sjó- og verslunardómi. Bar héraðs-
dómara að vísa því frá bæjarþinginu. Fyrir Hæstarétti
var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá
héraðsdómi 1041
- Í landamerksamáli voru kröfur málsaðila hvorki ljósar né
nákvæmar. Þá hafði eigendum tveggja jarða, sem lönd
áttu þarna að, eigi verið gefinn kostur á að gæta réttar
sins í málinu. Voru taldir slíkir annmarkar á málsmeðferð
allri, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu
vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálag-
ningar að nýju 1334
- Í sakamáli einu krafðist ákærður þess, að héraðsdómur yrði
ómerktur með þeim rökum, að gengið hafi verið á rétt
hans, er dómari neitaði honum um að verja sig sjálfur.
Talið, að héraðsdómara sé rétt að skipa ákærða verjanda
og verður mati hans í því efni eigi hrundið. Var ómerk-
ingarkröfunni því eigi sinnt 1373
- Munnlegur málflutningur í máli fór fram 31. mars 1980, en
dómur var uppkveðinn 16. júlí. Var dráttur þessi talinn
óhæfilegur og var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og
málinu heimvísað 1466
- Byggingameistarinn B byggði fjölbýlishús og seldi S þar íbúð.
Deilur urðu um verð íbúðarinnar. Krafði B nú S um það
fé, er hann taldi vangreitt. Fjárhæð kröfu sinnar byggði

- hann á yfirlýsingu annars byggingameistara, en gerði ekki grein fyrir, hvert hefði verið eðlilegt kostnaðarverð þeirra mannvirkja, sem um var deilt. Var málið því talið vanreifað og vísað frá héraðsdómi 1538
- Í máli einu, sem dæmt var í landamerkjadómi í héraði, var deilt um stjórnsýsluleg umdæmismörk milli hreppa þeirra, sem voru aðilar máls. Þann ágreining bar ekki undir landamerkjadóm skv. lögum nr. 41/1919. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 1676

Ómerking ummæla.

- Í máli einu voru ummæli í greinargerð og aðilaskýrslu ómerkt 613
- Í máli einu krafðist annar aðili þess, að ómerkt yrðu ummæli í álitserð lögmanns hins aðilans. Í álitserðinni var tekið fram, að hér væri um upplýsingar frá öðrum að ræða og hann geti ekki metið þær á þann hátt, að hann geti tjáð sig um, hvort þær valdi ógildi skjals eins. Var því eigi talin ástæða til að ómerkja ummælin 664
- Ummæli, sem viðhöfð voru í samtalsþætti í sjónvarpi um mann einn dæmd dauð og ómerk 1648

Óvigð sambúð.

- B og V hófu sambúð 15. október 1970 með væntanlegt hjónaband í huga. Þau eignuðust barn 6. maí 1971. Þann 6. september 1973 slitnaði upp úr samvistum þeirra og V fór burtu af heimilinu ásamt barninu. Á sambýlistímanum rugluðu þau saman fjárreiðum sínum á ýmsan hátt, en bæði höfðu þau vinnu og lögðu til heimilis. V krafðist þóknunar fyrir vinnuframlag sitt í þágu heimilisins á sambúðartímanum. Ekkj var á því byggt af V hendi, að hún hefði eignast hlutdeild í eignamyndun B á sambúðartímanum. Talið, að V ætti rétt á endurgjaldi úr hendi B fyrir vinnuframlagið. Var talið hæfilegt, að B greiddi V 5.050,00 krónur auk nokkrar skuldar, sem eigi var um deilt. Séráttkvæði 1107
- E og J hófu óvigða sambúð mitt ár 1973 og bjuggu saman þar til ársloka 1976, er þau slitu samvistum. Meðan á sambúðinni stóð unnu þau bæði fyrir launum utan heimilis og bæði fengu fé að láni. Þá fékk E greiddan nokkurn arf, en J tók út sparifé sitt. Á sambúðartímanum keyptu þau íbúð og einnig eina bifreið. Talið sannað, að fé beggja hefði gengið til kaupanna beint eða óbeint, en ekkj yrði með vissu séð, hversu mikið hvort um sig lagði fram. Var því talið, að eignir þessar hefðu orðið sameign þeirra, þó þær væru skráðar á nafn E. Var lagt til grundvallar, að eignarhluti aðilanna á hinum umdeildu eignum væri jafn.

Þau ættu þær að hálfu hvort. Sératkvæði	1141
Þau H og A bjuggu saman í óvígðri sambúð árin 1952 til 1960 og á árunum 1962 til 1970. A átti hluta í húsi við Fálka-götu, en bæði unnu þau úti. Á hinu síðara sambúðarskeiði sínu reistu þau hús eitt hér í borg til íbúðar handa sér og börnum sínum. Talið ljóst, að megin hluti andvirðis bygg-ingarinnar hefði verið kominn frá söluverði fasteignar þeirrar, er A átti áður. Að öðru leyti virtust báðir aðilar hafa staðið straum af byggingarkostnaði og auk þess A lagt fram vinnu sína til heimilishalds. Var talið, að rétt teldist, að umrædd fasteign S væri sameign þeirra, A að 80/100 hlutum, en H að 20/100 hlutum	1412

Refsingar.

1. Einstakar refsitegundir og önnur viðurlög:
 - a. Sekt dæmd án vararefsingar.
 - b. Sekt dæmd og fangelsi eða varðhald sem vararefsing:

Fjárhæð sektar kr. 7.000,-. Fangelsi 60 daga	27
Fjárhæð sektar kr. 6.000,-. Fangelsi 50 daga	96
Fjárhæð sektar kr. 30.000,-. Fangelsi 6 mánuði	281
Fjárhæð sektar kr. 4.000,-. Varðhald 20 daga	350
Fjárhæð sektar kr. 2.500,-. Varðhald 5 daga	493
Fjárhæð sektar kr. 4.000,-. Fangelsi 30 daga	530
Fjárhæð sektar kr. 4.000,-. Fangelsi 30 daga	537
Fjárhæð sektar kr. 600,-. Varðhald 2 daga	706
Fjárhæð sektar kr. 20.000,-. Fangelsi 4 mánuði	816
Fjárhæð sektar kr. 3.500,-. Varðhald 20 daga	928
Fjárhæð sektar kr. 6.500,-. Fangelsi 40 daga	995
Fjárhæð sektar kr. 5.000,-. Fangelsi 30 daga	995
Fjárhæð sektar kr. 8.000,-. Fangelsi 40 daga	1053
Fjárhæð sektar kr. 7.500,-. Varðhald 15 daga	1225
Fjárhæð sektar kr. 10.000,-. Fangelsi 50 daga	1373
Fjárhæð sektar kr. 5.000,-. Varðhald 10 daga	1555
Fjárhæð sektar kr. 20.000,-. Fangelsi 60 daga	1570
Fjárhæð sektar kr. 3.000,-. Varðhald 10 daga	1641
Fjárhæð sektar kr. 9.000,-. Fangelsi 40 daga	1718
Fjárhæð sektar kr. 8.000,-. Fangelsi 40 daga	1782
Fjárhæð sektar kr. 8.500,-. Fangelsi 40 daga	1822
 - c. Varðhaldsrefsing dæmd 72, 124, 383, 390, 661, 690, 749, 918, 1254, 1559, 1636, 1695
 - d. Fangelsisrefsing dæmd 1, 96, 146, 233, 274, 281, 398, 530, 537, 558, 563, 583, 706, 771, 969, 1075, 1205, 1249, 1274, 1289, 1544, 1752, 1777
 - e. Fangelsisrefsing dæmd og sekt 27, 96, 281, 530, 537, 816, 995, 1053, 1373, 1570, 1718, 1782, 1822
 - f. Fangelsisrefsing dæmd óskilorðsbundin og skilorðs-

bundin	1205,	1249
g. Skilorðsbundin refsing	96, 485, 1205,	1249
h. Svipting ökuleyfis 72, 124, 350, 383, 390, 398, 661, 690,		
	771, 918, 1225, 1254, 1289, 1559, 1636, 1641,	1695
i. Upptaka eigna	27, 96, 590, 816, 928, 995, 1373, 1718,	1752

2. Ýmis atriði:

Ákvörðun um refsingu vegna líkamsmelðingar frestað og dæmt að hún skyldi falla niður að liðnu einu ári frá birtingu dóms væri almennt skilorð 57. gr. alm. hgl. haldið	363
Ákvörðun refsingar frestað skilorðsbundið í tvö ár	590
Ómerking ummæla	613, 1648
Bifreiðarstjóri sviptur ævilangt rétti til að fá ökuleyfi vegna ölvunar við akstur	398, 706, 1206

Réttarfarsvítur.

Að því fundið í opinberu máli, að héraðsdómari eiðfesti eigin konu ákærða, sem þá hafði viðurkennt að hafa borið rangt við frumrannsókn máls, og að dóttir ákærða var yfirheyrð sem sakborningur, án þess að neitt, sem þá hafði fram komið í málinu, gæti bent til þátttöku hennar í broti. Þá var henni ekki bent á rétt sinn til að skorast undan að bera vætti vegna skyldleika við hin grunuðu	72
Að því fundið, að einkamál hafi dregist mjög. Frá 25. mars 1969 til 17. apríl 1973, er málið var flutt munnlega á bæjarþingi, var einungis háð eitt dómþing í málinu. Kveðinn var upp úrskurður um öflun gagna 27. apríl 1973, en síðan ekkert í því aðhafst fyrr en 10. desember 1976. Var þetta vítt	82
Að því fundið, að í héraðsdómi í opinberu máli, var magn fíkniefna, sem þar var fjallað um, eigi rétt greint	116
Að því fundið, að opinbert mál hafði dregist mjög af hendi dómara	146
Atvikalýsing í ákæru eigi talin svo ítarleg, sem efni stóðu til, en ekki talin ástæða til ómerkingar héraðsdóms	350
Að því fundið í sakadómsmáli, að vitni voru eigi heitfest. Þá virtust þau eigi hafa verið spurð sjálfstætt um sakarefni. Enn hafði birting dóms dregist úr hófi	363
Að því fundið, að héraðsdómari vanrækti að tilkynna verjanda ákærða í opinberu máli um þinghald og kynnti honum ekki gögn, er þar voru lögð fram	383
Að því fundið, að stórkostlegur dráttur hefði orðið á rekstri opinbers máls	390
Að því fundið, að mál hefði dregist óhæfilega, þannig að sök hefði fyrnst	409
Að því fundið, að í opinberu máli um þjófnað voru eigi gögn	

um verðmæti þess, sem stolið var	558
Að því fundið, að óhæfilegur dráttur hefði orðið á rekstri máls frá því að vörn var skilað, fram til þess, að dómur var kveðinn upp	576
Fundið að ónákvæmni í ártölum og dagsetningum í héraðsdómi í opinberu máli	749
Málskostnaðarkröfu ekki getið í skiptamáli	754
Að því fundið í dómi, að meðferð dómstólanna á opinberu máli væri mjög gölluð. Þannig hefðu rannsóknargögn ákæru-efnis samkv. ákæruskjali eigi verið kynnt ákærða og eigi undir hann borin sem skyldi. Ákvörðun dómara um tíma og stað til þingfestingar máls samkv. ákæruskjali einu var eigi rituð á ákæruskjalið, sem birt var ákærða. Þá drógust mál mjög og óvandvirkni talin á vinnu allri. Var dómurinn af þessum sökum ómerktur og vísað heim í hérað frá ákveðnum degi	771
Að því fundið, að óhæfilega langur tími hafi liðið frá munnlegum málflutningi til dómsuppsögu og var héraðsdómur því ómerktur	881
Að því fundið, að í frumprófum lögreglu var þess ekki gætt að fá skýrslu eiganda og umráðamanns bifreiðar um það, hver hefði ekið bifreiðinni ákveðinn dag, en sá, er tekinn var undir stýri, taldi eiganda hafa ekið henni. Þá var að því fundið, að eigandi bifreiðarinnar var yfirheyrður sem vitni í sakadómi, þótt sá, er undir stýri sat, hefði borið hann þeim sökum, að hann hefði ekið bifreiðinni. Þá var talið, að sampröfun hefði eigi verið sem skyldi ..	918
Að því fundið, að endurrit af þinghaldi hefði fallið niður úr dómsgerðum	969
Að því fundið, að mál hefði dregist mjög í höndum héraðsdómara	995
Að því fundið, að í þinghaldi einu var aðili máls látinn víkja af dómþingi, meðan hinn aðilinn gaf skýrslu, en dómformaður vakti ekki athygli aðilans á því, að honum væri ekki skylt að sinna þeirri beiðni, þar sem lagagrundvöll skorti	1198
Faðir sakaðs manns var yfirheyrður af rannsóknarlögreglu án þess að honum væri gefinn kostur á að skorast undan skýrslugjöf. Þá var hann heitfestur fyrir dómi. Ennfremur var bróðir ákærða eiðfestur. Var að þessu fundið	1206
Að því fundið, að héraðsdómari tók ágreining aðila til úrskurðar 18. júní, en kvað upp úrskurð sinn án forsendna hinn 28. júní. Bar honum að kveða upp úrskurð sinn þegar i stað	1264
Umboðsmenn aðila í máli einu lýstu gagnasöfnun lokið í þinghaldi 30. júní 1982. Héraðsdómari gaf málsaðilum kost á	

að tjá sig hvort efni stæðu til að fresta málinu og kvað síðan upp úrskurð um það 8. júlí. Rétt hefði verið, að hann hefði kveðið upp úrskurðinn þegar í stað	1266
Að því fundið, að lögmaður einn hefði verið óvenju svifaseinn að afla og leggja fram gögn	1368
Munnlegur málflutningur í máli fór fram 31. mars 1980, en dómur var uppkveðinn 16. júlí. Var dráttur þessi talinn óhæfilegur og var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu heimvísað	1466
Á opinberu máli varð stórfelldur dráttur, sem var talinn mjög vítaverður, en eigi voru þó talin efni til að sekta dómara, þar sem rikissaksóknari gætti þess ekki að tilkynna honum um þá kröfu með sérstöku fyrirfalli. Var látið við það sitja að víta dómara	1472
Að því fundið, að gagnaöflun í máli um landamerki væri eigi svo rækileg sem skyldi	1676
Að því fundið, að mál hefði verið fyrst flutt munnlega og dómtekið í héraði 26. júní 1979, en síðan endurupptekið til frekari gagnaöflunar og flutt og dómtekið að nýju 12. mars 1980, án þess að nokkur öflun gagna hefði fram farið, er gerði svo langan drátt nauðsynlegan. Var að þessu fundið	1990

Riftun.

S rak bifreiðaleigu. Í lok aprílmánaðar 1971 pantaði S 4 bifreiðar hjá fyrirtækinu H, en breytti þó pöntuninni síðar, þannig að hann óskaði eftir 3 bifreiðum. Starfsmenn H létu skrá umræddar 3 bifreiðar á nafn S og S keypti ábyrgðartryggingu fyrir þær hjá váttryggingarfélagi einu. Bifreiðarnar voru tilbúnar til afhendingar 10. júní 1971. Þegar hinn 15. júní óskaði H eftir því við Bifreiðaeftirlit ríkisins, að bifreiðarnar yrðu færðar af nafni S á önnur nöfn. S taldi sig hafa orðið fyrir stórkostlegu tjóni vegna þessa og krafðist skaðabóta úr hendi H svo og rikissjóðs og váttryggingarfélagsins. Talið, að hinn 15. júní 1971 hefði ekki orðinn slíkur dráttur á greiðslu kaupverðs af hendi S, að gæfi H heimild til riftunar samkvæmt ákvæðum 28. gr. laga um lausafjárkaup, jafnvel þótt um verslunarkaup væri að ræða. Hins vegar mótmælti S því eigi við H fyrr en 4. júlí 1972, að H hafði afhent öðrum bifreiðina og ekki gerði hann neinar ráðstafanir til að afla sér annarra bifreiða til atvinnurekstrar síns í stað þeirra, sem hann hafði átt pantaðar. Af þessum ástæðum voru eigi talin efni til að taka til greina skaðabóta-kröfur S

Með gjafabréfi 1. febrúar 1973 gaf M sýslunefnd Árnessýslu

og Landvernd tvær fasteignir. Ýmsir skilmálar voru í gjafabréfi þessu og taldi gefandinn, að gjafþegar hefðu vanefnt svo skilmála alla, að forsendur fyrir gjöfinni væru brostnar og gæti hann því riftað gjafabréfinu. Fyrsta riftunarástæðan var sú, að jörðin Alviðra hefði ekki verið leigð til búrekstrar svo sem ætlast hefði verið til, enda nú síðast leigð Rannsóknarstofu landbúnaðarins, sem alls ekki ræki búrekstur. Á þetta var ekki fallist á þeirri forsendu, að þessi ráðstöfun samrýmdist megin tilgangi gefanda með því að viðhalda jörðinni í byggð og auka ræktun þar, sérstaklega skógrækt. Gefandinn taldi, að gjafþegar hefðu skuldbundið sig til að útvega leyfi fyrir 4 veiðistöngum í ám jarðanna og hefði það verið forsenda. Fram kom, að gjafþegar höfðu að þessu unnið, en eigi tekist. Samkvæmt því, og þar sem hér var ekki um skuldbindingu að ræða til að afla slíks leyfis, varð eigi byggt á þessari ástæðu. Í gjafabréfinu var gert ráð fyrir að sett yrði skipulagsskrá um gjöf þessa, en gefandi taldi, að það hefði dregist óhæfilega, auk þess sem eigi hefði verið farið eftir óskum hans um val í stjórnarnefnd. Fram kom, að gjafþegar höfðu þegar samið skipulagsskrá um gjöfina í þeim tilgangi að varðveita hana með landgræðslu- og náttúruverndarsjónarmið í huga. Þótti þetta vera í samræmi við gjafabréfið og ekki var talið, að sá dráttur, sem orðið hafði á því, að setja skipulagsskrá, varðaði riftun. Þá var eigi talið, að brotin hefðu verið nein ákvæði um það, hver taka skyldi sæti í stjórnarnefnd eftir hans dag. Voru gjafþegar því sýknaðir af öllum kröfum gefanda

613

Ítalski kaupmaðurinn B keypti skreið af íslenska útflytjandanum G. Pantaði hann fyrst einn vagn, 300 pakka af skreið. Kom vara þessi til B 3. október 1974. Í upphafi virtist ekkert athugavert við vöruna, en þessir aðilar höfðu áður átt viðskipti. Síðar kom fram, að nokkur hluti vörunnar var gallaður og endursendu sumir viðskiptavinir B vöruna. Kvörtun sendi B til G hinn 5. nóvember 1974. Urðu síðan mikil bréfaskipti og skeytaskipti um viðskipti þessi og menn komu frá Íslandi að skoða vöruna, en hún var úrskurðuð óhæf til manneldis af ítölskum heilbrigðis-yfirvöldum. Krafðist B riftunar á kaupunum og skaðabóta. Talið sannað, að nokkrir gallar hefðu verið á skreiðinni, en eigi sannað, að þeir hefðu verið slíkir, að varðaði riftun samningsins. Var því eigi talin ástæða til að dæma G til að greiða B bætur vegna þessa. Í októbermánuði 1974 pantaði B viðbótarskreið hjá G og opnaði bankaábyrgð. G sendi skreiðina til Ítalíu, enda þótt fram

kæmu mótmæli af hendi B við móttöku hennar. Talið, að bindandi samningur um síðari skreiðarsendinguna hafi verið kominn á með aðilum, er B opnaði óafturkallanlega bankaábyrgð til greiðslu hennar. Með afskipun hennar var B aðeins að efna sinn hluta samningsins. Þar sem eigi er sannað, að skreiðin hafi á nokkurn hátt verið gölluð, var eigi tekin til greina krafa B um að G endurgreiddi skreiðarverðið og greiddi bætur. Var G því sýknaður af kröfu B. Sératkvæði í héraði 1890

Frímerkjakauptaðurinn J, sem er gamall maður, gerði samning við F um sölu frímerkja. J var búsettur erlendis og hafði verið það um langt skeið, en hafði fengist við frímerkjaverslun. Samningar voru eigi svo ljósir sem þörf hefði verið á. M. a. var verðið tekið fram í íslenskum krónum og skyldi að nokkru leyti borgast með skuldaþréfi. J taldi, að F hefði hlunnfarið sig í viðskiptum og notað sér, að hann þekkti eigi nægilega íslenskar aðstæður. Hefði meiningin verið, að verð frímerkjanna væri ákveðið í erlendum gjaldeyri. Krafðist hann þess, að viðskiptunum yrði rift. F mótmælti þessu og taldi, að um hefði verið samið, að verðið skyldi greiðast í íslenskum krónum. Dómkvaddir menn töldu verð frímerkjanna eigi óeðlilegt. Þá var eigi talið, að heilsa J væri slík, að talið yrði, að hann vissi eigi hvað hann hefði gert og að F hefði notfært sér veikindi hans. Var synjað um riftun á þessum viðskiptum. Sératkvæði 1921

Samaðild.

Er J seldi jörðina G 20. apríl 1926 áskildi hann ábúðar- og eignarjörð sinni H hálfa veiði G í Miklavatni og Sæmundará. H-staðir skiptust síðan í Gýgjarhól og H-staði I. Í máli einu var þess krafist, að Gýgjarhóll ætti enga hlutdeild í umræddri veiði. Það, sem um var deilt, var veiði-ítak, sem haldið var fram að sé í óskiptri sameign H-staða I og Gýgjarhóls, ef gilt yrði metið. Var óhjákvæmilegt að stefna eiganda H-staða I og beina kröfum að honum. Þar sem þess var ekki gætt var dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 423

Sambúð. Sjá óvígð sambúð.

Sameign.

Sannanir.

Vinnuveitandi einn var krafinn um laun fyrir yfirvinnu. Þingsókn féll niður af hans hendi í héraði. Talið, að sönnunar-

gögnum um vinnustundafjölda mætti koma að í Hæstarétti, en sönnunarbyrðin hvíldi algjörlega á vinnuveitandanum. Eigi var talið, að hann hefði fært nægar sannanir fyrir máli sínu 1533

Sáttir.

A. Einkamál.

Mál til heimtu bóta vegna galla á smíði húss hafði eigi verið lagt til sátta fyrir sáttanefnd. Talið, að skylt hefði verið að leggja það fyrir sáttanefnd, þar sem það var ekki sérstaklega undanskilið sáttatilraun sáttamanna. Hefði verið rétt af héraðsdómara að vísa málinu frá dómi. Af hálfu stefnda í héraði var sótt þing og ekki krafist frávísunar og þar sem sáttatilraunir með sáttamönnum hafa verið numdar úr lögum nr. 28/1981 var eigi talin ástæða til að ómerkja héraðsdóminn og vísa málinu frá héraðsdómi vegna þessara annmarka 1507

Í bæjarþingsmáli einu var gerð sátt um efni máls, en ákveðið að héraðsdómari skyldi úrskurða um málskostnað. Dómari úrskurðaði síðan um málskostnaðinn, en sá úrskurður var kærður. Talið, að 3. mgr. 21. gr. hæstaréttarlaga stæði því ekki í vegi, að úrskurður héraðsdómara yrði kærður. Var á það bent, að með 4. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 6. gr. laga nr. 28/1981, væri einmitt ákveðin sú grundvallarbreyting í sambandi við sáttir, að kæra væri heimil. Var því dæmt um málskostnaðinn 1271

B. Opinber mál.

P viðurkenndi, að hann hefði ekið bifreið með áhrifum áfengis og sættist á að greiða sekt til ríkissjóðs og vera sviptur ökuleyfi í 6 mánuði. Fram kom, að hann hafði áður gengist undir sekt vegna sams konar brots. Var því hin kærða dómsátt felld úr gildi samkv. 112. gr. laga nr. 74/1974 25

G var handtekinn vegna ölvunar við akstur og reyndist vínandi í blóði hans 1,34‰. Fyrir sakadómi var sæst á að hann greiddi 2.400 króna sekt til ríkissjóðs og yrði sviptur ökuleyfi í 6 mánuði. Dómsátt þessi var felld úr gildi, þar sem samkv. 3. málsg. 81. gr. umfl. skal réttinda á sviptingu brota á 2. mgr. 25. gr. þeirra laga eigi vera skemmri en 1 ár 219

P undirgekkst sátt í sakadómi vegna þess að hafa ekið léttu bifhjóli ölvaður. Var honum gerð sekt og sviptur ökuleyfi í 8 mánuði. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1,33‰. Sáttin var því algjörlega óheimil að lögum og felld úr gildi 1287

Sératkvæði.

Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði í opinberu máli.	
Telur að vísa beri henni að hluta frá Hæstarétti	1
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði í opinberu máli	96
Einn hæstaréttardómara greiðir sératkvæði í máli um bæt- ur fyrir frelsisskerðingu	260
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um ákvörðun refs- ingar	281
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um úrslit sakamáls	363
Tveir dómarar Hæstaréttar greiða sératkvæði í uppboðsmáli og telja að synja beri um uppboð, þar sem skorti á nafn- greiningu uppboðsbeiðanda	371
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í opinberu máli ..	409
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í vettvangsmáli. Taldi ekki ástæðu til að vísa máli frá dómi þar sem sam- aðild hefði verið stefnt til réttargæslu	428
Tveir dómenda Hæstaréttar greiða sératkvæði í máli um jafn- rétti kynjanna	437
Tveir dómendur Hæstaréttar greiða sératkvæði í víxilmáli ..	499
Tveir dómendur Hæstaréttar greiða sératkvæði í skuldamáli ..	511
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði í máli um gatna- gerðargjald o. fl.	593
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli um riftun gjafabréfs	613
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í deilumáli um ábúð og stjórnsýslu	664
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um ákvörðun refs- ingar í sakamáli um viðskipti með ávana- og fíkniefni ..	816
Tveir hæstaréttardómarar gera sératkvæði um fébótaábyrgð vegna bifreiðaslyss	836
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði um bætur vegna galla á íbúð	934
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í sakamáli um íkveikju	969
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um fasteigna- skatt	1045
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um bætur vegna missis framfæranda	1084
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um fjárskipti sambúðarfólks	1107
Í máli einu stefndi L fimm aðilum til greiðslu bóta vegna brots á höfundarrétti svo og til staðfestingar lögbanns. Tveir hæstaréttardómarar töldu að dæma bæri tvo hinna stefndu til að greiða L nokkrar bætur, en staðfestu eigi lögbannið. Hins vegar vildu þeir sýkna þrjá hinna stefndu. Einn hæstaréttardómari vildi dæma alla fimm til greiðslu	

nokkurra bóta og staðfesta lögbannið. Tveir hæstaréttar- dómarar greiddu sératkvæði og töldu að sýkna bæri alla hina stefndu af kröfum L. Atkvæði hinna fyrst töldu dóm- ara varð dómur	1124
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði í máli um bú- skipti aðila, er búið höfðu í óvígðri sambúð	1141
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði í máli um frá- visun frá Félagsdómi	1160
Tveir dómarar greiða sératkvæði í Félagsdómi	1160
Einn dómenda Hæstaréttar telur í opinberu máli vegna lík- amsárásar að ómerkja beri héraðsdóm og vísa málinu heim í hérað til frekari rannsóknar og dómsálagningar að nýju	1167
Hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í bifreiðasölumáli	1306
Tveir dómenda Hæstaréttar greiða sératkvæði í máli um húf- tryggingu bifreiðar	1354
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði í ávana- og fíkniefnamáli	1373
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli vegna vinnuslyss	1440
Tveir dómenda Hæstaréttar greiða sératkvæði í máli vegna ávana- og fíkniefnabrots	1472
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði í opinberu máli	1618
Tveir dómenda Hæstaréttar greiða sératkvæði í máli um lausafjárkaup og vexti af erlendum kröfum	1665
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í opinberu máli um ávana- og fíkniefnabrot	1718
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði í máli um inn- flutning á ávana- og fíkniefnum	1752
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um málskostn- að í skaðabótamáli	1845
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði í máli um árekstur bifreiða	1887
Sératkvæði í fjölskipuðum dómi í héraði	1890
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli um lausa- fjárkaup	1921
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli um forkaups- rétt að jörð	1955
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í kærumálum um útgáfu vitnastefnu og aðiljafyrirkall	1985
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í skaðabótamáli vegna bifreiðaslyss	1990
Einn hæstaréttardómari greiðir sératkvæði í máli um bæt- ur vegna líkamsárásar	2017

Sjálfataka.

S átti hænsnahús í S-kaupstað. Húsið var leigt og var eigi í góðri hirðu. Brotist hafði verið inn í það, en eigi gert við það og þar virðist hafa verið rottugangur mikill um árabíl. Endaði með því, að hænsnin voru flutt úr húsinu. Kvartað var yfir óprífnaði og rottugangi við hænsnahúsið. Heilbrigðisnefndarmenn S-kaupstaðar skoðuðu húsið og töldu af því stafa óprífnað og rottugang. Eftir nokkrar umræður og bréfaskriftir var það sammæli heilbrigðisnefndar, lögreglu og meiri hluta bæjarstjórnar, að hænsnahúsinu skyldi eytt með því að brenna það og jafna yfir lóðina. Var það gert og síðan tilkynnt S. S taldi sig hafa orðið fyrir verulegu tjóni vegna þessa. Talið, að S hafi eigi brugðið svo skjótt við, sem af honum yrði að krefjast, um að gera ráðstafanir til eyðingar á rottunum. Virðist hann þó hafa viljað gera viðhlitandi ráðstafanir vegna ófagnaðar þessa og fékk meindýraeyði til þess að eittra fyrir rotturnar og virðist sú eitrun hafa borið tilætlaðan árangur. Ekki var talið sannað, að svo stórfelld hætta hefði stafað af þeirri eitrun eða dauðum rottum, að heimilt hefði verið með stoð í ákvæðum laga um hollustuhætti og heilbrigðiseftirlit í heilbrigðislöggjöf eða öðrum réttarreglum að leggja eld í húsið án undangenginnar tilkynningar til S, svo sem gert var. Þar sem bæjarstjórn S-kaupstaðar bar ábyrgð á þessari aðgerð var talið, að S ætti rétt til skaðabóta fyrir það tjón, er hann af þessu beið, og voru honum dæmdar nokkrar bætur

902

Sjómannalög.

J var lögskráður stýrimaður á skipi einu S. Var hann í launalausum leyfi frá störfum á skipinu í tveimur veiðiferðum um vorið 1979. Er skipið kom til heimahafnar úr síðari veiðiferðinni skýrði J skipstjóranum frá því hinn 31. maí kl. 16.00, að hann yrði að taka við starfi sínu í næstu veiðiferð, en þá átti að leggja af stað kl. 14.00 hinn 2. júní. Þann dag kl. 11.00 tilkynnti J skipstjóranum, að hann hefði veikt þá um nóttina og hann gæti ekki farið. Var læknavottorð um veikindi J í málinu. Ekki talið, að J hefði hafið störf að nýju á skipinu þegar hann tilkynnti skipstjóranum þá fyrirætlun sína að fara í næstu veiðiferð. Verður að miða við það tímamark, sem skipverjinn í reynd tekur við starfi, sbr. 1. mgr. 18. gr. sjómannalaga. Er rétt að skýra lögskipti aðila þannig, að J hefði átt að taka við starfi sínu í upphafi nýrrar veiðiferðar hinn 2. júní. Var J því enn í launalausum leyfi er hann veiktist. Með lögum nr. 49/1980, er tóku gildi 10. júní það

ár, er m. a. breytt 18. gr. sjómannalaga nr. 67/1933 og segir þar, að sé skipverji í launalausú fríi er hann veikist eða slasast taki hann laun frá þeim tíma er hann skyldi hefja störf að nýju. Í athugasemdum er sagt að verið sé að auka rétt sjómanna til greiðslu í veikinda- og slysatilfellum. Samkvæmt þessu verður að túlka 3. mgr. 18. gr. sjómannalaganna eins og ákvæðið var orðað á þeim tíma, er hér skipti máli, og átti því J eigi lagatilkall til launa vegna veikinda sinna, sem hér um ræðir. Var S því sýknaður af kröfu J um laun 1566

Sjóveð.

Dæmdur sjóveðréttur í skipi til tryggingar bótum vegna árekstrar við bryggju 1860

Skaðabætur.

A. Innan samninga.

Múrarafyrirtæki eitt tók að sér að sjá um verk í húsi, er H var að byggja. Er verkinu var lokið risu deilur um það hvernig verkið væri af hendi leyst. Dómkvaddir menn töldu verkið gallað og mátu hvað kosta mundi úr að bæta. Var mat þetta lagt til grundvallar og múrarafyrirtækinu gert að greiða þær bætur 247

Með samningum gerðum árið 1970 tók H að sér að byggja hús fyrir G og fleiri aðila. Bygging hússins drógst allmjög fram yfir það, sem ákveðið var í verksamningi, og húseigendur töldu, að á húsinu væru ýmsir gallar. Ekki höfðu þeir þó kröfur uppi af því efni fyrr en löngu síðar. H taldi sig eigi hafa fengið að fullu greitt fyrir verk sitt og stefndi G og félögum hans til greiðslu eftirstöðva verklauna, en G og félagar hans kröfðu um skaðabætur. Talið, að G og félagar hans hefðu dregið svo mjög að kvarta bæði um hve verkið sóttist seint og að það væri gallað, að þeir hefðu firrt sig rétti til að krefjast skaðabóta af þeim sökum. Hins vegar var þeim gert að greiða eftirstöðvar verklaunanna 462

A h/f seldi fjórum mönnum raðhús, er eigi voru fullgerð. Mjög seint gekk að ljúka húsunum og urðu kaupendur fyrir verulegu tjóni, sem A h/f var gert að bæta 576

D keypti íbúð af J. Fljótlega eftir að D hafði tekið við íbúðinni kvartaði hann yfir því, að í íbúðinni fyndist allmikið af meindýrum. Þá væri þar greinilegur raki og íbúðin svaraði alls ekki þeim kröfum, sem gera yrði til slíkrar íbúðar. Héraðsdómur taldi, að íbúðin væri haldin ýmsum leyndum göllum og gerði J að greiða D nokkrar bætur vegna þessa. Í Hæstarétti var J sýknaður af kröfum D,

- þar sem hún styddi eigi kröfur sínar við það að ráða bót á rakamyndun í íbúðinni. Sératkvæði 934
- Á árinu 1978 keypti S bifreið eina af G. Var hér um að ræða 10 ára gamla bifreið með dieselvél. Var vél bifreiðarinnar endurbyggð. Í febrúar 1979 lét S gera við vél bifreiðarinnar og var hún þá talin mjög slitin. S krafðist skaðabóta úr hendi G á þeim forsendum, að hann hefði verið beittur blekkingum, þar sem vél bifreiðarinnar hefði verið mikil meira notuð en lofað hefði verið. Talið ósannað, að G hefði við kaupin sagt við S, að vél bifreiðarinnar væri nýuppgerð og aðeins notuð í 40—60 þús. km akstur eftir það. Var talið ósannað, að blekkingum hefði verið beitt. Var G því sýknaður af kröfum S 961
- Á árinu 1974 keypti P fasteign af S. Fram kom, að hann hefði skoðað húsið áður allrækilega. Eftir að hann flutti í húsið taldi hann að fram kæmu í því ýmsir gallar, sérstaklega raki. Dómkvaddir matsmenn töldu, að niðurföll, skolplagnir o. fl. væri eigi í svo góðu lagi sem ætla mátti. Krafði P seljanda þess um bætur. Hús þetta var byggt á árunum 1946—1947. Talið, að P hefði mátt vænta þess, að það væri nokkuð úr sér gengið, og gat hann ekki krafist bóta vegna þessa. P var ekki sérfróður um byggingar, en hafði þó unnið á fasteignasölu og veitt forstöðu byggingaþjónustufyrirtækjum. Hann skoðaði húsið oftar en einu sinni og mátti honum vera ljóst almennt ástand þess. Talið að ráða megi af matsgerð, að húsið hafi verið haldið ýmsum leyndum göllum, sem varhugavert þótti að fullyrða, að P hefði mátt gera sér grein fyrir við kaupin. Var S því dæmt að greiða P nokkrar bætur vegna fyrrgreindra galla 1059
- S snéri sér til bifreiðasöluunnar B og bað hana að selja bifreið sína. Nokkrum dögum seinna var honum frá því skýrt, að kaupandi hefði fengist að bifreiðinni fyrir kr. 900 þúsund. Afsalaði S bifreiðinni og fékk greiddar í reiðufé 800.000 krónur. Fram kom hins vegar, að kaupandi greiddi hana með þremur veðskuldabréfum samtals að fjárhæð 2.800.000 krónur. Starfsmaður B tók bréf þessi og kvaðst hafa selt þau fyrir kr. 1.480.000, sem hann fór með sem eigið fé. S komst að þessum viðskiptum og vildi eigi una og krafði eigendur B svo og starfsmanninn H um frekari greiðslur. Talið, að það hefði verið forsenda samnings S og B, að S fengi það fé, er greitt hefði verið fyrir bifreiðina að frádregnum sölulaunum. Var því talið, að eigendur B ættu að greiða S það fé, sem þeir hefðu fengið af söluverði bifreiðarinnar. Fram kom, að H hefði látið gera nokkuð við bifreiðina áður en hann afhenti hana, en eigi

varð samkomulag um kostnað við þær endurbætur, og þar sem þær voru liður í aðgerðum hans til að öðlast með ólöglegum hætti gróða af viðskiptum við fyrirtæki, sem fengið hafði bifreiðina til umboðssölu, þótti ekki rétt, að kostnaður þessi kæmi til frádráttar því fé, er S skyldi fá. Var áætlað, að umrædd veðskuldabréf væru ein miljón og fimm hundruð þúsund króna virði gegn staðgreiðslu og var því þeim B og H gert að greiða 800 þúsund krónur. Sératkvæði 1306

S keypti íbúð í húsi, sem reist var á árunum 1946—1947. Taldi hann húsið óforsvaranlega einangrað, hitafyrirkomulag þess í algjöru ólagi og raki nokkur. Krafðist hann bóta af seljendum. Talið, að S hefði mátt gera sér grein fyrir því, að hann var að kaupa hús, sem gamalt var, og mátti reikna með, að einangrun í útveggjum hússins væri eigi jafn góð og er í nýrri húsum. Var ekki talið sannað, að einangrunin hefði verið lakari en búast mátti við í jafn gömlu húsi. Var því ekki talið, að S gæti krafðist seljanda um bætur vegna þess, að útveggir væru ekki nægilega einangraðir. Skipt hafði verið um hitakerfi í íbúðinni af seljanda. Höfðu verið settir upp rafmagnspilofnar í stað olíukyntrar miðstöðvar. Talið, að þótt S skoðaði húsið hafði hann ekki haft ástæðu til að ætla annað en að fjöldi ofnanna og stærð þeirra væri fullnægjandi til að hita íbúðina nægilega, en fram kom, að því var allmjög áfátt. Þá kom fram, að kaldavatnslögn var ekki nægilega einangruð og myndaðist raki við inntakskrana þegar vatn rann um leiðsluna. Var ekki talið, að S hefði mátt gera ráð fyrir slíku við skoðun og ekki vakti seljandi athygli hans á því. Með hliðsjón af þessum annmörkum var seljanda gert að greiða S nokkrar bætur 1492

H tók að sér að byggja hús fyrir S. Talið, að veruleg missemiði hafi orðið á byggingu hússins og var H gert að greiða húseiganda S bætur vegna þessa 1507

A byggði hús eitt og seldi það S. Húsinu var eigi að fullu lokið og urðu miklar deilur um lok byggingarinnar. Talið sannað, að frágangur hússins hafi eigi að öllu leyti verið sá, er gert hafði verið ráð fyrir í kaupsamningi og var A því gert að greiða nokkrar skaðabætur 1583

G hafði flutt búslóð sína með skipum E. Rétt eftir að búslóðin kom til landsins brann hún í vörugeymslu E. G krafði E um skaðabætur og var dæmt að hann ætti rétt á bótum. Urðu þá deilur um bótafjárhæð. G var að koma frá Svíþjóð og krafðist þess m. a. að miðað yrði við verðmæti sænskrar krónu, enda hefðu vörurnar verið keyptar þar. Talið, að G ætti einungis rétt á bótum miðað við verð-

mæti varanna í íslenskum krónum á tjóndegi 1629

Þ var ráðinn framkvæmdastjóri hjá N 15. maí 1978. Hann var nokkuð óreglusamur og hafði verið áfengissjúkur. Þ var frá störfum vegna áfengisneyslu í októbermánuði 1978 og var þá veitt nokkur áminning. Hinn 20. október kvaðst G hafa veikst og verið lasinn. Ekki tilkynnti hann stjórnarmönnum N um veikindi sín og ekki tókst fyrirsvarsmönnum N að hafa tal af Þ. Ekki aflaði hann sér læknisvottorðs um heilsu sína. Þá kom fram, að eftir 7. nóvember 1978 var hann nokkuð við drykkju. Hinn 9. nóvember 1978 viku fyrirsvarsmenn fyrirtækisins Þ frá störfum. Þ krafðist skaðabóta og vangreiddra yfirvinnulauna úr hendi Þ. Talið, að Þ hefði brotið svo gegn starfskyldum sínum, að N hefði verið rétt að víkja honum úr starfi án uppsagnarfrests. Að því er varðaði laun fyrir yfirvinnu þá krafði hann ekki um þau fyrr en honum hafði verið sagt upp störfum og upplýsingar um yfirvinnu voru ófullnægjandi. Var sú krafa því heldur ekki tekin til greina. Var því N aðeins gert að greiða lítils háttar vangreidd laun 1968

B. Utan samninga.

1. Árekstur skipa.

Hinn 27. ágúst 1978 lágu skipin F og H við bryggju í Njarðvíkurhöfn. Vindur var suð-austan 10 og slitnaði F frá bryggju og rak á H og skemmdi hann verulega. Eigendur H kröfðust bóta. Sjóferðaskýrslur voru ekki gefnar vegna árekstrar þessa og glöggar upplýsingar komu ekki fram um það, hve traustar festingar F voru. Veðurvottorð benda ekki til þess, að veðurofsi hefði verið meiri en vænta mátti á þessum árstíma. Samkvæmt því var talið, að festingar F hefðu ekki verið fullnægjandi til að mæta því veðri, sem skall á og búast mátti við. Þá var legustaður skipsins slíkur að meira hlaut að reyna á festingar en ella vegna vindáttar og straums, en eftirlit virðist ekki hafa verið haft með skipinu og festingum þess eftir að veður versnaði, fyrr en í óefni var komið. Voru því eigendur F taldir bera ábyrgð á tjóni H samkvæmt ákvæðum 195. gr. siglingalaga 1192

2. Bifreiðir.

Á ók fólksflutningabifreið sinni eftir Suðurlandsbraut á vinstri akrein. Er bifreiðin var stödd vestan við gatnamót Hallarmúla og Suðurlandsbrautar sveigði vöruflutningabifreið, eign Í, sem ók á hægri akrein samsíða stefnanda, til vinstri yfir á akrein Á og straukst við hans bifreið og sveigði

síðan til hægri. Bifreið þessi er mjög stór og 10 cm breiðari en gert er ráð fyrir í umferðarlögum, en hafði fengið sérstaka undanþágu. Ökumaður vöruflutningabifreiðarinnar virðist ekkert hafa tekið eftir árekstrinum og ók hikaust áfram og brott. Á hemlaði og reyndi að sveigja frá er hann rakst á vöruflutningabifreiðina, en það skipti þá engum togum, að bifreið H, sem ók austur Suðurlandsbraut, næst á eftir, lenti aftan á henni og skemmði hana. Af þessum árekstrum, sérstaklega þeim síðari, hlaut Á veruleg meiðsl. Svo virðist sem öllum bifreiðunum hafi verið ekið með um 30—40 km hraða miðað við klst. Ökumaður vöruflutningabifreiðarinnar var talinn eiga sök á árekstri þessum með því að sveigja inn á vinstri akrein og á bifreið Á, svo og aka brott án þess að hirða neitt um hvað gerðist, heyrði hann þó skruðninga. H var einnig talinn hafa átt nokkra sök á hvernig fór með því að aka mjög nálægt bifreið Á. Var því talið, að H og í svo og váttryggingarfélög þessara bifreiða bæru fébótaábyrgð á tjóni Á í umrætt sinn, en ekkert benti til þess að Á ætti sjálfur sök á hvernig fór. Á meiddist nokkuð á hálsi og baki. Var hann talinn óvinnufær í 5 mánuði eftir slysið, með nokkra örorku næstu tvo mánuði. Síðan lítið eitt skerta orku í einn mánuð, en varanleg örorka hans var metin 8%. Dómkvaddir menn könnuðu meiðsl Á og mátu örorku hans. Þeir voru sammála fyrrgreindu álit. Tryggingastærðfræðingur reiknaði út tjón Á vegna varanlegrar örorku og mat það nkr. 10.428 og tjón hans vegna varanlegrar örorku nkr. 63.380,00. Á fékk greidd laun frá vinnuveitanda sínum meðan hann var veikur gkr. 127.594,00 og bætur frá Tryggingastofnun ríkisins gkr. 63.349,00. Bætur til Á vegna örorku voru ákveðnar nkr. 39.962,32 og bætur fyrir ólíkamlegt tjón nkr. 4.000,00. Sér-
atkvæði

711

Sumarið 1970 komu hingað til lands fjórir frakkar til kvikmyndatöku. Einn þeirra var fyrirsætan A. Einn þeirra félaga tók bifreið án ökumanns á leigu hjá bílaleigunni F. Sú bifreið var ábyrgðartryggð hjá Sjóvá. Ók hópur þessi síðan út á land og mun H hafa ekið. Í Þjórsárdal varð það óhapp að bifreiðin valt og meiddist A nokkuð. Var A flutt til Selfoss, en eftir lækni skoðun þar var ákveðið að hún færi á sjúkrahús í Reykjavík. Var flutningnum nú haldið áfram í sjúkrabifreið eign sýslusjóðs Árnessýslu, en sú bifreið var ábyrgðartryggð hjá Samvinnutryggingum. Á leiðinni til Reykjavíkur lenti sjúkrabifreið þessi í árekstri við aðra bifreið, eign Á, og var hún ábyrgðartryggð hjá Samvinnutryggingum. Varð

áreksturinn við vegamót Suðurlandsvegur og Árbæjarvegur. Má ætla, að þá hafi einnig eitthvað bæst við meiðsli A. A krafði nú bifreiðaleiguna F, Sjóvá, eiganda sjúkraflutningabifreiðarinnar, eiganda bifreiðar þeirrar, er lenti í árekstri við sjúkraflutningabifreiðina og váttryggjanda þeirrar bifreiðar in solidum um greiðslu skaðabóta. Í hér-aði voru eigandi sjúkraflutningabifreiðarinnar og bifreiðar þeirrar, er lenti í árekstrinum við þá bifreið svo og váttryggingarfélag, er ábyrgðartryggt hafði þær bifreiðar, sýknað af kröfum A, þar sem yfirgnæfandi líkur væru fyrir því að meiðsli A, þau er valdið hefðu henni tíma- bundinni og varanlegri örorku hennar, hefðu orðið er bifreið hennar valt í Þjórsárdal, en ekki við áreksturinn. Var því fébótaábyrgð eingöngu lögð á eiganda bílaleigunnar F og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar. Í Hæstarétti voru bæði F og Sjóvá sýknuð, þar sem A hefði verið farþegi í bifreið, sem annar maður hafði á leigu án öku- manns. Flutningur A hefði eigi verið gegn gjaldi og ætti því hin hlutlæga fébótaregla 1. mgr. 67. gr. umferðarlaga ekki við um tjón hennar, sbr. 2. mgr. nefndrar greinar. Tveir hæstaréttardómarar töldu hins vegar, að hin leigða bifreið hefði verið til afnota fyrir almenning gegn borgun og bæri því að staðfesta hinn áfrýjaða dóm

836

Hóþflutningabifreið bilaði, er hún var á leið til Siglufjarðar, í jarðgöngum þar. Var hún látin renna út úr jarðgöngunum, en það tókst eigi að stöðva hana og fór hún út af veginum og valt og rann niður fjallshlíð. Öllum farþegum tókst að komast út nema einum, M, og andaðist hann. Móðir M, K, sem var einstæð, krafðist bóta vegna missis fyrir- vinnu úr hendi eiganda bifreiðarinnar og váttryggingar- félags hennar. M var fæddur 2. desember 1952, en féll frá 7. mars 1976. M var sjómaður og hafði allgóðar vinnu- tekjur næstu árin áður en hann dó. Talið sannað, að hann hefði lagt nokkurt fé til heimilis og var ekkert sem benti til þess að úr þeim fjárstyrk hefði dregið til frambúðar, ef honum hefði enst aldur. K var einstæð, en á framfæri hennar voru tvær dætur 10 og 11 ára, þá 17 ára dóttir og hina fjórðu 21 árs. M var framfærsluskyldur gagnvart K samkvæmt 6. gr. framfærslulaga nr. 80/1947. Talið, að K ætti rétt til bóta skv. ákvæðum 224. gr. alm. hgl. Voru hæfilegar bætur metnar 10 þúsund krónur. Þá var bifreiðareiganda og váttryggingarfélaginu skylt að greiða kostnað vegna legsteins 628 krónur, svo og flutning á leg- steini 150 krónur og 600 krónur vegna kostnaðar við út- för. Sératkvæði

1084

Hinn 5. júlí 1980 ók P bifreið sinni austur Elliðavog. Rökkvað

var, skýjað og úrkoma. Þ kveðst hafa verið að koma frá Sæviðarsundi og ekið eftir Elliðavoginum og ætlað áfram Sætún og niður á Skúlagötu. Hann hafi ekið á hægri akrein Elliðavogsins og verið á miðri akrein og ekið með um 60 km hraða á klst. með ökuljósinn tendruð. Um 20—30 metra frá þeim stað er áreksturinn varð, kveðst Þ hafa tekið eftir tveimur bifreiðum. Fremri bifreiðin hafi ætlað að beygja til vinstri, annað hvort inn í húsagötu við Kleppsveg eða inn á Laugarásveg. Síðari bifreiðin, en það hafi verið bifreið S, hafi verið búin að gefa stefnumerki til vinstri, en um það bil 10 metrar hafi verið á milli hennar og bifreiðar P. Hafi bifreið S beygt skyndilega til hægri fyrir bifreið P og árekstri ekki orðið forðað. Ökumaður bifreiðar S kvaðst í umrætt sinn hafa ekið eftir Elliðavoginum og ætlað þar inn á Laugarásveg til vinstri. Rétt á undan hafi verið bifreið. Önnur bifreið, sem ekið hafi verið í sömu átt. Ökumaðurinn kveðst hafa hætt við að beygja inn á Laugarásveg og ákvað að halda vestur Sætún því hann hafi þá ætlað að beygja yfir á hægri akrein Elliðavogs, en ekki gefið stefnuljós um beygjuna. Hann sagðist hafa litið í baksýnisspegil til að gá hvort hann sæi einhverja bifreið á eftir sér, en hann hafi ekkert séð. Talið, að áreksturinn hefði orðið með þeim hætti, að ökumaður bifreiðar S hefði beygt yfir á hægri akrein í veg fyrir bifreið P og eigi hann því sök á hvernig fór, enda ekki gefið stefnumerki um breytta akstursstefnu. Ekki var það talið gefa ástæðu til sakarskiptingar, þótt P hefði ekið með 60 km hraða, en hámarkshraði þarna er 50 km/klst. Var því S og vátryggingarfélagi hans bifreiðar dæmt að greiða P bætur vegna skemmda á bifreiðinni 1097

Þeir J og V óku bifreið, er þeir áttu saman, um Austurland.

Þeir voru ókunnugir á þessum slóðum. Er þeir komu að vegamótum Borgarfjarðarvegur og Seyðisfjarðarvegur hagar svo til, að vegi hafði verið breytt nokkuð. Hafði vegurinn verið færður og var gamli hluti hans eftir. Þessum gamla vegarkafli var ekkert haldið við, en þó mun Egilsstaðahreppur og maður einn hafa notað vegarspotta þennan til flutninga. Þarna var akstursstefnumerki, sem vísaði vegfarendum rétta akstursleið. Þrátt fyrir þetta ók J bifreiðinni hinn gamla veg og þar í hvarf, þannig að bifreiðin valt og skemmdist mjög verulega og V meiddist, m. a. hryggbrotnaði. Þeir J og V kröfðu síðan ríkissjóð vegna Vegagerðar ríkisins, Egilsstaðahrepp og fyrrgreindan bónda, þann er notaði veginn, um bætur. Eigi voru þeir J og V taldir eiga rétt á bótum því Vegagerð

ríkisins var ekki skylt að halda við hinum gamla vegar-
kafla eftir að hann var lagður niður sem opinber vegur
vegna breytinga á vegarstæði. Talið, að J hefði sýnt veru-
legan skort á athygli er hann veitti ekki akstursstefnu-
merkinu eftirtekt, en veður var gott og ekkert er birgði
sýn. Varð því eigi talið, að þeir ættu rétt til skaðabóta
vegna slyssins og skipti ekki máli þótt Egilsstaðahreppur
og umræddur bóndi hefðu notað veginn eitthvað. Voru því
allir aðilar sýknaðir af kröfum J og V. Sératkvæði 1845

Hinn 22. janúar 1980 um kl. 24,00 ók Þ bifreið sinni norður
Reykjavíkurveg og beygði til vinstri áleiðis vestur Hjalla-
braut. Í sama mund var bifreið F ekið um þessi gatna-
mót á leið suður Reykjavíkurveg. Skall framendi bifreið-
ar Þ á hægri hlið bifreiðar F með þeim afleiðingum að
bifreiðin valt á hliðina. Báðar bifreiðarnar stórskemmd-
ust og farþegar í þeim meiddust. Umferðarljós er á gatna-
mótum þessum og logaði grænt ljós fyrir báðar bifreiðarnar.
Umferð suður Reykjavíkurveg á forgang fyrir umferð,
sem kemur að sunnan, með fyrirhugaðri beygju vestur
Hjallabraut, en götur eru malbikaðar á þessum slóðum
og færi var þurrt. Lélegir sumarhjólbarðar voru undir bif-
reið Þ, en góðir hjólbarðar með sumarmynstri undir bif-
reið F. Hemlar reyndust í lagi. Hemlaför eftir bifreið F
mældust 20 metrar eftir vinstra hjól og 35 metrar eftir
hægra hjól. Hámarksökuhraði á þessu svæði er 45 kíló-
metrar á klukkustund. Talið var, að meginorsök slyssins
væri stórkostlegt gáleysi Þ að veita ekki bifreið F athygli
er hún nálgðist gatnamótin. Þá var hún augljóslega tal-
in hafa ekið nokkuð hratt. Þá var einnig talið, að bifreið
F hefði ekið á helst til miklum hraða. Var ábyrgð á tjón-
inu skipt þannig, að Þ bæri sjálfur 3/4 hluta, en fengi bætt
1/4 hluta. Sératkvæði 1877

Ó hafði verið að drykkju um kvöld eitt og nótt, en ók samt
bifreið sinni. Með honum var félagi hans B og var eigi
sannað, að hann hefði neytt áfengis. Um kl. 9.50 hinn 29.
júli 1979 var Ó að aka bifreiðinni upp í Mosfellssveit og
þurfti að aka fram úr annarri bifreið, en bifreiðin fór út
af veginum og valt. Hlaut B þau meiðsl að hann andað-
ist. Ráðamenn B kröfðu Ó um greiðslu útfararkostnað-
ar. Rannsókn leiddi í ljós, að vinandamagn í blóði Ó var
1,59%. Talið sannað, að B hefði mátt vera ljóst, að Ó væri
óhæfur til að stjórna bifreið vegna ölvunar. Þar sem hann
tók sér far með bifreiðinni við þessar aðstæður gerði hann
það á eigin ábyrgð og fyrirgerði þar með rétti til bóta.
Geta því foreldrar hans eigi krafist skaðabóta úr hendi
Ó eða váttryggingarfélags hans. Voru þessir aðilar því

sýknaðir af bótakröfunni	1941
Hinn 29. september 1974 um nóttina ók K bifreið sinni frá veitingahúsinu Sigtúni við Suðurlandsbraut áleiðis til Kópavogs. S var farþegi í bifreiðinni. Er K ók austur Sogaveg lenti bifreiðin á pallhorni vörubifreiðarinnar, sem stóð kyrrstæð á hægri brún þeirrar götu. Hlaut K slík meiðsli, að hann andaðist, en S hlaut einnig mjög mikil meiðsli og var varanleg örorka af þeim sökum metin 75%. S krafði dánarbú K, váttryggingarfélag bifreiðar hans og enn fremur eiganda vörubifreiðarinnar og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar um skaðabætur. Fyrir Hæstarétti miðaði hann fjárhæðir sínar við fjárhæð ábyrgðartryggingar bifreiða á þeim degi, sem málið var flutt. Á þeim tíma er slysið varð nam fjárhæð ábyrgðartryggingar bifreiða þeirra, sem hér skipta máli, 6.000.000,00 gkr. vegna hvorrar bifreiðar. Talið, að bótaábyrgð váttryggingarfélaganna, ef dæmd yrði, gæti aldrei farið fram úr hámarki þeirra ábyrgðartrygginga vegna bifreiðanna, sem voru í gildi þegar slysið varð. Lagt var til grundvallar, að K heitinn hefði átt alla sök á slysinu með því að hafa ekki nægilegt vald á bifreiðinni. En fram kom, að hann var verulega ölvaður er hann hóf akstur. Ölvun hans var slík að slíkt mátti naumast dyljast S, er hann þáði far með K, og sérstaklega þegar til þess er litið, að tveir menn reyndu að fá hann ofan af því að aka bifreiðinni. Elgi var tillit til þess tekið, að S taldi, að hann hefði verið rænulaus vegna ofurölvunar, enda slíkt ósennilegt. Þar sem S tók sér far með K við þessar ástæður verður að telja, að hann hafi tekið á sig þá áhættu, er valdi því, að hann geti ekki krafði dánarbú K um bætur vegna tjónsins og ekki heldur váttryggingarfélag hans. Þar sem Sogavegur er um 9 metra breið gata með umferð í báðar áttir og vörubifreiðin hafði lagt við hægri brún götunnar, sem er skipt í tvo vegarhelminga með brotinni línu, var eigi talið, að um sök væri að ræða af hendi eiganda hennar og var hann því sýknaður svo og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar. Sératkvæði	1990

3. Opinber mál.

H var dæmdur sekur um þjófnað, fjársvik og skjalafals. Var hann dæmdur til að greiða þeim, er fyrir tjóni urðu og bóta kröfðust, nokkrar skaðabætur	1
Manni, er falsað hafði tékka og notað sem greiðslu, dæmt að greiða þeim, er orðið hafði fyrir tjóni, bætur	233
Héraðsdómari dæmdi skaðabótakröfu í refsímáli um líkamsmeiðingar. Hæstiréttur vísaði þeirri kröfu frá dómi, þar	

	Bls.
sem hún hafði aldrei verið borin undir ákærða	363
Þrír menn veittust að manni nokkrum og veittu honum verulega áverka. Var þeim gert að greiða honum gkr. 270.000,00 í skaðabætur	485
Manni, er falsað hafði tékka og sveik út greiðslur, dæmt að greiða þeim skaðabætur, sem fyrir tjóninu urðu	563
Maður, sem dæmdur var til refsingar fyrir þjófnað og skjalfals, dæmdur til að greiða þeim, er fyrir tjóni höfðu orðið og bóta kröfðust, skaðabætur	771
J kveikti í hraðfrystihúsi einu, án þess að talið væri sannað, að það væri gert af ásetningi. Var honum gert að greiða váttryggingarfélagi því, er brunabætur greiddi, skaðabætur vegna þessa	969
Í opinberu máli var ákærði sýknaður af ákæru vegna líkamsárásar og var því skaðabótakröfu þess, er fyrir árás kvaðst hafa orðið, vísað frá dómi	1167
Maður dæmdur til að greiða fé, er hann hafði svikið út með innstæðulausum tékkum	1274

4. Vinnuslys.

- B var háseti á togara einum. Eitt sinn er verið var að taka inn hlerana sveifluðust þeir til og rákust á B, sem var við framenda hlerans, og brotnaði B á vinstra fæti. Orsök slyssins talin sú, að vír hefði sloppið af spilás. Talið, að eigi hefði verið sýnd nægileg varúð við verkið og var fébótaábyrgð lögð á útgerð skipsins. Við slysið hlaut B veruleg meiðsl. Læknar mátu örorku hans og töldu, að hún væri 100% fyrstu 4 mánuðina eftir slysið, síðar 50% og í 3 mánuði, en varanleg örorka væri 10%. Tryggingafræðingur taldi, að tjón B vegna slyssins, miðað við örorku hans og tekjur á undanförunum árum, næmi samtals nkr. 64.403,00. Fram kom, að B höfðu verið greidd laun eftir slysið um 80.000,00 gkr. og sérstakar slysabætur um 220.000,00 gkr. Hæfilegar bætur til B vegna örorkutjóns voru ákveðnar 27.000,00 nkr. og bætur fyrir þjáningar og lýti 2.500,00 nkr. 44
- Á var skipstjóri á skipinu B. Akkerisbúnaður á skipinu var þannig að úr akkerinu sjálfu var 12—15 faðma löng keðja, en við hana var festur togvír til að lengja hana og var í því skyni notaður vírlás. Gekk bolti gegnum enda lássins og hefur hann haus á endanum og var hann utan á armi lássins, sem hann var skrúfaður í. Eitt sinn var verið að draga inn stjórnborðsakkerið. Þannig háttar til, að í gegnum hvalbak bátsins stjórnborðsmegin er gat, sem akkerisfestin rann í gegnum. Aftarlega stjórnborðsmegin við miðju hvalbaksins er útbúnaður, sem akkerisfestin liggur

í gegnum og áfram í gegnum blökk og að togvindu, sem er bakborðsmegin á þilfari bátsins um ca. 1½ til 2 m aftan við hvalbak. Til þess að hægt væri að draga akkerisfestina inn að fullu, þurfti vírlásinn, sem togvírinn og akkerisfestin voru hnýtt saman með, að koma lóðréttur inn á sporið. Að öðrum kosti stöðvaðist festin á boltanum, sem gekk út fyrir vírlásinn. Þegar lásinn kom inn láréttur var gripið til þess ráðs að snúa honum 1/4 úr hring, venjulega með brýnslujárni og var hætt að draga akkerisfestina á meðan. Þegar slysið varð, var Á að aðstoða við að draga inn akkerisfestina. Hann hafði komið rörbútt inn í keðjuhlekkinn og bað stýrimanninn að hífa rólega og síðan kallað í hann til að stoppa til að kippa rörbútnum út úr hlekknum, en stýrimaður hafði hift á fullu og ekki stoppað. Rörbúturinn hafi rekist í og slegist í handlegg Á og síðan hrokkið út í sjó. Við slysið hlaut Á veruleg meiðsl á vinstri hendi. Sérfróðir meðdómsmenn töldu, að búnaður þessi væri ekki hættulegur í sjálfu sér, en Á hafi verið skipstjóri og því borið ábyrgð á búnaði öllum. Þá bar honum að gefa stýrimanni skýr fyrirmæli, sem öruggt væri að hann heyrði. Var talið, að misbrestur hefði verið á þessu hjá báðum mönnunum og var því sök á slysi þessu hjá báðum mönnum og var því sök á slysi þessu skipt þannig að Á var sjálfur talinn eiga 3/5 hluta, en stýrimaður 2/5 hluta sakar og ætti skipstjóri rétt á bótum að því marki. Metin var örorka stefnda og var varanleg örorka hans talin 15%, en læknar töldu hann ýmist hafa verið 100% öryrkja fyrstu 4 mánuðina eftir slysið eða í 6½ mánuð. Þá hafi hann verið 50% öryrki í næstu 3 mánuði. Fram kom, að Á byrjaði að vinna við bátinn 6½ mánuði eftir slysið. Á taldi örorkutjón sitt nema gkr. 4.634.410,00 og hæfilegar bætur vegna þjáninga og miska 1.500.000,00 gkr. Við ákvörðun bóta var örorkutjón hans metið 2.500.000,00 gkr. og hæfilegar bætur fyrir þjáningar og miska 1.000.000,00 gkr. Af fjárhæð þessari skyldi Á fá bætta 2/5 hluta af 1.800.000,00 gkr. Fram kom, að Á hafði fengið greitt hjá váttryggingarfélagum samtals gkr. 2.277.642,00 eða hærri fjárhæð en honum bar að fá greitt og voru því eigendur skipsins sýknadír af kröfunni á þeim grundvelli 1440

5. Ýmis tjónstilvik.

R var 12 ára gamall í barnaskóla. Eigi var kennsla í leikfimi í barnaskólanum og var hún stunduð í húsi héraðsskólans á staðnum ásamt nemendum þess skóla. Nemendur í héraðsskólanum voru 1 til 2 árum eldri en R. Eitt sinn, er

nemendur voru að æfa hástökk yfir 75—80 cm háa slá, fípaðist R við stökk svo hann datt og hlaut brot á vinstri olnboga. Bati gekk erfiðlega og var hann metinn 20% varanlegur öryrki af völdum slyssins. Hann stefndi síðan íþróttakennara héraðsskólans og ríkissjóði til greiðslu skaðabóta. Talið, að slysið yrði ekki á neinn hátt rakið til aðgerða eða aðgerðaleysis íþróttakennarans við kennsluna, þannig að lögð yrði skaðabótaábyrgð á hann eða ríkissjóð. Talið, að slysið hefði eingöngu orðið vegna óhappatilviljunar. Voru því íþróttakennarinn og ríkissjóður sýknaðir í málinu

82

H var handtekinn af löggæslumönnum, þar sem hann var grunaður um að ónáða konu eina. Var hann kvaddur á lögreglustöðina og gaf þar skýrslu. Alls var honum haldið á lögreglustöðinni í 7 klst., áður en hann fékk að fara. Talið, að frelsisskerðing H hefði staðið lengur en efni stóðu til. Voru honum því dæmdar 600 krónur í skaðabætur úr ríkissjóði

260

S átti hæsnahús í S-kaupstað. Húsið var leigt og var eigi í góðri hirðu. Brotist hafði verið inn í það, en eigi gert við það og virðist þar hafa verið rottugangur mikill um árabíl. Endaði með því að hænsnin voru flutt úr húsinu. Kvartað var yfir óþrifnaði og rottugangi við hæsnahúsið. Heilbrigðisnefndarmenn S-kaupstaðar skoðuðu húsið og töldu af því stafa óþrifnað og rottugang. Eftir nokkrar umræður og bréfaskipti var það sammæli heilbrigðisnefndar, lögreglu og meiri hluta bæjarstjórnar, að hæsnahúsinu skyldi eytt með því að brenna það og jafna yfir lóðina. Var það gert og síðan tilkynnt S. S taldi sig hafa orðið fyrir verulegu tjóni vegna þessa. Talið, að S hefði eigi brugðið svo skjótt við, sem af honum yrði að krefjast um að gera ráðstafanir til eyðingar á rottunum. Virðist hann þó hafa viljað gera viðhlitandi ráðstafanir vegna ófagnaðar þessa og fékk meindýraeyði til þess að eitra fyrir rottunir og virðist sú eitrun hafa borið til ætlaðan árangur. Ekki var talið sannað, að svo stórfelld hætta hefði stafað af þeirri eitrun eða dauðum rottum, að heimilt hefði verið með stoð í ákvæðum laga um hollustu-hætti og heilbrigðiseftirlit, í heilbrigðislöggjöf eða öðrum réttarreglum að leggja eld í húsið án undangenginnar tilkynningar til S, svo sem gert var. Þar sem bæjarstjórn S-kaupstaðar bar ábyrgð á þessari aðgerð var talið, að S ætti rétt til skaðabóta fyrir það tjón, er hann af þessu beið, og voru honum dæmdar nokkrar bætur

902

J og B höfðu um alllangt skeið gefið út vegakort af Íslandi. Stofnuðu þeir fyrirtekið K til að annast útgáfu þessa

korts, 1975 kröfðust Landmælingar Íslands (L) þess, að lagt yrði lögbann á útgáfu korts þessa. Því máli lyktaði með sátt, sem gerð var í fógetarétti Reykjavíkur 24. júní 1974, þar sem K skuldbatt sig til að greiða L nokkrar bætur og gefa ekki út kort í framtíðinni án sérstaks leyfis hans. Jafnframt lýstu eigendur K því yfir, að þeir viðurkenndu rétt L til útgáfu landakorta af Íslandi og allrar slíkrar starfsemi. Árið 1976 féllst L á, að K gæfi út vegakort af Íslandi gegn greiðslu til hans. Á árinu 1977 stofnuðu eiginkonur þeirra B og J, þær D og G, fyrirtækið M til landabréfaútgáfu. Síðla árs 1977 gaf M síðan út kort af Íslandi. L taldi, að hér væri um að ræða brot á einkarétti sínum og höfundarrétti og fékk lagt lögbann við því, að umræddu korti væri dreift. Höfðaði L síðan mál til staðfestingar lögbanninu og stefndi öllum þeim B, J, D, G og M, og krafðist staðfestingar lögbannsins og skaðabóta úr hendi fyrrgreindra aðila. L taldi, að við gerð landabréfsins 1977 hefðu verið notaðir tveir uppdráttir, er hann ætti höfundarrétt og einkarétt að. Annar væri í erlendra landabréfabók, en hinn væri landabréfið frá 1976, sem K hefði gefið út með samþykki. Þessu var algjörlega mótmælt af þeim B, J, D, G og M. Talið, að L ætti höfundarréttinn að hinu erlenda landabréfi, en landabréfið frá 1976 væri greinilega teiknað af öðrum og bæri einkenni sjálfstæðrar kortagerðar bæði að efnisvali og útliti. Var því ekki talið öruggt, að L ætti höfundarrétt að þeim uppdrátti. L gat ekki sannað höfundarrétt sinn að þeim atriðum á landabréfinu frá 1976, sem kunna að hafa verið höfð til hliðsjónar við gerð þess landabréfs, sem út var gefið 1977, en þar er fyrst og fremst um nafnasetningu að ræða. Með hliðsjón af því voru þær D og G svo og M sýknaðar af kröfum L. Fram kom, að þau I og J höfðu lánað konum sínum svo og M afnot af húsnæði sínu, pósthólfi, spjaldskráum sínum og öðru í sambandi við kortagerðina. Með þessu áttu þeir hluta að útgáfunni og rufu skuldbindingar sínar samkvæmt sáttinni frá 1975. Var þeim því dæmt að greiða L nokkrar bætur. Hins vegar var talið, að eins og málsúrslit urðu yrði lögbannið eigi staðfest og það var úr gildi fellt. Sératkvæði 1124

Ummæli, sem viðhöfð voru um mann í sjónvarpi, ekki talin refsiverð og því sýknað af miskabótakröfu hans 1648

Er verið var að taka togarann Ó í slipp í Reykjavík, rakst skipið á horn setningarbryggjunnar og skemmdist bryggjan mikið. Sannað með matsgerðum, að bryggjan var mjög úr sér gengin og léleg. Var af þessari ástæðu

hættara en ella við því, að bryggjan yrði fyrir hnjaski af völdum skipa, sem vísað var að henni, áður en þau voru tekin í dráttarbraut. Talið, að þetta veitti starfsmönnum ástæðu til þess að vekja athygli skipstjórnarmanna á því, að brýnt væri að fara með sérstakri gát, er þeir legðu skipum sínum að bryggjunni. Talið, að eigendum Ó bæri að bæta tjónið, þó þannig, að bryggjueigandinn bæri að nokkru tjón sitt sjálfur. Voru batur ákveðnar með einni fjárhæð, en einn kröfuliður var svo vanreifaður, að honum var vísað frá dómi 1860

Hinn 17. apríl 1964 seldi S jörð sína K, H nokkrum. Í samningi áskildi hann börnum sínum forkaupsrétt að jörðinni, ef H seldi. Hinn 21. nóvember 1969 seldi H síðan Jarðeignasjóði ríkisins jörðina. Með dómi Hæstaréttar 8. desember 1975 var forkaupsréttur barna S að jörðinni viðurkenndur og heimiluð riftun á söluinni til Jarðeignasjóðs. 11. mars 1976 var börnunum veitt afsal fyrir jörðinni eftir að þau höfðu staðið skil á kaupverði. Í óáfrýjuðum héraðsdómi, uppkveðnum 1. mars 1977, var talið, að hreppur sá, er jörðin var í, ætti forkaupsrétt að jörðinni og heimilað að kaupa hana á sömu kjörum og hún var seld Jarðeignasjóði. Hinn 20. mars 1977 féll hreppurinn frá forkaupsrétti sínum að jörðinni. Börn S töldu, að byggingar jarðarinnar hefðu mjög skemmst og eyðilagst á þeim tíma, er jörðin var í eigu Jarðeignasjóðs ríkisins, enda var hún í eyði. Kröfðu þau Jarðeignasjóð um batur. Er börnum S var veitt afsal fyrir jörðinni 11. mars 1976 verður að telja, að þau hafi vítað eða mátt víta að ástand mannvirkja eins og það var. Fengu börnin mannvirkin keypt á sama verði og þau hefðu verið metin árið 1969. Það verð greiddu þau án fyrirvara og var því talið, að þau hefðu fyrirgert öllum rétti sínum til að hafa uppi síðar skaðabótakröfur vegna ástands mannvirkjanna. Var því Jarðeignasjóður og ríkissjóður sýknaður af kröfum barnanna. Sératkvæði 1955

Talið sannað, að þau S, M og H hefðu veitt G aðför og aðsúg við veitingahús eitt og beitt hann líkamlegu ofbeldi og meitt hann nokkuð. Var talið, að þeim bæri óskipt að greiða G batur vegna þessa. G hafði þegar fengið greiddar nokkrar batur frá árásarmönnum og var það fé talið það mikið, að tjón hans væri þar með að fullu bætt, en einum kröfulið var vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 2017

Skattar.

Félagsstofnun stúdenta er sjálfseignarstofnun stofnuð með lögum. Hún rekur m. a. svonefnda hjónagarða í Reykja-

vík. Félagsstofnuninni var gert að greiða í fasteignaskatt í borgarsjóði vegna byggingar þessarar. Krafðist félagsstofnunin þess, að fasteignaskattur þessi yrði úr gildi felldur. Í íbúðum hjónagarða þeirra, er hér greinir, eiga háskólastúdentar þess kost að búa með fjölskyldum sínum. Leigutímabilið er þó ekki bundið við skólatíma. Er húsnæðið því að nokkru leyti notað fyrir fólk, sem ekki er við háskólanám. Talið, að skýra beri undantekningarákvæði 5. gr. laga nr. 8/1972 þröngt, þannig að húsrými þetta falli eigi þar undir og var krafa Félagsstofnunar því eigi tekin til greina. Sératkvæði 1045

Á seldi mjólk frá mjólkursamsölunni í Reykjavík. Gjaldheimtan krafði hann um aðstöðugjald vegna þessarar mjólkurverslunar. Mjólkursamsalan hafði áður fyrr einkarétt til sölu á mjólk, en með lögum nr. 68/1976 var málum þessum skipað að nýju, þannig að einkarétti til mjólkursamsölu til heildsölu á mjólk og mjólkurafurðum var haldið, en einkaréttur til smásölu var felldur niður. Mjólkursamsalan, meðan hún verslaði með mjólk og mjólkurafurðir, hafði ekki verið talin aðstöðugjaldsskyld. Talið, að af for sögu laga nr. 68/1976 verði ráðið, að á því hefði verið byggt, að breyting þessi hefði ekki í för með sér aukinn dreifingarkostnað, er bitnaði á neytendum. Það myndi hins vegar verða, ef verslunareigendur væru aðstöðugjaldsskyldir vegna sölu mjólkur og mjólkurafurða. Sú nefnd, sem verðleggur þessa vöru í smásölu miðaði ekki við það, að aðstöðugjaldið yrði ekki lagt á sölustarfsemina. Var því talið, að þegar lög nr. 68/1976 voru sett hefði verið við það miðað að óbreytt væri sú tilhögun, að ekki væri greitt aðstöðugjald vegna sölu mjólkur og mjólkurafurða, sem verslunareigendur fengju í þessu skyni úr mjólkursamsölunni, enda er bókhaldi hagað á þann hátt að ætla má að hér sé raunverulega um umsýsluviðskipti að ræða. Samkvæmt þessu var talið, að Á bæri eigi að greiða aðstöðugjald vegna þessarar verslunar 1831

Skilorðsbundnir dómur.

Maður hafði á aldursskeiðinu 19—21 árs flutt inn fíkniefni og dreift þeim í hagnaðarskyni. Ennfremur smyglað inn áfengi og selt það svo og stundað brugg. Var honum dæmd fangelsisvist í 3 mánuði og 3 mánuði skilorðsbundið svo og sekt í ríkissjóð. Honum hafði eigi verið refsað áður og virtist nú stunda nám þegar dómur var upp kveðinn 96

Mönnum dæmt 30 daga varðhald skilorðsbundið í 2 ár fyrir hlutdeild í líkamsárás 485

G hlaut skilorðsbundinn dóm 11. nóvember 1977. Var honum

dæmd refsing í máli vegna fjárdráttar og skjalafals í einu lagi með hinum fyrra dómi, en nú bæði fangelsi í 3 mánuði án skilorðs og skilorðsbundið fangelsi í 6 mánuði 1247

Skip.

Hinn 27. ágúst 1978 lágu skipin F og H við bryggju í Njarðvíkurhöfn. Vindur var suð-austan 10 og slitnaði F frá brvæggju og rak á H og skemmdi það verulega. Eigendur H kröfðust bóta. Sióferðaskýrslur voru ekki gefnar vegna árekstrar þessa og glöggar upplýsingar komu ekki fram um það, hve traustar festingar F voru. Veðurvottorð benda ekki til þess, að veðurofsi hafi verið meiri en vænta mátti á þessum árstíma. Samkvæmt því var talið, að festingar F hefðu ekki verið fullnægjandi til að mæta því veðri, sem skall á og búast mátti við. Þá var legustaður skipsins slíkur, að meira hlaut að revna á festingar en ella vegna vindáttar og straums, en eftirlit virðist ekki hafa verið haft með skipinu og festingum þess eftir að veður versnaði, fyrr en í óefni var komið. Voru því eigendur F taldir bera ábyrgð á tjóni H samkvæmt ákvæðum 195. gr. siðlingalaga 1192

Á árinu 1977 leigði K skip sitt H manni að nafni Þ. Í leigusamningnum sagði, að bjargi skipið einhverju á ferð á leigutímanum skuli björgunarlaun skiptast að jöfnu milli leigutaka og leigusala. Hinn 11. október 1977 var skipið suð-austur af Ingólfshöfða undir stjórn K, sem var skipstjóri og leigutaki. Bað þá V um aðstoð, þar sem reknnet hafði komist í skrúfuna 14 síómílur suðaustur af Ingólfshöfða, og gat ekki hreyft skipið. Veður var nokkuð vont og endaði með því, að H tók V í drátt og dró það til Hafnar í Hornafirði. Vátryggingarfélag það, er vátryggði V, samdi við K um þóknun fyrir aðstoðina og greiddi hana. Þ vildi ekki una því og krafði V um björgunarlaun. Talið, að vátryggingarfélagið hefði mátt semja við K sem leigutaka og útgerðarmann og gera upp við hann fyrir þá hjálþ, er veitt var. Var V því sýknaður af öllum kröfum Þ 1229, 1238

Skiptamál.

Á árinu 1928 andaðist R. Eftirlifandi eiginkona hans G og 10 börn þeirra hjóna voru erfingjar. Fékk G leyfi til setu í óskintu búi, en þau hjón áttu mjög verulegar eignir. Sat G í óskiptu búi til 16. apríl 1934, er hún skipti búinu einkaskiptum með samerfingjum sínum. Þeim börnum, sem ófiárráða voru, var skipaður fjárráðamaður. G lifði lengi eftir þetta og var talið, að hún hefði selt elsta syni sínum, er reyndar fór með rekstur bús hennar, mjög mikið af

fasteignum, Risu deilur með börnunum og kröfðust síðar 5 þeirra, að bú R yrði tekið til opinberra skipta, þar sem raunveruleg skipti hefðu aldrei farið fram. Tvö barnanna voru enn á lífi og höfðu eigi afskipti af þessu, en þrjú voru látin og erfingjar þeirra tóku eigi þátt í málinu. Talið sannað, að einkaskipti og erfingjaskipti hefðu farið fram á dánarbúi R árið 1934 og kemur því ekki til greina nú skiptameðferð á þeim grundvelli. Þeir, er skipta kröfðust, byggðu kröfur sínar öðrum þræði á því, að ýmsum eignum hefði verið haldið utan skiptanna 1934. Var talið, að sumar þessar eignir væru ekki lengur fyrir hendi og eigi heldur verðmæti, er í þeirra stað megi koma. Að því er varðaði deilu um einkafyrirtæki R þá hafði G afhent elsta syni sínum það meðan hún sat í óskiptu búi og kom það ekki til álita við einkaskiptin. Sama máli gildi um bújörð eina, er seld hafði verið fyrir löngu síðan, án þess að athugasemdir hefðu fram komið. Þá var deilt um fasteignir nokkrar, aðallega lóðir, sem talið var, að eigi hefðu komið til skipta og hefðu á einhvern hátt komist í hendur eins erfingjans. Fram kom, að við sölu á hluta í þessum eignum árið 1977 undirrituðu allir þeir, er nú kröfðust skiptanna, yfirlýsingu um vissa greiðslu, er þeir fengju vegna sölu á nokkrum hluta af þessum eignum, en við þá yfirlýsingu voru aðilar bundnir. Með þessari yfirlýsingu féllu þeir, er nú krefjast skipta, frá öllum kröfum í því sambandi, að því er þessar eignir varðar. Var því talið, að eigi kæmi til álita að taka fyrrgreint dánarbú að nýju til skipta

754

B og V hófu sambúð 15. október 1970 með væntanlegt hjónaband í huga. Þau eignuðust barn 6. maí 1971. Þann 6. september 1973 slitnaði upp úr samvistum þeirra og V fór burtu af heimillinu ásamt barninu. Á sambýlistímanum rugluðu þau saman fjárreiðum sínum á ýmsan hátt, en bæði höfðu þau vinnu og lögðu til heimilis. V krafðist þóknunar fyrir vinnuframlag sitt í þágu heimilisins á sambúðartímanum. Ekki var á því byggt af V hendi, að hún hefði eignast hlutdeild í eignamyndun B á sambúðartímanum. Talið, að V ætti rétt á endurgjaldi úr hendi B fyrir vinnuframlagið. Var talið hæfilegt, að B greiddi V 5.050.00 krónur auk nokkurrar skuldar, sem eigi var um deilt. Sératkvæði

1107

E og J hófu óvígða sambúð mitt ár 1973 og bjuggu saman þar til í árslok 1976, er þau slitu samvistum. Meðan á sambúðinni stóð unnu þau bæði fyrir launum utan heimilis og bæði fengu fé að láni. Þá fékk E greiddan nokkurn arf, en J tók út sparifé sitt. Á sambúðartímanum keyptu þau íbúð

- og einnig eina bifreið. Talið sannað, að fé beggja hefði gengið til kaupanna beint eða óbeint, en ekki yrði með vissu séð hversu mikið hvort um sig lagði fram. Var því talið, að eignir þessar hefðu orðið sameign þeirra, þó að þær væru skráðar á nafn E. Var lagt til grundvallar að eignarhluti aðilanna á hinum umdeildu eignum væri jafn. Þau ættu þær að hálfu hvort. Sératkvæði 1141
- Þau H og A bjuggu saman í óvígðri sambúð árin 1932 til 1960 og á árinu 1962 til 1970. A átti hluta í húsi við Fálkagötu, en bæði unnu þau úti. Á hinu síðara sambúðarskeiði sínu reistu þau hús eitt hér í borg til íbúðar handa sér og börnum sínum. Talið ljóst, að megin hluti andvirðis byggingarinnar hefði verið kominn úr söluverði fasteignar þeirrar, er A átti áður. Að öðru leyti virtust báðir aðilar hafa staðið straum af byggingarkostnaði og auk þess A lagt fram vinnu sína til heimilishalds. Var talið, að rétt teldist, að umrædd fasteign S væri sameign þeirra A að 80/100 hlutum, en H að 20/100 hlutum 1412

Skírlífisbrot.

Skjalafals.

- H var ákærður fyrir að hafa falsað tékka og selt þá og var það talið varða við 155. gr. alm. hgl. Var honum refsað vegna þessa svo og fleiri brota 1
- Rannsóknarlögreglumaðurinn M náði ökuskirteinum í starfi sínu og falsaði síðan með því að setja þar mynd af sjálfum sér. Hóf hann síðan bankaviðskipti undir ýmsum nöfnum í nokkrum bönkum og gaf út mikinn fjölda af innstæðulausum ávísunum, en kom í veg fyrir að slíkt kæmist fljótlega upp með því að færa á milli reikninga ávísanir, sem hann gaf út. Hann greiddi tjón það, er varð af misferli þessu. Hann var dæmdur fyrir skjalafals og brot í opinberu starfi í fangelsi í 20 mánuði 146
- I og annar maður komust yfir tékkhefti þriðja manns. Gáfu þeir út 13 tékka úr tékkheftinu og fölsuðu undir nöfn. Var verknaður þessi talinn varða I refsingu samkvæmt 155. gr. alm. hgl. og dæmt fangelsi 4 mánuði 233
- B var talinn sannur að því að hafa falsað nafn sambýliskonu sinnar undir afsal fyrir bifreið svo og útgáfu fjölmargra víxla. Var honum dæmd refsing vegna þessa og annarra brota 398
- J stal úri og tékkhefti. Þá falsaði hann marga tékka og seldi suma. Var honum dæmd refsing fyrir þetta, 10 mánaða fangelsi 563
- J var talinn sannur að sök að hafa stolið tékkhefti og falsað

- allmikinn fjöldi ávísana, sem hann notaði bæði til greiðslu á vörum og til að afla sér fjár. Var honum dæmd refsing vegna þessa og margra annarra brota 771
- G falsaði nafnritun skyldfólks síns undir umboð og veðleyfi. Tók hann fé úr sparisjóðsbók og við veðskuldabréfi samkvæmt þessum umboðum. Var honum dæmd refsing vegna þessa svo og fjárdráttar 1247

*Skuldabréf.**Skuldamál.*

- S starfaði hjá verktakanum J. Hafði hann á hendi útvegum á ýmis konar efni og hlutum í sambandi við verk. Lagði hann stundum út fé af þeim sökum. Taldi hann, að J skuldaði sér bæði vinnulaun og auk þess nokkurt útlagt fé. Talið sannað, að J skuldaði S bæði vinnulaun og nokkurt fé, er hann hafði lagt út og bæri að fá endurgreitt 58
- Verktakinn H taldi, að H h/f, er hann vann fyrir, skuldaði sér nokkurt fé. Var það viðurkennt, og H h/f dæmt að greiða það fé 247
- H hafði um langt skeið átt viðskipti við olíufélagið O. Urðu með þeim deilur um vaxtareikning, skilaðar vörur o. fl. Taldi H sig hafa ofgreitt O og endurkrafði nú um þau atriði, sem hann taldi ofgreidd, sem m. a. voru ofteknir vextir. Var O dæmt að greiða H nokkurt fé vegna þessa. Sératkvæði 511

*Stefna.**Stjórnarskrá.**Stjórnsýsla.*

- Gerðar voru kröfur um ógildingu hreppsnefndarkosningar í hreppi einum. Var í fyrsta lagi á því byggt, að ógildi kosninganna leiddi af því, að oddviti hreppsnefndar hefði rofið pakka með kjörseðlum, sem kom frá prentsmiðju, áður en kosning fór fram. Í öðru lagi, að kjörseðillinn hefði verið úr þannig efni, að hægt hefði verið að sjá í gegnum hann og í þriðja lagi, að sami kjörseðill hafi verið notaður til kosninga til hreppsnefndar og sýslunefndar og svo úr garði gerður, að andstætt sé réttum kosningareglum. Talið, að ákvæði laga nr. 52/1959 um alþingiskosningar geti átt alfarið við um hreppsnefndarkosningar. Enda þótt sú framkvæmd að opna pakkann með kjörseðlunum hafi eigi verið rétt, þá er eigi sýnt fram á, að hún hefði falið í sér misferli og komið að sök. Var því eigi

talið, að kosningarnar yrðu dæmdar ógildar af þessari ástæðu. Á það var fallist, að kjörseðillinn hefði verið úr óhæfilega þunnu efni, því sjá hefði mátt í gegnum hann. Þar sem kosningar þessar skyldu vera leynilegar var hér brot á grundvallarreglu íslenskra laga um opinberar kosningar. Þá var talið, að kjörseðillinn hafi ekki greint jafn skýrlega og þörf var á, milli kosninga í hreppsnefnd annars vegar og sýslunefnd hins vegar. Var talið, að kjörseðillinn hefði verið fallinn til að villa um fyrir kjósendum í þessu efni. Með hliðsjón af þessum annmörkum var hreppsnefndarkosningin dæmd ógild 192

Í hreppi einum reis deila um gildi hreppsnefndarkosninga. Var málið lagt til úrskurðar félagsmálaráðuneytisins, sem kvað upp úrskurð í málinu. Var málið síðan borið undir dómstóla og krafðist félagsmálaráðuneytið þá, að því máli yrði vísað frá dómi, þar sem úrskurður félagsmálaráðuneytisins væri endanlegur. Á þetta var ekki fallist, þar sem það væri meginregla íslenskra laga, að þau mál sæti úrlausn dómstóla, sem eigi væru skírlega undan dóm sögu þeirra tekin. Slík ákvæði eru ekki í lögum um sveitarstjórnarkosningar og var því frávísunarkröfunni hrundið 192

B fékk úthlutað lóð í H-kaupstað 20. desember 1976. Var lóðarleigusamningur gerður 18. mars 1977. Greiddi B þá helming gatnagerðargjaldsins eins og það var þá ákveðið. Bygging hófst hins vegar ekki og í mars 1978 var B sviptur lóðinni, en úthlutað henni aftur og þá krafinn um gatnagerðargjald eins og það var ákveðið á þeim tíma. B krafðist þess, að hann fengi það gjald, sem hann hafði þegar greitt, reiknað upp í hið nýja gjald með vöxtum og vísitölu. Talið, að við úthlutun lóðarinnar 17. mars 1978 hefði H-kaupstað verið heimilt að krefja B sem nýjan lóðarhafa um fullt gatnagerðargjald reiknað eftir byggingavísitölu á þeim tíma, sem úthlutunin fór fram. Hins vegar hefði H borið að endurgreiða það fé, sem hann hafði greitt við samningsgerðina 1977. Talið, að B hefði hvorki sýnt fram á heimild sér til handa til þess að krefjast vísitöluálags á það fé, né heldur væri unnt að líta svo á, að sú greiðsla hans, þótt miðuð væri við hálf táláttað gatnagerðargjald í desember 1976, ætti að teljast lúkning helmings gatnagerðargjalds eins og það var ákveðið við nýja lóðarúthlutun í mars 1978. Ekki voru heldur talin standa efni til þess að taka endurgreiðslukröfu B til greina á þeim grundvelli, að jafnræðisregla í stjórnsýslurétti hefði verið á honum brotin, þegar af þeirri ástæðu, að þetta hafi hvergi komið fram sem nægilega skýr máls-

ástæða, enda verður ekki heldur ráðið með neinni vissu af gögnum máls, að staðreyndum hafi verið þannig varið. Sératkvæði

Hjón ein þjuggu á jörð sem leiguliðar. Deilur risu við bónda á næstu jörð, m. a. um ábúð á jörðinni. Hinn 29. september 1962 var í máli um deilur þessar gerð sátt, þar sem eiginkonan fékk lífstíðarábúð á jörðinni fyrir sig og son sinn U, ef hann óskaði, en segja skyldi hann til þess áður en hann yrði 22ja ára, hvort hann hygðist nota ábúðarrétt sinn. Talið, að þessa sátt væri ekki unnt að skýra svo, að sonurinn hefði á grundvelli hennar öðlast sjálfstæðan ábúðarrétt, er hefði heft heimild aðila að sáttinni til að semja um ábúð jarðarinnar og ráðstafa ábúðinni með öðrum hætti í samræmi við almennar reglur. Hinn 5. desember 1962 afsöluðu hjónin jörðinni í hendur eiganda nágrannajarðarinnar, þ. e. a. s. allri eign á hús-um og ræktun og girðingum og lýstu því yfir, að þau hefðu engar frekari kröfur á hendur honum varðandi ábúðina. Fluttu síðan af jörðinni. Jörðin var nú sameinuð nágrannajörðinni og tekin úr tölu lögbýla. Allöngu síðar vildi U ekki una þessu og stefndi jarðareiganda svo og landbúnaðarráðherra bæði til þess að viðurkenna ábúðarrétt á jörðinni og til greiðslu bóta. Talið, að með fyrrgreindu afsali og brottför foreldranna af jörðinni hafi lokið þeim rétti, sem þau fengu með sáttargerð 29. september 1962. Hafi því kröfur U ekki við lög að styðjast, hvorki að því er varðar ábúðarréttinn né bótakröfur. Sératkvæði

S átti hænsnahús í S-kaupstað. Húsið var leigt og var eigi í góðri hirðu. Brotist hafði verið inn í það, en eigi gert við það og virðist þar hafa verið rottugangur mikill um árabíl. Endaði með því að hænsnin voru flutt úr húsinu. Kvartað var yfir óþrifnaði og rottugangi við hænsnahúsið. Heilbrigðisnefndarmenn S-kaupstaðar skoðuðu húsið og töldu af því stafa óþrifnað og rottugang. Eftir nokkrar umræður og bréfaskipti var það sammæli heilbrigðisnefndar, lögreglu og meiri hluta bæjarstjórnar, að hænsnahúsinu skyldi eytt með því að brenna það og jafna yfir lóðina. Var það gert og síðan tilkynnt S. S taldi sig hafa orðið fyrir verulegu tjóni vegna þessa. Talið, að S hefði eigi brugðið svo skjótt við, sem af honum yrði að krefjast, um að gera ráðstafanir til eyðingar á rottunum. Virðist hann þó hafa viljað gera viðhlýtandi ráðstafanir vegna ófagnaðar þessa og fékk meindýraeyði til þess að eitra fyrir rotturnar og virðist sú eitrun hafa borið til-ætlaðan árangur. Ekki var talið sannað, að svo stórfelld

hætta hefði stafað af þeirri eitrun eða dauðum rottum að heimild hefði verið með stoð í ákvæðum laga um hollustu-hætti og heilbrigðiseftirlit, í heilbrigðislöggjöf eða öðrum réttarreglum að leggja eld í húsið án undangenginnar tilkynningar til S, svo sem gert var. Þar sem bæjarstjórn S-kaupstaðar bar ábyrgð á þessari aðgerð var talið, að S ætti rétt til skaðabóta fyrir það tjón, er hann af þessu beið og voru honum dæmdar nokkrar bætur 902

Félagsmálaráðuneytið bað Arkitektafélag Íslands að nefna mann í nefnd til að endurskoða lög um byggingarsamþykktir o. fl. Félagið nefndi til H. Vann H síðan allmikil störf í þessu sambandi. Í skipunarbréfi H er þess ekki getið, að laun hans yrðu ákveðin einhliða af svonefndri þóknunarnefnd og ekki voru ákvæði um launafyrirkomulag í bréfi Félagsmálaráðuneytisins til Arkitektafélags Íslands þegar farið var fram á tilnefningu fulltrúa í nefndina. Er nefndin hafði lokið störfum ákvað svonefnd þókn-
ananefnd þóknun til nefndarmanna, þar á meðal H. H vildi eigi una þessu og krafðist frekari þóknunar. Talið, að H hefði eigi mátt vera ljóst svo sem mál horfðu við gagnvart honum, að laun fyrir þessi störf yrðu ákveðin einhliða stjórnvald eins og raun varð á, enda var ráðuneytinu í lófa lagið að greina í skipunarbréfi nefndarinnar hvernig laun fyrir nefndarstörfin yrðu ákveðin. Var síðan aukað þóknun til H ákveðin með hliðsjón af eðli og umfangi starfi hans að álitum 1611

Sveitarstjórnir.

Gerðar voru kröfur um ógildingu hreppsnefndarkosningar í hreppi einum. Var í fyrsta lagi á því byggt, að ógildi kosninganna leiddi af því, að oddviti hreppsnefndar hefði rofið pakka með kjörseðlum, sem kom frá prentsmiðju, áður en kosning fór fram. Í öðru lagi, að kjörseðillinn hefði verið úr þannig efni, að hægt hefði verið að sjá í gegnum hann og í þriðja lagi, að sami kjörseðill hafi verið notaður til kosninga til hreppsnefndar og sýslunefndar og svo úr garði gerður, að andstætt sé réttum kosningareglum. Talið, að ákvæði laga nr. 52/1959 um alþingiskosningar geti átt alfarið við um hreppsnefndarkosningar. Enda þótt sú framkvæmd að opna pakkann með kjörseðlunum hafi eigi verið rétt, þá var eigi sýnt fram á, að hún hafi falið í sér misferli og komið að sök. Var því eigi talið, að kosningarnar yrðu dæmdar ógildar af þessari ástæðu. Á það var fallist, að kjörseðillinn hefði verið úr óhæfilega þunnu efni, því að sjá hefði mátt í gegnum hann. Þar sem kosningar þessar skyldu vera leynilegar

var hér brot á grundvallarreglu íslenskra laga um opinberar kosningar. Þá var talið, að kjörseðillinn hefði eigi greint jafn skýrlega og þörf var á milli kosninga í hreppsnefnd annars vegar og til sýslunefndar hins vegar. Var talið, að kjörseðillinn hafi verið fallinn til að villa um fyrir kjósendum í þessu efni. Með hliðsjón af þessum annmörkum var hreppsnefndarkosningin dæmd ógild 132

Tékkasvik.

Maður stal tékkhefti og falsaði tékka. Var honum dæmd refsing 1, 233, 563
 Maður sveik út tékkhefti með fölsuðum heimildarskjölum og gaf síðan út falsaðan tékka. Honum dæmd refsing 146
 B seldi þrjá tékka og hafði þannig nokkurt fé af mönnum. Var honum dæmd refsing og til að greiða skaðabætur 1274

Tilboð.

G kom að máli við byggingameistarann S og bað hann að reisa fyrir sig sökkla undir veiðarfærageymslu. S gerði lauslega áætlun og taldi, að það myndi kosta gkr. 900 þúsund. Ekki var talið, að skjal þetta væri þannig að efni og útliti að rétt hefði verið af G að skilja það sem bindandi tilboð að vinna verkið fyrir þetta verð, heldur að einungis væri um áætlun S að ræða. S skýrði svo frá, að kostnaðaráætlun sem þessa hefði hann miðað við þann tíma, sem honum virtist að myndi ganga til verksins og gaf hann ekki G ástæðu til að ætla, að hann mundi reikna sér endurgjald fyrir verkið með öðrum aðferðum. Var talið, að við það hefði mátt miða, að G ætti að greiða fyrir verkið samkvæmt kostnaðarreikningum S. Hins vegar komu ekki fram frá S nein gögn um hvert endurgjald honum bæri fyrir verkið reiknað á þeim grundvelli, sem áætlunin benti til. Þótti því rétt eins og á stóð að miða við, að kostnaður við verkið hefði ekki farið fram úr áætlun og var það lagt til grundvallar 1198

Tilraun.

Tómlæti.

S rak bifreiðaleigu. Í lok aprílmánaðar 1971 pantaði S 4 bifreiðar hjá fyrirtækinu H, en breytti þó pöntuninni síðar, þannig að hann óskaði eftir 3 bifreiðum. Starfsmenn H létu skrá umræddar 3 bifreiðar á nafn S og S keypti ábyrgðartryggingu fyrir þær hjá váttryggingarfélagi einu. Bifreiðarnar voru tilbúnar til afhendingar 10. júní 1971. Þegar hinn 15. júní óskaði H eftir því við Bifreiðaeftirlit

- ríkisins að bifreiðarnar yrðu færðar af nafni S á önnur nöfn. S taldi sig hafa orðið fyrir stórkostlegu tjóni vegna þessa og krafðist skaðabóta úr hendi H svo og ríkissjóðs og váttryggingarfélagsins. Talið, að hinn 15. júní 1971 hefði ekki verið orðinn slíkur dráttur á greiðslu kaupverðs af hendi S að gæfi H heimild til riftunar samkvæmt ákvæðum 28. gr. laga um lausafjárkaup, jafnvel þótt um verslunarkaup væri að ræða. Hins vegar mótmælti S því eigi við H, fyrr en 4. júlí 1972, að H hefði afhent öðrum bifreiðarnar og ekki gerði hann neinar ráðstafanir til að afla sér annara bifreiða til atvinnurekstrar síns í stað þeirra, sem hann hafði átt pantaðar. Af þessum ástæðum voru eigi talin efni til að taka til greina skaðabóta-kröfur S 222
- Í máli einu um húsbyggingu töldu húseigendur, að bygging hefði dregist fram yfir það sem gert var ráð fyrir í verk- samningi og að á verki væru ýmsir gallar. Eigi hafði verið höfð uppi skaðabótakrafa þess efnis um langt skeið eftir að þeir höfðu tekið við húsinu og var því talið, að þeir hefðu firrt sig bótarétti með tómlæti sínu 462
- Í mars, apríl og maí 1976 sendi danska fyrirtækið K íslenska fyrirtækinu F tiskuvörur. Var verð í reikningum ákveðið í dönskum krónum. F leysti ekki inn vörurnar og voru þær seldar til greiðslu á innflutningsgjöldum. K krafði nú F um verð varanna. F bar fyrir sig galla á vörunum. Þar sem ekki varð séð, að F hefði kvartað, gat hann ekki borið fyrir sig, að vörunum hafi verið ábótavant, sbr. 52. gr. laga nr. 30/1922. Var því F gert að greiða verð varanna ásamt vöxtum. Sératkvæði 1665
- Þann 30. janúar 1972 gerðu Þ og V samning um, að Þ smíðaði bát einn fyrir V og var þar áætlun á verði. Smíði bátsins gekk hægt, en í byrjun árs 1974 varð samkomulag um að B og annar maður til tæki við réttindum og skyldum V. Var um það ritaður samningur og talið, að heildarkostnaður við bátinn ætti að nema 4.527.114 krónum. Í samningi þessum var smíðakostnaður sundurliðaður og þar með greindir vextir á byggingartíma. Aðilar voru sammála um að leggja bæri þessa tölu til grundvallar með smávægilegri leiðréttingu. Deila varð hins vegar um vexti, en B og félagi hans töldu, að í áætluninni væru vextir að fullu greindir kr. 160.000,00, en Þ taldi hins vegar, að B og félagi hans þyrftu að greiða alla vexti á hlaupareikningi vegna bátasmiðinnar, alls um 793.280,00 krónur. Fyrrgreind kostnaðaráætlun var lögð til grundvallar við lántöku hjá Fiskveiðasjóði og Bygðasjóði og einnig sem endanlegt söluverð bátsins. Talið, að Þ hefði átt að

tilkynna B og félag hans án ástæðulausrar tafar eftir að síðustu greiðslur úr framangreindum sjóði voru greiddar í maí 1975, ef hann hugðist krefjast hærri vaxtagreiðslu af B og félag hans en í áætluninni greindi. Það gerði hann hins vegar ekki fyrr en um sumarið 1978 og eigi höfðaði hann mál tengt vöxtunum fyrr en í mars 1979. Talið, að með þessu tómlæti hefðu B og félagi hans mátt treysta því, að Þ krefðist ekki vaxtahækkunarinnar. Var því synjað frekari greiðslu frá B og félag hans vegna bátsins 1706

Traustnám.

Umboð.

Umferðarlög. Sjá bifreiðir.

Uppboð.

Skuldabréf eitt hafði gjaldþaga 15. júní 1978. Bréfið var til innheimtu í banka. Ósannað, að samið hefði verið um greiðslufrest og ekki hafði verið greitt 31. júlí 1978. Var því talið heimilt að krefjast þess að allar eftirstöðvar yrðu greiddar ásamt vöxtum og var því fallist á framkomna uppboðskröfu. Fram kom, að miklar deilur voru um fjárhæð þeirrar kröfu, sem uppboðsbeiðandi vildí fá greidda, en á það varð ekki lagður dómur í uppboðsmálinu, heldur aðeins um það, hvort uppboð skyldi fram fara eða ekki 371

Hinn 8. júlí 1980 lét tollstjórinn í Reykjavík gera lögtak í eignum G til tryggingar söluskatti. Var lögtak gert í bifreið einni. Lögtakiðu var þinglýst. Tollstjórinn krafðist nú nauðungaruppboðs á bílnum. Hinn 15. ágúst 1980 var bú G tekið til gjaldþrotaskipta. Tók búið í sínar vörslur bifreiðina, sem um getur og fór uppboð fram á henni að kröfu skiptaráðandans hinn 11. september 1980. Tollstjóri krafðist nú þess að söluskattsskuldin yrði greidd af andvirði bifreiðarinnar. Í 2. mgr. 24. gr. laga nr. 6/1978 segir, að gjaldþrot breyti ekki rétti þeirra, er við upphaf þess hafa látið fara fram fullnustugerð fógeta í eignum skuldara. Síðan segir í 58. gr. að fullnustugerð fógeta í eignum þrotamanns á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag bindi búið á engan hátt. Þessi regla segir, að aðfararhafar verði að sæta því, að réttur sá, er þeir fengu við aðför til að taka sér greiðslu af uppboðsandvirði verði að þoka fyrir rétti þrotabúsins, ef fógetaðerðinni var lokið innan 6 mánaða fyrir frestdag. Lögtak tollstjóra fór eins og

áður greindi fram 8. júlí, en úrskurður um gjaldþrot er 15. ágúst. Var því synjað um að umrædd söluskattsskuld yrði greidd af uppboðsandvirðinu	1408
---	------

Upptaka eigna.

Fíkniefni gerð upptæk	27, 995, 1752
Áfengi og fíkniefni gerð upptæk	96
Tvær talstöðvar, er maður átti og notaði án tilskilinna leyfa, gerðar upptækur	590
Cannabisplöntur, er maður hafði ræktað, gerðar upptækur til eyðingar	928
Fíkniefni svo og tæki, er notuð voru við verslun með fíkniefni, gerð upptæk	1371
F var dæmdur til refsingar vegna innflutnings á ávana- og fíkniefnum. Við húsleit hjá honum fannst verulegt fé bæði í innlendum og erlendum gjaldeyri. Talið ljóst, að fé þetta stafaði af sölu á hass og fíkniefnum og var það því gert upptækt	1718

Úrskurðir.

Úrskurðað af Hæstarétti að ákærður maður skuli sæta geðheilbrigðisrannsókn	121
Úrskurður um gagnaöflun	900, 901

Útburðargerð.

Með kaupsamningi 19. september 1977 seldi S húseign eina til V. Eignina skyldi afhenda í umsömdu ástandi hinn 15. apríl 1978, en þá vildi S eigi afhenda hana af ástæðum, er hann taldi V eiga sök á, en þrátt fyrir það tók V húsið til afnota að nokkru og hóf að ljúka smíði þess. Krafðist síðan S útburðar á V. Talið, að þar sem V hefði greitt skilvíslega þær greiðslur, sem honum bar að inna af hendi hinn 15. apríl 1978 og hóf þá jafnframt að flytja hluta búslóðar sinnar í húsið og fór að vinna við það, án þess að S gerði athugasemdir við, hefði S í raun og veru afhent V afnot þess, enda var þá komið fram yfir umsamin afhendingartíma. Yrði því útburðarkrafan eigi til greina tekin, en ekki yrði dæmt um skuldaskipti aðilanna í fógetaréttarmáli	876
---	-----

Útivist.

1. Fyrir Hæstarétti:
Áfrýjandi sækir ekki þing. Útivistardómur 113, 114, 114,

115, 115, 272, 272, 273, 273, 274, 583, 659, 660, 660, 1191, 1205,
1205, 1206, 1701

2. Í héraði:

Stefndi sækir ekki þing 1533

*Vanheimild.**Vanreifun.*

Í máli einu til heimtu bóta vegna líkamsárásar var kröfu-
liður vegna vinnumissis talinn svo vanreifaður, að honum
var vísað frá héraðsdómi 1968

*Varnarþing.**Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.**Vátryggingar.*

G hafði keypt heimilistryggingu af vátryggingarfélaginu S.
Skömmu síðar kviknaði í húsinu og varð nokkur eldsvoði
og skemmdist innbú. Eigi sannaðist fyllilega, hver voru
upptök eldsins, en hegðun G, er hann varð eldsins var,
þótti með ólíkindum. Greiðlega gekk að ráða niðurlögum
eldsins og sökkviliðið kom á vettvang. Má ætla að unnt
hefði verið að bjarga innbúinu að verulegu leyti, ef G
hefði hafist handa um tilhlýðilegar aðgerðir, er hann varð
eldsins var. Samkvæmt þessu voru bætur úr hendi S til
G lækkaðar verulega með vísan til 52. gr. laga nr. 20/1954 1295

S taldi sig hafa húftryggt bifreið sína hjá Sjóvá. Dag einn
fór hann í ökuferð og mun áfengi hafa verið með í förinni.
Er komið var upp hjá Hálsi í Kjós, um 9—11 klst. eftir
að lagt var af stað frá Reykjavík, ók ökumaðurinn bifreið-
inni út af veginum og stórskemmdist hún og ökumaður
lést. S krafði Sjóvá um húftryggingarverð bifreiðarinnar.
Því var haldið fram af vátryggingarfélaginu að iðgjalda-
vanskil hefðu verið og hefði húftryggingin því eigi gildi,
en eigi tókst því að sanna það atriði og varð ekki á því
byggt. Í blóði ökumanns fundust 1,0% af vínanda og í
þvagi hans 1,30%. Þá segir í vottorði rannsóknarstofnunar-
innar að magn vínanda í blóði og þvagi sé í jafnvægi og
sé það í beinni mótsögn við þá fullyrðingu, að hann hafi
ekki neytt áfengis í 8 eða 9 klukkustundir fyrir andlátið.
Ekki voru gefnar neinar skýringar á því, hvað olli slys-
inu, en bifreiðinni hafi verið ekið með um 60 km hraða
miðað við klst. Í 10. gr. vátryggingarskilmála vegna húf-
tryggingar bifreiðarinnar segir, að undanþegin ábyrgð á
vátryggingarfélaginu skulu vera tjón, sem verði þegar

ökumaður er undir áhrifum áfengis, ölvunar eða deyflyfja og að öðru leyti ófær um að stjórna tækinu á trygglegan hátt. Talið sannað, að ökumaðurinn hafi neytt áfengis meðan á ferðalaginu stóð, en þar sem þeir voru tveir einir í félagsskap á ferðinni er það með öllum ólíkindum að þeir hafi ekki fylgst allnáið hvor með öðrum. Gat S því eigi dulist, að ökumaðurinn hafi neytt áfengis annað hvort skömmu áður en hann fól honum stjórn bifreiðarinnar eða meðan á akstri stóð. Var talið, að því væri gilt undantekningarákvæði G liðar 10. gr. váttryggingarskilmálanna, sem fyrr greinir, og því váttryggingarfélagið sýknað af kröfum S. Sératkvæði 1354

Veðskuldabréf.

- Lögmaður einn bað um nauðungaruppboð skv. gjaldföllnu skuldabréfi. Fram kom, að lögmaðurinn var ekki eigandi veðskuldabréfsins, en hafði fengið það framselt til innheimtu. Hann gaf yfirlýsingu um í Hæstarétti hver væri eigandi bréfsins og var því talinn hafa heimild til að reka málið í eigin nafni. Sératkvæði 371
- G krafðist fjárnáms skv. veðskuldabréfi upphaflega að fjárhæð 6.000.000,00 kr., en að eftirstöðvum 4.500.000,00 gkr. Taldi hann bréfið allt eindagað. Er til fjárnáms kom krafðist G fjárnáms til tryggingar kröfu að fjárhæð 4.500.000,00 gkr., sem voru eftirstöðvar bréfsins, svo og dráttarvöxtum allt að frádregnum 5.400.000,00 gkr., er greiddar hefðu verið upp í bréfið. Talið, að kröfugerð þessi, sem er þannig, að ekki er tekið tillit til greiðslna þeirra, sem skuldari innti af hendi í samræmi við veðskuldabréfið til lækunar á þeim höfuðstól, sem dráttarvextir reiknast af. Var fjárnám því ekki heimilað með þeim hætti, sem krafist var, og þessi meinbugur á kröfugerð talinn valda því, að krafan yrði ekki tekin til greina að hluta, enda eigi fullnægjandi gögn komin fram um þau atriði. Var því synjað fjárnáms 1456

Vegir.

Þær J og V óku bifreið, er þær áttu saman, um Austurland. Þær voru ókunnugar á þessum slóðum. Er þær komu að vegamótum Borgarfjarðarveggar og Seyðisfjarðarveggar hagar svo til þar, að vegi hafði verið breytt nokkuð. Hafði vegurinn verið færður, en gamli hluti hans stóð eftir. Þessum gamla vegarkafli var ekkert haldið við, en þó mun Egilsstaðahreppur og maður einn hafa notað vegarspotta þennan til flutninga. Þarna var akstursstefnumerkir, sem vísaði vegfarendum rétta akstursleið.

Þrátt fyrir þetta ók J bifreiðinni hinn gamla veg og þar í hvarf, þannig að bifreiðin valt og skemmdist mjög verulega og V meiddist, m. a. hryggbrotnaði. Þær J og V kröfðu síðan ríkissjóð vegna Vegagerðar ríkisins, Egilsstaðahrepp og fyrrgreindan bónda, þann er notaði veginn, um bætur. Eigi voru þær J og V taldar eiga rétt á bótum, því Vegagerð ríkisins var ekki skylt að halda við hinum gamla vegarkafli eftir að hann var lagður niður sem opinber vegur vegna breytinga á vegarstæði. Talið, að J hefði sýnt verulegan skort á athygli, er hún veitti ekki akstursstefnumerkinu eftirtækt, en veður var gott og ekkert, er birgði sýn. Varð því eigi talið, að þær ættu skaðabótarétt vegna slyssins og skipti ekki máli þótt Egilsstaðahreppur og umræddur bóndi hefðu notað veginn eitthvað. Voru því allir aðilar sýknaðir af kröfum J og V. Sératkvæði 1845

Verksamningar.

Verktakinn H taldi, að H h/f, er hann vann fyrir, skuldaði sér nokkurt fé vegna vinnu. Var það viðurkennt, og H h/f dæmt að greiða það fé 247

Með samningum gerðum árið 1970 tók H að sér að byggja hús fyrir G og fleiri aðila. Bygging hússins dróst allmjög fram yfir það, sem ákveðið var í verksamningi og húseigendur töldu, að á húsinu væru ýmsir gallar. Ekki höfðu þeir þó kröfur uppi af því efni fyrr en löngu síðar. H taldi sig eigi hafa fengið að fullu greitt fyrir verk sitt og stefndi G og félögum hans til greiðslu eftirstöðva verklauna. en G og félagar hans kröfðu um skaðabætur. Talið, að G og félagar hans hefðu dregið svo mjög að kvarta bæði um hve verkið sóttist seint og að það væri gallað, að þeir hefðu firrt sig rétti til að krefjast skaðabóta af þeim sökum. Hins vegar var þeim gert að greiða eftirstöðvar verklaunanna 462

G kom að máli við byggingameistarann S og bað hann að reisa fyrir sig sökkla undir veiðarfærageymslu. S gerði lauslega áætlun og taldi, að það myndi kosta gkr. 900 þúsund. Ekki var talið, að skjal þetta væri þannig að efni og útliti, að rétt hefði verið af G að skilja það sem bindandi tilboð að vinna verkið fyrir þetta verð, heldur að einungis væri um áætlun S að ræða. S skýrði svo frá, að kostnaðaráætlun sem þessa hefði hann miðað við þann tíma, sem honum virtist að myndi ganga til verksins og gaf hann ekki G ástæðu til að ætla, að hann mundi reikna sér endurgjald fyrir verkið eftir öðrum aðferðum. Var talið, að við það hefði mátt miða, að G ætti að greiða fyrir

- verkið samkvæmt kostnaðarreikningum S. Hins vegar komu ekki fram frá S nein gögn um hvert endurgjald honum bæri fyrir verkið reiknað á þeim grundvelli, sem áætlunin bentí til. Þótti því rétt, eins og á stóð, að miða við, að kostnaður við verkið hefði ekki farið fram úr áætlun og var það lagt til grundvallar 1198
- H tók að sér að byggja hús fyrir S. Talið, að veruleg missemiði hafi orðið á byggingu hússins og var H gert að greiða húseiganda S bætur vegna þessa 1507
- Þann 30. janúar 1972 gerðu Þ og V samning um, að Þ smíðaði bát einn fyrir V og var þar áætlun að verði. Smíði bátsins gekk hægt, en í byrjun árs 1974 varð samkomulag um, að B og annar maður til tækju við réttindum og skyldum V. Var um það ritaður samningur og talið, að heildarkostnaður við bátinn ætti að nema 4.527.114 krónum. Í samningi þessum var smíðakostnaður sundurliðaður og þar með greindir vextir á byggingartíma. Aðilar voru sammála um að leggja bæri þessa tölu til grundvallar með smávægilegri leiðréttingu. Deila varð hins vegar um vexti, en B og félagi hans töldu, að í áætluninni væru vextir að fullu greindir kr. 160.000,00, en Þ taldi hins vegar, að B og félagi hans þyrftu að greiða alla vexti á hlaupareikningi vegna bátasmíðinnar, alls um 793.280,00 krónur. Fyrirgreind kostnaðaráætlun var lögð til grundvallar við lántöku hjá Fiskveiðasjóði og Byggðasjóði og einnig sem endanlegt söluverð bátsins. Talið, að Þ hefði átt að tilkynna B og félagi hans, án ástæðulausrar tafar, eftir að síðustu greiðslur úr framangreindum sjóði voru greiddar í maí 1975, ef hann hugðist krefjast hærri vaxtagreiðslu af B og félagi hans en í áætluninni greindi. Það gerði hann hins vegar ekki fyrir en um sumarið 1978 og eigi höfðaði hann mál tengt vöxtunum fyrir en í mars 1979. Talið, að með þessu tómlæti hafi B og félagi hans mátt treysta því, að Þ krefðist ekki vaxtahækkunarinnar. Var því synjað frekari greiðslu frá B og félagi hans vegna bátsins 1706

Vettvangsganga.

- Með úrskurði héraðsdómara var aðila veittur kostur á að stofna til vettvangsgöngu dómenda, en úrskurðinn varð að skilja svo, að til þess hafi verið ætlast, að hann greiddi allan kostnað vegna hennar, a. m. k. að sinni. Hér var um gagnkröfu að ræða vegna húsbyggingar og var eigi talin lagaheimild til að ákveða vettvangsgöngu dómenda, sem bundin væri þessu skilyrði 1431

Vettvangsmál.

Er J seldi jörðina G 20. apríl 1926 áskildi hann ábúðar- og eignarjörð sinni H hálfa veiði í Miklavatni og Sæmundará. H-staðir skiptust síðar í Gýgjarhól og H-staði I. Í máli einu var þess krafist, að Gýgjarhóll ætti enga hlutdeild í umræddri veiði. Það sem um var deilt er veiðiltak, sem haldið var fram, að sé í óskiptri sameign H-staða I og Gýgjarhóls, ef gilt yrði metið. Var óhjákvæmilegt að stefna eiganda H-staða I og beina kröfum að honum. Þar sem þess var ekki gætt var dómur ómerkjur og málinu vísað frá héraðsdómi 248

Vextir.

Vextir dæmdir í opinberu máli 1

Í máli einu milli fyrirtækis og einstaklings taldi einstaklingurinn sig hafa greitt of mikla vexti. Var fyrirtækinu gert að endurgreiða þessa vaxtakröfu. Sératkvæði 511

Skaðabætur vegna tékkamisferlis greiðist einungis með vöxtum eins og þeir voru af almennum sparisjóðsbókum 563

Danska fyrirtækið K krafði íslenska fyrirtækið F um greiðslu vegna vangoldinna vörureikninga. Var F dæmt til að greiða reikninga þessa ásamt vöxtum, sem ákveðnir voru 13% frá 1. júní 1976 til 21. nóvember 1977, 16% ársvextir frá þeim degi til 21. febrúar 1978 og 19% ársvextir frá þeim degi til 1. júní 1979 og 22% ársvextir frá þeim degi til 1. september 1979 og með 27% ársvöxtum frá þeim degi til 1. júní 1980, en þá skyldu vextir reiknast sem vextir af innlendum gjaldeyrisreikningi í dönskum krónum og síðan eins og þeir hafa verið á hverjum tíma að viðbættum 6% ársvöxtum 21. apríl 1982, en að viðbættum 5% ársvöxtum frá þeim degi til greiðsludags. Sératkvæði 1676

Hinn 30. janúar 1972 gerðu Þ og V samning um að Þ smíðaði bát einn fyrir V og var þar áætlun á verði. Smíði bátsins gekk hægt, en í byrjun árs 1974 varð samkomulag um að B og annar maður til tækju við réttindum og skyldum V. Var um það ritaður samningur og talið, að heildarkostnaður við bátinn ætti að nema 4.527.114 krónum. Í samningi þessum var smíðakostnaður sundurliðaður og þar með greindir vextir á byggingartíma. Aðilar voru sammála um að leggja bæri þessa tölu til grundvallar með smávægilegri leiðréttingu. Deila varð hins vegar um vexti, en B og félagi hans töldu, að í áætluninni væru vextir að fullu greindir kr. 160.000,00, en Þ taldi hins vegar, að B og félagi hans þyrftu að greiða alla vexti á hlaupareikningi vegna bátssmíðinnar, alls um 793.280,00 krónur,

- Fyrirgreind kostnaðaráætlun var lögð til grundvallar við lántöku hjá Fiskveiðasjóði og Byggðasjóði og einnig sem endanlegt söluverð bátsins. Talið, að Þ hefði átt að tilkynna B og félag hans, án ástæðulausrar tafar, eftir að síðustu greiðslur úr framangreindum sjóði voru greiddar í maí 1975, ef hann hugðist krefjast hærri vaxta-greiðslu af B og félag hans en í áætluninni greindi. Það gerði hann hins vegar ekki fyrr en um sumarið 1978 og eigi höfðaði hann mál tengt vöxtunum fyrr en í mars 1979. Talið, að með þessu tómlæti hefðu B og félag hans mátt treysta því, að Þ krefðist ekki vaxtahækkunarinnar. Var því synjað frekari greiðslu frá B og félag hans vegna bátsins 1706
- Maður var í vanskilum með fasteignagjöld. Hann greiddi höfuðstól að fullu 20. nóvember 1976 og var svo litið á, að þá hefði hann viðurkennt greiðsluskyldu sína á dráttarvöxtum. Við það tímamark á að miða upphaf fyrningarfrests. Hann höfðaði síðan mál um lausn undan greiðsluskvöldu dráttarvaxtanna, en sú stefna sleit ekki fyrningu eftir lögum nr. 14/1905. Þar sem eigi var talið sannað, að fyrningu hefði verið slitið með öðrum hætti var talið, að dráttarvextir, ef þeir voru eldri en fjögurra ára, væru fallnir niður vegna fyrningar 1783
- Mál eitt var höfðað löngu eftir gildistöku laga nr. 56/1979. Eigi var krafist dómvaxta fyrir héraðsdómi, en hins vegar gerð krafa um það fyrir Hæstarétti. Þessi krafa var ekki tekin til greina, þar sem hún mætti eigi að komast samkv. 45. gr. laga nr. 75/1973 1860

Vinnusamningar — Vinnulaun.

- S starfaði hiá verktakanum J. Hafði á hendi efnisútvegum og fleiri störf og lagði í því sambandi út nokkurt fé fyrir J. Er vinnusamningi lauk taldi J sig eiga nokkurt fé hiá J. Var talið, að J skuldaði S bæði vinnulaun og nokkurt fé er hann hafði lagt út 58
- Á geðsiúkrahúsum í Reykjavík hafa um langt skeið starfað nokkrir starfsmenn með starfsheitinu gæslumenn við geðhiúkrun. Ekki voru menn þessir sérmenntaðir til starfa. Þeir tóku laun og nutu starfskiara eftir því sem ákveðið var í kjarasamningum starfsmanna ríkis og bæja. Gæslumenn þessir voru áður félagsmenn í starfsmannafélaginu Þór, en það var félag karla einvörðungu og samdi um kaup og kjör þeirra allt til ársins 1955. Svo virðist sem gæslumenn þessir hafi undantekningarlaust verið karlar, a. m. k. á þeim tíma, er málssókn þessi tók til. Auk þessara gæslumanna vinnur á stofnunum þessum

annað starfsfólk, sem annast vistmenn, og er kall-
að starfsmenn eða starfsstúlkur. Þetta fólk tekur laun
og nýtur starfskjara skv. kjarasamningi stjórnarnefndar
ríkisspítalanna og starfsmannafélagsins Sóknar annars
vegar. Þetta eru nær eingöngu konur, enda var fagfélag
þeirra eingöngu opið konum, að því er ætla má allt til
ársins 1977. Þessir starfsmenn voru miklu fleiri en greind-
ir gæslumenn. Ein þeirra starfsstúlkna, er hér um ræðir,
var G. Krafði hún úr hendi ríkissjóðs mismunar á kaup-
gæslumanna og þeirra launa, sem hún hafði tekið skv.
kjarasamningi, en óumdeilt var, að störf G voru sambæri-
leg og jafn verðmæt sem störf gæslumanns. Af þessu
leiddi það, að að minnsta kosti eftir gildistöku laga nr.
78/1976 átti G rétt til sama starfsheitis og sömu launa og
annarra starfskjara sem gæslumenn. Af því leiðir þó ekki,
að G geti með stoð í 2. og 3. sbr. 11. gr. laga nr. 78/
1976 krafist þess, að hún njóti að nokkru leyti kjara og
einkanlega launa sem gæslumaður, en að öðru leyti fari
ráðningarkjör hennar sem fyrr eftir kjarasamningi starfs-
mannafélagsins. Var ekki bent á nein dæmi þess að nokk-
ur þeirra karla, sem vinna sambærileg störf og G njóti
slíkra starfskjara. Var ríkissjóður því sýknaður af kröf-
um G um greiðslu fyrrgreinds launamismunar. Sér-
atkvæði

437

- B starfaði í Landsbanka Íslands og var í eftirlaunasiðði
starfsmanna þess banka. Hann réðst til starfa hjá Við-
lagasiðði 12. maí 1974 og fékk upphaflega leyfi hjá Lands-
banka Íslands til áramóta 1974/1975. Hins vegar varð það
svo, að hann vann áfram hjá Viðlagasiðði til 30. júní 1978,
er hann hætti samkvæmt uppsagnarbréfi 13. mars s. á.
Þann tíma, sem hann vann hjá Viðlagasiðði, var hann
áfram í Eftirlaunasiðði starfsmanna Landsbankans og hóf
störf í Landsbankanum þegar í september 1978. B hafði
nokkuð hærri laun hjá Viðlagasiðði en hann hafði hjá
bankanum. B höfðaði síðan mál gegn ríkissjóði, sem bar
ábyrgð á Viðlagasiðði, til greiðslu 6 mánaða launa, þar
sem starf hans hefði verið lagt niður, sbr. 14. gr. laga nr.
38/1954. Um kröfur miðaði B við laun sín hjá Viðlagasiðði.
Fram kom, að ekkert hafði upphaflega verið talað um, hve
langur starfstími hans yrði hjá sjóðnum. Þegar gætt var
hlutverks Viðlagasiðs og þess, að hann var ráðinn til
starfa þar með leyfi frá störfum í bankanum, enda sagði
hann aldrei þar upp störfum og fór þar að vinna að nýju
aftur að loknum starfstíma sínum hjá Viðlagasiðði, var
eigi talið, að ákvæði 14. gr. laga nr. 38/1954 ætti við um
starf B hjá sjóðnum, sem var því sýknaður af kröfum B ..

730

- Þ hafði stundað vinnu hjá Flugleiðum h/f og um nokkurt skeið verið í Lífeyrissjóði verslunarmanna. Var ráðinn til starfa hjá Viðlagasjóði 10. júlí 1973. Starfaði hann síðan hjá Viðlagasjóði til 30. júní 1978, er honum var sagt upp með bréfi 15. mars þ. á. Meðan hann starfaði hjá sjóðnum greiddi hann iðgjöld til Lífeyrissjóðs verslunarmanna. Í septembermánuði 1978 hóf Þ störf hjá Bruna-bótafélagi Íslands og hefur starfað þar síðan. Þ taldi, að hann ætti rétt til 6 mánaða launa skv. 14. gr. laga nr. 38/1954, þar sem starf hans hefði verið lagt niður. Talið, að eðli Viðlagasjóðs svo og lög þau og reglugerðir, sem um hann gildi, hafi alls ekki gefið Þ tilefni til að reikna með framtíðarstarfi þar. Mátti honum vera ljóst, að sjóðurinn yrði lagður niður, þegar aðalstarfshlutverki hans væri lokið. Með hliðsjón af þessu og einnig því, að Þ greiddi allan starfstíma sinn iðgjöld til Lífeyrissjóðs verslunarmanna, var eigi talið, að 14. gr. laga nr. 38/1954 ætti þarna við og var því ríkissjóður sýknaður af kröfu Þ 740
- V var þjónustustúlka í veitingahúsi einu. Taldi hún sig hafa unnið þar verulega yfirvinnu og krafðist launa fyrir. Var á þetta fallist 1533
- J var lögskráður stýrimaður á skipi einu S. Var hann í launalausum leyfi frá störfum á skipinu í tveimur veiðiferðum um vorið 1979. Er skipið kom til heimahafnar úr síðari veiðiferðinni skýrði J skipstjóranum frá því hinn 31. maí kl. 1600, að hann yrði að taka við starfi sínu í næstu veiðiferð, en þá átti að leggja af stað kl. 1400 hinn 2. júní. Þann dag kl. 1100 tilkynnti J skipstjóranum, að hann hefði veikt þá um nóttina og hann gæti ekki farið. Var læknisvottorð um veikindi J í málinu. Ekki talið, að J hefði hafð störf að nýju á skipinu þegar hann tilkynnti skipstjóranum þá fyrirætlun sína að fara í næstu veiðiferð. Verður að miða við það tímamark, er skipverji í reynd tekur við starfi, sbr. 1. mgr. 18. gr. sjómannalaga. Er rétt að skýra lögskipti aðila þannig, að J hefði átt að taka við starfi sínu í upphafi nýrrar veiðiferðar hinn 2. júní. Var J því enn í launalausum leyfi er hann veiktist. Með lögum nr. 49/1980, er tóku gildi 10. júní það ár, er m. a. breytt 18. gr. sjómannalaga nr. 67/1933 og segir þar, að sé skipverji í launalausum fríi, er hann veiktist eða slasast, taki hann laun frá þeim tíma, er hann skyldi hefja störf að nýju. Í athugasemdum er sagt að verið sé að auka rétt sjómanna til greiðslu í veikinda- og slysatilfellum. Samkvæmt þessu verður að túlka 3. mgr. 18. gr. sjómannalaganna eins og ákvæðið var orðað á þeim tíma, er hér skiptir máli, og átti J því ekki lagatilkall til launa

vegna veikinda sinna, sem hér um ræðir. Var S því sýkn-
aður af kröfu J um laun 1566

Félagsmálaráðuneytið bað Arkitektafélag Íslands að nefna
mann í nefnd til að endurskoða lög um byggingasam-
þykktir o. fl. Félagið nefndi til H. Vann H síðan all-
mikil störf í þessu sambandi. Í skipunarbréfi H er þess
ekki getið, að laun hans yrðu ákveðin einhliða af svo-
nefndri þóknananefnd og ekki voru ákvæði um launa-
fyrirkomulag í bréfi Félagsmálaráðuneytisins til Arki-
tektafélags Íslands þegar farið var fram á tilnefningu
fulltrúa í nefndinni. Er nefndin hafði lokið störfum ákvað
svonefnd þóknananefnd þóknun til nefndarmanna, þar
á meðal H. H vildi eigi una þessu og krafðist frekari
þóknunar. Talið, að H hefði eigi mátt vera ljóst svo sem
mál horfðu við gagnvart honum, að laun fyrir þessi störf
yrðu ákveðin einhliða stjórnvald eins og raun varð á,
enda var ráðuneytinu í lófa lagið að greina í skipunar-
bréfi nefndarinnar, hvernig laun fyrir nefndarstörfin yrðu
ákveðin. Var síðan aukabóknun til H ákveðin með hlið-
sjón af eðli og umfangi starfs hans að álitum 1611

Þ var ráðinn framkvæmdastjóri hjá N 15. maí 1978. Hann var
nokkuð óreglusamur og hafði verið áfengissjúkur. Þ var
frá störfum vegna áfengisneyslu í októbermánuði 1978 og
var þá veitt áminning. Hinn 30. október kvaðst Þ hafa
veikst og verið lasinn. Ekki tilkynnti hann stjórnar-
mönnum N um veikindi sín og ekki tókst fyrirsva-
rsmönnum N að hafa tal af Þ. Ekki aflaði hann sér lækni-
vottorðs um heilsu sína. Þá kom fram, að eftir 7. nóv-
ember 1978 viku fyrirsvarsmenn fyrirtækisins Þ frá störf-
um. Þ krafðist skaðabóta vegna vangreiddra yfirvinnu-
launa úr hendi N. Talið, að Þ hefði brotið svo gegn starfs-
skvöldum sínum, að N hefði verið rétt að víkja honum úr
starfi án uppsagnarfrests. Að því er varðaði laun fyrir
yfirvinnu þá krafði hann ekki um þau, fyrr en honum
hafði verið sagt upp störfum og upplýsingar um yfir-
vinnu voru miðg ófullnægjandi. Var sú krafa því heldur
ekki tekin til greina. Var því N aðeins gert að greiða
lítils háttar vangreidd laun 1968

Vitni.

S taldi sig hafa orðið fyrir harðræði og meiðslum af hendi
löggeslumanna. Stefndi hann gæslumönnum og fjármála-
ráðherra til greiðslu skaðabóta með stefnu, er birt var
um sumarið 1981. Rekstur málsins gekk hægt. Lögmanni
G var tilkynnt 27. ágúst 1982, að aðalflutningur málsins
mundi fara fram 15. september s. á. Með bréfi 4. septem-

ber tilkynnti lögmaðurinn dómaranum, að hann óskaði eftir að stefna tilteknum mönnum til að bera vitni í málinu, án þess þó að fara fram á það, að dómari gæfi út vitnastefnu á hendur þeim. Héraðsdómariinn tilkynnti þá lögmanninum 9. september, að aðalflutningi málsins væri frestað til 13. október. Hinn 5. október sendi lögmaður S héraðsdómara réttarfarisstefnu á hendur þremur vitnum. Stefneur þessar endursendi dómariinn lögmanninum óútfagnar. Þá krafðist lögmaðurinn þess með bréfi 20. október að dómariinn kveddi löggæslumennina fyrir dóm. Ekki varð af aðalflutningi málsins hinn 13. október, enda krafðist lögmaðurinn þess þá að dómariinn viki sæti. Þeirri kröfu var hafnað. Þá var ákveðið, að flutningur málsins skyldi fara fram 10. nóvember. Enn óskaði lögmaður S eftir, að dómariinn kveddi löggæslumennina fyrir dóm og gæfi út vitnastefnur á hendur mönnum. Dómariinn synjaði þessari ósk með úrskurði. Lögmanni S var löngu áður kunnugt um það, að löggæslumennirnir færðust undan að koma fyrir dóm. Eigi leitaði hann samt þegar í stað atbeina dómara til að fá þá kvadda fyrir dóm og beið með það þar til 20. október 1982. Var héraðsdómaranum því rétt að hafna þessari beiðni. Þrátt fyrir ákvörðun um aðalflutning hirti lögmaður S ekki um að fá gefnar út vitnastefnur vegna vitna þeirra, er um ræðir, enda var svo stuttur tími þá til þinghaldsins 13. október, að vitnastefnur urðu ekki birtar með lögmæltum stefnufresti. Ekki reyndi lögmaðurinn sjálfur að fá vitnin til að koma sjálf fyrir dóm eða fá atbeina dómarsins til þess fyrr en 5. október eins og áður getur. Var því hinn synjunarúrskurðurinn staðfestur. Sératkvæði 1985

Víxlar.

H krafði E, útgefanda tveggja víxla, um greiðslu þeirra. Annar víxillinn var með gjalddaga 1. desember 1979 og tilgreint að útgáfudagur hans væri 1. ágúst 1979 og hann hefði verið afsagður 4. desember það ár. Víxlinum fylgdi afsagnargerð, þar sem segir, að viðfestur víxill hafi verið afsagður sama dag, en eyða er fyrir útgáfudag. Miðað við þetta var það lagt til grundvallar, að útgáfudagur hefði verið ritaður á eyðublaðið eftir afsögn. Hafði skjalíð því ekki víxilgildi hinn 4. desember 1979. Lögleg víxilafsögn hafði af þeim ástæðum ekki farið fram og var E því sýknaður af kröfum hans að því er þennan víxil varðaði. Hinn víxillinn var talinn gefinn út 1. ágúst 1979 og að afsögn hefði farið fram 4. febrúar 1979. Víxlinum fylgdi afsagnargerð, þar sem sagði, að víxillinn hefði verið af-

sagður 4. febrúar 1980 og að hann hefði verið gefinn út 1. ágúst 1979. Af afsagnarskjalinu sjálfu er ljóst, að ártali gjalddaga hefur verið breytt í 1980, en ekki er fullljóst, hvaða ártal var upphaflega ritað. Þar sem engar frekari skýringar komu fram á þessu atriði varð að dæma málið samkvæmt skjalinu eins og það lá fyrir í Hæstarétti, og þar sem hvorki var sannað, að E hefði staðið fyrir þessari breytingu eða aðrir skuldarar á vixlinum, var eigi talið, að hann hefði verið afsagður með lögmætum hætti. Var því E sýknaður af kröfunni, einnig að því er þennan vixil varðaði. Sératkvæði 499

H krafði E um greiðslu vixla, er hann hafði gefið út. Samþykkjandi áfrýjaði ekki héraðsdómi af sinni hendi. E byggði vörn sína alfarið á því, að eigi hefði verið ritaður útgáfudagur á vixlana, er þeir voru afsagðir. Þessari málsvörn var eigi hreyft fyrr en við munnlegan flutning málsins í héraði og var þó sérstakt tilefni til að gera það miklu fyrr, þar sem samþykkjandi, sem einnig var stefnt í héraði til greiðslu vixlanna, hafði haft uppi frávísunarkröfu á því reista, að skjölin væru ekki vixlar, en þeirri kröfu var hrundið. Var því talið, að þessi málsástæða væri of seint fram borin og því ekki efni til annars en að dæma hann til að greiða vixlana 506

Vörumerki.

Þinglýsingar.

R og E höfðuðu mál fyrir bæjarþingi gegn þinglýsingardóm-aranum í Á-sýslu svo og S-hreppi til viðurkenningar á því, að afsöl þeirra fyrir fasteign einni gengu framár rétti S-hrepps skv. tveimur löghöldum, er hreppurinn hafði lát-
ið leggja á fasteign þessa. Þau R og E byggðu málssókn sína á 18. gr. laga nr. 30/1978. Slíkri málssókn geta þau beint gegn rétthöfum þeirra skjala, sem um er deilt, og úrlausn þess ágreinings á bæjarþingið. Málssókn verður hins vegar ekki beint gegn þinglýsingardómara, en úrlausn hans í þinglýsingarmáli sætir kærui til Hæstaréttar skv. 3. gr. laga nr. 30/1978. Samkvæmt þessu var málinu vísað frá bæjarþinginu að því er varðaði þinglýsingardóm-ann, en hins vegar var því eigi vísað frá dómi að því er varðaði S-hrepp 891

Þjófnaður.

H var ákærður fyrir að hafa stolið peningaveski, tékkhefti, bankabók, peningum, verkfærum, nokkrum skrautmun-um, falsað tékka og svikið út fé. Var þetta talið varða

við 244. gr. alm. hgl. og H dæmd refsing samkvæmt því, en hann var ákærður fyrir fleiri brot	1
P fór inn í verslun eina og sló eign sinni á skyrtu. P var síbrotamaður. Var honum dæmd refsing fangelsi í 1 mánuð	274
Þeir K og M fóru inn í hraðfrystihús eitt og slógu þar eign sinni á eina stórlúðu og 16 kassa af humri. Var þeim dæmd refsing vegna þessa. Fangelsi 4 mánuði	558
J stal úri og tékkhefti. Þá falsaði hann marga tékka og seldi. Var honum dæmd refsing fyrir þessu, 10 mánaða fangelsi	563
G fór um borð í bát einn og stal þar peningum. Var honum dæmt fangelsi í 2 mánuði. Hann hafði margoft verið dæmdur áður. Hér var um hegningarauka að ræða	583
J var sannur að sök að hafa stolið margsinnis, bæði úr húsum og með innbrotum, margs konar verðmætum, peningum og tékkheftum. Var honum dæmd refsing vegna þessa og ýmissa fleiri brota	771
J var ákærður fyrir að hafa tvívegis stolið peningum frá fólki. Um fyrra tilvikið var eigi talið fullsannað, að hann hefði tekið peninga ófrjálsri hendi og var hann sýknaður að því er þann ákærulið varðar. Hins vegar var hann dæmdur fyrir að hafa stolið peningum frá konu í annað sinn	1075

Protabú. Sjá skiptamál.

Ærumeiðingar.

V tók þátt í umræðubætti einum í sjónvarpi. Viðhafði hann þar ýmis ummæli um fjármálaskipti J. J vildi eigi una þessu og stefndi því V til refsingar, svo og ríkisútvarpinu og fjármálaráðuneytinu til greiðslu miskabóta. Fram kom í málinu, að J hafði hlotið allmarga dóma fyrir misferli í fjármálum og viðskiptum. Samkvæmt 22. gr. útvarpslaga ber sá, er flytur efni í eigin nafni ábyrgð á því og gildir slíkt einnig um samtöl. Var því talið, að V bæri ábyrgð á ummælum þessum. Eins og atvikum var hátt að voru ummælin hvorki talin refsiverðar móðganir né aðdróttanir og ekki heldur talin brjóta í bága við friðhelgi einkalífsins í skilningi 229. gr. alm. hgl. Voru ummælin því ekki talin refsiverð og kæmu því eigi til greina miskabætur skv. 264. gr. alm. hgl. Þá var talið, að kröfur á hendur ríkissjóði væru engum haldbærum rökum studdar. Voru allir þessir aðilar sýknaðir af kröfum J, en ein ummæli dæmd dauð og ómerk	1648
--	------

Ökuhraði.

Bifreiðarstjóra dæmd refsing vegna of hraðs aksturs	493,	771
Þ ók bifreið sinni eftir Hringbraut með 80 km hraða miðað við klst. samkv. ratsjarmælingu lögreglu. Leyfilegur hámarkshraði á þessum vegi er 50 km miðað við klst. Þ talinn hafa gerst sekur um brot á reglum um hámarkshraða og dæmd 600 króna sekt í ríkissjóð vegna þessa		703

*Ölvun. Sjá áfengislög.**Örorka. Sjá mat og skaðabætur.**Öryggisgæsla.*

VI. YFIRLIT.

1. *Einkamál:*

a. Áfrýjunarmál, dæmd	78
b. Kærumál, dæmd	24
c. Útivistardómar	19
d. Hafin mál	1
e. Úrskurðir	2 .. 124 mál.

2. *Opinber mál:*

a. Áfrýjunarmál, dæmd	59
b. Kærumál, dæmd	21
c. Úrskurður	1
d. Endurupptaka	1 .. 82 mál.

206 mál.

3. Mál dæmd af fimm hæstaréttardómurum 100
Mál dæmd af þremur hæstaréttardómurum 106

206 mál.

4. Mál dæmd með varadómara 3 mál.